

2020

GNÍOMHAIREACHTA NÁISIÚNTA UM BHAINISTÍOCHT SÓCMHAINNÍ

An Tuarascáil Bhliantúil & na Ráitis Airgeadais

Gníomhaireacht Náisiúnta
um Bhainistíocht Sócmhainní

€4.25 billiún

Leanann an GNBS ar aghaidh ag aistriú a bharrachais saoil de €4.25 billiún chuig an Stát. Aistríodh €2 billiún in 2020 agus soláthrófar €1 billiún san iomlán don Stát i rith 2021.

Faigh amach níos mó ar líne

Féach ar ár láithreán gréasáin chun teacht ar níos mó eolais: www.NAMA.ie

Ábhar

Litir chuig an Aire Airgeadais	2
BROLLACH	3
Cuspóirí Straitéiseacha arna leagan síos ag Bord an GNBS	4
Buaicphointí Airgeadais	5
Buaicphointí Gnó	6
Ráiteas an Chathaoirligh	8
Ráiteas an Phríomhfheidhmeannaigh	10
ATHBHREITHNIÚ GNÓ	12
Gníomhaíocht Díghiarála	14
Soláthar Aonad Cónaithe	16
SDZ Dhughailte Bhaile Átha Cliath	22
Rannchuidiú Sóisialta agus Geilleagrach	26
SDZ an Poill Bhig Thiar	30
ATHBHREITHNIÚ AIRGEADAIS	31
EAGRAÍOCHT AN GNBS	36
Struchtúr Eagrúcháin	37
Acmhainní foirne	39
AN RIALACHAS	40
An Bord agus Coistí an Bhoird	41
Comhaltaí an Bhoird	43
Tuarascálacha ó Chathaoirligh Choistí an GNBS	46
An Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016	52
An Nochtadh agus an Fhreagracht	53
An Bhainistíocht Riosca	54
RÁITIS AIRGEADAIS CHOMHDHLÚITE	55
Gluais Téarmaí	149

Gníomhaireacht Náisiúnta um Bhainistíocht Sócmhainní National Asset Management Agency

17 Bealtaine 2021

An tUas. Paschal Donohoe T.D.

An tAire Airgeadais

Tithe an Rialtais

Sráid Mhuirfean Uachtarach

Baile Átha Cliath 2

A Aire, a chara,

Tá sé d'urraim againn Tuarascáil agus Cuntais na Gníomhaireachta Náisiúnta um Bhainistíocht Sócmhainní a chur faoi bhráid don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2020.

Is mise, le meas,

Aidan Williams
Cathaoirleach

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Brollach

Cuspóirí Straitéiseacha arna leagan síos ag Bord an GNBS	4
Buaicphointí Airgeadais	5
Buaicphointí Gnó	6
Ráiteas an Chathaoirligh	8
Ráiteas an Phríomhfheidhmeannaigh	10

Cuspóirí Straitéiseacha arna leagan síos ag Bord an GNBS

Ár sainordú a chomhlíonadh lenár bpríomhchuspóirí

Cuspóir Straitéiseach 1

An barrachas is mó is féidir a ghiniúint

Is é príomhchuspóir tráchtála an Bhoird an barrachas is mó is féidir a ghiniúint is féidir a bhaint amach, faoi réir dhálaí an mhargaidh atá i réim, faoin am atá a chuid oibre críochnaithe aige. Tá sé mar aidhm aige leanúint ar aghaidh lena ghealltanais uile a bhaint amach lena chuid acmhainní féin.

Cuspóir Straitéiseach 2

Sócmhainní a bhainistiú agus infheistíocht a dhéanamh iontu

D'fhonn a chuspóir tráchtála príomhúil a bhaint amach (mar atá leagtha amach ag 1 thuas), agus ag féachaint do theacht chun deiridh na Gníomhaireachta ar bhealach ordúil, déanfaidh GNBS sócmhainní a bhainistiú go dian agus infheisteoidh sí iontu ionas go gcuirfidh sí barr feabhais ar an-acmhainneacht agus an luach diúscartha maidir le táirgeadh ioncaim.

Cuspóir Straitéiseach 3

An seachadadh cóiríochta oifige a éascú

Éascóidh GNBS an seachadadh cóiríochta oifige Grád A in SDZ Dhughthailte Bhaile Átha Cliath, agus déanfaidh sé rannchuidiú leis, ní hamháin ó thaobh maoinithe tionscadail de, más gá, ach maidir le comhleanúnachas, treoir agus tiomantas a thabhairt don phróiseas seachadta freisin.

Cuspóir Straitéiseach 4

An dianbhainistíocht ar shócmhainní cónaithe

Tá sé mar aidhm ag GNBS an cur i gcrích de 20,000 aonad cónaithe nua a éascú, faoi réir inmharthanacht tráchtála, go príomha i gceantar Bhaile Átha Cliath, sa tréimhse suas go dtí deireadh 2021 agus, trí dhianbhainistiú sócmhainne ar láithreáin cónaithe, tá sé d'aidhm lín na láithreáin atá réidh le haghaidh forbartha a uasmhéadú.

Cuspóir Straitéiseach 5

Cuir go dearfach le cúrsaí sóisialta agus eacnamaíocha araon

Faoi réir príomhaíochta a sainorduithe tráchtála d'Alt 10 ach a chomhlánóidh sí go minic í, agus laistigh den chomhéacs ina bhfuil urraíl na punainne laghdaithe go suntasach, feicfidh GNBS chun rannchuidiú sóisialta agus eacnamaíoch dearfach a dhéanamh ar fud a chuid gníomhaíochtaí atá fós aige.

Buaicphointí Airgeadais

Mar gheall ar fheidhmíocht GNBS a bheith fós go maith láidir, bhí sé ar chumas an Bhoird athbhreithniú a dhéanamh ar an mbarrachas réamh-mheasta ar feadh an tsaoil suas go dtí €4.25 billiún, agus €2.2 billiún den mhéid aistrithe chuig an Stát cheana féin.

Giniúint Airgid Tirim

€920 milliún

Iomlán an airgid tirim a gineadh i rith 2020

€46.2 billiún

Iomlán carnach airgid tirim a gineadh ón tosach suas go dtí deireadh 2020

Fáltais diúscartha

€851 milliún

Iomlán na bhfáltais ó dhíolachán sócmhainní le linn 2020

€39.8 billiún

Iomlán carnach na bhfáltais diúscartha ón tosach suas go dtí deireadh 2020

Brabús

€192 milliún

Brabús 2020 i ndiaidh na cánach

€265 milliún

Brabús 2019 i ndiaidh na cánach

Punann iasachtaí

€850 milliún

Luach iasachtaí féichiúnaí ag deireadh 2020

€1.23 billiún

Luach iasachtaí féichiúnaí ag deireadh 2019

Bannaí Fuascailte

€30.2 billiún

Bannaí sinsearachais eisithe agus fuascailte

€1.6 billiún

Urrúis fófhiacha eisithe agus athshealbhaithe

Cothromas Infheisteoirí

€56.1 milliún

Fuascailt scairshealbhaíochta infheisteoirí príobháideach 51% i GNBS i mBealtaine 2020

Aistrithe Barrachais

€2 billiún

aistrithe chuig an Státchiste in 2020

€200 milliún

aistrithe chuig an Státchiste i Márta 2021

€2.05 billiún bhreise

le haistriú faoin am atá a chuid oibre curtha chun críche ag an GNBS

Íocaíochtaí Cánach

€400 milliún

sa cháin chorparáide íoctha go dtí seo

Buaicphointí Gnó

Leanann an GNBS ar aghaidh ag seachadadh agus ag éascú an seachadadh forbairtí cónaithe agus tráchtála nua in Éirinn, de réir a chuspóirí straitéiseacha.

Dul Chun Cinn maidir leis an **Soláthar Cónaitheach** go deireadh Mhárta 2021

19,500

aonad chónaithe nua éascaithe
ag GNBS ó 2014

12,700

a seachadadh trí mhaoiniú
NAMA

6,800

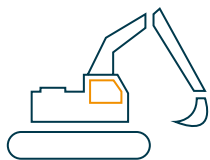
a seachadadh ar láithreáin
a bhí urraithe le GNBS
roimhe seo

Píblíne Seachadta Aonad

1,400 aonad

atá á dtógáil nó an bhfuil maoiniú
ceadaithe le haghaidh tógála

4,900 aonad

a bhfuil cead pleanála
faighte acu

7,600 aonad

atá sa chóras pleanála
le hiarratais phleanála a
thaisceadh nó á n-ullmhú

**SDZ Dhughailte
Bhaile Átha Cliath**
Dul chun cinn go deireadh
Mhárta 2021

14%

Tús curtha leis an tógáil

Tá obair thógála ar siúl ar 588,000 tr. cr. den spás tráchtála agus ar 214 aonad cónaithe

6%

Tógáil Críochnaithe

Tá an fhoirgníocht críochnaithe ar 270,000 tr. cr. den spás tráchtála

42%

Foirgnimh Críochnaithe agus Díolta

Críochnaíodh agus díoladh tionscadail a chuimsíonn 1.74m tr. cr. den spás tráchtála agus 392 aonad cónaithe

38%

Láithreáin a Díoladh

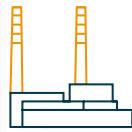
Díoladh suíomhanna le cead pleanála do 1.57m tr. cr. den spás tráchtála agus 1,427 aonad cónaithe

SDZ an Poill Bhig Thiar

80%

Rinne Project Pembroke, a thairg scairseilbh 80% i bpríomhláithreán forbartha i SDZ an Poill Bhig Thiar, conradh i mí na Nollag 2020

€200m

Ghnóthaigh an scairseilbh 80% €200m tar éis próiseas cuimsitheach margaidh oscailte idirnáisiúnta

20%

Coinneoidh an GNBS scairseilbh 20% sa tionscadal

An Tithíocht Shóisialta

2,614

Chuir an GNBS 2,614 teach ar fáil do thithíocht shóisialta, seachas iad sin a seachadadh faoi shocruithe Chuid V ar fhorbairtí cónaithe maoinithe ag an GNBS

7,093

Ó 2012, d'aithin an GNBS 7,093 aonad réadmhaoine óna phunann urraithe agus thairg siad iad d'údaráis áitiúla le haghaidh aonaid tithíochta sóisialta. Níor theastaigh go leor de na haonaid seo ag an am, measadh go raibh siad mí-oiriúnach nó nach raibh siad ar fáil ina dhiaidh sin

€350m

Ar an iomlán, tá €350m geallta ag an GNBS le haghaidh feabhsúchán agus ceannach réadmhaoine chun na tithíochta sóisialta a mhaoiniú

Ráiteas an Chathaoirligh

Aidan Williams
An Cathaoirleach

Dugthailte Bhaile Átha Cliath

86% críochnaithe nó díolta

Aonaid Cónaithe Seachadta

19,500

Aonaid Tithíochta Sóisialta Seachadta

2,614

Ag breathnú siar dom ar 2020, tá áthas orm a rá gur bliain í ina mbaineadh amach garspriocanna suntasacha a bhí againn do GNBS, in ainneoin an chur isteach eacnamaíoch gan fasach a tharla. Ní raibh na garspriocanna seo indéanta ach mar gheall ar an dul chun cinn suntasach a rinne an GNBS ó bunaíodh é.

Ar dtús, i mí an Mhárta 2020, d'éirigh linn €1.06 billiún dár bhfo-fhiachas a fhuascailt, agus i mí Aibreáin d'aisíocamar €56m lenár n-infheisteoirí príobháideacha. Leis an bhfuascailt fo-fhiachais, d'éirigh linn an €32 billiún i bhfiachas (€30.2 billiún fiachas sinsearach ráthaithe ag an rialtas agus fo-fhiach €1.6 billiún), a d'eisigh GNBS ag tosach chun iasachtaí a fháil, a aisíoc go hiomlán agus go críochnúil.

An dara rud ná, agus i mo thuairim féin tá sé seo níos tábhachtaí don Stát agus do na cáinócoirí a mbímid ag freastal orthu, d'aistríomar an chéad €2 billiún ónár mbarrachas chuig an Státhiste i Meitheamh 2020. D'aistríomar €200 milliún breise chuig an Stát ina dhiaidh sin i Márta 2021, arb ionann é agus an chéad íocaíocht as €1 billiún san iomlán a bhfuilimid ag súil leis go n-aistreofar í le linn 2021. Tá áthas orm a d'hearbhú go gcuirfidh ár mbrabúsacht leanúnach ar ár gcumas athbheithniú a dhéanamh ar ár mbarrachas réamh-mheasta ar feadh an tsaoil suas le €250m eile go €4.25 billiún. Ciallaíonn ár mbarrachas in éineacht leis an méid de thimpeall €400m a d'íoc GNBS sa cháin chorparáide ar a bhrabúis ó 2016 go mbeidh ár dtuaisceán deiridh chuig an Státhiste thart ar €4.65 billiún. Ar an mbealach seo, tá GNBS ag cur acmhainní luachmhara ar fáil don Státhiste ag am a bhfuil brú airgeadais ollmhór ar ár sochaí agus ar ár ngeilleagar.

Is eintiteas tráchtála é GNBS, agus dearadh é le bheith - is é seo crollár ár sainordaithe reachtúil a thiomáineann gach cinneadh a dhéanaimid sa deireadh. Mar sin féin, tá bealaí sainaitheanta ag an nGníomhaireacht ar feadh a saolré chun a cuspóirí tráchtála a phósadh go rathúil le riachtanais shóisialta an Stáit. Tá sé seo le feiceáil go háirithe i réimse na tithíochta sóisialta inar sheachaid an GNBS, thar na blianta, breis agus 2,600 teach le haghaidh na tithíochta sóisialta. Tá an seachadadh seo sa bhreis ar thithíocht shóisialta a chuirtear ar fáil faoi rialacháin phleanála Chuid V ar láithreáin chónaithe atá maoinithe ag an GNBS. Níl inár bpunann urraithe anois ach 3% dá mhéid bunaidh, dá réir sin níl mórán scóipe ann aonaid bhreise a shainaitheint le haghaidh tithíochta sóisialta, seachas an seachadadh ionchasach sa todhchaí de thart ar 875 aonaid sóisialta agus inacmhainne trí Project Pembroke.

San iomlán, d'aithníomar os cionn 7,000 aonad cónaithe folamh inár bpunann urraithe, a raibh an cumas iontu a úsáid le haghaidh tithíochta sóisialta má bhraith údaráis áitiúla go raibh siad oiriúnach chun na críche seo. Cé go bhfuil míthuiscint choitianta ann gur fhan na 7,000 aonad go léir folamh agus ar fáil le haghaidh na tithíochta sóisialta ar feadh tréimhse éiginnte, ní mar sin atá sé; mura bhféadfaí iad a úsáid le haghaidh tithíochta sóisialta, rinne úinéirí na n-aonad seo - féichiúnaithe an GNBS - iad a ligean ar cíós nó a dhíol sa mhargadh príobháideach agus d'úsáid siad na fáiltais chun a bhfiach a aisíoc.

Cibé an soláthraíodh iad d'údaráis áitiúla le haghaidh na tithíochta sóisialta nó an scaoilfear ar an margadh iad le ceannach ag ceannaitheoirí príobháideacha, rinneadh ionaid chónaithe de na tithe agus árasáin seo agus bhí tionchar acu ar mhaolú an ganntanais tithíochta in Éirinn.

Tuigimid go maith an tearc-sholáthar leanúnach ar thithíocht in Éirinn agus táimid tiomanta i gcónaí do sholáthar tithíochta a bhfuil géarghá leis a éascú agus a mhaoiniú i gceantair a bhfuil éileamh mór orthu, fad is atá sé inmharthana go tráchtála é sin a dhéanamh.

Ó 2014, d'éascaíomar seachadadh 19,500 teach nua in Éirinn. Mhaoinigh an GNBS thart ar dhá thríar de na tithe seo go díreach, agus seachadadh an chuid eile ar shuíomhanna a d'ullmhaigh an GNBS le haghaidh seachadadh tithíochta sular díoladh iad ar an margadh oscailte le haghaidh forbairt phríobháideach. Chuir sé seo ar chumas maoiniú na hearnála príobháidí a úsáid le haghaidh forbairt chónaithe, agus ar an gcaoi sin an bun os cionn a chur le soláthar tithíochta na hÉireann gan an riachtanas dochrach féideartha don GNBS caipiteal cáiniocóra a chur i mbaol.

Buíochas le Dia, ní raibh tionchar Covid-19 ar sholáthar aonad cónaithe nua ar fud an tionscail le linn 2020 chomh diúltach agus a rabhthas ag súil leis ar dtús. Cé go ndearna an GNBS athbheithniú ar a sprioc seachadta tithíochta 2020 anuas ag tús na paindéime de réir mar a cuireadh stop leis an tógáil ar feadh níos mó ná 2 mhí, sáraíodh ár sprioc athbheithnithe, agus sheachaid an GNBS níos mó ná 750 aonad i rith na bliana.

Níor chuir an paindéim isteach ar an éileamh ar thithíocht atá fós ard - ní fhaca muid go dtí seo moilliú ar dhíolacháin aonad cónaithe nua inár bpunann. Léirítear leis sin pointe praghsanna ceannaitheoirí céaduaire i go leor aonad tithíochta arna mhaoiniú ag an GNBS agus freisin mar gheall ar leibhéal an éilimh borrtá ar thithíocht.

Ní hé sin le rá go raibh an earnáil imdhíonachta. Mar gheall ar dhúnadh síos láithreán riachtanach san earrach anuraidh agus arís i mbliana ó mhí Eanáir ar aghaidh (20 seachtain san iomlán) tá moilleanna suntasacha ar sheachadadh tithíochta ar fud na tíre ar fad agus ní haon eisceacht iad na láithreáin a mhaoiníonn an GNBS. I measc na saincheisteanna eile a théann i bhfeidhm ar thógálaithe tithe tá cur isteach ar shlabhraí soláthair agus ceanglas infheistíocht a dhéanamh i gcleachtais sláinte agus sábháilteachta feabhsaithe ar an láithreán.

Fiú amháin roimh an bpaindéim, bhí imní ar an GNBS faoi threocht na gcostas tógála ag méadú agus ag cur brú ar inmharthanacht tráchtála forbairtí tithíochta aonair. Cuirfidh na costais bhreise a eascróidh as Covid-19, amhail moilleanna i slabhraí tógála agus soláthair agus infheistíocht níos airde i sláinte agus sábháilteacht, leis an mbrú seo.

Cé go mbeidh iarmhairt iarmhartach ag na saincheisteanna seo ar sholáthar tithíochta le linn 2021, ba cheart go bhfeabhsódh an t-ionchas don fhorbairt chónaithe le atosú i ngníomhaíocht tógála ó lár mhí Aibreáin agus go bhfanfaidh deonú ceadanna pleanála nua láidir.

Ag an gcéim seo de shaoilré GNBS, tá ár gcur chuige tagtha chun bheith dhá ghné. Ar thaobh amháin, leanaimid orainn ag díriú ar an toradh is fearr a bhaint amach as ár sócmhainní a bhfuil sochar sóisialta agus eacnamaíoch níos fadtéarmaí acu - láithreáin foirgníochta cónaithe, mar shampla. Os a choinne sin, táimid ag druidim le réiteach éifeachtach ár bpunann iasachtaí agus ag pleanáil conclúid ordúil ar thascanna gaolmhara - d'ainneoin na ndúshlán a bhaineann le sócmhainní a bhainistiú go brabúsach inár bpunann atá i gcontúirt, go háirithe iad siúd atá réasúnta íseal i luach ach a éilíonn casta. straitéisí réitigh chun a luach a uasmhéadú.

Tá sé rithábhachtach go mbainistimid an chéim seo go cúramach. Cé go bhfuil luach níos lú ná €1 billiún inár bpunann iasachtaí atá fágtha, tá sócmhainní talún agus forbartha urraithe le 70% de. Is láithreáin tábhachtacha iad seo a bhfuil sé d'acmhainn acu 25,000 aonad cónaithe a sheachadadh in Éirinn. Is fíor go bhfuil acmhainneacht níos fadtéarmaí ag go leor de na suíomhanna seo agus nach mbeidh siad inmharthana le haghaidh forbartha sula mbeidh an Ghníomhaireacht críochnaithe i 2025. Táimid ag obair, áfach, lena chinntiú go ndéanfar an oiread suíomhanna agus is féidir a fhorbairt nó a bheith réidh le sluasaid le forbairt sna blianta amach romhainn. Dá réir sin, beidh orainn ár riachtanais acmhainní a chothromú go cúramach, ag cinntiú go gcoinnimid an tacar scileanna ceart le cur ar ár gcumas an luach a uasmhéadú ónár sócmhainní atá fágtha, agus ag an am céanna a aithint go bhfuil ár n-amlíne teoranta agus nach mbeidh roinnt sócmhainní inmharthana ach amháin tar éis 2025. Chuige sin, beimid ag cur plean straitéiseach faoi shaoilré fágtha an GNBS faoi bhráid an Aire Airgeadais faoi dheireadh na bliana seo.

Beidh sé dúshlánach ár gcuspóirí a chomhlíonadh i dtimpeallacht eacnamaíoch éiginnte ach táim muiníneach go bhfuil an taithí agus na saincileanna ag GNBS chun a shainordú a chur i gcrích go rathúil. Críochnóidh mé trí mo bhuíochas ó chroí a ghabháil leis an mBord, leis an bPríomhfheidhmeannach, leis an mbainistíocht, agus go háirithe le foireann an GNBS. Tá a fhios agam gur thug an paindéim go leor dúshlán, idir phearsanta agus ghairmiúil, do gach duine atá ag obair sa Ghníomhaireacht ach chuaigh an tiomantas, an ghairmiúlacht agus an tsolúbthacht a léirigh mo chomhghleacaithe in GNBS go mór i bhfeidhm orm. Ní bheifí in ann rath na Gníomhaireachta in 2020 agus go dtí seo i 2021 a dhéanamh gan an méid a dhéanann siad agus is mór agam é, in éineacht leis an mBord.

Aidan Williams
An Cathaoirleach

Ráiteas an Phríomhfheidhmeannaigh

Brendan McDonagh
Príomhfheidhmeannach

Barrachas Feadh an tSaoil

€4.25bn

Brabús 2020

€192m

2019: €265m

Giniúint Airgid Tirim in 2020

€920m

Airgead Tirim Carnach: €46.2bn

Ba mhaith liom macalla a dhéanamh ar na tráchtanna i ráiteas an Chathaoirligh ar thábhacht na garspriocanna a bhain an GNBS amach in 2020. Ba phointe na cinniúna i stair an GNBS é an t-aistriú €2 billiún chuig an Stáitchiste i rith na bliana agus tá sé thar a bheith suntasach i gcomhthéacs bhunú an GNBS agus an shainordú reachtach sonrath atá aige.

Nuair a bunaíodh an Gníomhaireacht in 2009, bhí go leor díospóireachta poiblí ann faoin bpraghas a d'íocadh an GNBS as iasachtaí. Má bhí an praghas ró-íseal, bhí an baol ann go mbeadh athchaipitlithe i bhfad níos mó ag teastáil ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha. Ach dá mbeadh an praghas ró-ard, bheadh an cáiníocóir agus an Stát neamhchosanta roimh an baol i bhfad níos mó caillteanas a bheith i gceist.

Ar aon chaoi, socraíodh praghas agus méid an Chúnamh Stáit a d'íoc GNBS ar na hiasachtaí trí thagairt do mhodheolaíocht luachála a d'fhorghas an Coimisiún Eorpach. Bhí 57% ar an meán ar an luscaine ó pharlúach na n-iasachtaí 'de €74 billiún agus d'fhéadfadh roinnt daoine réaltacht an GNBS atá ag filleadh barrachas suntasach anois a mhíthuiscint mar fhianaise go raibh an luscaine ró-mhór agus gur ganníocadh an GNBS as a chuid iasachtaí. Tá dul amú mór maidir leis an dearcadh seo.

Ag am na fála, d'íoc GNBS €31.8 billiún as na hiasachtaí, ag léiriú €5.6 billiún níos mó ná a luach margaidh ag an am; i.e., ní bheadh ach €26.2 billiún íoctha ag aon cheannaitheoir príobháideach eile leis na bainc. Rinneadh é seo d'aon ghnó, mar ghné Chúnamh Stáit de scéim GNBS. Laistigh de cheithre bliana, fágadh gur laghdaigh luach comhthaobhachta bunúsach an GNBS tuilleadh, faoi €4.5 billiún measta mar gheall ar laghduithe leanúnacha ar luachanna sócmhainne in Éirinn. Nuair a chuirtear an dá fhachtóir seo san áireamh, bhí na hiasachtaí ag céim amháin arbh fhiú thart ar €22 billiún iad, nó thart ar €10 billiún níos lú ná an €32 billiún a d'íoc GNBS chun iad a fháil.

Tá fócas leanúnach GNBS ar luach a shócmhainní a uasmhéadú chun leasa an Stáit agus an cháiníocóra tar éis caillteanas féideartha €10 billiún a iompú ina bharrachas réamh-mheasta €4.25 billiún - slánú €14.25 billiún. Sa chomhthéacs seo, is léiriú soiléir é fócas straitéiseach na Gníomhaireachta agus bainistíocht ghníomhach na Gníomhaireachta ar bharrachas substaintiúil a sheachadadh ag an GNBS.

Cé gur chuir an paindéim isteach ar chuid de ghníomhaíochtaí GNBS, tá GNBS fós ag feidhmiú go hiomlán agus tá áthas orm a thuairisciú gur ghnóthaigh muid glanbhrabús de €192m don bhliain 2020. Leanaimid orainn ag giniúint sreafaí airgid láidre ónár bpunann iasachtaí, le giniúint airgid ó dhíolacháin agus ioncam neamh-diúscartha cothrom le €920m i rith na bliana.

Is cinnte gur chruthaigh an cur isteach suntasach a rinne Covid-19 timpeallacht eacnamaíoch níos dúshlánaí in Éirinn. Tá sé seo le feiceáil go háirithe i dtéarmaí gníomhaíochta seachadta cónaithe GNBS, a raibh tionchar diúltach ag an dúnadh síos fada sna láithreán ar an aschur. De bheis air sin, rinneadh na hamhlínte seachadta do chuid dár dtionscadail Duga Bhaile Átha Cliath a bhrú ar ais agus tá moill ar imeachta sceidealta féichiúnaí agus diúscairtí sócmhainní mar thoradh ar éiginnteacht níos airde. Mar sin féin, ní raibh ach tionchar teoranta ag an bpaindéim ar luach chroí-shócmhainní an GNBS agus ciallaíonn ár suíomh díghiaráilte go suntasach go bhfuil an GNBS i bhfad níos lú i mbaol titimí féideartha i luachanna sócmhainne ná mar a bheadh cúpla bliain ó shin. Dá réir sin, táimid muiníneach gur féidir linn ár sreafaí airgid réamh-mheasta a sheachadadh, cé gur thar thréimhse ama beagán níos faide ná mar a bhíodas ag súil leis roimhe seo, ach le 2025 fós is sprioc réalaíoch é chun ár gcuid oibre a chur i gcrích.

Baineann príomhchuspóir, atá beagnach críochnaithe anois, le spás tráchtála agus cónaithe nua a sheachadadh i gCrios Forbartha Straitéisí Dugthailte Bhaile Átha Cliath (SDZ). Ó cheadaíodh an scéim phleanála SDZ i mBealtaine 2014, tá sé iontach an tslí a bhfuil limistéar na nDugthailte athraithe agus tá cuid mhaith den athghiniúint sin tiomáinte agus éascaithe ag GNBS. Tá go leor láithreán agus foirgneamh a bhí tréigthe roimhe seo á dtógáil nó ina n-oifigí grád A agus cóiríocht chónaithe nua.

Faoi láthair, níl ach 14% (588,000 tr. cr.) de bhunleasanna GNBS i nDugthailte Bhaile Átha Cliath fós á dtógáil, agus an 86% eile críochnaithe agus / nó díolta.

Tá athruithe iompraíochta forleathan mar thoradh ar Covid-19 agus tá formhór na n-oibríthe oifige ag obair go cianda faoi láthair. Tá gach cuma air go laghdódh sé seo an t-éileamh ar spás oifige, sa ghearrthéarma ar a laghad. Mar sin féin, mar thoradh ar an ngá atá ann faoi láthair maidir le fadú sóisialta agus na tuairimí athraitheacha ar chomhoibriú agus spásanna sóisialta tá riachtanais spáis méadaithe ann do na hoibrithe sin a leanann orthu ag fanacht in oifigí. Féadfaidh an dá fhachtóir seo a bheith hritháirithe i gcoinne a chéile go pointe áirithe. San fhadtéarma, b'fhéidir go bhfeicimid filleadh ar chleachtais oibre níos traidisiúnta ach, sa ghearrthéarma agus sa mheántéarma, tá teacht chun cinn samhail hibrideach d'obair oifige agus iargúlta, a mbeidh spás oifige ar ardchaighdeán fós ina riachtanas dó. dócha.

Fachtóir eile atá le breithniú ná tionchar na paindéime ar Infheistíocht Dhíreach Eachtrach (FDI). Bhí FDI agus, go háirithe, earnáil na teicneolaíochta ina gcomhpháirteanna criticiúla d'athghiniúint rathúil limistéar na nDugthailte. Tá gníomhaíocht léasaithe na príomhoifige laghdaithe i gcomparáid le blianta roimhe seo agus áititheoirí ag lorg níos mó solúbthachta ina dtéarmaí. Mar sin féin, léiríonn an praghas láidir a baineadh amach nuair a díoladh 76 Cé Sir John Rogerson le déanaí (forbairt ina raibh scairshealbhaíocht mionlaigh ag NAMA), le ligean aontaithe do Rabobank agus Ailgéabar, go bhfuil go leor cuideachtaí ilnáisiúnta móra ag feidhmiú sa mhargadh a fheiceann Baile Átha Cliath mar bhunús ceart dá gcuid oibríochtaí Eorpacha.

Tá an t-ionchas maidir le punann oifig iarmharach GNBS a léasú láidir i bhfianaise ardchéim na tógála agus cáilíocht níos fearr ár bhforbairtí. Ina theannta sin, bhíomar réamhghníomhach maidir lenár dtionscadail a chur i mbaol trí fhiontair díolacháin agus infheistíochta ar aghaidh; mar sin tá ár risíocht i gcás meath suntasach ar mhargadh na n-oifigí teoranta.

Ceann de na hidirbhearta ba shuntasáí a bhí againn le linn 2020 ná Tionscadal Pembroke a chríochnú, faoi réir na gceaduithe iomaíocha riachtanacha faoi láthair. Ó ainmníodh

an Pholl Beag Thiar mar SDZ i mBealtaine 2016, d'oibrigh GNBS go dlúth le raon páirtithe leasmhara chun a leasanna suntasacha sa limistéar SDZ a chomhdhlúthú agus chun an láithreán a ullmhú le haghaidh na forbraíochta. Tá an-acmhainn ag an láithreán an limistéar a athrú le cumas 3,500 aonad cónaithe a sholáthar, aon mhilliún tr. cr. de spás tráchtála agus áiseanna pobail agus sóisialta éagsúla.

I mí Iúil 2019, sheol GNBS próiseas cuimsitheach margaidh oscailte d'fhonn comhpháirtí infheistíochta a fháil leis an gcaipiteal, na scileanna agus an taithí riachtanach chun an láithreán a fhorbairt go gasta agus go tráchtála. Chuaigh an próiseas seo ar conradh i mí na Nollag 2020 agus ghnóthaigh GNBS €200m - i bhfad níos mó ná an treoirphraghas de €125m - ar sciar 80% den fhorbairt. Tagann an t-idirbheart faoi réir cheadú an Údaráis Iomaíochta a bhfuiltear ag súil leis i Ráithe 2 na bliana seo. Coinneoidh an GNBS scairshealbhaíocht mionlaigh 20% ar an gcaoi sin a chuirfidh ar ár gcumas leas a bhaint as brabúis forbartha amach anseo agus nochtadh an cháiniocóra ar riosca forbartha a theorannú. Táthar ag súil go ndéanfar iarratas phleanála don chéad chéim de chóiríocht chónaithe a thaisceadh sna míonna amach romhainn, céim nach gcumasófar ach mar gheall ar na cleachtaí fairsing réamhforbartha a rinne GNBS le blianta beaga anuas. Rud atá tábhachtach, faoin scéim phleanála cheadaithe, cuirfear 25% den spás cónaithe iomlán in áirithe do thithíocht shóisialta agus inacmhainne.

Is cás-staidéar foirfe é Project Pembroke a thaispeánann conas is féidir le cuspóirí tráchtála reachtúla GNBS oibriú i gcomhpháirt leis an sochar sóisialta agus eacnamaíoch níos leithne a gheofar ó fhorbairt an láithreáin thábhachtach seo sa todhchaí.

Tá dul chun cinn suntasach déanta ag GNBS go dtí seo, tá díghiaráil shuntasach déanta againn, táimid ag maoiniú forbairtí cónaithe nua go gníomhach, agus táimid bainteach le seachadadh cuid mhór spáis tráchtála dírithe i nDugthailte Bhaile Átha Cliath. Is ea eispéireas, dúthracht agus diongbháilteacht chomhaltáí ár mBord agus ár bhfoireann is cúis leis an dul chun cinn seo den chuid is mó. I bhfianaise an chur isteach shuntasach a bhí mar ghné dár saol pearsanta agus gairmiúil go léir ó mhí an Mhárta 2020, ba mhaith liom aitheantas ar leith a thabhairt d'obair chrua ár bhfoireann, an Bhoird agus na gCoistí uile, lena n-áirítear baill sheachtracha, in imthosca chomh deacair leis an gcuid is mó daoine ag obair go cianda. Tuigim go maith nár sháraigh siad riamh a dtiomantas chun a chinntiú go gcomhlíonann an Ghníomhaireacht a cuspóirí. Ba mhaith liom buíochas a ghabháil freisin lenár gcomhghleacaithe san NTMA a sholáthraíonn seirbhísí do GNBS. Soláthraíonn ár dtorthaí airgeadais 2020 cruthúnas láidir ar an ngealltanas seo agus tá áthas orm go bhfuilimid in ann an ranníocaíocht ionchasach saoil atá againn leis an Stát a mhéadú go €4.65 billiún.

Agus muid ag bogadh isteach sa chéim dheiridh dár ngníomhaíochtaí agus de réir mar a laghdaíonn líon na foirne níos mó trí chláir iomarcaíochta bliantúla, tá an Ghníomhaireacht chomh dírithe agus a bhí riamh ar an toradh is fearr is féidir a ghiniúint don cháiniocóir, cé gur ó phunann laghdaithe go mór é. Táim muiníneach go leanfaidh ár bhfoireann ag cur go bríomhar le rath leanúnach an GNBS agus ag cur ár gcuid oibre tábhachtach i gcrích; is é sin an barrachas uasta is féidir a sheachadadh don cháiniocóir agus leanúint ar aghaidh ag cur go mór le socheacnamaíocht.

Brendan McDonagh
Príomhfheidhmeannach

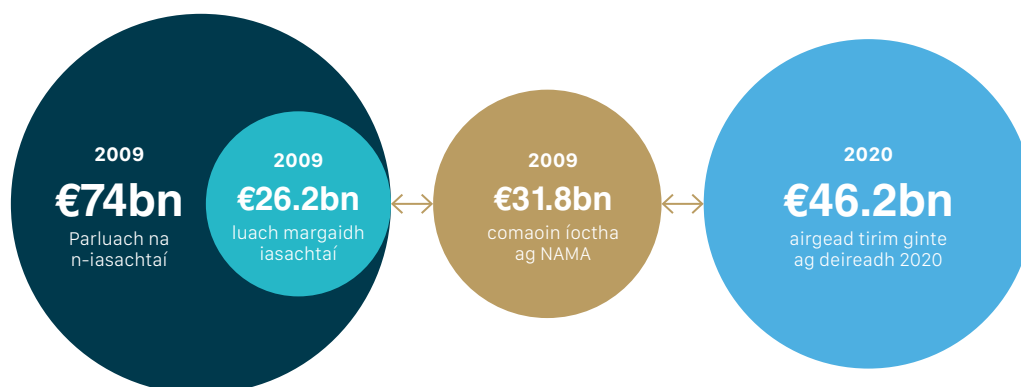
Athbhreithniú Gnó

Gníomhaíocht Díghiarála	14
Soláthar Aonad Cónaithe	16
SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath	22
Rannchuidiú Sóisialta agus Geilleagrach	26
SDZ an Poill Bhig Thiar	30

Is é sainordú reachtúil GNBS déileáil go gasta leis an toradh airgeadais is indéanta agus is féidir a fháil óna shócmhainní faighte.

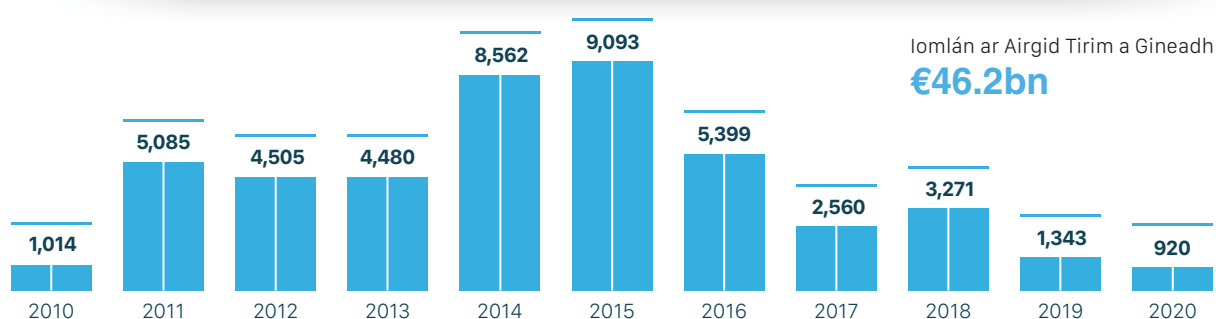
Chiallaigh nádúr an-chráite na n-iasachtaí a fuarthas agus luach laghdaithe an urrúis bhunúsach nach mbeadh sé indéanta don GNBS an €74 billiún atá dlite ag féichiúnaithe a aisghabháil go hiomlán. Nuair a fuarthas iad, ní raibh ach luach margaidh reatha na n-iasachtaí ach €26.2 billiún, trí thagairt do dháta luachála comhthaobhachta an 30 Samhain 2009. Bhí sé i gceist go ngnóthódh an GNBS, ar a laghad, an €31.8 billiún a íocadh chun na hiasachtaí agus costais na Gníomhaireachta féin a fháil.

Faoi dheireadh 2020, trí chlár dian dianbhainistíochta, infheistíochta straitéisí agus diúscairthe céimnithe, rinneadh punann a fuarthas de chuid an GNBS a ghíaráil 97% agus gineadh iomlán airgid de €46.2 billiún¹.

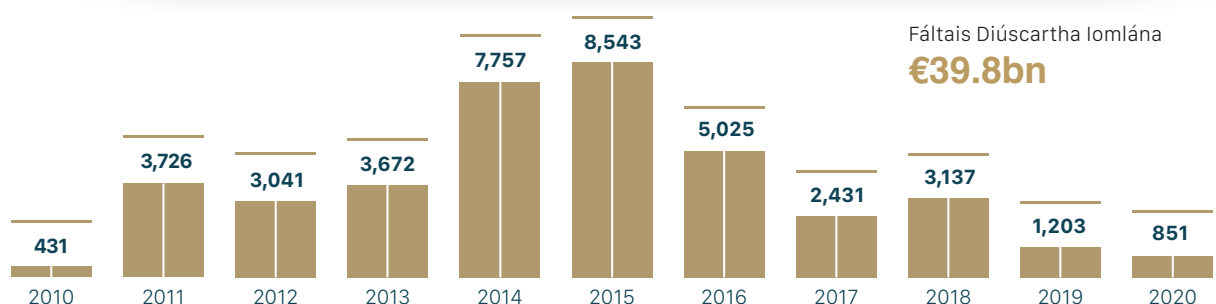
Chuir an t-airgead suntasach a gineadh ar chumas an GNBS aisíoc na bhfiach €31.8 billiún uile a eisíodh chun iasachtaí a fháil (lena n-áirítear €30.2 billiún i bhfiachas ráthaithe ag an Rialtas) a luathú. Ina theannta sin, i mí an Mheithimh 2020, d'aistrigh an GNBS €2 billiún in airgead tirim barrachais chuig Státhchiste na hÉireann.

Giniúint Airgid Tirim €m

Gintear airgead go príomha trí dhiúscairtí sócmhainní agus iasachtaí. Is ionann na hiasachtaí agus na sócmhainní a bhí díolta faoi dheireadh 2020 agus €39.8 billiún. Gineadh €6.4 billiún eile ó ioncam neamh-diúscairthe, a chuimsíonn go príomha ioncam ó chíos ó réadmhaoinne urraithe.

Diúscairtí Fáiltais €m

¹ Ó bunaíodh é go 31 Nollaig 2020, ba é an t-iomlán a chaith an GNBS chun giniúint ioncaim a mhaoiniú ná €1,258m, arb ionann é agus **2.7% den ghiniúint airgid iomlán**. Tá sé seo i gcomparáid go fabhrach le AMCanna eile trína mbíonn costais oibriúcháin mar chéatadán de ghiniúint airgid cothrom le 5.5% do IBRA, an Indinéis agus 3.6% do Danaharta, an Mhalaeisia. Foinse: Staidéar de chuid an Bhainc Dhomhanda, 2016 "Public Asset Management Companies"

Gníomhaíocht Díghiarála

Taobh thiar den ghníomhaíocht GNBS chun díghiaráil a bhaint amach, tá an cuspóir sin go n-uasméadófar an sochar a bhaintear amach ó iasachtaí ráthaithe le réadmhaoine. Tá dhá chur chuige ag GNBS maidir leis an gcuspóir seo a bhaint amach:

1. Bainistíocht agus infheistíocht straitéiseach sócmhainní d'fhonn acmhainn giniúna ioncaim sócmhainní a fheabhsú agus a luach diúscartha sa todhchaí a fheabhsú; agus
2. Sócmhainní a scaoileadh lena ndíol ar bhealach céimnithe agus ordúil atá comhsheasmhach le leibhéal an éilimh, le hinfhaighteacht creidmheasa agus le cumas ionsaithe de gach margadh ábhartha.

2009 – 2013: timpeallacht dhúshlánach

Le linn na dtrí bliana tar éis na hEadóla, lean na coinníollacha i margadh na hÉireann ag dul in olcas le neamhleachtacht ghinearálta agus luachanna eastáit réadaigh ag titim 30%. Bhí próifíl gheografach phunann iasachta faighte an GNBS éagsúil le sócmhainní urraithe lonnaithe ar fud na cruinne agus sócmhainní bunaithe sa RA comhdhéanta de níos mó ná an tríú cuid den iomlán. D'fhonn airgead tirim a ghiúint agus spriocanna uailmhianacha aisíocaíochta fiachais GNBS a bhaint amach, dhírigh an GNBS ar dtús ar dhiúscairtí sócmhainní atá lonnaithe sa Bhreatain, Londain den chuid is mó áit a raibh an margadh buacach.

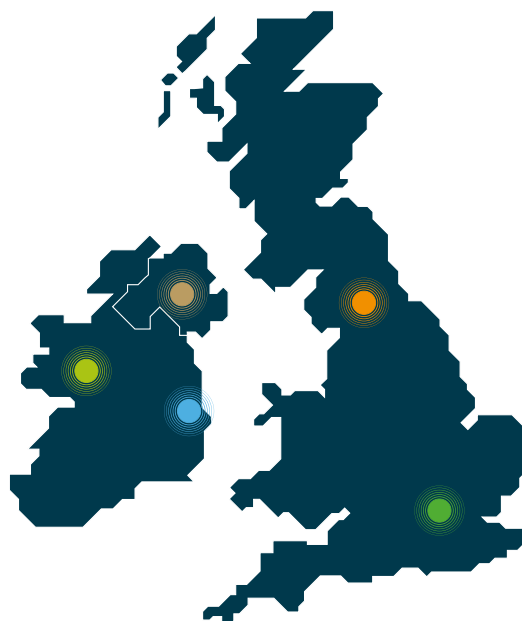
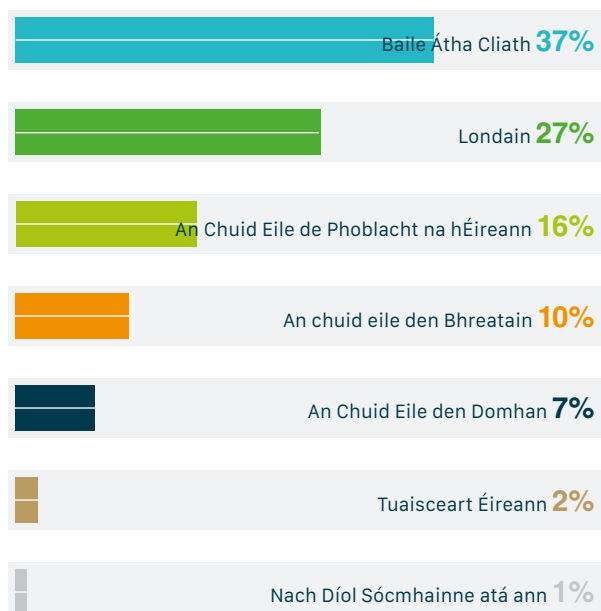
Dá réir sin, b'ionann díolacháin sócmhainní na Breataine agus 75% de dhiúscairtí sócmhainní GNBS le linn na tréimhse seo agus ní raibh ach 16% de dhíolacháin sócmhainní na hÉireann. Ba dianbhainistíocht an straitéis do sócmhainní na hÉireann d'fhonn a luach diúscartha a fheabhsú a luaith a bheadh dálaí eacnamaíocha agus margaidh níos fabhraí.

2013 – 2017: dálaí an mhargaidh a fheabhsú

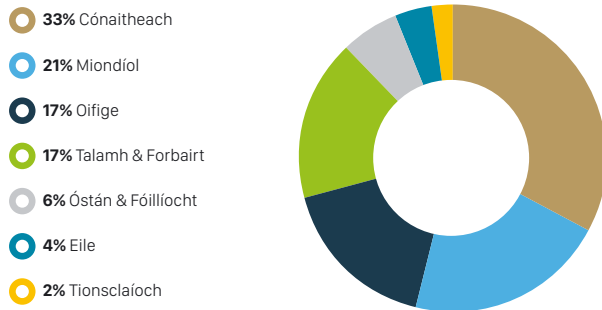
Ó lár na bliana 2013, chuir feabhas ar dhálaí i margadh na hÉireann ar chumas féichiúnaithe agus glacadóirí GNBS díol sócmhainní na hÉireann a luathú. Bhain GNBS leas as an spéis infheisteora atá ag méadú i sócmhainní eastáit réadaigh na hÉireann trí phunanna sainiúla maoine agus iasachtaí a dhíol. Rinneadh an ghníomhaíocht diúscartha seo a chéimniú chun sreabhadh rialta a chinntiú a d'fhéadfadh cabhrú leis an móiminteam dearfach a choinneáil i margadh na hÉireann agus chun an toradh le GNBS a uasmhéadú.

D'éirigh le GNBS dálaí feabhsaithe an mhargaidh a shaothrú agus chríochnaigh sé cuid dá idirbhearta is brabúsaí le linn na tréimhse ó 2013 go deireadh 2017, agus gineadh airgead iomlán ~30 billiún. Mar thoradh air sin, bhí GNBS in ann a aisíocaíocht deiridh ar fhiach sinsearach a chríochnú i mí Dheireadh Fómhair 2017, ag fáil réidh le dliteanas teagmhasach suntasach de chuid Stát na hÉireann.

Figiúr 1: Diúscairtí de réir eanála ón tráth tionscanta:

Figiúr 2: Diúscairtí de réir earnála ón tráth tionscanta

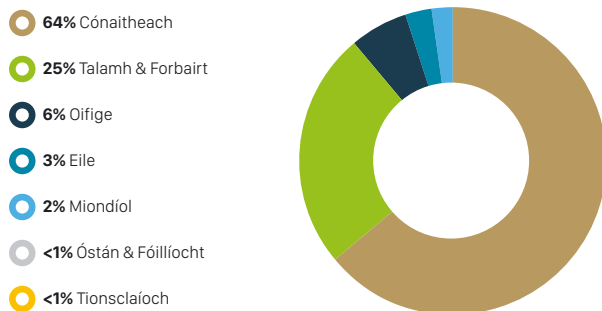

2018 – 2020: an luach a uasmhéadú

Faoi 2018, bhí an chuid is mó de phunann a fuarthas de chuid GNBS díghiaráilte agus bhí na hiasachtaí eile urraithe go príomha ag sócmhainní a bhí mar chuid de chlár seachadta cónaithe agus tráchtála GNBS, chomh maith le sócmhainní ar luach íseal nó comhréiteach. Bhí dianbhainistíocht ag teastáil ó na sócmhainní seo chun a luach a uasmhéadú sula ndéantar iad a dhíúscairt.

Le linn 2020, b'ionann díolacháin d'aonaid réadmhaoine cónaithe, de thalamh agus de láithreáin forbraíochta agus breis is 89% den ghníomhaíocht diúscairthe (figiúr 3), agus tá próifíl earnála na n-acmhainní atá fós gan réiteach le braith ann.

Figiúr 3: Diúscairtí de réir earnála – 2020

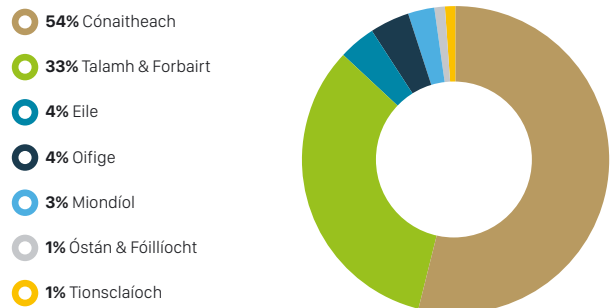
Maoiniú Forbartha: an luach a chosaint agus a fheabhsú

Réamhíocann GNBS an caipiteal lena gcuid féichiúnaithe agus glacadóirí i gcásanna inar féidir a thaispeáint go ndéanfar leis a leithéid de mhaoiniú luach na sócmhainní lena ráthaítear punann iasachtaí GNBS a fheabhsú. Áirítear leis seo infheistíocht a dhéanamh in áitribh atá ann cheana féin chun a n-acmhainneacht táirgeachta ioncaim a fheabhsú agus a n-achomharc do cheannaitheoirí ionchasacha a mhéadú, chomh maith le maoiniú a sholáthar chun tionscadail chónaithe agus tráchtála nua a phleanáil, a dhearadh agus a thógáil. Maoiníonn GNBS oibreacha bonneagair freisin, de réir mar is gá, chun na forbairtí seo a éascú.

Teastaíonn an maoiniú caipitil freisin chun luach na sócmhainní a chosaint. Cuimsíonn sé seo caiteachas riachtanach mar oibreacha sábháilteachta ó dhóiteán lena chinntiú go gcomhlíonann áitribh na riachtanais sláinte agus sábháilteachta, agus oibreacha feabhais d'fhonn a chumasú tithíocht neamhchríochnaithe nó lochtach a thabhairt go caighdeán ináirithe.

Tá an miondealú ar an mhaoiniú um chaiteachas caipitil de réir earnála ón tráth tionscanta léirithe i bhFigiúr 4. Tá timpeall €3.3 billiún íoctha go dtí seo i gcaiteachas caipitil do thionscadail nua agus reatha. Áirítear leis an caiteachas caipitil maidir leis an earnáil talaimh agus forbraíochta na suimeanna a réamhíoctar mar chuid de chlár sholáthair GNBS le haghaidh na forbraíochta cónaithe agus le haghaidh tráchtála araon. Tá an maoiniú seo go léir faighte ó acmhainní GNBS gan brath ar an Státchiste.

Figiúr 4: Caiteachas caipitil maoinithe de réir earnála ón tráth tionscanta

Rannpháirtíocht Féichiúnaithe

Fuair GNBS iasachtaí thart ar 5,000 iasachtaithe i dtosach a comhdhlúthaíodh i thart ar 800 nasc féichiúnaí.

Amhail deireadh an Mhárta 2021, bhí 173 féichiúnaí a raibh a bhfiacha fós faoi bhainisteoireacht GNBS. Is é an cur chuige is fearr le GNBS ná oibriú go comhthoiliúil le féichiúnaithe, ach in imthosca áirithe, níl sé sin indéanta agus tá gá le gníomh forfheidhmithe d'fhonn luach na sócmhainní a chosaint.

As na féichiúnaithe atá fós le GNBS, tá 125 gníomhach lena n-áirítear 55 i straitéisí tacaíochta agus 70 faoi réir forfheidhmithe. Tá monatóireacht á déanamh ar na 48 féichiúnaí eile faoi straitéisí forghabhála nó comhaontuithe imeachta.

An Soláthar Cónaitheach

In 2015, chomhaontaigh Bord an GNBS an cuspóir seachadadh 20,000 aonad cónaithe a éascú ar láithreáin atá urraithe ag GNBS agus an líon láithreán atá réidh le forbairt a uasmhéadú. Tá an cuspóir seo ar aon dul le hoibleagáid reachtúil an GNBS an toradh airgeadais is fearr is féidir a fháil agus luach a shócmhainní a bharrfheabhsú.

Dul Chun Cinn maidir leis an Soláthar Cónaitheach

Amhail deireadh mhí an Mhárta 2021, bhí na hiasachtaí atá fós ag GNBS urraithe le thart ar 577 heicteár de thalamh forbraíochta cónaithe in Éirinn atá faoi smacht a cuid féichiúnaithe agus glacadóirí.

Faoi réir gan aon srianta breise a bhaineann le Covid ar ghníomhaíocht tógála cónaithe tar éis Aibreán 2021, tá sé mar aidhm ag an GNBS a sprioc maoinithe a bhaint amach nó seachadadh 20,000 aonad a éascú faoi dheireadh 2021.

Dul chun cinn go deireadh Mhárta 2021

Tá GNBS tar éis 12,700 aonad a sheachadadh go díreach go dtí seo, trí mhaoiniú a sholáthar d'fhéichiúnaithe agus do ghlacadóirí nó trí chomhaontú ceadúnais nó comhfhiontar. Tá 6,800 aonad cónaithe eile ar tógtha ar láithreáin a bhain leas as maoiniú an GNBS ach a dhíol féichiúnaithe agus glacadóirí an GNBS ina dhiaidh sin. D'éascaigh an GNBS seachadadh tithíochta ar na suíomhanna seo sa todhchaí trí cheadanna pleanála, costais dlí, costais shealbhaíochta nó oibreacha cumasaithe láithreán a mhaoiniú.

D'fhéach GNBS i gcónaí lena chinntiú go bhfuil soláthar dóthanach talamh forbraíochta ar fáil d'fhorbróirí príobháideacha sa mhargadh. Ó 2011 amach, tá féichiúnaithe agus glacadóirí GNBS tar éis láithreáin a dhíol ag a bhfuil an cumas timpeall ar 81,000 aonad cónaithe a sholáthar, agus is orthu siúd atá na 6,800 aonad cónaithe atá luaite roimhe seo tógtha.

Tugtar faoi deara go bhféadfadh go bhfuil cosc ar fhorbairt roinnt de na láithreáin, na cinn sin atá fós daingnithe le GNBS san áireamh, faoi láthair mar gheall ar shrian amháin nó níos mó a bhaineann le himmharthanacht tráchtála, bonneagar (bóithre, uisce, fóntais, dramaíl srl.) nó cead pleanála oiriúnach a bheith acu.

Staid an tSoláthair Chónaitheach ag deireadh mhí an Mhárta 2021

Chomh maith leis an 1,400 aonad atá á dtógáil nó le maoiniú ceadaithe, d'aithin an GNBS go bhféadfadh 21,200 aonad eile a bheith in seachadta ar láithreáin atá faoi úinéireacht a fhéichiúnaithe agus a ghlacadóirí. Ní chuimsíonn na figiúirí seo láithreáin a dhíoltar, a dhéantar ar conradh lena ndíol, ar an margadh le díol nó nach bhfuil críosaithe fós le haghaidh forbairt chónaithe. Tá an fhéidearthacht ann go mbeidh 2,000 aonad breise ar thalamh nach bhfuil críosaithe.

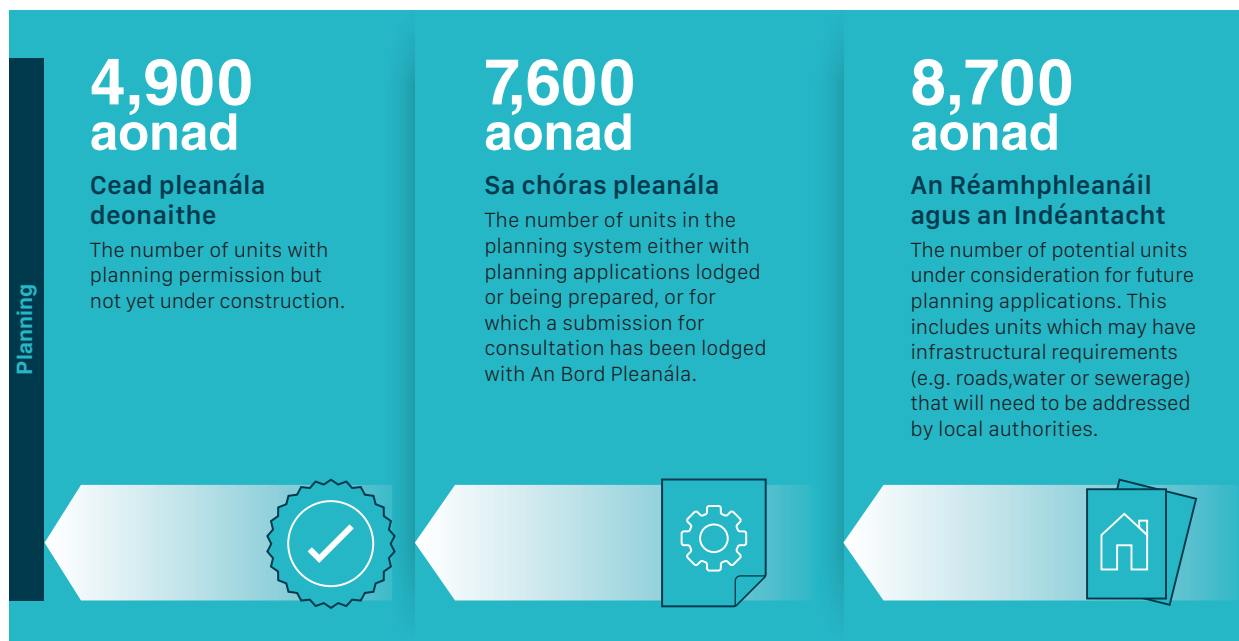

² De réir shrianta an Rialtais a bhaineann le Covid-19, cuireadh an tógáil ar fionraí go sealadach ar láithreáin chónaithe urraithe le GNBS ó Eanáir go dtí Aibreán 2021.

Luach a fheabhsú trí phleanáil

Cuid lárnach de chlár seachadta cónaithe GNBS is ea suíomhanna daingnithe a ullmhú d'fhorbairt tithíochta sa todhchaí. Tá sé mar aidhm ag an GNBS luach a chur le suíomhanna atá ann cheana trí iarratais phleanála agus measúnuithe féidearthachta réamhphleanála a mhaoiniú.

Ó 2016 go 2020, chuir féichiúnaithe agus glacadóirí an GNBS iarratais phleanála isteach le haghaidh os cionn 15,750 aonad cónaithe agus tugadh cead pleanála dóibh go rathúil do 15,505 aonad. Tríd an mbainistíocht chúramach, an measúnú straitéiseach agus an maoiniú roghnach, bhí ráta rathúlachta foriomlán na n-iarratas pleanála arna mhaoiniú ag an GNBS an-ard.

Tionchar Covid-19 ar an Soláthar Cónaithe

De réir threoirlínte an rialtais, dúnadh gach láithreán tógála cónaithe ar feadh tréimhse seacht seachtaine ó Mhárta 2020 go Bealtaine 2020 agus ar feadh 13 seachtaine eile ó thús Eanáir 2021 go lár mhí Aibreáin 2021. Bhí tionchar suntasach ag dúnadh na láithreán ar gach gné den mhargadh forbartha cónaithe in Éirinn. Ina theannta sin, chruthaigh srianta oibríochta a bhaineann le Covid-19 timpeallacht dhúshlánach d'aschur cónaithe. Tá stoc na n-aonad nuathógtha atá ar fáil faoi láthair le díol ar fud na hearnála cónaithe an-íseal dá bharr.

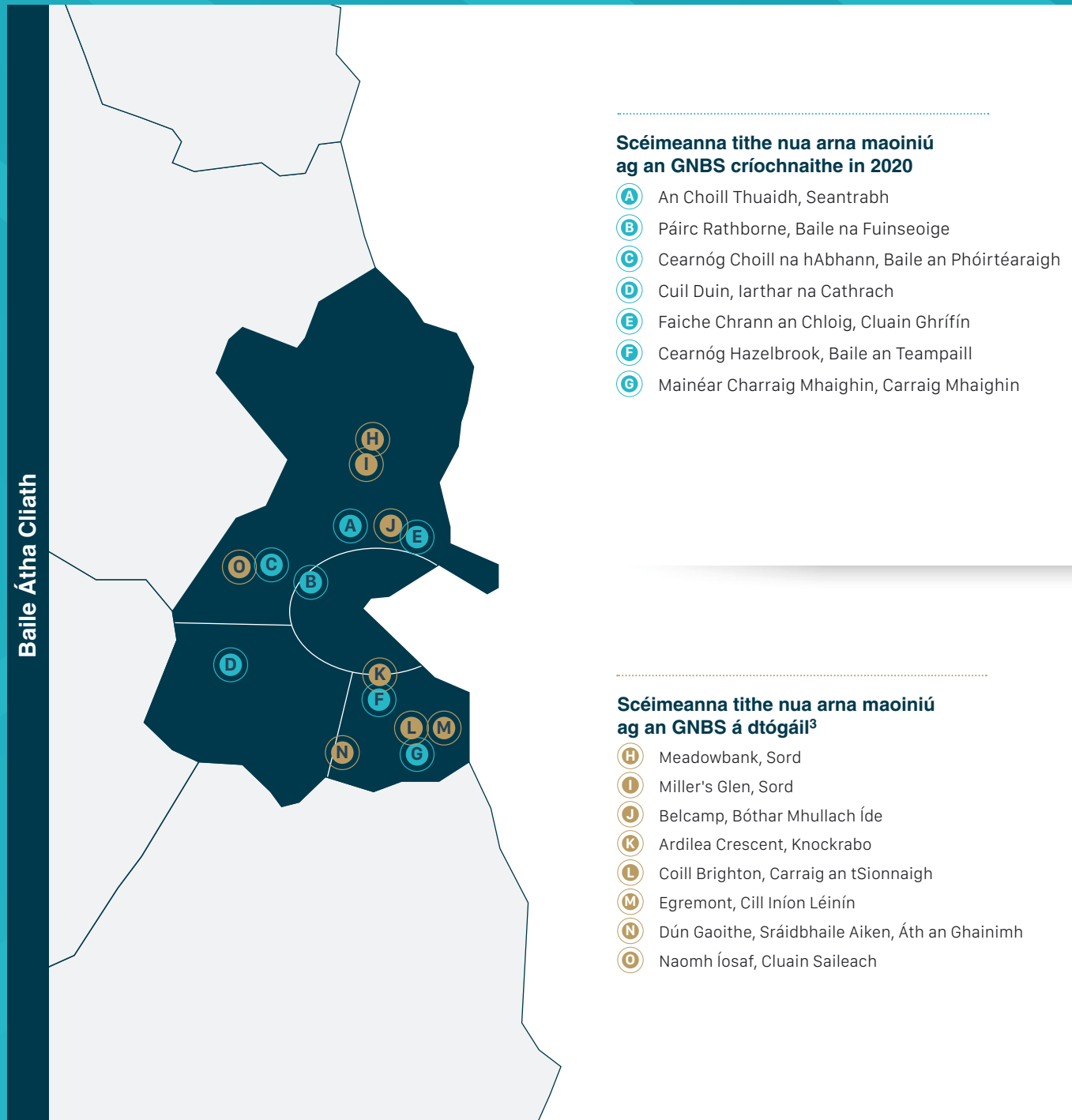
Foirgneamh Beagnach Neodrach Ó Thaobh Fuinnimh

De réir na gceanglas pleanála, tá rátáil A ar fhorbhóir na bhforbairtí cónaithe atá maoinithe ag an GNBS agus tá sé mar aidhm ag cuid acu caighdeáin foirgneamh beagnach neodrach ó thaobh fuinnimh (nZEB) a bhaint amach. Fágann sé sin nach bhfuil ach riachtanais fuinnimh íosta go nialas i gceist leis na tithe seo, agus go dtagann aon fhuinneamh a theastaíonn go príomha ó fhoinsí in-athnuaite. I measc samplaí de bhearta inbhuanaithe a áiríodh níos mó agus níos mó le tithe nua arna maoiniú ag GNBS le blianta beaga anuas tá:

- Leibhéil arda inslithe agus aerdhíonach
- Córais aerála aisghabhála teasa
- Painéil Ghréine
- Pointí luchtaithe feithiclí leictreacha
- Córais caidéil teasa

Samplaí de Thionscadail Chónaitheacha

Ó 2014 i leith, d'éascaigh an GNBS seachadadh de níos mó ná 12,700 aonad cónaithe nua ar fud na hÉireann. Féachann an GNBS le tithíocht a sholáthar i gceantair ina bhfuil an t-éileamh is mó, mar Bhaile Átha Cliath, na contaetha comaitéireachta agus ceantair uirbeacha eile. Taispeántar sampla d'aonaid a seachadadh le linn 2020 anseo, arna mhiondealú de réir ceantair gheografaigh

Páirc Rathborne, Baile an Ásaigh

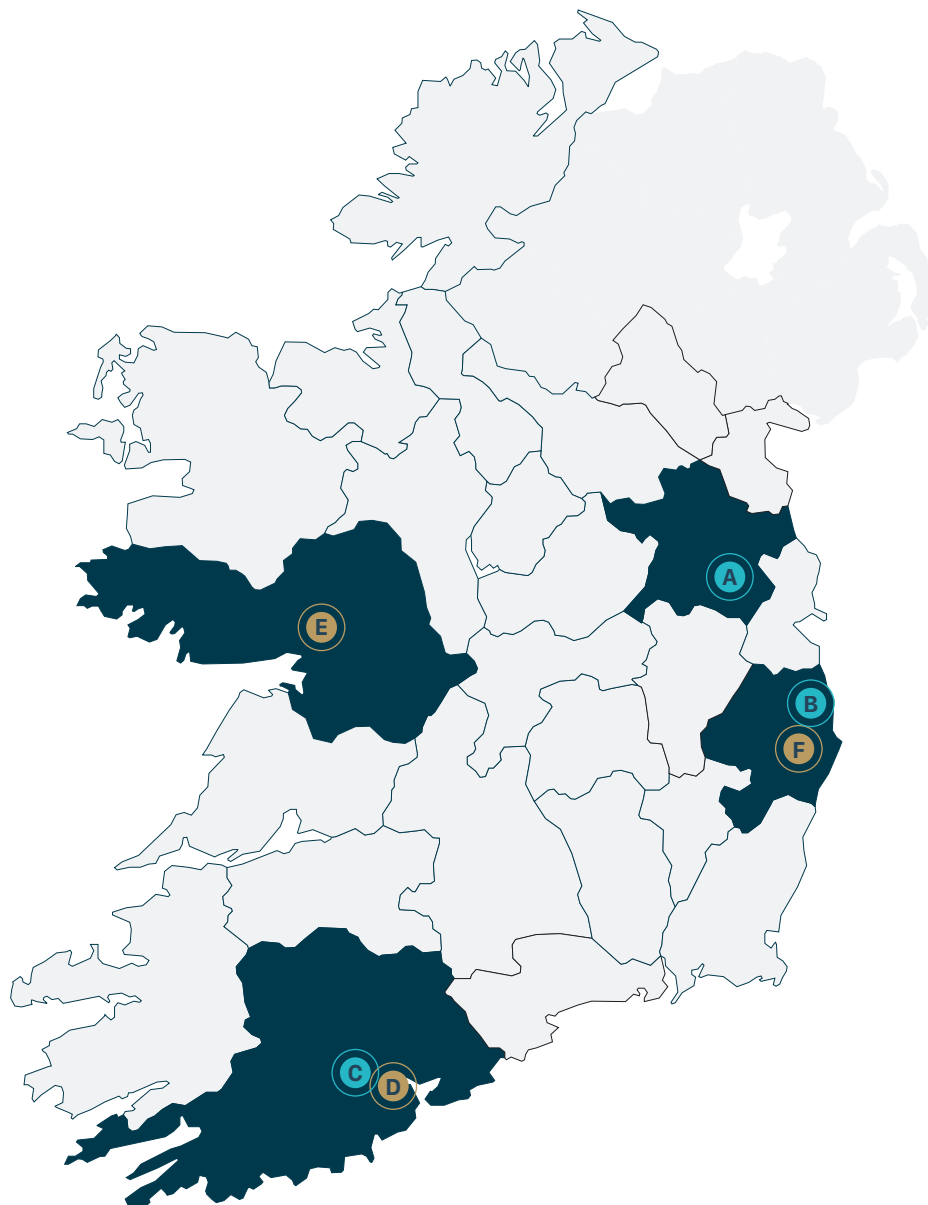
Naomh Íosaf, Cluain Saileach

Miller's Glen, Sord

Samplaí de Thionscadail Chónaitheacha ar leanúint

Scéimeanna tithe nua arna maoiniú ag an GNBS críochnaithe in 2020

- (A)** Dún Ríoga, Dún Seachlainn, Co. na Mí
- (B)** Waverly, Na Clocha Liatha, Co. Chill Mhantáin
- (C)** Janeville, Carraig Uí Leighín, Co. Chorcaí

Scéimeanna tithe nua arna maoiniú ag an GNBS atá á dtógáil³

- (D)** Céim 4 agus 5, Castleheights, Carraig Uí Leighín, Co. Chorcaí
- (E)** Cúirt Bhoirne, Ros Cam, Co. na Gaillimhe
- (F)** Cnoc Chill Mhantáin, Baile an Chinnéidigh, Co. Chill Mhantáin

³ De réir shrianta an Rialtais a bhaineann le Covid-19, cuireadh an fhoirgníocht ar fionraí go sealadach gach láithreán cónaithe atá urraithe le GNBS, ó Eanáir go hAibreán 2021.

Dún Ríoga, Dún Seachlainn, Co. na Mí

Castleheights, Carraig Uí Leighin, Co. Chorcaí

SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath

Rinne an Bord Pleanála Scéim Pleanála SDZ Dugthailte Bhaile Átha Cliath a fhaomhadh i mBealtaine 2014. Trína fhéichiúnaithe agus a ghlacadóirí, bhí leas ag GNBS i 75% de na 22 heicteár iomlána de thalamh in-fhorbartha sa SDZ ag an am.

Ar aon dul le cuspóir straitéiseach GNBS chun an fhorbairt sa réimse a chur ar aghaidh agus a éascú, tá foireann thiomnaithe Dhugthailte SDZ GNBS, in éineacht le glacadóirí GNBS agus comhpháirtithe GNBS, tar éis dlúthobair a dhéanamh le Comhairle Chathair Átha Cliath mar Ghníomhaireacht Forbartha chun cuspóirí na Scéime Pleanála SDZ a bhaint amach.

Suíomhanna a ghabhann le GNBS i nDugthailte Bhaile Átha Cliath

Tá acmhainneacht le **4.2m tr. cr. de spás tráchtála agus 2,183 aonad cónaithe** le bheith soláthraithe i nDugthailte Bhaile Átha Cliath nuair a dhéanfar forbairt iomlán ar na láithreán uile ina raibh leas ag GNBS an chéad lá. Freastalóidh an athghiniúint seo ar 20,000 oibrí oifige agus soláthrófar tithe leis do 5,000 duine.

Tá éagsúlacht ag baint le rannpháirtíocht GNBS ó láithreán go láithreán.

38%
Láithreáin Díolta agus Cead Pleanála Acu

42%
Tionscadail Críochnaithe atá Díolta

20%
Tionscadail Gníomhacha⁴

Bloc 3 Bloc Cathrach 3 390k tr. cr. den spás tráchtála & 360 aonad cónaithe - Láithreán díolta in 2018	Bloc 8 Dublin Landings 720k tr. cr. den spás tráchtála & 202 aonad cónaithe - Áitritheoirí: GBCN, WeWork, An Banc Ceannais	Bloc 8 Aonaid Chónaithe Dublin Landings - Léasacht an Bhaile Mhóir/Oxley 96 aonad cónaithe - Foirgníocht beartaithe le bheith críochnaithe in 2021 - Díol ar conradh
Bloc 5 Point Campus 14k tr. cr. den spás tráchtála & 285 aonad cónaithe - Láithreán díolta in 2016	Bloc 14b 76 Sir John Rogerson's Quay 137k tr. cr. den spás tráchtála - Áitritheoirí: Rabobank, Algebris	Bloc 14b The Benson Building - Sciar cothromais 16.5% ag GNBS 72 aonad cónaithe - Foirgníocht beartaithe le bheith críochnaithe in 2021 - Díol ar aghaidh
Bloc 2&7 Duga Spencer 630k tr. cr. den spás tráchtála & 240 aonad cónaithe - Láithreán díolta in 2016	Bloc 17 Cé Uí Bheoláin 45k tr. cr. den spás tráchtála - Áitritheoir: Google	Bloc 17 Cé Uí Bheoláin - Bainistithe ag an nglacadóir 285k tr. cr. den spás tráchtála & 46 aonad cónaithe - Foirgníocht beartaithe le bheith críochnaithe in 2022 - Díol ar aghaidh le Google
Bloc 9 Project Waterfront 400k tr. cr. den spás tráchtála & 420 aonad cónaithe - Láithreán díolta in 2018	Bloc 14c 5 Cé Hanover 205k tr. cr. den spás tráchtála - Áitritheoirí: Docusign, Aptiv	Bloc 10a An Duga Thuaidh - Sciar cothromais 40% ag GNBS 270k tr. cr. den spás tráchtála - Tógáil Críochnaithe - Ligin ar siúl faoi láthair

⁴ De réir shrianta an Rialtais a bhaineann le Covid-19, cuireadh an tógáil ar fionraí go sealadach ar láithreáin a bhaineann le GNBS ó Eanáir go dtí Aibreán 2021. Cuireadh tús arís le tógáil cónaithe agus tráchtála i mí Aibreáin agus Bealtaine faoi seach.

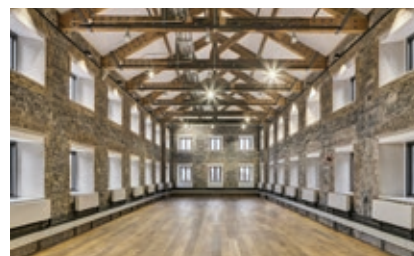
38%**Láithreáin Díolta agus
Cead Pleanála Acu****42%****Tionscadail Críochnaithe
atá Díolta****20%****Tionscadail Gníomhacha⁴**

Bloc 10a Láithreán Óstáin 130k tr. cr. den spás tráchtála - Láithreán díolta in 2018	Bloc 15a&b Duga Caipitil 440k tr. cr. den spás tráchtála & 190 aonad cónaithe - Áitritheoirí: Indeed, JP Morgan	Bloc 10b Exo - Bainistithe ag an nglacadóir 215k tr. cr. den spás tráchtála - Foirgníocht beartaithe le bheith críochnaithe in 2021 - Díol ar aghaidh le Tristan / SW3 - Ligin ar siúl faoi láthair
Bloc 14c 6 Cé Hanover 122 aonad cónaithe - Láithreán díolta in 2016	Bloc 15c 8 Cé Hanover 47.5k tr. cr. den spás tráchtála - Áitritheoir: AirBnB	Bloc 15e 10-12 Cé Hanover - Sciar cothromais 40% ag GNBS 87k tr. cr. den spás tráchtála - Foirgníocht beartaithe le bheith críochnaithe in 2021
	Cé na Cathrach* 140k tr. cr. den spás tráchtála - Áitritheoir: Grant Thornton	Bloc 19 Uiscebhealaí Éireann - Ús léasaithe GNBS 56k tr. cr. den spás tráchtála & 150 aonad cónaithe - Straitéis maidir leis an Diúscairt socraithe

* lasmuigh de limistéar SDZ

Ceannaireacht i bhFuinneamh agus Dearadh Comhshaoil

Roghnaigh gach forbairt tráchtála a bhaineann le GNBS i SDZ Dugthailte Bhaile Átha Cliath cloí le caighdeán Ceannaireachta i bhFuinneamh agus Dearadh Comhshaoil (LEED). Córas rátála foirgneamh glas a aithnítear go domhanda is ea deimhniú LEED a dhéanann measúnú ar fhoirgnimh ar chritéir atá neamhdhíobhálach don chomhshaoil amhail éifeachtúlacht uisce agus fuinnimh, naisc iompair ghlaais agus inbhuanaitheacht na n-ábhar a úsáidtear i dtógáil. Tá deimhniú óir nó platanam faighte ag gach foirgneamh tráchtála comhlánaithe a bhaineann le GNBS sna dugáil.

SDZ Dhughailte Bhaile Átha Cliath

Láithreáin Díolta agus Cead Pleanála Acu

- B3** Bloc 3 Bloc Cathrach 3
- B5** Bloc 5 Campas Iosta na Roinne
- B7** Bloc 2&7 Duga Spencer
- B9** Bloc 9 Tionscadal an Éadan le hUisce
- B10a** Bloc 10a Láithreán Óstáin
- B14c** Bloc 14c 6 Cé Hanover

Tionscadail Críochnaithe atá Díolta

- B8** Bloc 8 Dublin Landings
- B14b** Bloc 14b 76 Cé Sir John Rogerson
- B17** Bloc 17 Cé Uí Bheoláin
- B14c** Bloc 14c 5 Cé Hanover
- 15ab** Bloc 15a&b Duga an Chaipitil
- 15c** Bloc 15c 8 Cé Hanover
- CQ** Cé na Cathrach

Tionscadail Gníomhacha

B8

Bloc 8 Dublin Landings (Aonaid Chónaithe)

B14b

Bloc 14b Foirgneamh Benson

B17

Bloc 17 Cé Uí Bheoláin

B10a

Bloc 10a An Duga Thuaidh

B10b

Bloc 10b Exo

B15e

Bloc 15e 10-12 Cé Hanover

B19

Bloc 19 Uiscebhealaí Éireann

Rannchuidiú Sóisialta agus Geilleagrach

I gcomhthéacs a sainorduithe uileghabhálaigh tráchtála, féachann GNBS lena punann in Éirinn a bhainistiú ar bhealach a chomhlánaíonn na cuspóirí atá ag comhlachtaí poiblí eile, lena n-áirítear ranna rialtais, gníomhaireachtaí stáit agus údaráis áitiúla.

An Tithíocht Shóisialta

Cé nach bhfuil sé mar chuid sainráite de shainchúram reachtúil an GNBS tithíocht shóisialta a sholáthar, d'aithin an GNBS go raibh deis ann an seachadadh d'aonaid chónaithe tithíochta sóisialta a éascú trína fhéichiúnaithe agus a ghlacadóirí. Bhunaigh GNBS foireann tithíochta sóisialta tiomnaithe agus cuireadh tús le próiseas comhordaithe rannpháirtíochta idir GNBS, an Roinn Tithíochta agus an Gníomhaireacht Tithíochta go luath in 2012. Dhírigh an tionscnamh seo ar áitribh chónaithe bhreise a sheachadadh chun críocha na tithíochta sóisialta, seachas seachadadh reachtúil Chuid V ar fhorbairtí arna maoiniú ag an GNBS.

Gealltanais an GNBS i leith an tSoláthair Tithíochta Sóisialta

2,000 teach Sprioc-sheachadadh fógartha ag an Aire Tithíochta i mí na Nollag 2011

7,093 Sainaitheanta ag GNBS

Rinne an GNBS athbheithniú cuimsitheach ar phunann na réadmhaoine atá ar úinéireacht ag a fhéichiúnaithe d'fhonn airíonna oiriúnacha agus folmha a aithint. Bhí nochtadh GNBS do mhaoin chónaithe críochnaithe teoranta agus bhí go leor tithe ina phunann urraithe á n-áitiú cheana féin.

4,479

Gan Breithniú Go Deo

Tá roinnt cúiseanna ann nach bhfuil maoin aitheanta á breithniú a thuilleadh chun críocha tithíochta sóisialta. Mar shamplaí, áirítear:

- Éileamh neamhleor sa cheantar ábhartha, mar atá deimhnithe ag údarás áitiúil.
- Meastar nach bhfuil sé oiriúnach ag údarás áitiúil bunaithe ar mheascán tionachta / cúinsí pobail inbhuanaithe.
- Cineál maoine measta le bheith mí-oiriúnach.
- Níl siad ar fáil a thuilleadh - tá réadmhaoin a sainaitheádh mar chuid de phunann beo agus d'fhéadfadh go ndearna féichiúnaí nó glacadóir an GNBS iad a dhíol nó a ligean ar cíos.

2,024

Díolta nó Lig

2,455

Meastar Mí-oiriúnach nó Gan Éileamh

2,614

Seachadadh

I measc na Modhanna Soláthair, áirítear

Díol díreach:

D'éascaigh an GNBS díol aonad réadmhaoine, trína fhéichiúnaithe agus a ghlacadóirí, le húdaráis áitiúla nó le comhlachtaí tithíochta ceadaithe (AHBanna).

NARPS:

Lígeadh réadmhaoin ar léas d'údaráis áitiúla nó do AHBanna trí fheithicil tithíochta sóisialta GNBS, NARPS.

Léas díreach:

D'aontaigh féichiúnaithe GNBS nó glacadóirí ceaptha léas go díreach le húdaráis áitiúla nó AHBanna.

2,604

Críochnaithe

10

Conraithe

0

An tÉileamh le Cinneadh

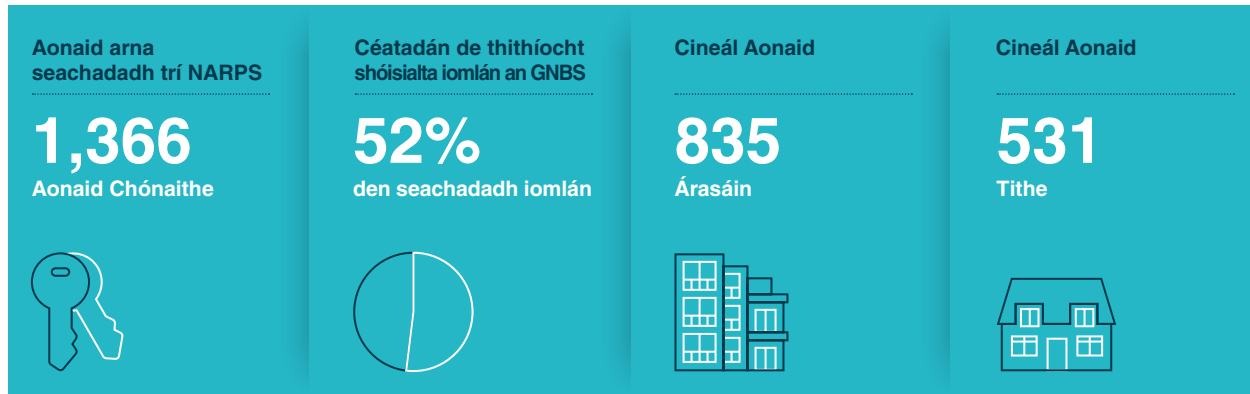
Níl aon ról ag an RTBM chun an t-éileamh a chinneadh. Rinne údaráis áitiúla athbheithniú ar na haonaid a d'aithin an GNBS agus dhearbhaigh siad an t-éileamh a bhí ann tríd an nGníomhaireacht Tithíochta.

Bhí sé sin bunaithe ar chúinsí tithíochta áitiúla lena n-áirítear an riachtanas a bhí ann an tithíocht measctha a sholáthar. Breithníodh gach aonad maoine arna sainaitheint faoin am seo agus níl aon chinntí fós gan réiteach.

c.€350 milliún Maoiniú geallta chun aonaid mhaoine a cheannach agus a athchóiriú

NARPS

Bunaíodh meán infheistíochta sainchuspóra GNBS, Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithí Sócmhainní Náisiúnta (NARPS), in 2012 chun an seachadadh tithíochta sóisialta a bhrostmú ó phunann urraithe GNBS. Féachtar ar NARPS mar mhúnla dea-chleachtais agus feidhmíonn sé mar fhasach do thionscnaimh léasaithe eile atá curtha i bhfeidhm ar fud na hearnála ó shin i leith.

Samhail NARPS:

- Sula gceannaíonn NARPS na haonaid, aimsíonn GNBS na hoibreacha athchóirithe agus críochnaithe atá de dhíth trína féichiúnaithe agus a ghlacadóirí.
- Ceannaíonn NARPS na haonaid críochnaithe atá oiriúnach d'áititheoirí láithreach bonn ó fhéichiúnaithe agus glacadóirí de chuid GNBS ar an lánluach díola.
- Ligeann NARPS na haonaid réadmhaoine amach ar léas le CTCanna nó le húdaráis áitiúla le bheith curtha chun feidhme tithíochta sóisialta láithreach ball le haghaidh théarma léasa 20 bhliain agus 9 mí.
- Tá an léas caighdeánaithe le húsáid i ngach socrú léasaithe idir NARPS agus AHBanna / údaráis áitiúla.

- Léiríonn an cíós a íoctar faoin léas lascaine fhorordaithe ar chíos margaidh agus comhaontaítear é trí chomhairliúchán idir GNBS, an Ghníomhaireacht Tithíochta agus an t-údarás áitiúil sula ndéanann an Roinn Tithíochta é a cheadú go hoifigiúil.

Treorú an Aire

Mar aitheantas ar ról tábhachtach NARPS i dtéarmaí soláthar tithíochta sóisialta, d'eisigh an tAire Airgeadais Treoir i Meán Fómhair 2019, faoi Alt 14 (2) d'Acht GNBS, ag ordú go gcoinníonn GNBS úinéireacht ar NARPS go dtí go mbeidh sé i riocht le haistriú chuig aonán Stáit eile mar chuid de bharrachas teirminéil NAMA.

Loch na Glach, Co. Mhuineacháin

Rannhuidiú Sóisialta & Geilleagrach Forleathan

Eastáit Tithíochta Neamhchríochnaithe a Réiteach

Toradh amháin ar an timpiste eacnamaíoch agus an cúlú eacnamaíochta in Éirinn ab ea eastáit tithíochta neamhchríochnaithe (UFHEanna) ar fud na hÉireann. Tá iarracht déanta ag an GNBS, ó 2010, **os cionn 300 eastát tithíochta neamhchríochnaithe** a réiteach laistigh dá phunann urraithe. Chuir an GNBS maoiniú chun cinn dá fhéichiúnaithe agus dá ghlacadóirí le haghaidh oibreacha feabhais de réir na bpleananna réitigh láithreáin a comhaontaíodh leis na húdaráis áitiúla. I measc na n-oibreacha atá maoinithe ag GNBS tá:

- Feabhsúchán aonad neamhchríochnaithe;
- Oibreacha críochnúla ar fhorbairtí tithíochta neamhchríochnaithe ina n-iomláine;
- Aonaid a chríochnú chun tithíocht shóisialta a sholáthar, agus cheannaigh NARPS cuid acu ina dhiaidh sin.

Maoiniú Feabhsúcháin a Chur ar Fáil

Chomh maith leis an maoiniú a chuirtear ar fáil chun tithíocht neamhchríochnaithe nó lochtach a chur i gcrích, soláthraíonn an GNBS maoiniú d'oibreacha riachtanacha chun a chinntiú go bhfuil na réadmhaoine a fhaigheann a n-iasachtaí slán ó thaobh struchtúir de agus go gcomhlíonann siad na riachtanais sláinte agus sábháilteachta reatha. D'aithin an GNBS roinnt réadmhaoine atá ann cheana ina phunann urraithe nár chomhlíon na rialacháin dóiteáin agus na caighdeáin tógála ábhartha.

€125m

Go dtí seo, chuir an GNBS maoiniú de thart ar €125m ar fáil d'oibreacha feabhais ar áitribh chónaithe agus thráchtála atá ann cheana ag fáil a chuid iasachtaí, agus d'fhéadfadh go mbeadh €50m eile ag teastáil. I measc na n-oibreacha tá feabhsúchán sábháilteachta dóiteáin riachtanach, oibreacha sláinte agus sábháilteachta, agus lochtanna struchtúracha a shocrú.

Díolacháin le Comhlachtaí Poiblí a Éascú

Cuid thábhachtach d'obair GNBS is ea díol maoine a éascú chun críocha sóisialta. Oibríonn an GNBS go dlúth le ranna Rialtais, gníomhaireachtaí stáit agus údaráis áitiúla chun airíonna a bhféadfadh sochar pobail, eacnamaíoch nó sóisialta a bheith acu a aithint.

Is léir an rath a bhí ar an ngné seo d'obair GNBS ón líon réadmhaoine a seachadadh chuig comhlachtaí stáit ar fud na hÉireann, chun críocha éagsúla.

77 airí | 28 comhlacht poiblí | 15 chontae

25 Láithreáin do scoileanna agus áiseanna oideachais eile

18 Láithreáin le haghaidh taitneamhachtaí poiblí mar shampla pháirceanna, chlubanna spóirt, ionaid phobail agus láithreáin stairiúla

15 Láithreáin le haghaidh tionscadal riachtanach iompair agus bonneagair, mar shampla bhóithre, cosaintí tuilte agus cóireáil uisce

10 Láithreáin le haghaidh an athghiniúint uirbeach agus tionscadail tithíochta

3 Láithreáin le haghaidh oifigí cathartha nó stáisiúin garda

3 Láithreáin le haghaidh áiseanna cúraim shláinte

3 Láithreáin do thionscadail IDA

Leanann an GNBS de bheith ag plé le comhlachtaí poiblí éagsúla maidir le sócmhainní a shainaithint a d'fhéadfadh a bheith oiriúnach lena n-úsáid. Faoi láthair, tá trí shuíomh scoile faoi chaibidlíocht leis an Roinn Oideachais agus tá trí shuíomh eile á mbreithniú ag údaráis áitiúla maidir le bonneagar cathartha mar bhóithre, tithíocht agus reiligí.

Éascaíonn an GNBS idirbheartaíocht idir a fhéichiúnaithe agus a ghlacadóirí agus an comhlacht poiblí, go minic ag tabhairt ceart an chéad diúltaithe dóibh i leith na maoine is ábhar. Déantar réadmhaoine ag luach iomlán an mhargaidh mar ní féidir le GNBS iallach a chur ar fhéichiúnaí a mhaoín a dhíol ar lascaire. Ciallaíonn nádúr beo phunann an GNBS nach féidir réadmhaoín aitheanta a choinneáil do chomhlachtaí poiblí ar feadh tréimhse éiginnte agus i gcásanna áirithe díolann féichiúnaithe agus glacadóirí iad chun fiacha a aisíoc.

Ag Tacú leis an Infheistíocht Dhíreach Eachtrach

D'éascaigh an GNBS go leor idirbheart réadmhaoine chun tacú le cuideachtaí ilnáisiúnta atá ag lonnú nó ag leathnú ar fud na hÉireann. I measc na gcuideachtaí sin tá: LinkedIn, Lidl, Google, Intel, Novartis, BSkyB, Airbnb agus Amazon.

Idirbhearta Cónaithe A Spreagadh

Scéim morgáiste cónaithe ab ea an Tionscnamh Íocaíochta larchurtha 80:20 a sheol GNBS in 2012. D'éascaigh sé ceannaitheoirí tí trí chosaint praghsanna suas le 20% a thairiscint ar réadmhaoine atá urraithe ag an GNBS ar feadh tréimhse cúig bliana, agus ar an gcaoi sin gníomhaíocht sa mhargadh tithíochta a spreagadh.

Úsáid Breithnithe Comhshaoil agus Sóisialta i Soláthar Poiblí a chur chun cinn

Cuimsíonn GNBS, agus é ag soláthar a sheirbhísí sainchomhairleoireachta, critéir iomchuí dámhachtana comhshaoil agus é ag bronnadh a chonarthaí a fhaightear go poiblí agus nuair is féidir le bearta comhshaoil den sórt sin tionchar comhshaoil a bheith acu i gcomhthéacs fheidhmíocht na seirbhísí sin. Samplaí díobh sin is ea painéil dhlíthiúla GNBS a chuimsíonn thar roinnt disciplíní dlí agus conradh GNBS le haghaidh seirbhísí iniúchta inmheánaigh.

Tá an GNBS ar aon intinn gan FBManna a eisiamh go míchuí agus ionchorpraíonn sé critéir mar: dramhaíl a chosc nó a íoslaghdú; úsáid táirgí athchúrsáilte agus saoráidí athchúrsála; caomhnú fuinnimh i bhfoirgnimh agus úsáid trealamh; riachtanais stórála a íoslaghdú agus réitigh oifige gan pháipéar a úsáid; agus, roghanna eile a sholáthar ar tháirgí indiúscartha aon úsáide. Tacaíonn an GNBS go hiomlán leis an tionscnamh Breithnithe Comhshaoil agus Sóisialta agus leanfaidh sé ag ionchorprú forálacha den sórt sin nuair a thagann an deis chun cinn.

SDZ an Poill Bhig Thiar

Suite ar an taobh thoir de Dhughailte Theas Bhaile Átha Cliath, soláthraíonn Críos Forbartha Straitéisí (SDZ) an Phoill Bheag Thiar ceann de na deiseanna forbartha úsáide measctha is mó i gCathair Bhaile Átha Cliath.

Le blianta beaga anuas, d'oibrigh GNBS le raon páirtithe leasmhara chun cleachtaí réamhforbartha riachtanacha a chur chun cinn, lena n-áirítear comhpháirtí infheistíochta a sholáthar, chun forbairt thráthúil na dtailte a chumasú.

Bealtaine 2016	 Ainmníodh an Pholl Beag Thiar mar Chrios Forbartha Straitéisí.
Aibreán 2019	 Rinne an Bord Pleanála Scéim Pleanála SDZ an Poill Bhig Thiar a fhaomhadh. Soláthraíonn sé seo acmhainneacht do: • 3,500 aonad cónaithe (10% Cuid V agus 15% sóisialta agus inacmhainne) • 1m tr. cr. den spás tráchtála agus miondíola • Láithreán Scoile • Spás oscailte, spás cultúrtha agus spás poiblí.
Meitheamh 2019	 Taisceadh an máistirphlean Réimse Poiblí agus an t-iarratas pleanála do bhonneagar cumasúcháin chéim 1.
Iúil 2019	 Sheol GNBS próiseas fairsing margaidh oscailte - Project Pembroke - ag tairiscint scairseilbh 80% i láithreán forbartha 37.2 acra atá suite laistigh den SDZ.
Eanáir 2020	 Thug Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath (DCC) cead pleanála deich mbliana do bhonneagar cumasúcháin chéim 1.
Iúil 2020	 Cuireadh próiseas mhargadh oscailte Project Pembroke i gcrích agus roghnaigh GNBS tairgeoir roghnaithe.
Nollaig 2020	 Rinne cuibhreannas comhdhéanta de RGRE agus Oaktree / Lioncor conradh chun an scairseilbh 80% a fháil ar €200.1m. Táthar ag súil go mbeidh sé críochnaithe faoi dheireadh Ráithe 2 2021, faoi réir cheadú an Údaráis Iomaíochta. Coinneoidh an GNBS scairsealbháocht mionlaigh 20% san fhorbairt.

Athbhreithniú Airgeadais

1 Brollach

2 Athbhreithniú Gnó

3 Athbhreithniú Airgeadais

4 Eagraíocht an GNBS

5 An Rialachas

6 Ráitis Airgeadais

Athbhreithniú Airgeadais

Buaicphointí Airgeadais 2020	2020 €m	2019 €m	Ó thús go deireadh 2020 €m
Giniúint airgid tirim			
Iomlán an airgid tirim a gineadh	920	1,343	46,232
Fáltais dhiúscairtha	851	1,204	39,818
Ioncam neamhdhiúscairtha	69	139	6,414
Fuascailtí bannaí agus cothromaí			
Bannaí sinsearach fuascailte	-	-	30,190
Urrúis fófhiacha fuascailte	1,064	-	1,593
Cothromas infheisteora príobháideach GNBSI fuascailte	56	-	56
Brabúsacht (príomh-mhíreanna ráitis ioncaim)			
Glanghnóthachain ar iasachtaí féichiúnaithe a thomhaistear ar FVTPL*	149	230	
Glanbhrabús ar dhiúscairt agus ar athmhaoiniú iasachtaí	87	5	
Brabús don bhliain roimh cháin	211	295	
Muirear cánach	(19)	(30)	
Brabús don bhliain tar éis cánach	192	265	
Staid Airgeadais ag deireadh bliana			
Airgead tirim, coibhéisí airgid, Nótaí Státchiste agus sócmhainní leachtacha eile	1,296	3,879	
Luach iasachtaí féichiúnaí tugtha anonn	850	1,227	
Aonaid mhaoine infheistíochta	292	288	
Fardail - airíonna trádála	162	171	

* Luach Cóir de réir Brabúis nó Caillteanaí

Fiachas Fuascailte

Mar chuid den chéad cheannachán d'iasachtaí ó na hinstiúidí rannpháirteacha, d'eisigh GNBS €30.2 billiún d'fhiacha sinsearach ráthaithe ag an rialtas agus €1.6 billiún d'fhothiachas síoraí ar ráta comhlúthach.

Léiríonn na bannaí sinsearach dliteanas teagmhasach do Stát na hÉireann mar go bhfuil siad á ráthú ag an Rialtas roimh dóibh a bheith slánaithe ina n-iomláine i mí Dheireadh Fómhair 2017. Fuasclaíodh an fo-fhiachas a bhí fós gan íoc, ar €1.064 billiún a bhí ann, go léir an 2 Márta 2020. Tar éis na fuascailte seo, **tá GNBS anois tar éis an fiachas go léir de €31.8 billiún ar eisíodh chun iasachtaí a fháil ó na hinstiúidí rannpháirteacha a aisíoc.**

Scoil Infheisteoirí Príobháideacha

In 2010 nuair a bunaíodh GNBS, d'infheistigh infheisteoirí príobháideacha €51m i máthairchuideachta Ghrúpa GNBS (DAC Infheistíochta na Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní ('NAMA')) le GNBS ag infheistiú €49m eile. Faoi gcomhaontú Scairshealbhóirí a forghníomhaíodh in 2010, bhí an toradh bliantúil uasta le híoc leis na hinfeisteoirí príobháideacha mar dhíbhinn teoranta don Toradh Banna Rialtais 10 mbliana a bhí i bhfeidhm ar dháta dearbhaithe na díbhinne. Chun ligean d'infheisteoirí príobháideacha imeacht, áiríodh sa chomhaontú scairshealbhóirí rogha freisin don GNBS scairsheilbh na n-infheisteoirí príobháideacha a cheannach in 2020 agus socraíodh an chomhaoin maidir le feidhmiú na rogha ag 110% de scairchaipiteal an Infheisteora Phríobháidigh.

An 26 Bealtaine 2020, d'fheidhmigh GNBS a rogha chun scairshealbháocht 51% na n-infheisteoirí príobháideacha a cheannach in GNBSI ar €56.1m. Chuir an íocaíocht seo deireadh le hoibleagáid sheachtrach gan íoc GNBS maidir lena infheisteoirí seachas an Stát agus mhéadaigh sí sciar an Stáit in aonáin Ghrúpa GNBS ó 49% go 100%. Mar gheall air sin, bhíothas in ann tús a chur le haistriú bharrachas críochnúil GNBS chuig an Státchiste.

Aistriú Farasbarr Deiridh

I mí an Mheithimh 2020, d'aistrigh an GNBS €2 billiún chuig an Státchiste. Ba é seo an chéad aistriú ó bharrachas saoil GNBS. Aistríodh €0.2 billiún eile chuig an Státchiste an 31 Márta 2021. Meastar go mbeidh ranníocaíocht iomlán GNBS leis an Státchiste ag €4.65 billiún, comhdhéanta den bharrachas saoil réamh-mheasta de €4.25 billiún (méadú de €250m ó ár dtorthaí airgeadais 2019) chomh maith le híocaíochtaí cánach corparáide iomlána de €400m. Faoi réir dhálaí an mhargaidh, táthar ag súil go leanfaidh aistrithe breise chuig an Státchiste níos déanaí i 2021 agus sna blianta ina dhiaidh sin.

Gnéithe ríthábhachtacha i ndáil le feidhmíocht GNBS don bhliain 2020

Ráiteas Ioncaim Ghrúpa GNBS	2020 €m	2019 €m
Glanghnóthachain ar iasachtaí féichiúnaithe a thomhaistear ar FVTPL	149	230
Glanghnóthachain ar réadmhaoin infheistíochta	5	74
Ús táillí, & ioncam eile	9	29
Glanbhrabús ar dhiúscairt agus ar athmhaoiniú iasachtaí	87	5
Glanbhrabús ar dhiúscairt sócmhainní réadmhaoin	34	39
Costais Eile (costais úis, costais eile, mhalartaigh eachtraigh & ionstraimí airgeadais díorthaigh)	(10)	(15)
Costais riaracháin	(63)	(67)
Brabús don bhliain roimh cháin	211	295
Muirear cánach	(19)	(30)
Brabús don bhliain tar éis cánach	192	265

Tionchar COVID-19 ar GNBS

Bhí éifeacht ábhartha ag na paindéime Covid-19 agus na srianta gaolmhara ar ghníomhaíocht eacnamaíoch ar fud an domhain. Ó thaobh an GNBS, tá tionchar ag na srianta ar an éileamh ar aicmí áirithe sócmhainní comhthaobhachta chomh maith le dul chun cinn maidir le cláir seachadta cónaithe agus tráchtála an GNBS. Mar thoradh ar dhúnadh láithreán, tionchair ar shlabhraí soláthair agus bearta um fhadú fisiceach tá moilleanna dosheachanta ar thionscadail tógála ar fud na n-earnálacha cónaithe agus tráchtála. Dá réir sin, rinneadh sprioc seachadta cónaithe 2020 GNBS a athbhreithniú anuas.

Ina ainneoin sin, bhí feidhmíocht airgeadais 2020 agus glanghiniúint airgid GNBS fós láidir agus lean an GNBS ag déanamh dul chun cinn i dtreo a phríomhchuspóirí straitéiseacha a bhaint amach agus sáraíodh an sprioc athbhreithnithe seachadta cónaithe don bhliain. De bhreis air sin, baineadh amach garspriocanna lárnacha GNBS do 2020 de réir mar a rinne an GNBS a fhiachas fo-ordaithe a bhí fágtha a fhuascailt agus cheannaigh siad scairshealbhaíocht na n-infheisteoirí príobháideacha lena gcumasaíodh aistriú €2 billiún den bharrachas réamh-mheasta ar feadh an tsaoil chuig an Státchiste.

Tá éiginnteacht shuntasach ann fós maidir le tionchar eacnamaíoch iomlán na paindéime agus leanann an GNBS de gach iarracht a dhéanamh na tionchair airgeadais agus na tionchair eile a mhaolú ag baint úsáide as bearta atá faoinár smacht. Bhí cur chuige an GNBS maidir le luacháil a shócmhainní airgeadais i gcomhthéacs Covid-19 cuimsitheach agus coimeádach agus cuireadh toimhdí críonna i bhfeidhm ar ionchuir lárnacha.

Den chuid is mó tá foireann an GNBS ag obair go cianda ó Mhárta 2020 agus léirigh siad tiomantas leanúnach do spriocanna agus solúbthacht an GNBS le hathruithe ar an timpeallacht oibre.

Glanghnóthachain ar luach cóir ar iasachtaí féichiúnaithe a thomhaistear ar FVTPL

	2020 €m	2019 €m
Glanghnóthachain ar luach cóir ar iasachtaí féichiúnaithe a thomhaistear ar FVTPL	149	230

Tá an luach cóir ina phríomhghné breithiúnais i ráitis airgeadais GNBS agus is mar chuid de na hAthbhreithnithe Luacha Cóir a dhéantar an phróiseas breithiúnais. Úsáidtear modheolaíocht luacha láithrigh sna hathbhreithnithe seo chun luach cóir na n-iasachtaí féichiúnaí a mheas. Le linn na bliana, tá neartú luacha ar luach cóir de €149m tuairiscithe ag GNBS (2018:€605m). Léirítear leis an toradh seo roinnt mhaith ábhar dála an dul chun cinn i dtreo amlínte saothrú airgid agus an méadú d'urrús comhthaobhach lena ráthaítear iasachtaí féichiúnaí.

Bhí na hAthbhreithnithe um an Luach Cóir bunaithe ar mheasúnú aonair mionsonraithe ar na sreafaí airgid don todhchaí maidir le gach nasc féichiúnaí le hiasachtaí agus díorthaigh ghaolmhara. Léiríonn na measúnuithe seo na hionchais sa todhchaí is fearr atá ag GNBS ar gach nasc féichiúnaí. Áirítear leo sreafaí airgid measta a eascraíonn as diúscairt comhthaobhachta réadmhaoin, díolacháin iasachtaí agus ioncam neamhdhiúscartha (fearacht ioncaim ó chíos).

Glanghnóthachain ar réadmhaoín infheistíochta

	2020 €m	2019 €m
Glanghnóthachain ar réadmhaoín infheistíochta	5	74

Déantar réadmhaoín infheistíochta a luacháil de réir luacha choir. Mar thoradh ar an difríocht idir an luach cóir agus luach tugtha anonn na réadmhaoíne, fágadh gnóthachan glan de €5m sa ráiteas ioncaim in 2020.

Glanbhrabús arna gineadh ó dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí agus sócmhainní readmhaoíne

	2020 €m	2019 €m
Glanbhrabús ar dhiúscairt agus ar athmaoiniú iasachtaí	87	5
Glanbhrabús ar dhiúscairt sócmhainní readmhaoíne	34	39
Brabús iomlán	121	44

Déantar brabús nó caillteanas ar dhiúscairt agus athmaoiniú a thomhas mar an difríocht idir an chomaoín a faightear (tar éis costas díolachán) agus luach tugtha anonn iasachtaí ábhartha de chuid GNBS. Le linn na tréimhse seo, dhíol GNBS sócmhainní réadmhaoíne trádála áirithe. Déantar na brabúis ar dhiúscairt sócmhainní maoíne a thomhas mar an difríocht atá ann idir na sochair ó dhíolacháin agus luach anonn na réadmhaoíne. Léiríonn an toradh dearfach seo gníomhaíochtaí breisluacha an GNBS le blianta beaga anuas.

An t-ioncam ón ús agus ó tháillí, agus ioncam eile, is ionann iad agus €9m. Cuimsíonn sé seo ioncam ó tháillí go príomha.

B'ionann na **speansais riaracháin** a bhí ann in 2020 agus €63m (2019: €67m). Is ionann an oiread costas atá ann agus 7% den airgead tirim a fuarthas don bhliain 2020. Ón tús go dtí an 31 Nollaig 2020, is é iomlán chostais an GNBS a íocadh chun giniúint ioncaim a mhaoiniú ná €1,258m, sin 2.7% den ghiniúint airgid iomlán.

An ghiniúint airgid tirim a dhéanann GNBS ó iasachtaí féichiúnaí

	2020 €m	2019 €m	Tús go deireadh-2020 €m
Diúscairtí comhthaobhachta bunúsaí	920	1,330	35,325
Diúscairtí iasachtaí	-	13	10,907
Fáltais iomlán	920	1,343	46,232

B'ionann na fáltais diúscairta agus neamhdhiúscairta in 2020 agus €0.9 billiún (2019: €1.3 billiún), lenar áiríodh fáltais ó dhiúscairtí comhthaobhachta réadmhaoíne agus athmaoiniú fiacha de €0.9 billiún (2019: €1.3 billiún), ní raibh aon fáltais ó idirbhearta díolachán iasachtaí in 2020 (2019: €0.01 billiún).

Tá sé formheasta go mbeidh luach na bhfáltais diúscairta níos ísle in 2021 mar gheall ar theaghlaim den mhéid laghdaithe chlár comhardaithe an GNBS agus tionchar shrianta Covid-19 ar chumas GNBS chun an punann a aistriú go hairgead tirim.

Punann iasachtaí

Tháinig GNBS i seilbh ar iasachtaí ó na hinstiúidí rannpháirteacha ar comaoín €31.8 billiún. Is é an luach fála seo an méid a d'aithin GNBS ar dtús ar a ráiteas ar staid an airgeadais amháil luach tugtha anonn na n-iasachtaí sin. Tá sé fós riachtanach ó thaobh an dlí d'fhéichiúnaithe parluach na hiasachta a íoc de réir na gcomhaontuithe iasachta bunaidh leis na hinstiúidí rannpháirteacha. B'ionann luach tugtha anonn na n-iasachtaí de chuid GNBS ag deireadh 2020 agus €0.9 billiún (2019: €1.2 billiún).

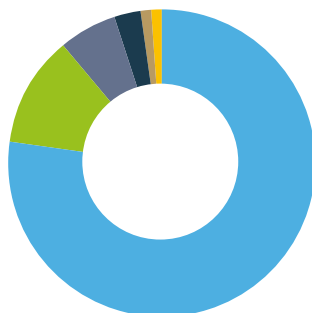
Tá achoimre ar fáil thíos ar na gluaiseachtaí in iasachtaí agus in infháltais le linn na tréimhse tuairiscithe.

Gluaiseacht i luach tugtha anonn iasachtaí féichiúnaí	2020 €m	2019 €m
Iasachtaí féichiúnaithe amhail an 1 Eanáir	1,227	1,925
Fáltais ar iasachtaí féichiúnaithe	(856)	(1,203)
Réamhócaíochtaí d'iasachtaithe	247	411
Aistriú le réadmhaoin trádála	-	(151)
Gluaiseachtaí eile ar iasachtaí féichiúnaithe	(4)	9
Brabús ar dhiúscairt agus athmhaoiniú iasachtaí féichiúnaí	87	6
Gnóthachain ar luach cóir ar iasachtaí féichiúnaithe	149	230
Iasachtaí féichiúnaithe amhail an 31 Nollaig	850	1,227

Tá chomhchruinniú phunann iasachtaí féichiúnaithe faighte GNBS atá fágtha, de réir earnála agus tíreolaíochta, bunaithe ar an urrús bunúsach léirithe thíos:

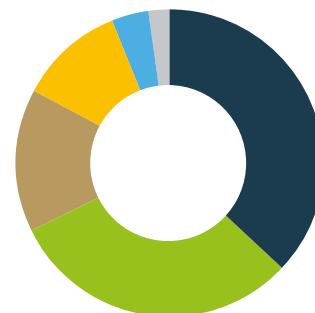
Punann fágtha de réir suímh amhail 31 Nollaig 2020

- 78% Baile Átha Cliath
- 12% Crios Comaitéireachtat
- 6% Lárionaid Uirbeacha
- 3% An chuid eile den Domhan
- 1% An chuid eile de Phoblacht na hÉireann
- <1% RA

Punann fágtha de réir suímh amhail 31 Nollaig 2020

- 37% Forbairt
- 31% Talamh
- 15% Cónaitheach
- 11% Oifige
- 4% Miondíol
- 2% Nach Eastát réadach

Tagarmharc an ráta fáltais

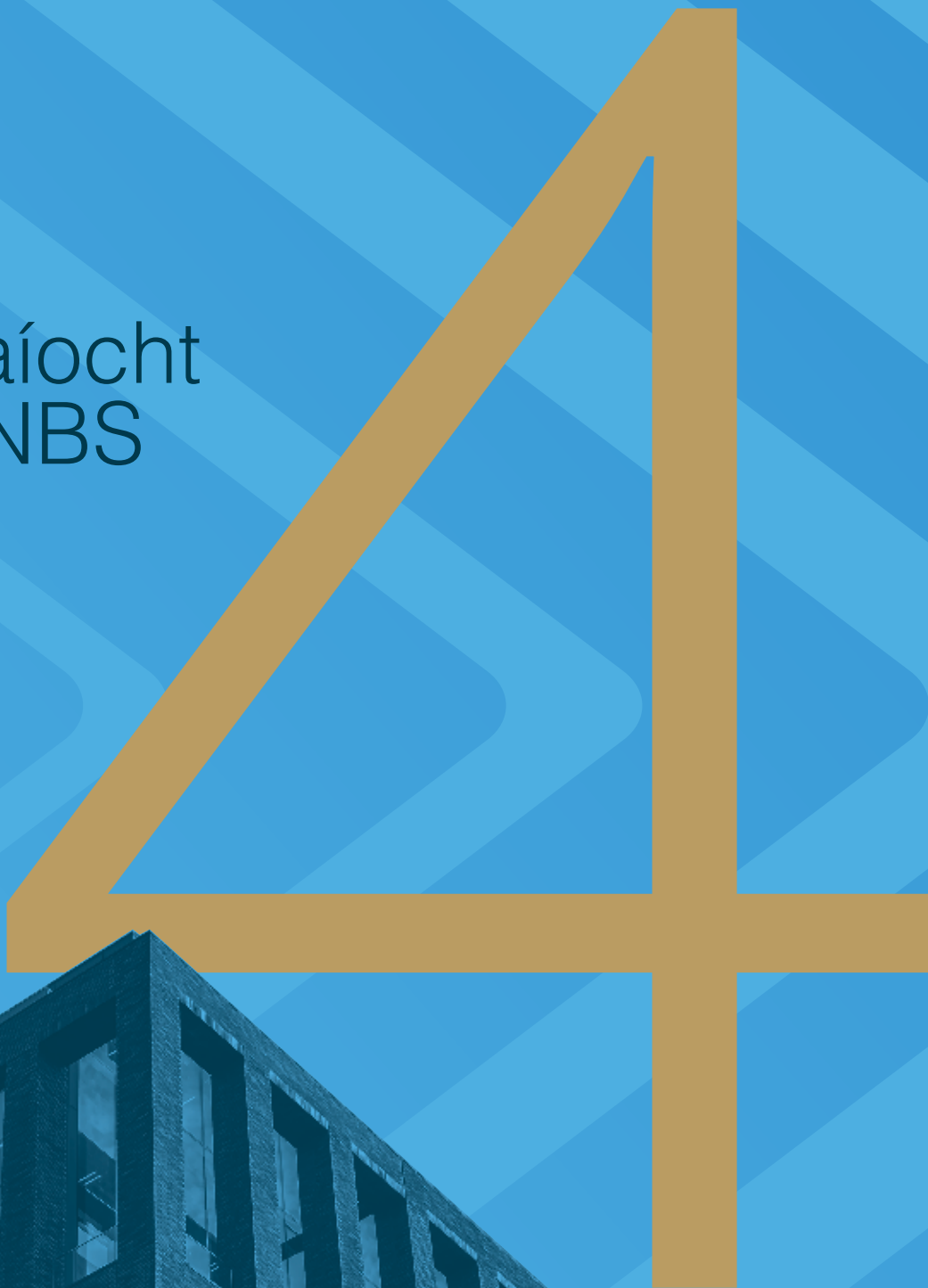
In 2014, d'fhormheas an Bord tagarmharc sprice de 20% maidir le toradh aonáin ar infheistíocht (EROI). Ba é an toradh réamh-mheasta ag deireadh 2019 agus 38%.

Ríomhtar an Toradh Aonáin ar Infheistíocht (EROI) bunaithe ar chomparáid idir staid bharrachais deiridh GNBS atá réamh-mheasta le bheith ~4.25 billion, agus infheistíocht tosaigh GNBS, arna coigeartú ionas nach n-áireofaí an €5.6 billiún de Chabhair Stáit arbh éigean do GNBS a íoc leis na hinstitiúidí rannpháirteacha mar chuid de phraghas fála na hiasachta.

Tar éis dó éirí leis maidir leis an clár bainistithe sócmhainne agus díghiarála, agus ag brath ar staid an mhargaidh, is ionann an ráta toraidh inmheánach atá formheasta don phunann, agus gan costais a áireamh, suas go dtí dheireadh shaolré GNBS agus timpeall ar 12.8% in aghaidh na bliana amhail deireadh 2020.

Is é 6% an toradh atá réamh-mheasta, bunaithe ar an gcostas iomlán chun an phunann a inshealbhú, lena n-áirítear stáitchabhair de €5.6 billiún in aghaidh na bliana. Sin toradh maith i gcomparáid leis an ráta fáltais a bhí beartaithe nuair a bunaíodh GNBS, is é sin le rá 5%.

Eagraíocht an GNBS

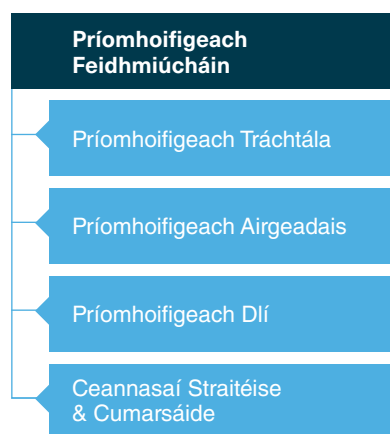

Eagraíocht an GNBS

Foireann diongbháilte ag a bhfuil raon de scileanna agus de thaithí éagsúil

Struchtúr na hEagraíochta

Eagraítear GNBS thar ceithre phríomhrannán, agus déanann ball den Fhoireann Feidhmiúcháin gach ceann acu a bhainistiú

Príomhoifigeach Tráchtála

Déanann an Príomhoifigeach Tráchtála maoirseacht ar thrí aonad gnó in GNBS: An Seachadadh Cónaithe; Aisghabháil Sócmhainní; agus Bainistíocht Sócmhainní.

Tá na haonaid ghnó seo freagrach as dianbhainistíocht agus díghiaráil céimnithe a dhéanamh ar shócmhainní atá mar urrús d'iasachtaí an GNBS. Bíonn siad ag obair go dlúth in éineacht le féichiúnaithe, le glacadóirí agus le páirtithe comhfhiontair ionas go ndéanfar sócmhainní ráthaithe agus infheistíochtaí a shainiú, a fhorbairt agus a bhainistiú nuair is féidir cur leis an luach agus an sreabhadh airgid toghchaithe a fheabhsú, agus dá bharr sin go dtabharfar tacaíocht chun cuspóirí leathana GNBS a bheith bainte amach. Sa chomhthéacs seo, éascaíonn siad forbairt nua cónaithe agus tráchtála nuair atá siad inmharthana go tráchtála.

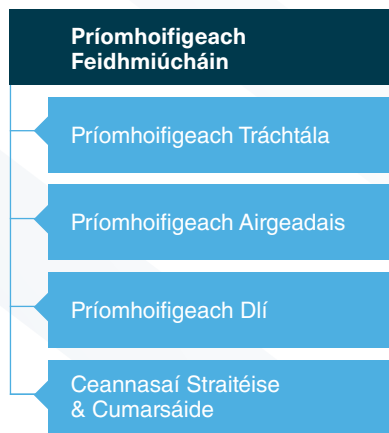
Príomhoifigeach Airgeadais

Tá freagracht dhíreach ag rannán an POA as bainisteoireacht a dhéanamh ar na riachtanais airgeadais agus oibriúcháin atá ar an eagraíocht. Is leis an rannán seo a dtugtar ceannaireacht airgeadais san eagraíocht, agus feidhmíonn sé mar sainpháirtí gnó don eagraíocht iomlán.

Cuimsítear le rannán an POB raon fairsing d'fheidhmeanna gnó a bhfuil dualgas oibriúcháin agus straitéiseacha ag baint leo, lena n-áirítear an t-airgeadas, an t-iniúchadh & an riosca, córais, oibriúcháin, an cáin agus an athrú corparáideach.

Struchtúr na hEagraíochta (ar leanúint)

Príomhoifigeach Dlí

Cuireann an rannán Dlí comhalta neamhspleách ar fáil don Bhord, don POF agus do rannáin ghnó eile de chuid GNBS ar raon fairsing de cheisteanna dlíthiúla a mbíonn tionchar acu ar an nGríomhaireacht agus a chuid oibriúcháin. Tá an-saibhreas de shaintaithí le fáil sa rannán, lena gcuimsítear an iliomad réimsí dlí, agus ina measc siúd an dlí réadmhaoine tráchtála, an dlí baincéireachta, an dlí um an dócmhainneacht, an dlíthíocht.

Tacaíonn an rannán Dlí le GNBS chun a n-oibleagáidí rialála agus comhlíonta a bhaint amach, lena n-áirítear freagracht as soláthar in GNBS, an Saoráil Faisnéise agus an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (RGCS).

Ceannasaí Straitéise & Cumarsáide

Tá an rannán Straitéise agus Cumarsáide freagrach as monatóireacht agus measúnacht leanúnach a dhéanamh ar straitéis GNBS ionas go ndeimhnítear go leanfar leo a bheith oiriúnach chun críche cuspóirí GNBS a bhaint amach.

Tá an fhreagracht fhoriomlán ar an rannán as an ngríomhaireacht chumarsáide agus as an gcaidreamh gníomhach um ghnóthaí poiblí. Mar chuid de sin, tá sí i gceist an caidreamh gníomhach a dhéanann GNBS leis na meáin agus caidreamh gníomhach le comhaltaí de chuid an Oireachtais chomh maith le coistí de chuid an Oireachtais. Chomh maith leis sin, déanann an rannán bainistíocht ar an rannpháirtíocht ghníomhach níos leithne a dhéanann GNBS, lena n-áirítear foilseacháin GNBS a ullmhú.

Acmhainní foirne

Trí Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta (GBCN), d'earcaigh GNBS comhaltaí foirne a bhfuil éagsúlacht scileanna agus taithí acu ó dhisciplíní na baincéireachta, an airgeadais, an dlí, na réadmhaoine (suirbhéirí cainníochta, innealtóirí), na dócmhainneachta agus na pleanála, i measc disciplíní eile.

B'ionann líon na gcomhaltaí foirne de chuid GBCN a bhí sannta do GNBS ag deireadh 2020 agus 174. Áirítear leis sin 20 fostaí atá chun muid a fhágáil le linn 2021 mar chuid de chlár iomarcaíochta deonaí GNBS.

An Chothromaíocht Inscne, an Éagsúlacht agus an tloncuimsiú

Tá an comhionannas deiseanna agus an éagsúlacht araon mar thosaíocht sa GNBS chun timpeallacht oibre thacúil agus dearfach a chothú don fhoireann go léir. Sa chomhthéacs seo, cloíonn an GNBS leis an oibleagáid reachtúil ar chomhlachtaí poiblí, faoi Alt 42 den Acht fá Choimisiún na hÉireann um Chearta anDuine agus Comhionannas, 2014, deireadh a chur le hidirdhealú, comhionannas deiseanna a chur chun cinn agus cearta daonna na foirne agus na n-úsáideoirí seirbhíse a chosaint.

Is ceist a bhfuil tábhacht ar leith ag baint leis an GNBS í cothromaíocht inscne ar gach leibhéal den Ghníomhaireacht. Tá an miondealú ar fhoireann an GNBS de réir inscne réasúnta cothrom le;

52% fireann agus;

48% baineann ag deireadh 2020.

Is mná iad ceathrar (57%) de na seachtar atá ceaptha ag Airí ar Bhord an GNBS. Tugadh isteach tionscnaimh éagsúla (tríd an GBCN) le blianta beaga anuas chun cothromaíocht inscne a spreagadh, lena n-áirítear:

An clár Cúrsaí Inscne

Líonra na mBan in GBCN

Comhaltaí an 30% Club

Oiliúint éigeantach claontachta gan aithne don bhainistíocht agus don fhoireann go léir

I measc na dtionscnamh éagsúlachta agus uilechuimsitheachta eile tá; an Fhoireann Feasachta Míchumais, an Líonra LGBT +, agus teagmháil le Specialisterne, eagraíocht a thugann cumhacht do dhaoine ar speictream an uathachais.

Athléimneacht oibríochta le linn Covid-19

Den chuid is mó tá fostaithe de chuid an GNBS ag obair go cianda ó Mhárta 2020. Mar gheall air seo, bhí gá le modhanna nuálacha oibre chomh maith le teicneolaíochtaí nua chun tacú le cumarsáid agus rannpháirtíocht éifeachtach.

Tá solúbthacht léirithe ag an bhfoireann leis an timpeallacht oibre nua agus a dtiomantas leanúnach do spriocanna an GNBS. Dá réir sin, in ainneoin thionchar Covid-19 agus socrúithe cianobair, tá GNBS fós ag feidhmiú go hiomlán agus tá an dul chun cinn i dtreo chuspóirí an GNBS a bhaint amach fós láidir.

Rialachas

Rialachas

An Bord agus Coistí an Bhoird

De bhun Alt 19 den Acht um an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní, 2009 (an "tAcht"), bíonn Cathaoirleach agus suas le hochtar comhaltaí ar an mBord. Is é an tAire Airgeadais a cheapann an Cathaoirleach agus an seisear comhaltaí agus is comhaltaí Boid de bhrí oifige iad Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS agus Príomhfheidhmeannach GBCN. Leagtar príomhfheidhmeanna an Bhoird amach in Alt 18 den Acht:

- a chinntiú go gcomhlíonfar feidhmeanna an GNBS go héifeachtach agus go héifeachtúil.
- cuspóirí agus spriocanna straitéiseacha don GNBS a leagan síos.
- a chinntiú go bhfuil córais agus nósanna imeachta cuí i bhfeidhm chun na spriocanna agus cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach.
- gach beart réasúnach atá ar fáil dó a ghlacadh chun na spriocanna agus cuspóirí sin a bhaint amach.

Bíonn clár ábhar le formheas ag an mBord agus déileálann sé leo le cúrsaí creidmheasa laistigh dá leibhéal údaráis tarmligthe.

Amhail mí na Nollag 2020, naonúr comhaltaí a bhí ar an mBord. Tá mionsonraí faoi chomhaltaí an Bhoird agus a gceapachán air leagtha amach ar leathanaigh 43 go 45.

Níl aon chomhalta ceaptha i dteideal fónamh ar feadh breis agus dhá théarma chomhleanúnacha. Cinneann an tAire leibhéal an luacha saothair do chomhaltaí ceaptha agus dá dteidlíocht d'aisíocaíocht as speansais. Ní fhaigheann na comhaltaí de bhrí oifige aon luach saothair breise as a gcomhaltacht ar an mBord.

Le linn 2020, tháinig an Bord le chéile 21 huaire ach tháinig sé choiste an Bhoird le chéile 47 uair. Leagtar amach sonraí láithreach na gcomhaltaí ag cruinnithe an Bhoird agus an choiste ar Leathanach 42.

De réir Alt 32 den Acht, bhunaigh an Bord ceithre choiste reachtúla: An Coiste Iniúcháireachta, an Coiste Creidmheasa, an Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus an Coiste Bainistíochta Riosca. Bhunaigh an Bord trí choiste reachtúla freisin faoi Alt 33: an Coiste Comhairleach Pleanála, an Coiste Luach Saothair agus Coiste Comhairleach Thuaisceart Éireann, ar díscaoileadh an ceann deireanach díobh ina dhiaidh sin ar an 8 Meán Fómhair 2014 tar éis iasachtaí fhéichiúnaithe Thuaisceart Éireann a dhíol.

Tacaíonn an Rúnaí leis an mBord ina fheidhmeanna agus comhardaíonn sé chomh maith feidhmiú na gcoistí éagsúla Boid; tacaíonn Oifigeach GNBS ag a bhfuil an saineolas cuí le gach coiste agus feidhmíonn sé mar rúnaí ar an gcoiste.

Sceideal na gCúrsaí Coinnithe

Faoi Alt 18 den Acht, tá an Bord freagrach as a chinntiú go gcomhlíonfar feidhmeanna GNBS go héifeachtach agus go héifeachtúil. Féadfaidh an Bord feidhmiú a fheidhmeanna a tharmligean d'oifigeach GNBS. Tá Sceideal Cúrsaí Coinnithe agus Tarmligthe faofa ag an mBord mar chuid de tharmligean foirmiúil, cuimsitheach fheidhmeanna agus chumhachtaí an Bhoird leis an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin. Mí Dheireadh Fómhair 2020 an uair is deireanaí a d'fhaomh an Bord é seo. Is féidir leis an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin roinnt feidhmeanna a fho-tharmligean le comhalta den Fhoireann Feidhmiúcháin Shinsearach faoina rialú agus mhaoirsiú foriomlán. Tá tarmligeann feidhmeanna faofa ag an mBord chomh maith i mBeartas Creidmheasa um Údarás Tarmligthe agus Beartas Clár Comhardaithe.

Beartas Údaráis Tharmligthe an Bhoird

Tharmlig an Bord cinntí creidmheasa áirithe leis an gCoiste Creidmheasa agus leis an bhFoireann Feidhmiúcháin Shinsearach trína Bheartas Creidmheasa um Údarás Tarmligthe, atá faoi réir athbhreithniú rialta. Faoin mbeartas sin, tá leibhéil údaráis éagsúla leagtha síos ag an mBord chun tograí a fhaomhadh. Braitheann siad sin ar neamhchosaint airgeadais iomlán an fhéichiúnaí agus ar an bhfuil iarratas déanta ar chistí nua nó nach bhfuil. Faoin mBeartas Creidmheasa um Údarás Tarmligthe, féadfaidh údaráis ag leibhéil níos ísle a gcinntí a chur faoi bhráid údaráis níos airde má mheastar go bhfuil an dara tuairim inmhianaithe nó má bhíonn coimhlint tuairime ann.

Meastóireacht ar an mBord agus ar na Coistí

Tugann an Bord agus gach coiste faoi mheasúnú féinmheasúnaithe go bliantúil i ndáil le héifeachtúlacht agus le héifeachtacht a chinnteoireachta. De réir Alt 4.6 den Chód Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit, 2016, tugann an Bord faoi mheasúnú seachtrach timpeall ar uair gach tréimhse trí bliana. Le linn 2020, bhí Governance Ireland ag déanamh meastóireacht sheachtrach don tréimhse go deireadh 2019. Rinneadh meastóireacht inmheánach le linn R1 2021 don tréimhse suas go dtí deireadh 2020.

Freagracht an Bhoird chun Tuarascáil Bhliantúil & Ráitis Airgeadais a Ullmhú

Tá an Bord freagrach as Tuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais 2020 a ullmhú agus tar éis athbhreithniú mionsonraithe agus aird chuí ar mholtaí an Choiste Iniúcháireachta ⁵, measann an Bord go dtugann na Ráitis Airgeadais léargas fírinneach cóir ar fheidhmíocht agus ar sheasamh airgeadais GNBS ag deireadh na bliana 2020.

Tinreamh Chruinnithe an Bhoird agus Chruinnithe Choiste an Bhoird in 2020

	Bord	Iniúchta	Airgeadais agus Feidhmíocháin		Bainistíochta Riosca	Comhairligh Phleanála	Luacha Saothair
Aidan Williams	21		1(i)			4(ii)	3
Brendan McDonagh	21		19	5	6	6	
Conor O’Kelly	17				5	1	3
Oliver Ellingham	20	8	17				
Mari Hurley	21		17	5			3
Eileen Maher	21	8	1(i)	5	6		
Michael Wall	21	8	19			6	3

Comhaltaí Seachtracha:

Liam Gallagher	7						
Alice Charles						4(iii)	
Charlotte Sheridan						6	

- (i) Níl Aidan Williams ná Eileen Maher ina mbaill de chuid an Choiste Creidmheasa ach bhí siad i láthair ag aon chruinniú amháin in 2020.
- (ii) Ní ball de chuid an Choiste Comhairleach Pleanála é Aidan Williams ach bhí sé ina fhreastalaí breise ar cheithre cinn dá chruinniú in 2020.
- (iii) Tháinig téarma oifige Alice Charles ar an gCoiste Comhairleach Pleanála chun deiridh an 26 Deireadh Fómhair 2020.

⁵ Mar aon leis an gCoiste Iniúcháireachta, tá ról ag an gCoiste Bainistíochta Riosca in athbhreithniú an Ráitis um Rialú Inmheánach

Comhaltaí an Bhoird

An tUas Aidan Williams
An Cathaoirleach

FAD SEIRBHÍSE

Ceapadh é ar dtús mar Chomhalta Bhoird an 2 Aibreán 2019 agus ceapadh é mar Chathaoirleach Bhord an GNBS an 20 Nollaig 2019 le téarma 5 bliana.

BEATHAISNÉIS

Tá gairm fhada ag Aidan Williams in earnáil na seirbhísí airgeadais, in Éirinn agus sa Ríocht Aontaithe araon, agus tá taithí ar a bheith ag feidhmiú sna margaí caipitil idirnáisiúnta, leis an mbaincfeacht infheistíochta, leis an mbainistíocht ciste agus leis an stocbhróicfeacht. Is eisean an Cathaoirleach reatha ar UniCredit Bank Ireland plc agus tá sé ceaptha ar bhoird cuideachtaí seirbhísí airgeadais eile. Tá díplóma ag an Uas. Williams sa Treoireacht Chuideachta ón Institute of Directors i Londain, is Ánra é sa Chartered Institute for Securities & Investment agus roimhe seo ba Stocbhróicéir Cláraithe i Stocmhalartán na hÉireann é. Is comhalta é de chuid Institiúid na Stiúrthóirí na Éirinn é agus de chuid Chomhlachas Stiúrthóirí Cistí na hÉireann leis.

NA COISTÍ INA BHFUIL SÉ INA BHALL

- Comhalta de chuid an Choiste um Luach Saothair

An tUasal Brendan McDonagh
Príomhfheidhmeannach

Cuireadh tús le ról Conor O'Kelly mar chomhalta de chuid an Bhoird de bhrí oifige an 22 Nollaig 2009 tar éis dá cheapacháin mar Phríomhfheidhmeannach GNBS.

Cheap an tAire Airgeadais Brendan McDonagh mar Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS i mí na Nollag 2009. Roimhe sin, bhí sé ina Stiúrthóir Airgeadais, Teicneolaíochta agus Riosca in GBCN idir 2002 agus 2009 agus ba Rialtóir Airgeadais GBCN é idir 1998 agus 2002. Sa bhliain 1994 chuaigh Brendan McDonagh isteach i GBCN ó Bhord Soláthair an Leictreachais, an fiontas cumhachta is mó in Éirinn, áit a mbíodh sé ag plé le réimsí éagsúla, amhail cuntaíocht, iniúchadh inmheánach agus cistíocht.

- Comhalta de chuid an Bhoird (de bhrí oifige)
- Comhalta de chuid an Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin
- Comhalta de chuid an Choiste Bainistíochta Riosca
- Comhalta de chuid an Choiste Creidmheasa
- Comhalta de chuid an Choiste Comhairleach Pleanála

An tUasal Oliver Ellingham

Ceaptha an 10 Aibreán 2013 ar théarma 5 bliana athcheaptha le haghaidh téarma 5 bliana an 10 Aibreáin 2018.

Is cuntasóir cairte é Oliver Ellingham. Bhí sé ina iar-Cheannasaí um Airgeadas Corparáideach (an Eoraip) le BNP Paribas agus ina fheidhmeannach sinsearach le BNP Paribas UK. I láthair na huaire, tá sé i seilbh stiúrthóireachtaí neamhfheidhmiúcháin i roinnt cuideachtaí agus is cathaoirleach agus úinéir Ellingham Limited é. D'fhóin sé mar chomhalta boird ar Eurobank Cyprus ó Aibreán 2014, mar chathaoirleach ar an gCoiste Riosca suas go dtí Feabhra 2020, tráth ar ceapadh é mar Chathaoirleach an Bhoird.

- Cathaoirleach an Choiste Iniúcháireachta
- Comhalta de chuid an Choiste Creidmheasa

Comhaltaí an Bhoird ar leanúint

Mari Hurley, Uas

FAD SEIRBHÍSE

Ceaptha an 8 Aibreán 2014 ar théarma 5 bliana athcheaptha le haghaidh téarma 5 bliana an 8 Aibreáin 2019.

BEATHAISNÉIS

Is í Mari Hurley an Príomhoifigeach Airgeadais in Premier Lotteries Ireland agus roimhe seo bhí sí ina Príomhoifigeach Airgeadais in Hostelworld Group plc. agus ina Stiúrthóir Airgeadais chomh maith ar an Sherry FitzGerald Group. Tá tréimhse caite ag Mari Hurley inar oibrigh sí le Bear Stearns Bank plc. chomh maith. Tá sí ina Comhalta d'Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn tar éis di oiliúint agus cáiliúocht a fháil le Arthur Andersen. Bhain Mari Hurley Céim Bhaitsiléara Tráchtála amach i gColáiste na hOllscoile, Corcaigh. Is Stiúrthóir í ar Ervia.

Eileen Maher, Uas

Ceaptha an 3 Iúil 2018 ar théarma 5 bliana.

Sainchomhairleoir straitéiseach is í Eileen Maher a bhfuil saintaithí aici sa tráchtáil, sa trasfhoirmiú, sa rialáil agus sa dlí. Tá céim Bhaitsiléara Tráchtála agus MBS aici ó Choláiste na hOllscoile, Gaillimh agus is ball í chomh maith de chuid Institiúid na Stiúrthóirí in Éirinn. Tá dea-theist uirthi as an bonneagar straitéiseach lárnacha a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm chomh maith le hidirbheartaíocht a dhéanamh le haghaidh comhfhiontair thráchtála, páirtíochtaí tráchtála agus fáiltas tráchtála. D'oibrigh sí sa tionscal teileachumarsáide ar feadh 30 bliain. Is comhalta í Eileen Maher de chuid Bhord Eirgrid chomh maith, agus de chuid an Choiste Chomhlíonta d'Údarás Craolacháin na hÉireann. Bhí sí ina Stiúrthóir Straitéise agus Gnóthaí Seachtracha i Vodafone agus ina comhalta de chuid Bhord Feidhmeannach Vodafone Ireland.

An tUasal Conor O'Kelly

Cuireadh tús le ról Conor O'Kelly mar chomhalta Boird de bhrí oifige an 5 Eanáir 2015 tar éis a cheapacháin mar Phríomhfheidhmeannach GBCN.

Ceapadh Conor O'Kelly ina Phríomhfheidhmeannach ar Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta (GBCN) i mí Eanáir 2015. Roimhe sin, bhí sé ina Phríomhfheidhmeannach ar NCB Grúpa agus, in 2003, d'éirigh leis ceannach thar barr amach ag an mbainistíocht a chomhaontú. Ina dhiaidh sin, cheannaigh Investec Plc an grúpa. Sula ndeachaigh sé ag obair le NCB mar Cheannasaí Ioncaim Sheasta bhí 11 bhliain caite aige le Barclays Capital, áit a raibh poist bhainistíochta sinsearaí aige agus d'oibrigh sé i Londain, i dTóiceo agus i Nua-Eabhrac. Bhí an tUasal O'Kelly ina stiúrthóir tráth ar Stocmhalartán na hÉireann agus is iarbhall é de Bhord Fondúireachta Choláiste na Tríonóide. Céimí de chuid Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath é agus tá céim mháistreachta aige ó Ollscoil Senshu sa tSeapáin.

NA COISTÍ INA BHFUIL SÉ INA BHALL

- Cathaoirleach an Choiste um Luach Saothair
- Cathaoirleach an Choiste Creidmheasa
- Comhalta de chuid an Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin

- Cathaoirleach an Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin
- Cathaoirleach an Choiste Bainistíochta Riosca
- Comhalta de chuid an Choiste Iniúcháireachta

- Comhalta de chuid an Bhoird (de bhrí oifige)
- Comhalta de chuid an Choiste Bainistíochta Riosca
- Comhalta de chuid an Choiste um Luach Saothair

Davina Saint, Uas

FAD SEIRBHÍSE

Ceaptha an 22 Nollaig 2020 le haghaidh théarma 5 bliana, le tosú an 18 Eanáir 2021.

BEATHAISNÉIS

Is feidhmeannach baincéireachta ardleibhéil í Davina Saint, agus aturnae cáilithe freisin, a bhfuil taithí aici ar idirbhearta casta airgeadais chorparáidigh a struchtúrú agus a chur i gcrích. Tá taithí fhairsing sa dlí ag Davina Saint agus í ag feidhmiú le 19 mbliana anuas mar Cheannasaí Abhcóide Dlí agus Ginearálta d'oibríochtaí BNP Paribas 'in Éirinn. Is Stiúrthóir Cairte agus Stiúrthóir Deimhnithe Bainc í Davina agus tá taithí aici sa rialachas corparáideach agus sa bhainistíocht riosca ar an-chuid bord agus coistí feidhmiúcháin éagsúla. Is céimí de chuid an London School of Economics í Davina Saint agus chuir sí tús lena gairme i gCathair Londain. Faoi láthair tá sí ina Cathaoirleach Neamhspleách ar Business to Arts, eagraíocht a thógann comhpháirtíochtaí cruthaitheacha idir na healaíona agus gnó agus freisin ina stiúrthóir ar lontaobhas Lárchathrach Bhaile Átha Cliath IFSC.

NA COISTÍ INA BHFUIL SÉ INA BHALL

- Comhalta de chuid an Choiste Creidmheasa
- Comhalta de chuid an Choiste Comhairleach Pleanála
- Comhalta de chuid an Choiste Bainistíochta Riosca

Charlotte Sheridan, Uas

Ceaptha an 22 Nollaig 2020 le haghaidh théarma 5 bliana.

Is ailtire agus pleanálaí baile cláraithe í Charlotte Sheridan a dhéanann speisialtóireacht san athghiniúint, tithíocht agus pobail inbhuanaithe uirbeacha agus sa phleanáil chomhoibritheach i mbailte agus i gcathracha in Éirinn, agus roimhe seo bhí poist aici i Londain agus i mBeirlín chomh maith. Tá an Charlotte ina ball de chuid Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann (RIAI) agus de chuid Institiúid Pleanála na hÉireann (IPI), le taithí ghairmiúil os cionn 20 bliain mar stiúrthóir ar Sheridan Woods, cleachtas ailtireachta agus pleanála uirbí. Is stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin agus ball boird den RIAI í.

- Comhalta de chuid an Choiste Comhairleach Pleanála
- Comhalta de chuid an Choiste Iniúchóireachta
- Comhalta de chuid an Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin

An tUasal Michael Wall

Ceaptha an 3 Iúil 2018 ar théarma 5 bliana.

Abhcóide is ea Micheal Wall a dhéanann speisialtóireacht sa dlí pleanála, sa dlí comhshaoil agus sa dlí tógála. Is iar-chomhalta é de choiste an Bhoird Phleanála agus d'oibrigh sé mar ailtire i ngnólacht phríobháideach agus sa bhainistíocht tionscadail chomh maith. Is Ánra é de chuid Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann. Tá Máistreacht sa Riarachán Gnó ag an Uas. Wall ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath, agus céimeanna san ailtireacht, sa phleanáil agus sa dlí, leis. Is Cathaoirleach é ar an Irish Georgian Society, is comhalta boird é ar Amharclann na Mainistreach agus ar Chompántas Náisiúnta Ceoldrámaíochta Éireann araon agus is stiúrthóir é chomh maith ar Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann.

- Cathaoirleach an Choiste Comhairleach Pleanála
- Comhalta de chuid an Choiste Creidmheasa
- Comhalta de chuid an Choiste um Luach Saothair
- Comhalta de chuid an Choiste Iniúchóireachta

Tuarascálacha ó Chathaoirligh Choistí an GNBS

An Coiste Iniúcháireachta

Oliver Ellingham | Cathaoirleach

De bhun Alt 32 den Acht, bhunaigh an Bord Coiste Iniúchta a fheidhmíonn faoi Théarmaí Tagartha faofa ag an mBord.

Ag seo a leanas comhaltaí an Choiste Iniúcháireachta:

- Oliver Ellingham (Cathaoirleach, Comhalta de chuid an Bhoird)
- Eileen Maher (Comhalta de chuid an Bhoird)
- Michael Wall (Comhalta de chuid an Bhoird)
- Charlotte Sheridan (Comhalta de chuid an Bhoird, ceaptha mí Eanáir 2021)
- Liam Gallagher (Comhalta de chuid an Bhoird)

Is iaroifigeach sinsearach leis na Coimisinéirí loncaim é an tUas Gallagher. Bhí ról an Stiúrthóra Iniúcháireachta Inmheánaigh d'Oifig na gCoimisinéirí loncaim ag an Uasal Gallagher ó 2015 go dtí 2018. Tá an tUasal Gallagher ina bhall freisin de chuid an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca do Chomhairle Teagaisc na hÉireann chomh maith.

De réir Alt 32(2) den Acht, ní mór seisear comhaltaí a bheith ar an gCoiste Iniúcháireachta, agus beirt díobh seachtrach de GNBS agus gurb é an tAire a cheapann iad. Ceapann an Bord an ceathrar comhaltaí eile as a chuid comhaltaí.

Tháinig an Coiste le chéile ocht n-uaire in 2020.

Cuidíonn an Coiste Iniúcháireachta leis an mBord ina fhreagrachtaí maoirseachta sna feidhmeanna seo a leanas:

- Caighdeán agus Sláine an phróisis tuairiscithe airgeadais.
- Neamhspleáchas agus iomláine na bpróiseas iniúchta inmheánaigh agus sheachtraigh.
- Éifeachtúlacht chóras rialaithe inmheánaigh GNBS.
- Na próisis atá i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar an gcaoi a gcomhlíonann na soláthróirí seirbhísí iasachta a n-oibleagáidí conartha le GNBS.
- Comhlíonadh GNBS i gcás riachtanais chuí dlí, rialála agus cánachais a chinntiú.
- Socruithe do thuairiscí "Éagóracha Ábhartha" agus "Nochtaí Cosanta", d'fhostaithe GNBS chun imní a chur in iúl, go rúnda, maidir le héagóracha féideartha atá sa tuairiscí airgeadais nó cúrsaí eile agus a chinntiú go gceadaíonn na socruithe sin d'fhiosrú agus gníomh leantach i gcomhréir agus atá neamhspleách.

Is mar seo a leanas príomhghníomhaíochtaí an Choiste don bhliain 2020:

1. Tuairiscíú Airgeadais

Bhí tionchar na paidéime Covid-19 mar phríomh-bhreithniú ag an gCoiste ar a ghníomhaíochtaí go léir. Rinne an Coiste athbhreithniú ar an Tuarascáil Bhliantúil agus ar na Ráitis Airgeadais, mar aon le haon fhógraí foirmiúla eile a bhaineann leis na Ráitis Airgeadais, sular cuireadh faoi bhráid an Bhoird iad. Le linn an athbhreithnithe sin, dírothódh go sonrach ar chinntí móra agus nochtuithe a bhaineann le Covid-19 agus ar chomhlíonadh ceanglas dlíthiúil (lena n-áirítear aon riachtanais faoin Acht) agus riachtanais rialála eile.

2. Iniúchadh Seachtrach

Is é an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste (ARCC) an t-iniúcháir seachtrach sainithe faoin Acht. Níor chuir an ARCC seirbhísí neamhiniúchta ar fáil le linn 2020. Leanadh le Mazars cúram a bheith aige mar Iniúcháir Reachtúil GNBS. Rinne an Coiste athbhreithniú ar na pleananna iniúchta seachtraigh roimh na hiniúchtaí reachtúla agus seachtracha araon. Chuaigh an Coiste i mbun comhairle leis na hiniúcháirí seachtracha agus reachtúla araon chun athbhreithniú a dhéanamh ar thorthaí a gcuid iniúchtaí ar na ráiteas airgeadais.

3. Iniúchadh Inmheánach

Le linn na bliana fuair an Coiste tuairiscí rialta ón Iniúcháir Inmheánach. Áiríodh leo sin achoimrí ar phríomhthorthaí gach iniúchta sa tréimhse agus nuashonruithe ar an gclár oibre pleanáilte. Déanann an Coiste cinnte de ar bhonn leanúnach go raibh dóthain acmhainní ar fáil do na gníomhaíochtaí sin agus go raibh seasamh cuí acu laistigh de GNBS. Áiríodh leis seo comhaontú a bheith déanta ar an bplean iniúchta inmheánaigh bhliantúil. Deimhníonn an Coiste chomh maith an comhordú idir na hiniúcháirí inmheánacha agus seachtracha.

4. Rialuithe Inmheánacha

Is cúram eile atá ag an gCoiste ná córas rialaithe inmheánaigh GNBS a mheasúnú, lena n-áirítear na nósanna imeachta ar glac GBCN leo ina feidhmíocht comhlíonta agus feidhmeanna rialaithe do GNBS. Tuairiscíodh torthaí an Choiste don Bhord.

5. An monatóireacht ar sholáthróirí seirbhíse

Faigheann an Coiste nuashonruithe rialta ón Lucht Bainistíochta agus ón Iniúcháir Inmheánach maidir le feidhmíocht Soláthróirí Seirbhíse GNBS, arna dtagarmharcáil in aghaidh spriocanna comhaontaithe.

6. Idirghníomhaíochtaí an Choiste

Tugadh cuireadh do Phríomhoifigeach Airgeadais GNBS, don Cheannasaí Iniúcháireachta agus Riosca, d'fheidhmeannaigh shinsearach eile GNBS agus d'ionadaithe na n-iniúcháirí inmheánacha agus seachtracha de réir mar ba chuí freastal ar chruinniú iomlán nó ar chuid de chruinniú. Tháinig an Coiste le chéile as féin chomh maith leis an iniúcháir seachtrach, leis an iniúcháir inmheánach, leis an bPríomhoifigeach Airgeadais, leis an gCeannasaí Iniúcháireachta agus Riosca agus le Ceannasaí Comhlíonta GBCN. Tá rochtain dhíreach ag gach aon cheann dóibh siúd, gan srianadh, ar an gCathaoirleach agus ar an gCoiste Iniúcháireachta.

Ionchais don bhliain 2021

Beidh tionchar leanúnach Covid-19 ar thimpeallacht rialaithe GNBS agus ar a thuairiscíú airgeadais ina phríomhfhócas don Choiste i 2021. Leanfaidh an Coiste ag tabhairt dúshlán láidir do na príomh-bhreithiúnais a chuimsítear sna ráitis airgeadais. Rachaidh soláthar chonradh na Seirbhísí Iniúcháireachta Inmheánaí in éag i Ráithe 2 2021 agus cuireadh tús le próiseas tairisceana i mí Feabhra 2021 chun an tseirbhís seo a sholáthar.

Oliver Ellingham
Cathaoirleach

An Coiste Creidmheasa

Mari Hurley | Cathaoirleach

De bhun Alt 32 den Acht, d'ainneoin go bhfuil bunfhreagracht ar an mBord as riosca creidmheasa GNBS, bhunaigh an Bord Coiste Creidmheasa a fheidhmíonn faoina údarás tarmilgthe. De réir Alt 32(6) den Acht, feidhmíonn an Coiste Creidmheasa de réir Théarmaí Tagartha faofa an Bhoird.

Tá siad seo a leanas ar an gCoiste Creidmheasa:

- Mari Hurley (an Cathaoirleach, Comhalta Boid)
- Oliver Ellingham (Comhalta de chuid an Bhoird)
- Michael Wall (Comhalta de chuid an Bhoird)
- Davina Saint (Comhalta de chuid an Bhoird, ceaptha Eanáir 2021)
- Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS agus Comhalta Boid de bhrí oifige)
- Alan Stewart (Príomhoifigeach Dlí)
- Noelle Condon (Príomhoifigeach Airgeadais)
- John Collison (Príomhoifigeach Tráchtála)

D'éirigh an ball seo a leanas as an gCoiste:

- Connor Owens (Roimhe seo Ceannasaí Bainistíochta Sócmhainní agus Aisghabhála, GNBS) d'éirigh sé as an gCoiste i mí Dheireadh Fómhair 2020, mar gheall ar gurbh fág sé an Gníomhaireacht

Tháinig an coiste le chéile naoi déag uair i rith 2020, de ghnáth ar bhonn coicísíúil nó a lú nó a mó minice ná sin, de réir mar ba gha leis. Tá ról rithabhachtach ag an gCoiste Creidmheasa maidir le comhairle a thabhairt don Bhord maidir le beartas creidmheasa GNBS agus a chinntiú go bhfuil cinnteoireacht creidmheasa i ndáil le féichiúnaithe comhsheasmhach le beartas an Bhoird.

Tá an Coiste Creidmheasa freagrach as ceadú nó diúltú iarratais chreidmheasa laistigh dá leibhéal Údarás Tarmilgthe (faoi bhun an leibhéil údarás tarmilgthe atá ag teastáil do cheadú an Bhoird, ach a sháraíonn an t-údarás ceadaithe creidmheasa a tharmilgeann an Bord chuig Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS). Ní mór don Choiste feidhmiú ar bhealach tohmaiste tráthúil d'fhonn tacú le cinnteoireacht éifeachtach a bhaineann le creidmheas i ndáil leis na naisc féichiúnaithe atá ag GNBS.

De réir sainmhíniú leathan, ciallaíonn iarratas creidmheasa aon imeacht a athraíonn próifíl riosca bhunúsáigh na neamhchosanta nó an fhéichiúnaí go hábhartha. Áirítear leis, i measc nithe eile, athbhreithniúcháin ar straitéisí féichiúnaí, iarratais ar chreidmheas breise lena n-áirítear tionscadail chaiteachais chaipitiúil, athstruchtúrú nó comhghéilleadh oibleagáidí iasachta, faomhadh díolachán sócmhainne, iarratais ar airgeadas díoltóra nó maoiniú le tionscadail chomhfhionnaithe, cinntiú maidir le ráthaíocht pearsanta agus faomhadh um gníomh forfheidhmiúcháin, lena n-áirítear an ghlacadóireacht, an t-athshealbhú agus gníomhaíochtaí eile den dhála sin.

I measc phríomhfhreagrachtaí an Choiste áirítear:

1. Measúnú a dhéanamh ar na hiarratais chreidmheasa a thagann faoi údarás tarmilgthe an Choiste, agus suntas a dhéanamh de gur féidir leis iad a fhaomadh/ a dhiúltú agus/nó a leasú de réir mar is cuí. Nuair a sháraíonn an leibhéal riosca atá ann an údarás atá ag an gCoiste, atreoraíear iarratas creidmheasa, agus moladh ón gCoiste Creidmheasa leis, chuig an bord le haghaidh breithe.
2. Measúnú a dhéanamh ar na beartais creidmheasa agus earnála atá molta le bheith curtha san áireamh/faofa ag an mBord.
3. Cinnteoireacht a dhéanamh maidir le eochairtháscairí feidhmíochta (KPIanna) agus monatóireacht a dhéanamh orthu, beartais agus straitéisí a bhunú lena ról feidhmíocht na punainne iomláine a mheas agus a athshainmíntear é de réir mar is gá ar bhonn tréimhsíúil, agus a gcuid aimsiúcháin a thuairisciú don Bhord.

Áiríodh iad seo a leanas ar phríomhghníomhaíochtaí an Choiste don bhliain 2020:

1. A chinntiú go raibh na córais a bhí i bhfeidhm chun na hiarratais chreidmheasa a chuirtear faoi bhráid an Choiste a phróiseáil éifeachtach, éifeachtúil agus oiriúnach.
2. Athbhreithniú ar straitéisí féichiúnaithe ceadaithe ag an GNBS agus an dul chun cinn atá déanta go dtí seo. Déanann an Coiste athbhreithniú débhlantúil freisin ar straitéisí féichiúnaithe is fearr an GNBS (déantar na féichiúnaithe is fearr a shainmhíniú mar féichiúnaithe a bhfuil €20m d'fhiachais GNBS acu, ar a laghad).
3. 14 n-arratas creidmheasa aonair a mheas, a mholadh agus a cheadú, ó chinntiú bainistíochta sócmhainní go hábhair casta a bhain le gníomhartha straitéise féichiúnaithe amhail maoiniú leanúnach sócmhainní forbartha nó réiteach deiridh naisc. Rinne an Coiste athbhreithniú ar shé pháipéar chun iad a mholadh don Bhord (lena n-áirítear an moladh an stádas tairgeora is fearr a dhámhachtain ar Ronan Group Real Estate agus Oaktree Capital Management for Project Pembroke). Anuas air sin, rinne an Coiste maoirsiú ar 273 cinneadh creidmheasa aonair a rinneadh laistigh d'údarás tarmilgthe Phríomhfheidhmeannach agus Príomhoifigeach Tráchtála GNBS.
4. Cinntiú a dhéanamh maidir le comhaontuithe féichiúnaí, laguithe féichiúnaí, forfheidhmithe féichiúnaí agus straitéisí éalaithe, lena n-áirítear díolacháin iasachtaí.
5. Beartais chreidmheasa agus beartais earnála araon a fhorbairt agus a fheabhsú; agus comhshamhlú na faisnéise bainistíochta ata bainteach leis.
6. Athbhreithniú ar an straitéis um Bainistíocht Sócmhainní agus athbhreithnithe rialta ar an dul chun cinn ina gcuid tionscadal roghnaithe.
7. Athbhreithniú rialta ar dhul chun cinn ar phleananna gnó a bhfuil tábhacht shóisialta agus eacnamaíoch ann; go háirithe iadsan a bhaineann le Seachadadh Cónaithe agus le SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath.

Tá sé beartaithe gur bliain ghníomhach a bheidh ann in 2021 don Choiste Creidmheasa den athuair agus GNBS ag déanamh gach aon iarracht an luach is fearr a ghnóthú ón bpunann atá fós ann tríd an bhainistíocht ghníomhach ó fhéichiúnaithe agus glacadóirí a thacú maidir leis an mbun-urrús (cead pleanála a fháil, ag feabhsú lagaí infreastruchtúrtha srl.) agus tá sé ag leanúint ar aghaidh lena obair díghiarála trí mhéid ard de chinntiú luacha ísle atá de dhíth chun spriocanna airgid tirim a fhreastal a phróiseáil.

Tá an Coiste Creidmheasa ag leanúint ar aghaidh ag cinntiú go gcloítear le beartas an Bhoird maidir le forbairt suíomh cónaithe inmharthana ó thaobh na tráchtála de a mhaoiniú de réir mar a leantar le díghiaráil ar bhonn tráthúil.

Déanann an Coiste Creidmheasa measúnú ar gach togra go dian, agus an sainordú tráchtála atá ag GNBS curtha san áireamh, chomh maith leis an cuspóir atá aige faoi Alt 10 na sochair a mbainfeam amach don Stát a uasmhéadú, agus meastar na roghanna tráchtála éagsúla ina n-iomláine. Aithníonn an Coiste go bhféadfadh tionchar suntasach a bheith ag na cinntiú a dhéanann sé ar na sócmhainní agus ar na féichiúnaithe lena mbaineann, agus tá sé tiomanta do thacú le tionscadail a chuireann luach leis ar mhaithe le borradh a chur faoin ngníomhaíocht agus faoin fhostaíocht ach i gcónaí d'fhonn an toradh do cháiníocóirí na hÉireann a uasmhéadú.

Mari Hurley
Cathaoirleach

An Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin

Eileen Maher | Cathaoirleach

De bhun Alt 32 den Acht, bhunaigh an Bord Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin a fheidhmiú faoi Théarmaí Tagartha faofa ag an mBord.

Tá beirt Chomhaltaí Boird neamhfheidhmeannacha, comhalta Boird de bhrí oifige amháin agus triúr feidhmeannach sinsearach GNBS ar an gCoiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin.

Tá na comhaltaí seo a leanas ar an gCoiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin:

- Eileen Maher (Cathaoirleach, Comhalta Boird)
- Mari Hurley (Comhalta de chuid an Bhoird)
- Charlotte Sheridan (Comhalta de chuid an Bhoird, ceaptha ar an gCoiste in Eanáir 2021)
- Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS agus Comhalta Boird de bhrí oifige)
- Noelle Condon (Príomhoifigeach Airgeadais)
- John Collison (Príomhoifigeach Tráchtála)
- Jamie Bourke (Ceannasaí Straitéise & Cumarsáide)

Tháinig an Coiste le chéile cúig huairé in 2020.

Is é príomhfhreagracht an Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin monatóireacht a dhéanamh ar bhainistíocht airgeadais agus oibriúcháin GNBS agus ar a tuairisciú buiséadaithe agus bainistíochta, lena n-áirítear:

1. Gach tuairisciú airgeadais agus bainistíochta don Aire Airgeadais, don Oireachtas nó ar shlí eile (ach amháin i gcás ráitis bhliantúla airgeadais GNBS as a bhfuil an Coiste Iniúcháireachta freagrach).
2. Maoirseacht ar ullmhú faisnéise don bhainistíocht lena n-áirítear cuntais bhainistíochta, anailís bhuiséadach agus feidhmíocht airgeadais.
3. An t-athbhreithniú ar fheidhmíocht agus ar athraitheas in aghaidh buiséid agus fheidhmíocht na bliana roimhe.
4. Ollchaiteachas chaipitil agus an infheistíocht a fhaomhadh.
5. An Bhainistíocht ar an soláthar.
6. Maoirseacht ar sholáthróirí seirbhísí (seachas iad siúd a bhfuil a maoirseacht forchoimeáda go sonrach do choistí eile de chuid an Bhoird)

Déanann an Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin maoirseacht ar fhreagrachtaí an Fhoireann Feidhmiúcháin as beartais airgeadais, oibriúcháin agus buiséadaithe GNBS a fhorbairt, a chur i bhfeidhm agus a bhainistiú agus as tuairisciú a dhéanamh orthu. Déanann sé moltaí don Bhord maidir le caiteachas agus riachtanais bhuiséid GNBS. Tuairiscíonn an Cathaoirleach go foirmiúil don Bhord ar na príomhghnéithe d'imeachtaí an Choiste.

Bhí Covid-19 ar cheann de na hábhair príomhúla a bhí ag an gCoiste le bheith curtha san áireamh i rith na bliana. Rinne an Coiste measúnú ar an tionchar a d'fhéadfadh a bheith aige seo ar staid airgeadais GNBS agus coinníodh cothrom le dáta é i rith na bliana ar thionchar Covid-19 ar shreafaí airgid chomh maith le roinnt nósanna imeachta nua a cuireadh i bhfeidhm mar gheall ar Covid-19. Coinníodh an Coiste suas chun dáta freisin faoi nuashonruithe oibríochta agus córais nua chun tacú le bainistíocht faisnéise corparáideach agus gníomhaíochtaí bainistíochta doiciméad.

In 2021, leanfaidh an Coiste ar aghaidh ag fáil nuashonruithe ar príomhthionscadail oibríochtúla agus ar fheidhmíocht GNBS i gcoinne an bhuiséid.

Eileen Maher
Cathaoirleach

An Coiste Bainistíochta Riosca

Eileen Maher | Cathaoirleach

De bhun Alt 32 den Acht, bhunaigh an Bord Coiste Bainistíochta Riosca a fheidhmíonn faoi Théarmaí Tagartha faofa ag an mBord.

Tá siad seo a leanas ar an gCoiste Bainistíochta Riosca:

- Eileen Maher (Cathaoirleach, Comhalta Boird)
- Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin, GNBS agus Comhalta de bhrí oifige de chuid an Bhoird)
- Conor O'Kelly (Príomhfheidhmeannach GBCN agus Comhalta de bhrí oifige an Bhoird)
- Noelle Condon (Príomhoifigeach Airgeadais)
- John Collison (Príomhoifigeach Tráchtála) ceaptha Deireadh Fómhair 2020
- Davina Saint (Comhalta de chuid an Bhoird) ceaptha Eanáir 2021

D'éirigh na comhaltaí seo a leanas as an gCoiste:

- Connor Owens (Roimhe seo Ceannasaí Bainistíochta Sócmhainní agus Aisghabhála) d'éirigh sé as an gCoiste i mí Dheireadh Fómhair 2020, mar gheall ar gur fhág sé an Ghníomhaireacht

Tháinig an Coiste le chéile sé huaire in 2020.

Is é cuspóir uileghabhálach an Choiste Bainistíochta Riosca cur i bhfeidhm bheartais agus lamháltas riosca ceadaithe an Bhoird a dhaingniú agus a mhaoirsiú.

Tá an Coiste freagrach as athbhreithniú agus maoirseacht leanúnach ar phróifíl riosca an GNBS i gcomhthéacs an lamháltas riosca cheadaithe agus áirítear ar a phríomhfhreagrachtaí:

- Athbhreithniú agus maoirseacht ar phleananna na Foirne Feidhmeannais maidir leis na Rioscaí Bunaigrid atá roimh GNBS a shainaithint, a bhainistiú, a thuairisciú agus a mhaolú.
- Maoirsiú ar chur i bhfeidhm agus ar athbhreithniú an Chreata Bainistíochta um Riosca Fiontair agus sásaíonn an Coiste é féin go ndéantar bearta cuí i gcás go sainaithnítear aon imní shuntasach.
- Cinntiú go soláthraíonn rialachas bainistíochta riosca agus múnla eagrúcháin GNBS leibhéil chuí neamhspleáchais agus dúshláin.

Clúdaíonn na catagóirí riosca arna sainaithint i mBeartas Riosca Fiontair GNBS raon leathan rioscaí chun cuspóirí GNBS a bhaint amach.

Áiríodh iad seo a leanas ar phríomhghníomhaíochtaí an Choiste don bhliain 2020:

1. Rinne an Coiste athbhreithniú rialta ar chúig Phríomhriosca GNBS atá ina mbunús leis an Nochtadh um Rioscaí agus um Neamhchinnteachtaí sa tuarascáil Bhliantúil. Sainmhínítear Príomhriosca mar riosca, nó meascán de rioscaí, a d'fhéadfadh tionchar suntasach a imirt ar shamhail ghnó, ar leachtacht, ar fheidhmíocht, nó ar cháil GNBS.

Is próiseas leanúnach é aithint agus measúnú na bPríomhrioscaí a fhreagraíonn ar athruithe ar straitéis, ar chuspóirí gnó agus ar an timpeallacht sheachtrach. Thug saineolaí ábhair faisnéisiú don Choiste maidir le Príomhrioscaí ar leith nó le gnéithe sonracha de na rioscaí sin, nuair ba chuí, chun a chinntiú go ndéanfaí gach gné de na Príomhrioscaí a mheas.

2. Bhí sé mar phríomhfhócas don Choiste i rith na bliana maoirseacht a dhéanamh ar idirbhearta straitéiseacha an GNBS lena n-áirítear: fuascailt an fhiachais fho-ordaithe €1.064 billiún a bhí fágtha ag GNBS chun an GNBS a fhágáil saor ó fhiachas i mí an Mhárta; éadail na scaireanna in GNBS a bhí i seilbh na nInfheisteoirí Príobháideacha chun úinéireacht 100% a thabhairt don Stát ar GNBS i mí na Bealtaine; agus aistriú €2 billiún de bharrachas teirminéil réamh-mheasta GNBS chuig an Stáitchiste i mí an Mheithimh. Baineadh éadail na scaireanna atá ag infheisteoirí príobháideacha agus aistriú an €2 billiún chuig an Stáitchiste agus an fhoireann ag obair go cianda.

3. Cruthaíonn comhtháthú foinsí sonraí a bhaineann le riosca mar thuairisciú teagmhais, príomhtháscairí riosca agus torthaí iniúchta agus na ráitis uileghabhála Fonn Riosca caidreamh níos soiléire idir fonn (nó easpa foinn) na heagraíochta maidir le rioscaí áirithe a bhaineann le baint amach a cuspóirí straitéiseacha. Comhlánaíonn agus neartaíonn an anailís seo an creat lamháltas agus teorainneacha atá bunaithe ar phríomhrioscaí atá ann cheana féin atá tharmilgthe ag an mBord chuig leibhéil éagsúla de bhainistíocht an GNBS.
4. Rinneadh monatóireacht ar chomhdhéanamh chlár comhardaithe GNBS (agus rioscaí lena mbaineann) i rith 2020. Rinne an Coiste athbhreithniú rialta ar chomhpháirteanna éagsúla riosca an chlár chomhardaithe, na modhanna trína dtomhaistear agus trína dtuairiscítear na rioscaí sin agus measadh straitéisí malartacha chun na rioscaí sin a mhaolú. Rinne an Coiste moltaí chuig an mBord áit ar theastaigh athruithe ar bheartas, ar thomhas, ar teorainneacha riosca nó ar straitéis bainistíochta riosca chun riosca a mhaolú chuig leibhéal infhulaingthe agus aird chuí ar an gclár comhardaithe agus athruithe ar phunann iasachta, ar ráta úis bunúsacha GNBS agus ar a neamhchosaint ar athluacháil airgeadaí.
5. Rinne an Coiste athbhreithniú rialta ar Chláir Riosca Ranna, a nuashonraíodh go leanúnach le linn 2020, agus ar a n-áirítear rioscaí oibríochtúla bunúsacha i ngnó GNBS. Chuir gach aon rannán ar a laghad aon athbhreithniúchán amháin ar an clár rioscaí i láthair le linn na bliana chun rioscaí nua agus rioscaí atá ag teacht a aithint, chomh maith le hathruithe atá tar éis teacht ar rioscaí a bhí ann roimhe. Lean an Coiste ag déanamh athbhreithniú ar bhonn rialta ar chlár riosca na Soláthróirí Seirbhíse chun forbheathnú a fháil ar thionchar agus ar dhóchúlacht na rioscaí a bhainistíonn na haonáin seo a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar bhaint amach chuspóirí GNBS. Éilíonn an Coiste fianú rialaithe ráithiúil agus oiliúint i bhfeasacht riosca d'fhostaithe GNBS. Thacaigh Iniúchadh agus Riosca leis an gCoiste chuige sin, a chinntigh gur thuairiscigh agus go ndearna an Coiste breith ar na rioscaí ábhartha agus ar na rioscaí atá ag teacht chun cinn.
6. Bhí an tionchar atá ag Covid-19 agus an tionchar a d'fhéadfadh a bheith aige ar chuspóirí an GNBS ina phríomhsprioc don Choiste agus do Bhord GNBS i rith na bliana. Tháinig méadú ar an méid tuairiscithe a bhfaigheann an mBord ón ngnó i dtaca leis an tionchar atá ag Covid-19 agus tuairiscí seachtainiúla i rith thréimhse tosaigh na paindéime, ag díriú ar an tionchar atá aige ar an ngnó ar fad chomh maith leis na gníomhartha bainistíochta agus na maolaitheoirí riosca atá curtha i bhfeidhm.

Ionchais don bhliain 2021

Leanfar leis an bhéim atá leagtha ar Covid-19 agus an athbhreithniú leanúnach ar na Príomhrioscaí a bheith mar thosaíochtaí go fóill don Choiste Bainistíochta Riosca in 2021, a chinnteoidh go bhfanann na rioscaí sin faoi athbhreithniú seasta agus go gcuirfear aon nuashonruithe nó athruithe ar na rioscaí sin in iúl don Bhord ar bhonn tráthúil agus críochnúil.

Déantar monatóireacht ar an Ráiteas Inghlacthachta Riosca, atá nasctha leis na Príomhrioscaí, agus tugtar tuairisc ina leith don gCoiste go rialta.

Eileen Maher
Cathaoirleach

An Coiste Comhairleach Pleanála

Michael Wall | Cathaoirleach

Is é cuspóir an Choiste Chomhairleach Pleanála comhairle a thabhairt don Bhord ar chúrsaí pleanála agus úsáide talún agus ar chúrsaí reachtacha agus cás-dlí atá ábhartha leo a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar réadú luacha shócmhainní GNBS agus, tríd sin, ar chomhlíonadh chuspóir agus fheidhmeanna GNBS, arna leagan amach in Ailt 10 agus 11 den Acht. Féadfaidh an Coiste moltaí a dhéanamh leis an mBord maidir le cuspóirí GNBS i ndáil le straitéisí, le treoirlínte agus le pleananna reachtúla faofa, lena n-áirítear SDZanna agus Pleananna Ceantair Áitiúla agus a dtionchar ar shócmhainní GNBS.

Tá siad seo a leanas ar an gCoiste Comhairleach Pleanála:

- Michael Wall (Cathaoirleach, Comhalta de chuid an Bhoird)
- Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin, GNBS agus Comhalta de bhrí oifige de chuid an Bhoird)
- John Collison (Príomhoifigeach Tráchtála) ceaptha Deireadh Fómhair 2020
- Charlotte Sheridan (Comhalta de chuid an Bhoird)
- Davina Saint (Comhalta de chuid an Bhoird) ceaptha Eanáir 2021

D'éirigh na comhaltaí seo a leanas as an gCoiste:

- Connor Owens (Roimhe seo Ceannasaí Bainistíochta Sócmhainní agus Aisghabhála, GNBS) d'éirigh sé as an gCoiste i mí Dheireadh Fómhair 2020, mar gheall ar gur fhág sé an Gníomhaireacht
- Conor O'Kelly (Príomhfheidhmeannach, GBCN agus Comhalta de bhrí oifige an Bhoird) d'éirigh sé as an gCoiste mí Eanáir 2021.
- Alice Charles (ball seachtach) tháinig a téarma ar an gCoiste Comhairleach Pleanála chun deiridh i mí Dheireadh Fómhair 2020.

Tháinig an Coiste le chéile sé huaire i rith 2020.

Áiríodh iad seo a leanas ar phríomhghníomhaíochtaí an Choiste don bhliain 2020:

Le linn 2020, lean an Coiste ag díriú ar shócmhainní GNBS suite gar do phríomhláithreacha ar féidir iad a fhorbairt, mar shampla SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath, agus ar na príomhláithreacha forbartha d'aonaid chónaithe ina bhfuil urrúil ag GNBS. Thug an Coiste comhairle maidir le straitéisí rannpháirtíochta seachtraí GNBS, go príomha le húdaráis phleanála, Oifig an Rialaitheora Pleanála, an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht, soláthraithe bonneagair cosúil le Uisce Éireann agus an tÚdarás Náisiúnta Iompair.

Chuir an Coiste faisnéis ar fáil don GNBS maidir leis na ceisteanna ag seo:

- cur i bhfeidhm leanúnach na reachtaíochta um an Seachadadh Tithíochta Straitéiseach (SHD) i gcásanna ina bhfuil iarratais chónaitheacha ar níos mó ná 100 aonad curtha isteach díreach sa Bhord Pleanála;
- stádas pleanála thailte an Phoil Bhig, lena n-áirítear cead pleanála a dheonú do bhonneagar chéim 1 agus an plean formheasa ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ar mháistirphlean an Phoil Bhig Thiar;
- inar iontráladh slándáil GNBS (nó a raibh sé sin beartaithe) ar Chlár na Láithreán Folamh;

- glacadh leis an tsamhail Tithíochta Comhchónaithe agus athrú reachtach gaolmhar go déanach i 2020;
- torthaí Athbhreithnithe Breithiúnacha ar chinntí pleanála atá ábhartha do shócmhainní GNBS;
- ábhar agus ábharthacht na Straitéisí Spásúla agus Eacnamaíochta Réigiúnacha (RSES) do NAMA;
- infhaighteacht an Chiste Athghiniúna agus Forbartha Uirbí agus an tionchar a d'fhéadfadh a bheith aige ar thionscadail GNBS;
- Treoirlínte um Fhorbairt Uirbeach agus Airde Foirgníochta, go háirithe maidir lena gcur i bhfeidhm ar SDZanna;
- forógraí beartais tithíochta na bpríomhpháirtithe polaitiúla;
- tuarascáil bhliantúil na Roinne Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht;
- an reachtaíocht a tugadh isteach mar fhreagairt ar éigeandáil Covid-19;
- mionsonraí ábhartha an Chláir Rialtais glactha i mí Iúil 2020; agus
- nuashonruithe maidir le sócmhainní sonracha GN, go háirithe sna Dugthailte, i gCill Tiarnáin agus i gCill Droichid.

Leanann an Coiste ag cur comhairle agus treoir ar fáil do rannpháirtíocht GNBS i roinnt tionscnaimh tithíochta sóisialta lena n-áirítear, i measc nithe eile, caidreamh leis an nGníomhaireacht Tithíochta agus Pobail Inbhuanaíthe, le húdaráis áitiúla agus le comhlachtaí tithíochta faofa chun aonaid chónaithe a chur ar fáil chun críocha sóisialta. Soláthraíonn an Coiste maoirsiú ar fhorbairt léasaithe fadtéarmach d'áitribh chónaithe trí Sheirbhísí Náisiúnta Maoine Cónaithe Sócmhainne D.A.C. (NARPS), SPV de chuid GNBS a bunaíodh chun seachadadh tithíochta sóisialta a chur chun cinn. Ó bunaíodh GNBS, tugadh 2,614 aonad ar fáil do thithíocht shóisialta, trí dhíolacháin dhíreacha ag féichiúnaithe nó ag glacadóirí an GNBS nó léasaithe fadtéarmacha trí NARPS. Tá an figiúr seo go suntasach níos airde ná na spriocanna tosaigh a leag an Rialtas síos in 2011.

Tá dul chun cinn suntasach déanta maidir le réitigh eastáit tithíochta nach bhfuil críochnaithe. Tá GNBS ag leanúint ar aghaidh ag maoiniú pleananna réitigh suímh atá á ndéanamh ag féichiúnaithe/glacadóirí, agus béim ar leith ar chomhlíonadh sláinte agus sábháilteachta. De réir mar a dhígháráil an GNBS, laghdaíodh a nochtadh sa réimse seo go mór agus, ó mhí Eanáir 2021, ní raibh fágtha ach dhá eastát nach raibh réitithe go huile is go hiomlán, as iomlán fanacht le bheith 335, cé go bhfuil pleananna réitigh i bhfeidhm ag na láithreán agus táthar ag súil go mbainfear iad seo amach go luath.

Tugann an Coiste treoir maidir le soláthar na sprice de 20,000 aonad cónaithe nua a éascú (ag glacadh le hinmharthanacht tráchtála). Rinne an Coiste monatóireacht ar an dul chun cinn suntasach a rinneadh in 2020, in ainneoin gur dhún an rialtas suíomhanna mar gheall ar phaindéim Covid-19. Trína fheidhmeanna a chomhlíonadh, faigheann an Coiste an-chúnamh ó eolas agus ó thacaíocht Fhoireann Pleanála ó Fhoireann Seachadadh Réadmhaoine Cónaithe agus ó Fhoireann Tithíochta Shóisialta GNBS.

Michael Wall
Cathaoirleach

An Coiste um Luach Saothair

Mari Hurley | Cathaoirleach

Bunaíodh an Coiste i mí an Mheithimh 2016, agus d'fhaomh an Bord Téarmaí Tagartha faofa i mí Mheán Fómhair 2016. Rinneadh athbhreithniú bliantúil ar na Téarmaí Tagartha, i mí an Mhárta 2021 an uair is deireanaí.

Ta na baill seo a leanas ar an gCoiste Luach Saothair:

- Mari Hurley (an Cathaoirleach, Comhalta Boird)
- Aidan Williams (Cathaoirleach an Bhoird)
- Michael Wall (Comhalta de chuid an Bhoird)
- Conor O'Kelly (Príomhfheidhmeannach GBCN agus Comhalta de bhrí oifige an Bhoird)

Tháinig an Coiste le chéile trí huaire in 2020.

Gan dochar do ról GBCN mar fhostóir Oifigigh GNBS, tá Bord GBCN freagrach as Beartas Luach Saothair foriomlán GBCN agus aon scéim pá/coinneála agus iomarcaíochta a bhaineann le feidhmíocht d'oifigigh GBCN agus treoraíonn comhairle agus moltaí Choiste Luach Saothair GBCN é ina fhreagrachtaí.

Áirítear le príomhfhreagrachtaí an Choiste Luach Saothair:

1. Athbhreithniú agus moltaí a dhéanamh le Bord GNBS maidir le beartas luach saothair foriomlán GNBS.
2. Athbhreithniú agus moltaí a dhéanamh le Bord GNBS maidir le haon scéimeanna pá iomarcaíochta, coinneála agus/nó feidhmíochta d'Oifigigh GNBS agus ar íocaíochtaí bliantúla iomlána le déanamh faoi aon scéim den chineál sin.
3. Moltaí a dhéanamh le Bord GNBS maidir le luach saothair Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus Fhoireann Feidhmeannach GNBS agus aon athruithe a dhéantar orthu agus aird, i measc nithe eile, ar bheartas rialtais agus ar riachtanais an Chóid Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit, 2016 i ndáil leis an luach saothair sin.
4. Faisnéis iontaofa, cothrom le dáta a fháil maidir le luach saothair i gcomhlachtaí eile de scála agus castacht inchomparáide. Le cabhrú chun a dhualgais a chomhlíonadh, féadfaidh an Coiste comhairleoirí luach saothair a cheapadh agus tuairiscí, suirbhéanna nó faisnéis a choimisiúnú nó a cheannach a mheasann sé atá riachtanach ag costas GNBS ach laistigh de shrianta buiséid arna leagan ag an mBord.
5. Bheith freagrach go heisiach as na critéir roghnúcháin a bhunú, Téarmaí Tagartha a roghnú, a cheapadh agus a leagan amach i gcomhair aon sainchomhairleoirí luach saothair a chuireann comhairle ar an gCoiste.
6. Faireachán a dhéanamh ar phleanáil comharbais Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus Fhoireann Feidhmeannach GNBS agus ar fhorbairt cheannairí reatha agus amach anseo na heagraíochta.
7. Athbhreithniú a dhéanamh ar chritéir agus ar na socrúithe luach saothair maidir le cúrsaí luach saothair d'oifigigh GNBS a aontaítear ó am go céile idir Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS agus GBCN.

Freagracht as comhaontú le GBCN thar ceann GNBS téarmaí an chonartha (lena n-áirítear luach saothair) atá le baint le haon fhostaí aonair a tharmlig an Bord le Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS gur ga dó, chuige seo, cloí le téarmaí an Bheartais Luach Saothair agus aon chinntí ábhartha eile a dhéanann Bord GNBS/Coiste Luach Saothair GNBS.

D'fhaomh agus d'athbhreithnigh an Coiste ábhair AD agus Luach Saothair i rith 2020.

Tuairiscíonn an Cathaoirleach don Bhord ar na príomhghnéithe d'imeachtaí an Choiste.

Mari Hurley
Cathaoirleach

An Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016

An Rialachas

Tráth a tionscanta, ghlac GNBS leis an gCód Cleachtais do Rialachas Comhlachtaí Stáit ("Cód 2009"), arna oiriúnú dá struchtúr rialachais ar leith agus do riachtanais reachtúla an Achta.

Sheol an tAire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe an Cód athbhreithnithe (an "Cód") i mí Lúnasa 2016 le dáta éifeachtach ón 1 Meán Fómhair 2016. Léiríonn an Cód athbhreithnithe athbhreithniú suntasach ar Chód 2009 chun forbairtí rialachais, tionscnaimh athchóirithe san earnáil phoiblí a thabhairt agus comhairliúcháin gheallsealbhóirí san áireamh. Cuireadh leis an gCód Stáit atá ann cheana le hlarscríbhinn nua a eisíodh i Meán Fómhair 2020 ar "Cothromaíocht Inscne, Éagsúlacht agus Cuimsiú".

Ní sháraíonn forálacha an Chóid riachtanais agus dualgaí reachtúla reatha arna gcur i bhfeidhm ag, i measc nithe eile, Achtanna na gCuideachtaí, reachtaíocht um Eitic, reachtaíocht um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí reachtaíocht fostaíochta nó reachtaíocht chomhionannais nó forálacha reachtúla Acht GNBS, 2009. Leagtar amach in Acht GNBS creat mionsonraithe agus fairsing reachtúil ina bhforáiltear roinnt bearta rialachais comhionann le forálacha an Chóid, lena n-áirítear, i measc nithe eile, réiteach pleananna straitéiseacha, an creat do mhaoirsiú na Roinne Airgeadais, athbhreithnithe tréimhsiúla GNBS, dualgaí tuairiscithe agus chuntasaíochta, socruithe maidir le comhaltacht Boird agus ceapachán Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus an córas chun foireann a chur ar fáil do GNBS.

Ráiteas Comhlíonta

Chuir GNBS an Cód i bhfeidhm faoi réir líon teoranta mínithe (mar a bhfuil foráil ann i gcur chuige 'comhlíon nó mínigh' maidir le cur i bhfeidhm an Chóid) a raibh gach ceann acu fógartha agus aontaithe i scríbhinn leis an Roinn Airgeadais. I ngach cás, baineann na mínithe seo cuspóirí an Chóid amach trí bhearta malartacha reachtúla nó rialachais mar a thugtar achoimre orthu anseo:

- Cuireann an GNBS Ráiteas Bliantúil Alt 53 faoi bhráid an Aire faoi Acht an GNBS, ag leagan amach a chuid pleananna straitéiseacha.
- Éilíonn an Cód go ndéanfar tuarascáil bhliantúil rúnda a chur faoi bhráid an Aire i gcomhréir le ceanglais shonracha tuairiscithe san alt Riachtanais Ghnó agus Tuairiscithe den Chód. Baintear é seo amach trí thuarascáil chuimsitheach a bhfuil mionleasaithe déanta uirthi, chomh maith le tagairt do phointí sa tuarascáil bhliantúil.
- Tar éis próiseas soláthair phoiblí, déanann iniúcháirí inmheánacha GNBS athbhreithniú tréimhsiúil ar éifeachtacht an chreata bainistíochta riosca, in ionad an athbhreithnithe seachtraigh thréimhsiúil.
- Maidir le baill an Choiste Iniúchta agus Riosca, agus déanfaidh an GNBS iarracht cloí leis an gCód, bíonn tosaíocht ag forálacha an Achta ar an gCód.
- Tosaíonn tosaíocht ar fhorálacha comhfhreagracha an Chóid ar an gcreat maoirseachta agus tuairiscithe reachtúla de chuid an GNBS faoin Acht.
- Maidir le Soláthar, féach an Ráiteas um Rialú Inmheánach le haghaidh sonraí mura miste.

- Tugann Alt 12 den Acht cumhacht don GNBS maoín a fháil nó a dhiúscairt, agus tosaíocht aige seo tosaíocht ar fhorálacha comhfhreagracha an Chóid maidir le talamh, foirgnimh nó sócmhainní ábhartha eile a fháil.
- Ní bhaineann an Cód Caiteachais Phoiblí go díreach le GNBS. D'fhonn na príonsabail mheasúnaithe airgeadais agus eacnamaíochta is fearr a chur i bhfeidhm sa Chód Caiteachais Phoiblí, úsáideann GNBS raon modhanna agus teicnící meastóireachta atá caighdeánach sa mhargadh.
- Ghlac an GNBS beartais maidir le taisteal gnó a chomhlíonann príonsabail eacnamaíochta agus éifeachtúlachta an Chóid. Ní sholáthraíonn an GNBS éilimh chothabhála dá hoifigigh ach oibríonn sí próiseas costais dearbhairthe chun aisiocaíochtaí costas taistil agus ní ciorcláin na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus fógraí oifige maidir le cothabháil á gcur i bhfeidhm dá bhrí sin. Cuirtear rátaí míleáiste na státseirbhíse faofa (atá leirithe i gCiorclán 07/2017) i bhfeidhm.
- Maidir le éagsúlú agus bunú fochuideachtaí agus éadálacha ó Chomhlachtaí Stáit, tá GNBS faoi rialú ag Ailt 11 agus 12 den Acht, a bhfuil tosaíocht acu ar fhorálacha comhfhreagracha an Chóid.
- Ní oibríonn an GNBS a scéim pinsin féin; dá bhrí sin níl feidhm ag na forálacha ábhartha sa chód maidir leis.
- Cuireann GNBS a bheartais inmheánacha féincheadaithe ag an mBord i bhfeidhm maidir le comhlíonadh cánach.
- Tá socruithe áirithe a bhaineann le ballraíocht an Bhoird agus le ceapachán an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin, agus an córas chun foireann a sholáthar don GNBS, curtha i bhfeidhm faoi réir ag Acht an GNBS, an tAcht GCBN, agus trí Choistí Feidhmiúcháin.
- Ní sholáthraíonn an GNBS seirbhísí don phobal i gcoitinne; mar sin níl aon chairt do chustaiméirí ag teastáil.

Mar chuid dá cur i bhfeidhm den Chód, tá socruithe curtha i bhfeidhm ag an GNBS, nuair is gá, chun a chinntiú go gcomhlíonann sí an leis an gCód. Déanann GNBS athbhreithniú ar a mbeartais agus ar a nósanna imeachta ar bhonn tréimhsiúil chun a chinntiú go gcomhlíontar Cód agus príonsabail an dea-rialachais chorparáidigh. Éireoidh leis an mBord glacadh leis an gCód ar bhonn céimíúil i gcomhréir le dea-chleachtais rialachais chorparáidigh.

Nochtadh agus Freagracht

Riachtanais nocht

Tá comhaltaí Boird GNBS faoi réir roinnt riachtanas maidir le nochtadh leasanna lena n-áirítear Ailt 30 agus 31 den Acht, Alt 17 den Acht um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995 agus Alt 5.8 den Chód Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit, 2016.

Éilítear in Alt 30 den Acht ar chomhaltaí Boird nádúr aon leasa airgid nó aon leasa thairbhíúil eile atá acu in aon ábhar atá faoi bhreithniú ag an mBord a nochtadh do chomhaltaí eile an Bhoird. Ní mór do chomhaltaí a bheith as láthair ó chruinniú Boird nuair atá an t-ábhar faoi bhreithniú agus coisctear iad ó aon vótáil a fhéadfar a dhéanamh ar an ábhar sin.

Cuirtear comaoin in Alt 31 den Acht ar gach comhalta Boird de chuid GNBS agus ar gach Stiúrthóir ar aonáin ghrúpa GNBS fógra a thabhairt do GNBS go bliantúil ar gach leas incláraithe de réir an tsainmhíneithe a thugtar san Acht um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995.

Tá na comhaltaí Boird, comhaltaí coistí arna mbunú faoi Ailt 32 agus 33 den Acht agus Stiúrthóirí aonáin ghrúpa GNBS ina stiúrthóirí sainithe de bhun an Achta um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995 arna leasú ag an Acht um Chaighdeán in Oifigí Poiblí, 2001 ('Achtanna um Eitic') agus éilítear orthu cloí le hAlt 17 de na hAchtanna um Eitic i ndáil le nochtadh leasanna.

Éilítear ar Bhord agus ar Choiste GNBS chomh maith cloí le hAlt 5.8 den Chód Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit, 2016.

Comhaltaí foirne atá sannta do GNBS

Tá dualgais ar chomhaltaí foirne a shanntar do GNBS nochtadh a dhéanamh ar leasanna de bhun Alt 13 (b) d'Acht Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta, 1990 (arna leasú), Alt 18 de na hAchtanna um Eitic agus Alt 42 den Acht. Anuas air sin, tá comhaltaí foirne a shanntar do GNBS faoi réir Cód Cleachtais – Iompraíocht Oifigeach GNBS atá faofa ag an Aire Airgeadais faoi Alt 35 den Acht, ina leagtar amach a ndualgais i ndáil le nochtadh leasanna, rúndacht, cosaint sonraí, agus trádáil chos istigh.

Éilítear ar chomhaltaí foirne a shanntar do GNBS gealltanais a shíniú go gcoifidh siad le forálacha an Chóid Cleachtais agus tá oiliúint chomhlíonta rialta éigeantach don fhoireann ar fad.

Cuntasacht GNBS

I gcomhlíonadh a fheidhmeanna, is gá do Bhord GNBS cloí lena oibleagáidí faoin Acht agus tá sé faoi réir leibhéal ard cuntasachta poiblí.

1. Cuireann GNBS tuarascálacha ráithiúla faoi bhráid an Aire Airgeadais ar a gníomhaíochtaí, mar atá leagtha amach in Alt 55 den Acht. Cuimsíonn sé seo faisnéis ar a hiasachtaí, ar a socruithe maoinithe agus ar a hioncam agus ar a caiteachas. Cuirtear gach tuarascáil ráithiúil faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais.

2. Cuireann GNBS cuntais bhliantúla isteach, i bhfoirm a ordaíonn an tAire Airgeadais, faoi Alt 54 den Acht. Ní mór go mbeadh na nithe seo a leanas san áireamh sna cuntais: liosta de gach urrús fiachais a eisíodh, liosta de gach airleacan a rinneadh ón bPríomh-Chiste nó a rinne GNBS agus a n-aonáin ghrúpa agus liosta de phunanna sócmhainní lena luacháil leabhair. Déanann an tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste (ARCC) iniúchadh ar chuntais GNBS agus cuirtear na cuntais iniúchta faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais.
3. Mar aon lena gcuntais bhliantúla, éilítear ar GNBS, faoi Alt 53 den Acht, Ráiteas Bliantúil a chur faoi bhráid an Aire Airgeadais, ina leagtar amach a cuid cuspóirí atá beartaithe do gach bliain, raon feidhme na ngníomhaíochtaí atá le déanamh, a cuid straitéisí agus beartas agus an úsáid acmhainní atá beartaithe aici. Cuirtear gach ráiteas bliantúil faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais.
4. Freastalaíonn an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus an Cathaoirleach agus tugann siad fianaise, nuair a éilíonn an Coiste um Chuntais Phoiblí. Tagann an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus an Cathaoirleach os comhair coistí eile an Oireachtais freisin nuair a éilítear a leithéid orthu.
5. Féadfaidh an tAire Airgeadais a éileamh ar GNBS tuairisc a thabhairt dó ag am ar bith ar aon ábhar, lena n-áirítear feidhmíocht a cuid feidhmeanna nó eolas nó staidreamh a bhaineann le feidhmíocht.
6. D'ullmhaigh GNBS cóid chleachtais de réir Alt 35 den Acht chun ábhair áirithe a rialú, lena n-áirítear iompar a cuid oifigeach, caighdeán seirbhísithe le haghaidh sócmhainní bainc a fuarthas, bainistíocht riosca, diúscairt sócmhainní bainc agus an chaoi a gcuirfeadh GNBS leasanna tráchtála na mbanc neamh-rannpháirteach san áireamh. D'fhaomh an tAire Airgeadais na cóid chleachtais agus foilsíodh iad ar www.nama.ie/about-us/governance/codes-of-practice-and-conduct.
7. De réir Ailt 226 agus 227 den Acht, tar éis an 31 Nollaig 2012, b'éigean don Aire agus don ARCC ar leithligh méid an dula chun cinn a rinne GNBS maidir lena cuid cuspóirí foriomlána a chomhlíonadh a mheas. Ina dhiaidh sin, déanfaidh an tAire athbhreithniú ar dhul chun cinn gach cúig bliana agus déanfaidh an ARCC athbhreithniú air gach trí bliana. Foilsíodh an chéad, dara agus tríú Tuarascáil um Dhul chun Cinn de bhun Alt 226 i gcás GNBS ón Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste i mí na Bealtaine 2014, i mí an Mheithimh 2018 agus mí an Iúil 2020 faoi seach. Foilsíodh an chéad Athbhreithniú de bhun Alt 227 i gcás GNBS ón Aire i mí an Mheithimh 2014 agus foilsíodh an dara cheann i mí Iúil 2019.

An Bhainistíocht Riosca

Príomhrioscaí agus príomhéigeanntachtaí

Tá GNBS neamhchosanta ar réimse leathan rioscaí a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar fheidhmíocht airgeadais agus oibríochtúil na Gníomhaireachta agus a cáil. Tá cur chuige comhtháite i mBeartas Bainistíochta Riosca GNBS atá faofa ag an mBord, lena chinntiú go sainaithnítear gach aicme ábhartha riosca ionas go n-aillínítear straitéis agus cur i bhfeidhm gnó chun an riosca le baint amach Plean Straitéiseach GNBS a íoslaghdú. Bunaítear na próisis chun riosca a shainaithint, a mheas, a luacháil, a thomhas, a thuairisciú agus a mhaolú sa Chreat Bainistíochta Riosca. Shainaithin GNBS na rioscaí bunairgid agus neamhchinnteachtaí seo a leanas a d'fhéadfadh drochthionchar a imirt ar bhaint amach a cuspóirí.

1. Riosca maicreacnamaíoch agus réadmhaoine

Riosca nach mbeifear in ann ionchais an Aire Airgeadais maidir le farasbarr réamh-mheasta GNBS a bhaint amach mar gheall ar shuaitheadh intíre nó idirnáisiúnta airgeadais nó maicreacnamaíoch. Más rud é go raibh cor chun donais i ngeilleagar na hÉireann agus i margadh tithe agus talún na hÉireann, féadfar gurbh lú ná mar atá réamh-mheasta na sreafaí airgid a réadaítear le sócmhainní GNBS.

2. Riosca caipitil dhaonna

Má fhágann comhaltaí foirne tábhachtacha le scileanna speisialta GNBS, méadaíonn sé sin an riosca don Gníomhaireacht nach mbainfeadh sí amach a cuspóirí. Dá dteipfí ar chomhaltaí foirne tábhachtacha, a bhfuil an taithí agus saineolas riachtanach acu, a mhealladh, a spreagadh agus a choinneáil chaillfí eolas corparáideach, bheadh baic chun na luachanna réadaithe a uasmhéadú agus d'fhéadfadh luachanna réadaithe sócmhainne a bheith níos ísle dá bharr.

3. Rioscaí SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath agus SDZ an Poill Bhig Thiar

Is é seo an riosca go dteipfeadh ar GNBS a phleananna do SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath nó do SDZ an Poill Bhig Thiar a sholáthar. B'fhéidir nach mbainfidh GNBS a cuspóirí amach, lena n-áirítear riachtanas reachtúil Acht GNBS chun an toradh airgeadais is fearr agus is féidir a bhaint amach don Stát, má thagann rioscaí áirithe chun cinn ar nós moill ar chead pleanála a fháil, moill ar bhonneagair tacaíochta a sholáthar, an riosca tógála nó teip conraitheora/an droch-cheardaíocht.

4. Rioscaí forbartha cónaithe

Is é an riosca atá ann, má theipeann ar GNBS a sprioc chun soláthar 20,000 aonad cónaithe nua a thabhairt chun críche, de réir inmharthanacht tráchtála, d'fhéadfaí drochthionchar suntasach cáile agus airgeadasúil a imirt ar chumas GNBS a chuspóirí a bhaint amach lena n-áirítear riachtanas reachtúil Alt 10 Achta GNBS chun an toradh airgeadais is fearr agus is féidir a bhaint amach don Stát.

5. Riosca don cháil

Is é seo an riosca go bhféadfadh tuairim dhiúltach phoiblí, pholaitiúil nó thionscail drochthionchar a imirt ar chroí-ghníomhaíochtaí gnó GNBS, ar ionchais airgeadais agus an bonn a bhaint de chumas na Gníomhaireachta a cuspóirí a bhaint amach.

Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca monatóireacht rialta ar na Rioscaí Bunairgid agus tuairiscítear aon athruithe ar an bpróifíl riosca nó nuashonruithe suntasacha don Bhord ar bhonn tráthúil. Tugtar cuireadh do shaineolaithe ábhair cur i láthair a dhéanamh don Choiste Bainistíochta Riosca ar bhonn rialta lena chinntiú go ndéantar breith chuí ar gach gné de na rioscaí sin.

Tá próisis láidre riosca i bhfeidhm ag GNBS chun riosca a bhaineann lena gnó a bhainistiú chun an fhéidearthacht go dtarlódh caillteanais shuntasacha gan choinne a laghdú, agus chun tionchar na gcaillteanais gan choinne a laghdú. Cuirtear rioscaí a aithníonn an bhainistíocht in ord tosaíochta de réir dóchúlachta agus tionchair. Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca agus an Bord athbhreithniú ar an stádas riosca agus ar mheasúnú na bainistíochta, lena n-áirítear pleananna gnímh rialaithe, go rialta. Tá dúshlán ar an mbainistíocht rioscaí nár cuireadh san áireamh cheana a aithint. Ceapadh straitéisí freagartha GNBS i leith gach riosca lena chinntiú go bhfeidhmíonn GNBS laistigh de lamháltas riosca trí riosca a sheachaint, an riosca a aistriú nuair is féidir, dóchúlacht agus/nó tionchar an riosca a laghdú nó glacadh leis an riosca faoi réir athbhreithniú leanúnach. Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca moltaí don Bhord nuair is gá athruithe i mbeartas, tomhas, teorainneacha riosca nó straitéis bainistíochta riosca chun riosca a laghdú go leibhéal inghlactha.

Tá laghdú suntasach tar éis teacht ar an leibhéal de neamhchinnteachta a bhaineann le clár comhardaithe GNBS de bharr an aistriú go hairgead tirim atá déanta go dtí seo le punann fiachais GNBS. Is riosca óna dteastaíonn aire go fóill í an tsamhail oibríochtúil agus an brath ar scileanna ríthábhachtacha a choinneáil. Tá próifíl riosca GNBS athraithe go leanúnach de réir mar a d'éirigh na croí-phróisis agus córais bunaithe agus leabaithe i gcroí na ngníomhaíochtaí eagraíochtúla oibríochtúla.

Tá an tuairt sláinte agus eacnamaíoch atá ag tarlú mar gheall ar phaindéim Covid-19 tar éis teacht chun cinn mar bhagairt mhór do gheilleagar na hÉireann agus, níos leithne, don gheilleagar domhanda, agus don chaipiteal daonna agus do shlabhraí soláthair freisin. Táthar fós ag déanamh géar-mhonatóireachta ar staid na gcúrsaí, i dtéarmaí an tionchar atá aige sin ar an ngeilleagar intíre agus ar mhargadh na réadmhaoine intíre, agus ina dhiaidh sin, ar chumas an GNBS leanúint de shreafaí airgid fabhracha a bhaint ó bhunsócmhainní GNBS, agus uainiú agus luach aistrithe Barrachais réamh-mheasta GNBS atá fágtha. Mar thoradh ar an bpaindéim Covid-19 go luath in 2020 rinneadh roinnt athruithe ar an timpeallacht oibre agus rialaithe agus rinneadh obair iargúlta mar ghnáthnós in GNBS. Mar thoradh air sin, thug an GNBS roinnt athruithe níos imeachta agus rialaithe isteach agus rinne sé athbhreithniú ar thionchar Covid-19 ar thimpeallacht rialaithe GNBS. Bhí an t-athbhreithniú bunaithe ar an doiciméad teorach a d'eisigh Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste mar chuid dá gClár "Léargais Iniúchta". D'ainneoin gur oibrigh foireann an GNBS go cianda den chuid is mó tar éis don phaindéim a bheith ann, d'fhan an timpeallacht rialaithe ar aon dul leis an timpeallacht a bhí ag feidhmiú i nDuga an Chisteáin.

Ráitis Airgeadais

An Bord agus Faisnéis Eile	56
Tuarascáil an Bhoird	57
Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais	58
Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste	64
Ráiteas Ioncaim Comhdhlúite	66
Ráiteas Comhdhlúite An Ioncaim Chuimsithigh	67
Ráiteas Ioncaim na Gníomhaireachta	68
Ráiteas Comhdhlúite ar an Staid Airgeadais	69
Ráiteas na Gníomhaireachta ar an Staid Airgeadais	70
Ráiteas Comhdhlúite ar Athruithe Ar Chothromas	71
Ráiteas na Gníomhaireachta ar Athruithe ar Chothromas	72
Ráiteas Comhdhlúite ar Shreabhadh Airgid	73
Ráiteas na Gníomhaireachta ar Shreabhadh Airgid	75
Nótaí le na Ráitis Airgeadais	76
Gluais na dTearmaí	149

An Bord agus Faisnéis eile

Bord

Aidan Williams (Cathaoirleach)

Brendan McDonagh⁶ (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin)

Conor O’Kelly⁶

Oliver Ellingham

Mari Hurley

Eileen Maher

Davina Saint (ceaptha 22 Nollaig 2020, thosaigh téarma 18 Eanáir 2021)

Charlotte Sheridan (ceaptha 22 Nollaig 2020, thosaigh téarma 22 Nollaig 2020)

Michael Wall

Oifig Chláraithe

Duga an Stáitchiste

Cé an Phoirt Thuaidh

Baile Átha Cliath 1

D01 A9T8

Baincéirí

Banc Ceannais na hÉireann

Cé an Phoirt Thuaidh

Baile Átha Cliath 1

D01 F7X3

Citibank

Cé an Phoirt Thuaidh

Baile Átha Cliath 1

D01 T8Y1

Bainc-Aontas Éireann cpt

Sráid Bhagóid Íochtarach

Baile Átha Cliath 2

D02 X342

Iniúcháir

An tArd-Reachtair Cuntas & Ciste

3A Sráid an Mhéara Uachtarach

Baile Átha Cliath 1

D01 PF72

⁶ Is comhaltaí Boird GNBS iad Príomhfheidhmeannaí GNBS agus GBCN.

Tuarascáil an Bhoird

Cuireann Bord na Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní ('an Gníomhaireacht' nó 'GNBS') a thuarascáil agus ráitis airgeadais chomhdhlúite agus na Gníomhaireachta um an GNBS i láthair don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2020.

Tá na ráitis airgeadais leagtha amach ar leathanaigh XX go XX.

Ráiteas ar Fhreagrachtaí na Gníomhaireachta as na Ráitis Airgeadais

Tá Bord GNBS freagrach as ráitis airgeadais an Ghrúpa ('an Ghrúpa') agus an Gníomhaireacht de réir Caighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais (CITA) mar a ghlac an tAontas Eorpach agus an Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016). Tá sé mar dhualgas ag an mBord faoin tAcht fán nGníomhaireacht um Bainistíocht Sócmhainní 2009 ('an tAcht') ráitis airgeadais a ullmhú i ndáil lena cuid oibríochtaí le haghaidh gach bliain airgeadais freisin.

Tá an Bord den tuairim go dtugann na ráitis airgeadais léargas cruinn agus cothrom ar shócmhainní, dliteannais agus staid airgeadais an Ghrúpa agus na Gníomhaireachta ag deireadh an bhliain airgeadais agus ar bhrabúis an bhliain airgeadais.

In ullmhú na ráiteas sin, tugann an Bhord faoi:

- beartais chuntasaíochta chuí a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach;
- breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnach agus stuama;
- ráiteas a thabhairt faoi cibé acu a ndearnadh na ráitis airgeadais a ullmhú i gcomhréir le caighdeán chuntasaíochta infheidhme, na caighdeáin sin a shainithint, agus an éifeacht agus na cúiseanna le haon imeacht ábhartha ó na caighdeáin sin a nótaí; agus
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn ghnóthais leantaigh, ach amháin má tá sé míchuí amhail a dhéanamh.

Tá an Bhord freagrach as, i cibé foirm a fhaomhann an tAire Airgeadais ('an tAire'), gach cuntas cuí agus gnách i ndáil leis an airgead go léir faighte nó caite aici a choinneáil agus as taifid chuntasaíochta a chothú a nochtann le cruinneas réasúnta ag tráth ar bith staid airgeadais na Gníomhaireachta agus a haonáin ghaolmhara.

Tá an Bhord freagrach freisin as sócmhainní faoina cúram a chosaint agus dá réir sin as céimeanna réasúnta a thógáil chun calaíoch agus neamhrialtachtaí eile a bhrath agus a chosc.

Bainistíocht Riosca

Tá an Grúpa nochtadha do phríomhrioscaí a bhféadfadh tionchar suntasach a bheith acu ar chuspóirí straitéiseacha iomlána an Ghrúpa a bhaint amach:

- Suaitheadh maicreacnamaíoch nó airgeadais baile nó idirnáisiúnta
- Caillteanas ábhair de chaipiteal daonna
- Mainneachtain pleannanna a sholáthar do Cheantar na nDugaí i mBaile Átha Cliath nó do SDZ an Pholl Beag
- Mainneachtain pleannanna Réadmhaoine Cónaithe a sholáthar
- Damáiste don cháil.

Tá na príomhrioscaí á n-athbhreithniú go leanúnach ag Coiste Bainistíochta Riosca GNBS agus déantar aon athrú (le tionchar COVID-19 san áireamh) a thuairisciú do Bhord GNBS. I mí Aibreáin 2020, d'fhaomhaigh an Bord Ráiteas Éilimh ar Riosca do gach ceann de na Príomhrioscaí a shainíonn claonadh GNBS chun rioscaí áirithe a ghlacadh lena cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach. Rinne an Bord athbhreithniú ar agus d'fhaomh na Príomhrioscaí i mí Dheireadh Fómhair 2020 a chuimsigh forioscaí i dtaca leis an bpaindéim.

Tá an Grúpa i mbaol riosca creidmheasa, riosca margaidh (i bhfoirm riosca ráta úis, riosca malairte eachtraí agus riosca praghas eile) agus riosca leachtachta i ngnáthchúrsa gnó. Tá tuilleadh sonraí maidir leis an mbealach atá ag an nGrúpa leis na rioscaí seo a bhainistiú le fáil i nótaí 23 go 25 leis na ráitis airgeadais.

Leasanna na gComhaltaí Boid

Níl aon leas tairbhiúil (2019: neamhní) ag Comhaltaí an Bhoird sa GNBS nó in aon aonán de ghrúpa an GNBS agus táthar tar éis cloí le hAlt 30 den Acht maidir le nochtadh na leasanna.

Iniúcháir

Is é an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste iniúcháir an Ghrúpa de bhua Alt 57 de chuid an Achta.

Thar ceann an Bhoird

21 Aibreán 2021

Brendan McDonagh

Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams

Cathaoirleach

Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais

Ullmhaítear ráitis airgeadais chomhdhlúite agus na Gníomhaireachta laistigh de chreat rialachais arna bhunú ag an nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní ('GNBS'). Tá an Bord agus na coistí arna mbunú ag an mBord freagrach as monatóireacht agus maoirseacht rialachais ar na haonáin uile de Ghrúpa an GNBS.

Baineann na torthaí a gcuirtear i láthair anseo leis an mbliain dar críoch 31 Nollaig 2020, le torthaí comparáideacha don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2019.

Covid-19

Mar thoradh ar an bpaindéim COVID-19 go luath in 2020 rinneadh roinnt athruithe ar an timpeallacht oibre agus rialaithe agus bhí oibriú iargúlta agus fíorúil mar ghnáthnós i MTTÉ. Mar thoradh air sin, thug an GNBS roinnt athruithe níos imeachta agus rialaithe isteach agus rinne sé athbhreithniú ar thionchar COVID-19 ar thimpeallacht rialaithe GNBS. Bhí an t-athbhreithniú bunaithe ar an doiciméad treorach a d'eisigh Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste ('AC&C') mar chuid dá gClár "Léargais Iniúchta". D'ainneoin gur oibrigh foireann an GNBS go cianda den chuid is mó tar éis don phaindéim a bheith ann, d'fhan an timpeallacht rialaithe ar aon dul leis an timpeallacht a bhí ag feidhmiú i nDuga an Chisteáin. Níor ghá aon athrú ábhartha ar an gCreat Bainistíochta Riosca ceadaithe agus níor ghá aon athruithe suntasacha ar phróisis ghnó. Tá monatóireacht ar rialuithe fós oiriúnach i dtimpeallacht iargúlta oibre agus leanann na rialuithe de bheith éifeachtach.

Freagracht as an gCóras um Rialú Inmheánach Airgeadais

Aithníonn an Bord a chuid freagrachtaí do chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais an GNBS. Ní féidir leis an gcóras seo ach dearbhú réasúnta, agus ní dearbhú iomlán, a thabhairt go bhfuil sócmhainní cosanta, go bhfuil idirbhearta údaráithe agus taifeadta go cuí, agus go bhfuil earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha á gcosc nó go mbraithfí in am trátha iad.

Timpeallacht Rialaithe

Foráiltear san Acht fán nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní 2009 (an 'tAcht') gur iad seo a leanas feidhmeanna an Bhoird:

- A chinntiú go bhfeidhmítear feidhmeanna an GNBS go héifeachtach agus go héifeachtúil;
- Na cuspóirí agus spriocanna straitéiseacha a leagan don GNBS;
- A chinntiú go bhfuil córais agus nósanna imeachta oiriúnacha i bhfeidhm chun spriocanna agus cuspóirí straitéiseacha an GNBS a bhaint amach agus chun na céimeanna réasúnta uile a ghlacadh de láimh d'fhonn na spriocanna agus cuspóirí úd a bhaint amach.

Soláthraítear san Acht go ndéanfaidh an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (POF) cúrsaí riaracháin agus gnó an GNBS a bhainistiú agus a rialú go ginearálta, mar aon leis an bhfoireann atá sannta di, agus comhlíonfaidh sé feidhm ar bith eile a thugann an Bord dóibh. Is é an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an duine atá freagrach freisin chun críocha Acht an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste (Leasú) 1993.

Tá ceithre choiste reachtúil ag an mBord atá freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar oibríochtaí an GNBS agus a Foireann Feidhmiúcháin; Coiste Iniúcháireachta, Coiste Bainistíochta Riosca, Coiste Creidmheasa, agus Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin. Tá dhá choiste eile ag an mBord chomh maith: Coiste Comhairleach Pleanála agus an Coiste Luach Saothair. Tá téarmaí tagartha foirmiúla aontaithe ag an mBord dá choistí reachtúla, coistí atá faoi réir athbhreithnithe rialta. Tá cinntí creidmheasa áirithe tarmligthe ag an mBord don Choiste Creidmheasa agus don Fhoireann Feidhmiúcháin tríd an Beartas Creidmheasa Údarás Tarmligthe atá a chuirtear faoi aithbhreithniú rialta. Chomh maith leis sin, tá gnéithe áirithe dá chlár comhardaithe agus dá bheartais státhchiste tarmligthe ag an mBord don Choiste Bainistíochta Riosca agus Foireann Feidhmiúcháin.

Tá léirmheas agus breathnú de gnáth tuairisciú an Coiste Iniúcháireachta (a dhéanann maoirsiú ar obair an Iniúcháir Inmheánaigh), an Coiste Bainistíochta Riosca, an Coiste Creidmheasa, An Coiste Airgeadais agus Oibríocháin, an Coiste Luach Saothair, an Ceannasaí Iniúcháir agus Riosca agus an Foireann Feidhmiúcháin chun an Bhord san áireamh i monatóireacht éifeachtacht rialú inmheánach an Bhoird.

Ghlac an Bord chucu féin an Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2009 (Cód 2009) a cuireadh in oiriúnt dá struchtúr rialacháin agus riachtanais reachtúil an tAcht. Rinne an tAire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe athbhreithniú ar an gCód 2009 a sheoladh i Lúnasa 2016 le dáta éifeachúil de 1 Meán Fómhair 2016. Foilsíodh larscríbhinn leis an gCód ar Chothromaíocht Inscne, Éagsúlacht agus Ionchuimsitheacht. Chuir an Bord an Cód i bhfeidhm óna dháta éifeachúil, faoi réir uimhir míniúcháin teoranta (mar a fhoráiltear sa gcur chuige 'cloí nó mínigh' a glacadh leis sa Chód) a bhaineann amach, i ngach cás, cuspóirí an Chóid tríd beart reachtúil agus rialachas malartach. Áit ar ghá, mar pháirt do cuir i bhfeidhm an Cód, tá socruithe curtha in áit ag GNBS chun comhlíonadh an Cód a chinntiú agus déanann sé athbhreithniú ar a pholasaithe agus a ghnáthamh ar bhun thréimhsiúl leanúnach le comhlíonadh an Chóid a chinntiú chomh maith le dea-chleachtas i rialachas corparáideach.

Feidhmíonn an Coiste Iniúcháireachta i gcomhréir leis na príonsabail atá leagtha amach sa Chód. I measc fhreagrachtaí an Choiste tá maoirseacht a dhéanamh ar an bpróiseas tuairiscithe airgeadais, athbhreithniú a dhéanamh ar an gcóras rialaithe inmheánaigh, athbhreithniú a dhéanamh ar na próisis iniúchta inmheánacha agus seachtracha agus an Beartas Frithchaloise a chur i bhfeidhm.

Déanann an bord athbhreithniú ar bhonn bliantúil ar Beartas Frithchalaoise GNBS agus is i mí na Samhna 2020 is deireanaí a d'fhaomhaigh an Bord é. Faoin mbeartas seo ní mór an Coiste Iniúcháireachta a chur ar an eolas maidir le gach tuairisc a bhaineann le calaois nó calaois amhrasta. Tá Beartas ag GNBS freisin a bhaineann le "Éagóiritheoireacht" a Thuairisciú agus le Nochtadh Faisnéise a Chosaint, a dhéantar athbhreithniú bhliantúil ar agus a d'fhaomhaigh an Bord le déanaí i mí na Samhna 2020. Faoin mbeartas déantar prionsabail dea-rialachais chorparáidigh a chur chun cinn chomh maith trí nós imeachta a leagan amach chun inniú faoi éagóiritheoireacht fhéideartha, laistigh de mhíniú an Achta um Nochtadh Cosanta 2014, a thuairisciú agus aghaidh a thabhairt air. Baineann an beartas seo le gach "oibrí"⁷ GNBS agus tá foráil sa feidhm do nochtadh faisnéise ábhartha, go himheánach trí bhainisteoir líne nó Ceannasaí Comhlíontachta nó go seachtrach trí "Dhuine Ainmnithe" (mar atá leagtha amach sa Polasaí le Nochtadh Faisnéise a Chosaint). Éilítear ansin ar an gCeannasaí Comhlíontachta agus an Duine Ainmnithe tuairisc a thabhairt do Chathaoirleach an Choiste Iniúcháireachta. Tá an Coiste Iniúcháireachta freagrach as úinéireacht an Bheartais um Éagóiritheoireacht a Thuairisciú agus Nochtadh a Chosaint sa mhéid a bhaineann sé le feidhmeanna an GNBS, maoirseacht ar a fhorfheidhmiú ó thaobh na feidhmeanna sin de agus maoirseacht ar fhiosrúcháin, lena n-áirítear teagmháil leis an gCeannasaí Comhlíontachta GBCN lena chinntiú go ndéantar aon tuairisc a fhaightear a mheas agus a fhiosrú i gceart.

De réir Roinn 22 den Acht um Nochtuithe Cosanta 2014 foilsíonn GNBS tuarascáil ar a suíomh gréasáin roimh dheireadh Mheitheamh gach bliain a bhaineann leis an méid nochtaithe cosanta a rinneadh sa bhliain roimhe agus aon gníomh a glacadh mar fhreagra ar a léithead.

7 Is éard is "oibrí" ann duine a thagann faoin sainmhíniú ar oibrí san Acht um Nochtadh Cosanta. Áirítear leis seo, i ngach cás, cibé acu reatha nó iar, gach duine atá fostaithe ag an GBCN faoi chonradh fostaíochta, bídís buan, páirtaimseartha nó téarma seasta, agus sannta do GNBS (Oifigigh GNBS); agus sainchomhairleoirí, conraitheoirí, daoine eile atá fostaithe faoi chonradh le haghaidh seirbhísí, intéirigh, oibríthe ócáideacha, oibríthe gníomhaireachta, mic léinn taithí oibre agus soláthraithe.

Tá Foireann Feidhmiúcháin ag an GNBS atá, i gcomhar leis an bPOF, freagrach as gnó an GNBS a bhainistiú. Tá freagracht, údarás agus cuntasacht bainistíochta mínithe agus comhaontaithe go foirmiúil leis an mBord.

Tá Cóid Chleachtais comhaontaithe leis an Aire Airgeadais (an tAire) de réir Alt 35 den Acht, lena n-áirítear inter alia Cóid ina leagtar amach na caighdeáin a bhfuiltear ag súil leo ó oifigigh an GNBS. Déanann an Bord athbhreithniú bhliantúil ar na Cóid Cleachtais cuirtear aon leasú faoi bhráid an Aire lena gceadú roimh foilsíúchán ar shuíomh ghreásáin GNBS.

Braitheann an GNBS cuid mhaith ar na rialuithe arna bhfeidhmiú ag roinnt tríú páirtithe lena n-áirítear GBCN, an Mhaistir-sheirbhíseoir agus Príomhsheirbhíseoir. Ina leith seo ba cheart aird a thabhairt ar na nithe seo a leanas:

- Tá córas oiriúnach um rialú inmheánach ag GBCN agus tá aon seirbhísí comhroinnte atá á soláthar don GNBS á soláthar de réir an chreata rialaithe seo;
- Tá nósanna imeachta bunaithe ag GNBS leis an Mhaistir-sheirbhíseoir agus Príomhsheirbhíseoir le haghaidh tuairisciú teagmhas, lena n-áirítear teipeanna rialaithe agus nósanna imeachta formhéadaithe;
- Loirgeann agus faigheann an GNBS dearbhuithe ó GBCN, Link Asset Services agus Bainc-Aontas Éireann cpt go bhfuil athbhreithniú déanta acu ar a gcórais um rialú inmheánach airgeadais i ndáil foráil seirbhísí do GNBS.

Le linn na bliana airgeadais, lean GNBS ag áirithiú go raibh timpeallacht rialaithe iomchuí ann laistigh de ghrúpa GNBS chun na dlíthe cánach uile is infheidhme a chomhlíonadh. Bhí an cruinniú is déanaí idir GNBS agus na Coimisinéirí Ioncaim faoin Chreat um Chomhlíonadh Comhoibritheach i Nollaig 2020. Leanfaidh an creat seo taobh thiar den gcaidrimh comhoibritheach atá ann cheanna idir na Coimisinéirí Ioncaim agus GNBS.

Fanann Bord GNBS tiomanta do chomhlíonadh eiseamláireach leanúnach na ndlíthe cánach is infheidhme.

Measúnú Riosca

Tá an Coiste Bainistíochta Riosca freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar fheidhmiú beartas riosca agus leibhéal lamháltais atá faofa ag an mBord. Cinntíonn an Coiste Bainistíochta Riosca go bhfuil an riosca á bhainistiú go héifeachtach agus go héifeachtúil ar mhaithe le tacú le toradh foriomlán tráchtála de réir an Achta. Tá meicníochtaí tuairiscithe bunaithe ag an gCoiste Bainistíochta Riosca chun monatóireacht agus athbhreithniú a dhéanamh ar phríomhrioscaí agus straitéisí maolaithe, le cinntiú go bhfuil na rioscaí seo á bhfeidhmiú laistigh de theorainneacha faofa an Bhoird.

Tá Clár Rioscaí á choimeád ina n-aithnítear agus ina rangáitear rioscaí a d'fhéadfadh cosc a chur ar an GNBS a cuspóirí a bhaint amach agus a dhéanann measúnú ar an impleacht agus ar an dóchúlacht go dtarlódh teagmhais éagsúla riosca ar fud na heagraíochta agus laistigh dá timpeallacht oibriúcháin. Bunaithe ar na rioscaí aitheanta, aontaítear ar ghníomhartha chun na rioscaí seo a bhainistiú agus a mhaolú. Déanann Ceann Rannáin athbhreithniú ar chlár rioscaí roinne ar bhun ráithiúil agus cuirtear fianuithe sínithe isteach go feidhm Iniúchta agus Riosca GNBS. Déanann feidhm Iniúchta agus Riosca GNBS athbhreithniú ar na clár rioscaí seo. Taispeánann gach rannóg paipéar ardlibhéil dá chlár rioscaí don Coiste Bainistíochta Riosca gach bliain.

⁷ Is éard is "oibrí" ann duine a thagann faoin sainmhíniú ar oibrí san Acht um Nochtadh Cosanta. Áirítear leis seo, i ngach cás, cibé acu reatha nó iar, gach duine atá fostaithe ag an GBCN faoi chonradh fostaíochta, bídís buan, páirtaimseartha nó téarma seasta, agus sannta do GNBS (Oifigigh GNBS); agus sainchomhairleoirí, conraitheoirí, daoine eile atá fostaithe faoi chonradh le haghaidh seirbhísí, intéirigh, oibríthe ócáideacha, oibríthe gníomhaireachta, mic léinn taithí oibre agus soláthraithe.

Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais (ar lean)

Comhdhlúthaítear na cláir rioscaí roinne le clár riosca iomlán an slánaonad a chruthú a dhéanann an Coiste Bainistíochta Riosca athbhreithniú air ar bhun ráithiúil agus an Bord ar bhun bhliantúil ar a laghad. Éilítear ar an Bhainistíocht Shinséarach, ar bhun ráithiúil, oibríochtaí rialuithe comhaontaithe ina roinne le riosca a bhainistiú agus a mhaolú a fhianú.

D'aithin an Coiste Bainistíochta Riosca cúig phríomhríosca a bhféadfadh tionchar suntasach a bheith acu ar chuspóirí straitéiseacha iomlána an GNBS a bhaint amach. Is iad seo a leanas na príomhríoscaí:

- Suaitheadh maicreacnamaíoch nó airgeadais baile nó idirnáisiúnta;
- Caillteanas ábhair de chaipiteal daonna;
- Teip ar phleananna Cheantar na nDugaí nó ar phleananna an Phoill Bhig a sholáthar;
- Teip ar phleananna Pleananna Réadmhaoiné Cónaithe a sholáthar;
- Damáiste ar an gcáil.

Tá na Príomhríoscaí á n-athbhreithniú go leanúnach ag an gCoiste Bainistíochta Riosca agus déantar aon athruithe a thuairisciú do Bhord an GNBS ag an am céanna. I mí Aibreáin 2020, d'fhaomhaigh Bord an GNBS Ráiteas Éilimh ar Riosca do gach ceann de na Príomhríoscaí a shainíonn claonadh GNBS chun rioscaí áirithe a ghlacadh lena cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach.

Cuireann Link Asset Services agus Bainc-Aontas Éireann cpt cláir rioscaí ar fáil gach ráithe ar aon dul leis na teimpléid chaighdeánacha comhaontaithe leis an GNBS.

Príomhphróisis Rialaithe Inmheánaigh Airgeadais

Tá beartais agus nósanna imeachta forbartha ag an GNBS maidir le príomhghnéithe riaracháin agus bainistíochta an ghnó. Tá sainmhíniú agus feabhas leanúnach déanta ag na úinéirí gnó ar na beartais agus ar na nósanna imeachta seo de réir mar atá an GNBS forbartha.

Tá creat tuairiscithe airgeadais bunaithe ag an GNBS le tacú lena tuairisciú airgeadais míosúil, ráithiúil agus bhliantúil agus d'ullmhú ráiteas airgeadais comhdhlúite agus na Gníomhaireachta a ionchorpraíonn na próisis agus na rialuithe uile a bhfuil cur síos déanta orthu sa ráiteas seo. Tá próiseas comhdhlúthúcháin atá go hiomlán uathoibríoch i bhfeidhm ag GNBS.

Cuireann an GNBS feabhsuithe go leanúnach i bhfeidhm ar a córais faisnéise bainistíochta d'fhonn tuairisciú feabhsaithe a éascú chuig an mBord, an Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus an Fhoireann Feidhmiúcháin maidir lena feidhmíocht. Leanann an GNBS ag déanamh forbartha ar fhaisnéis bainistíochta chun tacaíocht a thabhairt don GNBS lena cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach agus chun monatóireacht a dhéanamh orthu.

Tá an Coiste Creidmheasa freagrach as cinntí creidmheasa a dhéanamh laistigh den údarás atá tarmligthe ag an mBord dó. Áirítear ina measc seo inter alia faomhadh bainistíocht sócmhainní féichiúnaithe/straitéisí laghdaithe fiachais, réamhiocaíocht airgid nua, faomhadh diúscairtí sócmhainní/iasachtaí, socrú agus faomhadh téarmaí aisíocaíochta, cinntí bainistíochta réadmhaoiné agus cinntí gníomh forfheidhmiúcháin a ghlacadh áit ar cuí. Chomh maith leis sin, déanann an Coiste Creidmheasa athbhreithniú agus cuireann sé moltaí faoi bhráid an Bhoird maidir le hiarratais sonracha ar chreidmheas sa chás gur ag an mBord atá an t-údarás i ndáil lena leithéid. Tá sé freagrach as beartais ábhartha um Aisghabháil Sócmhainní a mheas roimh fhaomhadh an Bhoird, agus soláthraíonn sé ról maoirseachta maidir le mórchinntí creidmheasa déanta faoi leibhéal údaráis tarmligthe an Choiste Creidmheasa. Ar deireadh, déanann an Coiste Creidmheasa athbhreithniú ar an bhFaisnéis Bainistíochta a ullmhaíonn ag baint leis Bainistiú agus Aisghabháil Sócmhainní agus Soláthar Tithíochta Cónaithe i ndáil le punann an GNBS lena chinnteoireacht a thacú.

Maidir leis an gCoiste Iniúcháireachta, trína fhreagrachtaí a chomhlíonadhmar a leagtar amach sna Téarmaí Tagartha, cuireann sé leis an bpróiseas Rialaithe Inmheánaigh freisin.

Soláthar

Tá Polasaí Soláthair agus doiciméad Treoir agus Ghnáthaimh Soláthair ("Doiciméid Soláthair GNBS" le chéile) curtha ar bun ag GNBS a dhéantar athbhreithniú orthu agus a chuirtear i láthair an Bhoird le formheas gach bliain. Comhlíontar riachtanais soláthair GNBS de réir na doiciméad thuasluaite a ionchorpraíonn dlíthe infheidhmithe.

Tá GNBS faoi réir Treoir AE 2014/24/EU atá curtha i bhfeidhm in Éirinn ag Rialacháin an AE (Conarthaí Údaráis Phoiblí a Dhámhachtain) 2016 (na "Rialacháin"), maidir le soláthar earraí, oibriúcháin agus seirbhísí thar luach tairsí áirithe leagtha amach ag an AE⁸. Nuair nach bhfuil feidhm le na Rialacháin – mar go bhduil luach an soláthair faoi tairsú an AE nó nuair atá sé lasmuigh den Rialacháin – tógann GNBS próiseas i gcúram atá deartha leis an luach airgead is fearr a bhaint amach de bhun Dhoiciméid Soláthair GNBS.

Tá treoirilínte soláthair eisithe ag an Oifig um Sholáthar Rialtais (OSR) i dtaca le soláthar earraí, oibre agus seirbhísí ag luachanna faoi tairsú an AE luaite roimhe thuas. Tá riachtanais comhlachtaí poiblí treoirilínte soláthair eisithe an Oifig um Sholáthar Rialtais a chur i bhfeidhm sa Chód.

8 Ba é €214,000 an tairseach soláthair de chuid an Aontais a bhí infheidhme maidir le formhór na n-earraí agus na seirbhísí a solátharaíodh le linn 2020. Tá tairseacha soláthair an Aontais faoi réir athbhreithnithe gach dhá bhliain agus tá an chéad athbhreithniú eile le tarlú i mí Eanáir 2022. Tá tairseach an AE de €214,000 i bhfeidhm go críoch 2021. Bíonn córas difriúil i gceist i leith seirbhísí eile, amhail seirbhísí dlí neamhchonspóideacha ina bhfuil tairseach de €750,000 infheidhme – féach Nóta 1 faoi Thábhla 1.1.

I litir chuig an Roinn Airgeadais maidir le cuir i bhfeidhm an Chóid, leag GNBS amach nach mbeartaíonn sé cloígh leis an sraith iomlán treoir soláthair náisiúnta leagtha amach ag an OSR mar gheall ar na fáthanna leagtha amach thíos:

- Tá Doiciméid Soláthair GNBS comhseasmhach le prionsabail na treoir éagsúla leagtha síos ag an OSR, ach amáin i leith an chuid sin de Imlitir an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe 10/2014 ina nílítear go bhfógraítear gach soláthar that €25,000 ar an suíomh gréasáin soláthar náisiúnta www.eTenders.gov.ie. Nuair a chuirtear san áireamh fo gníomhaíonn GNBS i dtimpeallacht tráchtála agus go gcaithfidh sé a iomaíochas tráchtála a chothbháil, ghlac GNBS próis soláthair malartach a dhéanann iarracht luach ar airgead barrmhaith a chuir ar fáil agus ag an am chéanna ag cur fachtóirí eile san áireamh ina measc, éifeachtúlachtaí gnóthaithe ó phainéal curtha ar fáil ó sholáthraithe/comhairleoirí sheirbhíse a úsáid, rúndacht, coinbhleacht leasa agus amlínte ar thús sheachadadh seirbhísí. I gcásanna áirithe, faoi Dhoiciméid Soláthair GNBS, cinnítear go bhfuil sé oiriúnach maolú ceadaithe cuí a fháil ó sholáthar GNBS (i. gan próiseas tairisceana iomaíoch a reachtáil). Ní cheadaítear maolaithe ach i dálaí teoranta atá mar bhonn agus mar thaca ag fáthanna tráchtála agus/nó dlíthiúla dlísteanaíoch.

Ní hionann úsáid maolú faoi Dhoiciméid Soláthair GNBS agus neamhchomhlíonadh polasáí soláthar. Baineann reachtaíocht an AE le conarthaí atá thar tairseach an AE, go ginearátla. Déanann an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin aon mhaoluithe ar Dhoiciméid Soláthair GNBS a fhaomhadh. Tuairiscítear na maoluithe uile don Choiste Airgeadais agus Oibriúcháin agus ansin don Bhord sa chás go bhfuil an maolú níos mó ná €100,000.

Tá sonraí na maoluithe leagtha amach i dtábla 1.1 agus i dtábla 1.2 anseo thíos. Le linn na bliana 2020, d'fhaomh an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin maoluithe dar luach thart ar €1.6m in iomlán (ar cuireadh thart ar €1.3m de sin i leith seirbhísí dlí - féach na nótaí faoi thábla 1.1). B'ionann na maoluithe iomlána sa bhliain 2019 agus thart ar €5m, ar cuireadh thart ar €3.9m de sin i leith seirbhísí dlí. Ba cheart a thabhairt faoi deara go dtuairiscíonn GNBS gach maolú beag beann ar an luach atá i gceist agus dá bhí sin, go n-áirítear maoluithe níos lú ná €25,000 (nach gá iad a thuairisciú de réir an Chóid) chun trédhearcacht iomlán a áirithiú ó thaobh caiteachais de.

Tá na méideanna atá curtha i leith maoluithe bunaithe ar mheastacháin tráth a iarrtar an maolú agus a dhámhtar an conradh. Féadfaidh téarma a bheith i gceist le roinnt conarthaí a shíneann thar dheireadh na bliana airgeadais agus déanfar iad sin a thuairisciú sa bhliain a dámhadh an conradh. Eisceacht amháin air sin ná sa chás go n-iarrtar méadú ar luach measta conartha faoi mhaolú, ansin is é beartas GNBS maolú breise a iarraidh agus an luach measta carnach leasaithe á thabhairt ar aird. Ansin, déantar an conradh a thaifeadadh mar mhaolú sa tréimhse cuntasáíochta sin chomh maith, agus a luach carnach leasaithe á thabhairt ar aird. Dá bhrí sin, agus i bhfianaise an mhéid thuas, áiríonn GNBS ina dtuarascálacha ar mhaolú conarthaí lena mbaineann luach measta leasaithe, d'ainneoin an conradh bunaidh/méadú roimhe sin a bheith tuairiscithe sa bhliain airgeadais roimhe sin.

Ar na cúiseanna leis na maoluithe atá sonraithe sna táblaí thíos tá: cineál an-leochaileach/an-rúnda an ábhair; saincheisteanna maidir le coinbhleachtaí leasa a bheith i gceist; eolas a bheith ag na soláthraithe seirbhíse ar an ábhar cheana féin, amhail an féichiúnaí/an tsócmhainn lena mbaineann agus go ndéanfaí costais ábhartha a choigilt; nó ar chúis práinne nó ar chúiseanna dlí leochaileacha.

Tábla 1.1 Maoluithe ó Sholáthar le haghaidh seirbhísí dlí - conspóideacha agus neamhchonspóideacha araon:

Catagóir	Líon na gConarthaí 2020	Luach measta na gconarthaí a dámhadh sa bhliain 2020 €'000	Líon na gConarthaí 2019	Luach measta na gconarthaí a dámhadh sa bhliain 2019 €000
(A) Seirbhísí dlí conspóideacha/Seirbhísí dlí a bhaineann le dlíthíocht	3	204	8	2,751
(B) Seirbhísí dlí neamhchonspóideacha	11	1,071	11	1,140
Iomlán	14	1,275	19	3,891

Nóta 1: Catagóir (A) Eisiatar seirbhísí dlí conspóideacha/seirbhísí a bhaineann le dlíthíocht faoi na Rialacháin Soláthair. (B) Tuairiscítear seirbhísí dlí neamhchonspóideacha trí chóras "éadrom" faoi na Rialacháin Soláthair sa chás gurb ionann luach aon chonartha amháin agus €750,000.

Nóta 2: Aithníonn GNBS mar mhaoluithe, aon cheapacháin a rinneadh ó phainéil dlí bhunaithe GNBS de thoradh ar phróiseas soláthair tosaigh lena ndaingnítear rátaí iomaíocha in aghaidh na huaire, ach nár cuireadh faoi réir dhara babhta tairisceana (nó miontairiscint) sa chás gur aithníodh raon áirithe seirbhísí. Is gnáthchleachtas GNBS an dara babhta tairisceana sin faoina chuid bpainéil/creataí mar go n-éascaíonn sé gnéithe táille seasta a cheadú do chaiteachas faoi smacht, chun a áirithiú go mbainfear amach an luach ar airgead is fearr is féidir. Tá líon mór de na maoluithe a luaitear i dTábla 1.1 sa chatagóir sin.

Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais (ar lean)

Tábla 1.2 Maoluithe ó Sholáthar d'Aonaid Ghnó GNBS (seachas na cinn Dí):

Roinn GNBS	Líon na gConarthaí 2020	Luach measta na gconarthaí a dámhadh sa bhliain 2020 €'000	Líon na gConarthaí 2019	Luach measta na gconarthaí a dámhadh sa bhliain 2019 €'000
TF	-	-	2	129
Bainistíocht Sócmhainní & Aisghabháil Sócmhainní	3	135	26	836
Corparáideach	2	171	2	125
Seachadadh Cónaithe	1	10	2	104
Iomlán	6	316	32	1,194

Leanfaidh GNBS ag cloí le Doiciméid Soláthair GNBS, a chreideann GNBS gur leor iad chun cuspóirí caiteachais phoiblí an Chóid a bhaint amach. Áirithíonn GNBS leibhéal ard maoirseachtatrédhearcachta trína phróisis soláthair agus úsáideann sé e-tenders agus Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh (IOAE) más infheidhme.

Coráis agus Infreastruchtúr Teicneolaíocht Faisnéise

Leanann GNBS cur chuige struchtúrtha i tabhairt faoi tionscadail córais ghnó atá rialaithe ag mion-doiciméid solártha. Le linn 2020 rinneadh clár feabhsa in áit athraithe shúntasach ar na croí córais. Sé sin Stór Iasachtaí GNBS, an Córas Bainistíocht Punann, an Córas Bainistíocht Doiciméad agus an Córas Bainistíocht Faisnéise. Tá smachtanna ag GNBS i leith rochtain teicneolaíocht faisnéise a fháil ar fhostaigh nua, athraithe i gceartanna rochtain ó athraithe foirne nó tar éis ball foirne éirí as a fhógrú. Déanann an Foireann Tacaíochta Córais athbhreithniú leathbhliantúil ar rochtain chuig córais agus sonraí agus tuairiscítear go an Ceannasaí Córais é.

Chuir GNBS creatlach oiriúnach i bhfeidhm le cinntiú go gcloíonn sé leis an an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí agus leis Acht um Chosaint Sonraí 2018. Mar pháirt den creatlach seo tá córais agus smachtanna le fáil ar eolas a shrianadh. Nuair a thugann GNBS sárúithe sonraí a d'fhéadadh bheith ann nó úsáid eolas rúnda gan chead faoi deara, scrúdaítear iad go hiomlán agus déantar iad a thuairisciú do na húdaráis cuí nuair is gá.

Tuirisceáil Airgeadais agus Bainistíochta

Déanann an Coiste Airgeadais agus Oibriúcháin monatóireacht ar bhainistiú airgeadais agus oibriúcháin an GNBS agus ar a cuid tuairiscithe bhuiséadaigh agus bainistíochta, lena n-áirítear ullmhú na mbuiséad bliantúil. Soláthraíonn an GNBS measúnú rialta ar a hioncaim agus costais iarbhrí go buiséid don Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin. Déanann an Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin monatóireacht freisin ar fhorbairt agus forfheidhmiú chórais an GNBS.

Cuireann an GNBS faisnéis airgeadais agus feidhmíochta i láthair do ghac cruinní den Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus an Bhoird agus cuirtear faisnéis airgeadais agus feidhmíochta ráithiúil agus bhliantúil i láthair an Aire Airgeadais freisin mar atá riachtanach faoin Acht.

Lena chois sin, soláthraíonn an GNBS faisnéis bhainistíochta don Fhoireann Feidhmiúcháin, don Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus don Bhord i ndáil le feidhmíocht na bhféichiúnaithe agus na punainne iasachtaí.

Iniúchadh Inmheánach

Gníomhaíonn PricewaterhouseCoopers Ireland mar Iniúcháir Inmheánach GNBS. Tá feidhm iniúchta inmheánaigh bunaithe ag an Iniúcháir Inmheánach, atá ag feidhmiú de réir an Chóid Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit. D'fhaomh an Coiste Iniúcháireachta plean iniúcháireachta inmheánaí don bhliain 2020. De réir an phlean seo, tá roinnt iniúchtaí déanta ag an Iniúcháir Inmheánach ar rialuithe atá i bhfeidhm ag an GNBS, Link Asset Services agus na hInstitiúidí Rannpháirteacha. Tuairiscíonn an tIniúcháir Inmheánach a chuid torthaí díreach chuig an gCoiste Iniúcháireachta.

Aibhsíonn na tuarascálacha seo easnaimh nó laigí, más ann dóibh, sna córais rialaithe inmheánaigh agus moltar bearta ceartaitheacha atá le glacadh nuair is cuí. Faigheann an Coiste Iniúcháireachta nuashonruithe, ar bhonn rialta, ar stádas na saincheisteanna tugtha chun solais ag na hIniúcháirí Inmheánacha agus Seachtracha agus leantar suas le lucht bainistíochta an GNBS chun a chinntiú go bhfuil gníomh iomchuí agus tráthúil á ghlacadh de láimh i ndáil leis na saincheisteanna úd.

Monatóireacht Feidhmíocht Soláthraithe Seirbhíse

Tá próisis bunaithe ag an GNBS chun monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmiú an Mhaistir-sheirbhíseoir agus Príomhsheirbhíseoir, lena n-áirítear tuairiscí seirbhíse míosúla, athbhreithnithe seirbhíse rialta agus Coistí Stiúrtha a bhunú. Tá tuairiscí seirbhíse míosúil, athbhreithnithe seirbhíse rialta agus cruinnithe rialta coiste stiúrtha shaincheisteanna feidhmíochta agus oibriúcháin a athbhreithniú san áireamh.

Bunaíodh Coiste Seirbhíse GNBS/GBCN i 2014 agus casann an choiste le chéile nuair is gá le maoirseacht a dhéanamh ar seachadadh seirbhíse comhroinnte curtha ar fáil ag an GBCN go GNBS.

Tuairiscíú Poiblí

Tá feidhm Cumarsáide bunaithe ag GNBS a bhfuil bainistíocht cumarsáid seachtrach le páirtithe leasmhara agus leis an phreas mar fhreagracht aige, le cinntiú go n-íompraíonn an Gníomhaireacht chomh trédhearcach agus is féidir lastigh do pharaiméadar a dhualgaís dlíthiúla.

Bunaíodh próisis le glacadh le, athbhreithniú a dhéanamh ar agus freagra a thabhairt ar ceisteanna ginearálta an phobal, chomh maith le láimhseáil agus freagairt Ceistanna Parlaiminteach agus ceisteanna Oireachtais. Tá freagracht iomlán ag Foireann Cumarsáide GNBS ar eolas a chur ar fáil do agus freagairt a thabhairt ar cheisteanna Coistí an Oireachtais.

Tá foireann ar leith laistigh den Rannóg Dlí a phléann le hiarratais saorála faisnéise agus faoin Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí. Tá beartais agus gnásanna faoi leith ag an bhfoireann seo le plé le na hiarratais seo.

Athbhreithniú Bliantúil ar Rialuithe

Dearbhaímid go bhfuil athbhreithniú déanta ag an mBord ar éifeachtúlacht chóras um rialú inmheánach airgeadais an GNBS don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2020. Rinne an Coiste Iniúcháireachta athbhreithniú mionsonraithe, agus thuairiscigh sé a chuid torthaí don Bhord i Márta 2021. San athbhreithniú ar éifeachtúlacht an chórais um rialú inmheánach airgeadais áiríodh:

- Athbhreithniú agus breithniú ar athraithe ón athbhreithniú dheirneach agus rioscaí suntasacha roimh GNBS agus a ábaltacht freagra a thabhairt ar na hathraithe i gnó agus an timpeallacht seachtrach;
- Athbhreithniú agus breithniú ar thuairiscí rialta an Coiste Iniúcháir agus an Coiste Bainistíocht Riosca ar an córas smacht inmheánach;
- Athbhreithniú agus breithniú ar éifeachtacht próiseas tuairiscíú poiblí GNBS;
- Athbhreithniú agus breithniú chlár oibre an Iniúcháir Inmheánaigh agus breithniú ar a thuarascálacha agus torthaí;
- Athbhreithniú ar shaincheisteanna rialuithe inmheánacha airgeadais aitheanta ag Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste agus ag iniúcháirí reachtúla fóchuideachtaí Grúpa GNBS, le linn a chuid oibre mar iniúcháir seachtrach;
- Athbhreithniú ar thuairiscí rialta an Iniúcháir Inmheánaigh ar stádas na timpeallachta rialaithe airgeadais inmheánaí, agus stádas na saincheisteanna tugtha chun solais roimhe seo óna dtuarascálacha féin agus ábhair tugtha chun solais ag Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste. Leanann an Coiste Iniúchta suas freisin le lucht bainistíochta an GNBS chun a chinntiú go bhfuil gníomh iomchuí agus tráthúil á ghlacadh de láimh i ndáil leis na saincheisteanna tugtha chun solais;
- Athbhreithniú ar litreacha dearbhaithe faighte ó GBCN, Link Asset Services agus Balc-Aontas Éireann cpt i ndáil le feidhmiú a gcóras um rialú inmheánach airgeadais i rith na bliana;
- Athbhreithniú ar ráitis dearbhaithe rialaithe curtha i gcrích ag Lucht Bainistíochta agus Foireann Feidhmiúcháin Sinsearach an GNBS i ndáil le héifeachtúlacht an chórais um rialú inmheánach airgeadais i rith na bliana.

Níor sainaithníodh aon laig sa rialú inmheánach maidir le 2020 a éilíonn nochtheadh sna ráitis airgeadais

Aidan Williams

Cathaoirleach

21 Aibreán 2021

Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste Comptroller and Auditor General

Tuarascáil le cur faoi Bhráid Thithe an Oireachtais

Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní

Tuairim maidir leis na ráitis airgeadais

Tá ráitis airgeadais Grúpa agus Gníomhaireacht an Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní iniúchta agam don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2020 de réir mar a éilítear faoi fhorálacha Alt 57 an Achta um Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní. Cuimsítear leis na ráitis airgeadais

- an ráiteas ioncaim comhdhlúite
- an ráiteas comhdhlúite an ioncaim chuimsithigh
- an ráiteas ioncaim na Gníomhaireachta
- an ráiteas comhdhlúite ar an staid airgeadais agus ráiteas na Gníomhaireachta ar an staid airgeadais
- an ráiteas comhdhlúite ar athruithe ar chothromas agus an ráiteas na Gníomhaireachta ar athruithe ar chothromas
- an ráiteas comhdhlúite ar shreabhadh airgid agus an ráiteas na Gníomhaireachta ar shreabhadh airgid
- na nótaí gaolmhara, lena n-áirítear achoimre ar pholasaithe shuntasacha cuntasáíochta.

Is é mo thuairim go dtugann siad léargas fírinneach cóir ar shócmhainní, dliteanais agus ar staid airgeadais an Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní amhail an 31 Nollaig 2020 agus ar a ioncam agus a chaiteachas 2020 de réir Chaighdeán Tuairiscithe Airgeadais (FRS) mar a ghlacann an Aontas Eorpach leo agus faoi fhórlacha an Achta um Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní.

Bunús leis an tuairim

Rinne mé m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúcháireachta (ISAnna). Tá mé neamhspleách ón gcomhlacht agus tá mo chuid freagrachtaí eiticiúla comhlíonta agam i gcomhréir leis an Cód Eitice arna bhfógairt ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúcháireachta (INTOSAI).

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúcháireachta atá faighte agam leordhóthanach agus iomchuí le mo thuairim a bhunú uirthi.

Tuairisc ar eolas seachas na ráiteas airgeadais, agus ar nithe eile

Tá eolas eile faoi leith curtha i láthair ag an Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní leis na ráitis airgeadais. Cuimsíonn sé an tuarascáil bhliantúil lena n-áirítear an ráiteas maidir le rialachas, tuarascáil na stiúrthóirí agus an ráiteas maidir le rialú inmheánach. Tá cur síos san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo ar mo chuid freagrachtaí maidir le tuairisc a thabhairt ar an eolas sin, agus ar nithe eile faoi leith ar a dtuairiscím trí eisceacht.

Níl aon ní le tuairisciú agam maidir leis sin.

Seamus McCarthy

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

27 Aibreán 2021

Aguisín a Ghabhann le Tuarascáil an Tard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Freagrachtaí Comhaltaí Boird

Mar a leagtar amach i dtuarascáil an Bhoird tá comhaltaí Boird freagrach as an méid seo a leanas

- ullmhú na ráiteas airgeadais san fhoirm a fhorordaítear faoi alt 54 an Achta um Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní 2009
- cinntiú go dtugtar léargas fírinneach cóir sna ráitis airgeadais i gcomhréir le Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais Idirnáisiúnta;
- rialtacht idirbhearta a chinntiú
- oiriúnacht na húsáide a bhaineann na stiúrthóirí as an mbonn cuntasaoíochta gnóthais leantaigh a mheas, agus
- cibé rialú inmheánach a mheasann siad is gá le go bhféadfar ráitis airgeadais a ullmhú atá saor ó mhíráiteas ábhartha, cibé acu mar gheall ar chalaos nó ar bhotún.

Freagrachtaí an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 57 an Achta iniúchadh a dhéanamh ar ráitis airgeadais an Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní agus tuarascáil orthu a thabhairt do Thithe an Oireachtais.

Is é cuspóir m'iniúchta dearbhú réasúnta a fháil an bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíráiteas ábhartha mar gheall ar chalaos nó ar bhotún. Is ionann dearbhú réasúnta agus leibhéal ard dearbhaithe, ach ní ionann é agus ráthaíocht go n-aimseoidh iniúchadh a dhéantar i gcomhréir leis na ISAnna míráiteas ábhartha i gcónaí. Féadfaidh míráitis eascairt as calaóis nó botún agus meastar iad a bheith ábhartha más féidir a bheith ag súil go réasúnta go n-imreodh siad tionchar, go haonair nó go comhiomlán, ar chinntí eacnamaíocha a dhéanann úsáideoirí ar bhonn na ráiteas.

Mar chuid d'iniúchadh i gcomhréir leis na ISAnna, úsáidim breithiúnas gairmiúil agus sceipteachas gairmiúil ar feadh an iniúchta. Agus é sin á dhéanamh agam,

- Déanaim rioscaí maidir le míráitis ábhartha sna ráitis airgeadais, cibé acu mar gheall ar chalaos nó ar bhotún, a shainithint agus a mheas; déanaim nósanna imeachta iniúchóireachta a dhearadh agus a chur i bhfeidhm a fhreagraíonn do na rioscaí sin; agus faighim fianaise iniúchóireachta atá leordhóthanach agus iomchuí le mo thuairim a bhunú uirthi. Tá an riosca nach n-aimseofar míráiteas ábhartha mar thoradh ar chalaos níos airde ná an riosca maidir le ceann a eascraíonn as botún, mar go bhféadfadh sé go mbeadh claonpháirteachas, brionnú, easnaimh d'aon ghnó, mífhaisnéis, nó gabháil treise ar an rialú inmheánach i gceist leis.
- Faighim tuiscint ar rialú inmheánach atá ábhartha don iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchóireachta a dhearadh atá oiriúnach sna cúinsí, ach nach bhfuil oiriúnach chun tuairim a chur in iúl maidir le héifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim measúnú ar oiriúnacht na bpolasaithe cuntasaoíochta a úsáideadh agus réasúntacht na meastachán cuntasaoíochta agus an nochtadh gaolmhar.
- Tagaim ar thátail maidir le hoiriúnacht na húsáide a bhaintear as an mbonn cuntasaoíochta gnóthais leantaigh agus, bunaithe ar an fhianaise iniúchóireachta a fhaightear, maidir le cibé acu an bhfuil éiginnteacht ábhartha ann a bhaineann le himeachtaí nó cúinsí a d'fhéadfadh amhras suntasach a tharraingt ar chumas an chomhlachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach. Má thagaim ar an tátal go bhfuil éiginnteacht ábhartha ann, éilítear orm aird a tharraingt i mo thuarascáil ar an nochtadh bainteach sna ráitis airgeadais nó, mura leor an nochtadh sin, mo thuairim a mhodhnú. Tá mo thátail bunaithe ar an bhfianaise iniúchóireachta a fuarthas suas go dáta mo thuarascála. D'fhéadfadh imeachtaí nó coinníollacha amach anseo, áfach, bheith ina gcúis leis an Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní scor de bheith ina ghnóthas leantach.
- Déanaim measúnú ar chur i láthair, struchtúr agus ábhar foriomlán na ráiteas airgeadais, lena n-áirítear an nochtadh, agus cibé acu an léiríonn na ráitis airgeadais na hidirbhearta agus imeachtaí bunúsacha ar bhealach lena mbaintear cur i láthair cóir amach.

Cuirim in iúl dóibh siúd atá freagrach as rialachas, i measc nithe eile, raon feidhme beartaithe agus uainiú an iniúchta agus tátail shuntasacha an iniúchta, lena n-áirítear aon easnaimh a aimsím le linn m'iniúchta i dtaca le rialachas inmheánach.

Eolas nach mbaineann leis na ráitis airgeadais

Ní chumhdaítear le mo thuairim faoi na ráitis airgeadais an t-eolas eile a chuirtear i láthair leis na ráitis sin, agus ní thugaim aon chineál tátail maidir le dearbhú ina leith.

I dtaca le m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais, éilítear orm faoi na ISAnna an t-eolas eile a léamh a cuireadh i láthair agus, le linn dom é sin a dhéanamh, breathnú an bhfuil an t-eolas eile neamh-chomhréireach go hábhartha leis na ráitis airgeadais nó leis an eolas a fuarthas le linn an iniúchta, nó an cosúil ar shlí eile go bhfuil míráiteas ábhartha déanta ina leith. Más rud é go mbainim an tátal, bunaithe ar an obair atá déanta agam, go bhfuil míráiteas ábhartha ann i dtaca leis an eolas eile sin, éilítear orm é sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar nithe eile

Déantar m'iniúchadh trí thagairt do na léirbhreithnithe speisialta a bhaineann le comhlachtaí Stáit maidir lena mbainistíocht agus lena bhfeidhmiú. Tuairiscím má aithním nithe ábhartha ann a bhaineann leis an mbealach ina bhfuil gnó poiblí déanta.

Féachaim le fianaise a fháil ar rialtacht idirbhearta airgeadais le linn an iniúchta. Tuairiscím má aithníom aon chás ábhartha nár cuireadh airgead poiblí i bhfeidhm chun na críocha dá raibh siad ceaptha nó nár chloí idirbhearta leis na húdaráis a rialaíonn iad.

Tuairiscím freisin trí eisceacht má, i mo thuairim,

- mura bhfaighim an fhaisnéis agus na mínithe fo léir a theastaigh uaim chun m'iniúchadh a dhéanamh, nó
- mura raibh na taifead cuntasaoíochta dóthanach le iniúchadh na ráitis airgeadais a cheadú go fonmhar agus i gceart, nó
- mura bhfuil na ráitis airgeadais ag teacht le na taifead cuntasaoíochta.

Ráiteas ioncaim comhdhlúite

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2020

	Nóta	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2020 Grúpa €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2019 Grúpa €'000
Glanghnóthachain ar iasachtaí fhéichiúnaithe tomhaiste ag luach cóir tríd bhrabús nó caillteanas	4	149,005	229,539
Glanghnóthachain ar réadmhaoine infheistíochta	5	5,171	74,320
Ioncam úis	6	4	18
Ioncam táille	8	8,606	249
(Caiteachas)/ioncam eile	9	(2,529)	27,744
Caillteanais ar ionstraimí airgeadais díorthaigh	10	-	(733)
Glanbhrabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí	11	86,840	5,479
Glanbhrabús ar dhiúscairt sócmhainní réadmhaoine	12	34,480	39,367
Costas úis agus a chosúil	7	(7,617)	(13,034)
Glanioncam oibriúcháin		273,960	362,949
Costais riaracháin	13	(63,028)	(66,873)
Caillteanais airgeadra eachtrach	14	(99)	(889)
Brabús oibriúcháin roimh cháin		210,833	295,187
Muirear cánach	15	(18,835)	(30,308)
Brabús don bhliain airgeadais		191,998	264,879
Brabús inchurtha i leith:			
Úinéirí an mháthaireagraíocht		191,998	264,879

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Tá na torthaí ar fad ó oibríochtaí leanúnacha.

Thar ceann an Bhoird

21 Aibreán 2021

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

Ráiteas comhdhlúite an ioncaim chuimsithigh

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2020

	Nóta	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2020 Grúpa €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2019 Grúpa €'000
Brabús don bhliain		191,998	264,879
Míreanna ar nó nár féidir a athrangú i ndiaidh brabúsa nó caillteanas:			
Glanghluaiseacht i gcúlchiste i sócmhainní tomhaiste ag luach cóir tríd ioncam cuimsitheach eile	16,36	(1,206)	(1,422)
Cáin ioncaim i ndáil le comhpháirteanna um ioncam cuimsitheach eile	16,29	685	18
Speansais cuimsitheach eile don bhliain airgeadais glan ó cháin		(521)	(1,404)
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain airgeadais		191,477	263,475
Ioncam cuimsitheach iomlán inchurtha i leith:			
Úinéirí an mháthaireagraíocht		191,477	263,475

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Tá na torthaí ar fad ó oibríochtaí leanúnacha.

Thar ceann an Bhoird

21 Aibreán 2021

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

Ráitis Airgeadais

Ráiteas ioncaim na gníomhaireachta

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2020

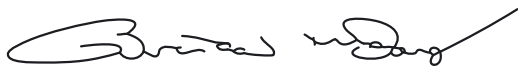
	Nóta	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2020 Gníomhaireacht €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2019 Gníomhaireacht €'000
Ioncam úis	6	181	154
Ioncam eile	9	31,997	40,837
Costas úis agus a chosúil	7	(2)	(42)
Costais riaracháin	13	(32,272)	(39,601)
(Caillteanas)/brabús don bhliain airgeadais		(96)	1,348

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Tá na torthaí ar fad ó oibríochtaí leanúnacha.

Thar ceann an Bhoird

21 Aibreán 2021

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

Ráiteas comhdhlúite ar an staid airgeadais

Amhail ag 31 Nollaig 2020

	Nóta	31 Nollaig 2020 Grúpa €'000	31 Nollaig 2019 Grúpa €'000
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid tirim	17	417,669	3,512,314
Airgead tirim tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	17	3,000	25,000
Nótaí Stáitchiste	17	875,000	-
Bannaí rialtais	18	-	342,052
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	19	254	208
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag luach cóir tríd bhrabús nó caillteanas	20	850,081	1,227,167
Sócmhainní eile	30	9,374	28,053
Infheistíochtaí in ionstramaí cothromais	28	13,381	18,902
Fardail – réadmhaoin trádála	21	162,298	170,556
Réadmhaoin infheistíochta	22	292,001	287,565
Iomlán na sócmhainní		2,623,058	5,611,817
Dlíteanais			
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	19	26	-
Dlíteanais eile	31	29,920	25,508
Cáin iníoctha	32	722	1,147
Cáin iarchurtha	29	8,812	16,275
Iomlán na ndlíteanas		39,480	42,930
Gnáthscair agus cúlchistí			
Gnáthscair eile	35	-	1,064,000
Caillteanais choinnithe	37	2,583,578	4,453,366
Cúlchistí eile	36	-	521
Gnáthscair agus cúlchistí atá inchurtha i leith:			
– Úinéirí an Ghrúpa		2,583,578	5,517,887
– Leasanna neamh-urlámhais	37,38	-	51,000
Gnáthscair agus cúlchistí iomlána		2,583,578	5,568,887
Gnáthscair agus dlíteanais iomlána		2,623,058	5,611,817

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

21 Aibreán 2021

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

Ráiteas na gníomhaireachta ar an staid airgeadais

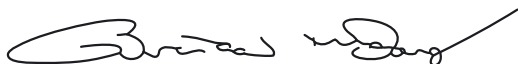
Amhail ag 31 Nollaig 2020

	Nóta	31 Nollaig 2020 Gníomhaireacht €'000	31 Nollaig 2019 Gníomhaireacht €'000
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	17	181	176
Iasacht idirghrúpa tomhaiste ag luach cóir tríd bhrabús nó cailteanas	20	1,479,893	3,536,554
Sócmhainní eile	30	13,593	13,532
Infheistíocht i bhfochuideacht	38	105,696	49,000
Iomlán na sócmhainní		1,599,363	3,599,262
Dlíteanais			
Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara	34	53,336	53,272
Dlíteanais eile	31	15,532	15,399
Iomlán na ndlíteanas		68,868	68,671
Cothromas			
Tuilleamh choinnithe	37	1,530,495	3,530,591
Gnáthscair iomlán		1,530,495	3,530,591
Gnáthscair agus dlíteanais iomlána		1,599,363	3,599,262

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

21 Aibreán 2021

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

Ráiteas comhdhlúite ar athruithe ar chothromas

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2020

	Nóta	Gnáthscair eile Grúpa €'000	Tuilleamh coinnithe Grúpa €'000	Cúlchistí eile Grúpa €'000	Leasanna neamh- urlámhais Grúpa €'000	Gnáthscair iomlán Grúpa €'000
Iarmhéid ag 1 Eanáir 2019		1,064,000	4,453,366	521	51,000	5,568,887
Brabús don bhliain	37	-	191,998	-	-	191,998
Ioncam cuimsitheach eile:						
Gluaiseacht i socmháinní airgeadais tomhaiste ag luach cóir tríd bhrabús nó caillteanas	36	-	-	(1,206)	-	(1,206)
Cáin ioncaim i ndáil le comhpháirteanna um ioncam cuimsitheach eile	16	-	-	685	-	685
Ioncam cuimsitheach iomlán		-	191,998	(521)	-	191,477
Díbhínn díolta ar gnáthscaireanna B	37	-	(34)	-	-	(34)
Cúpón íoctha ar fhobhannaí	37	-	(56,009)	-	-	(56,009)
Athcheannach fobhannaí	35	(1,064,000)	-	-	-	(1,064,000)
Ceannach Scaireanna Infheisteora Príobháidigh	37	-	(5,100)	-	(51,000)	(56,100)
Costais Birt	37	-	(643)	-	-	(643)
Aistriú barrachas chuig an Stáitchiste	37	-	(2,000,000)	-	-	(2,000,000)
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2020		-	2,583,578	-	-	2,583,578

	Nóta	Gnáthscair eile Grúpa €'000	Tuilleamh coinnithe Grúpa €'000	Cúlchistí eile Grúpa €'000	Leasanna neamh- urlámhais Grúpa €'000	Gnáthscair iomlán Grúpa €'000
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2018		1,064,000	4,246,435	1,925	51,000	5,363,360
Coigeartú ar iarratas tosaigh ar IFRS 16, gan cáin san áireamh	37	-	(1,667)	-	-	(1,667)
Iarmhéid athshonraithe ag 1 Eanáir 2019		1,064,000	4,244,768	1,925	51,000	5,361,693
Brabús don bhliain	37	-	264,879	-	-	264,879
Ioncam cuimsitheach eile:						
Gluaiseacht i socmháinní airgeadais tomhaiste ag luach cóir tríd bhrabús nó caillteanas	36	-	-	(1,422)	-	(1,422)
Cáin ioncaim i ndáil le comhpháirteanna um ioncam cuimsitheach eile	16	-	-	18	-	18
Ioncam cuimsitheach iomlán		-	264,879	(1,404)	-	263,475
Díbhínn díolta ar gnáthscaireanna B	37	-	(272)	-	-	(272)
Cúpón díolta ar fhobhanna	37	-	(56,009)	-	-	(56,009)
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2019		1,064,000	4,453,366	521	51,000	5,568,887

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Ráitis Airgeadais

Ráiteas na gníomhaireachta ar athruithe ar chothromas

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2020

	Nóta	31 Nollaig 2020 Gníomhaireacht €'000	31 Nollaig 2019 Gníomhaireacht €'000
Iarmhéid ag 31 Nollaig		3,530,591	3,530,910
Coigeartú ar iarratas tosaigh ar IFRS 9, gan cáin san áireamh	37	-	(1,667)
Iarmhéid athshonraithe ag 1 Eanáir		3,530,591	3,529,243
(Caillteanas)/brabús don bhliain airgeadais	37	(96)	1,348
Ioncam cuimsitheach iomlán		(96)	1,348
Aistriú barrachas chuig an Stáitchiste	37	(2,000,000)	-
Iarmhéid ag 31 Nollaig inchurtha i leith na Gníomhaireachta		1,530,495	3,530,591

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Ráiteas comhdhlúite ar shreabhadh airgid

Don bhlian airgeadais ag 31 Nollaig 2020

		Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2020 Grúpa €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2019 Grúpa €'000
	Nóta		
Sreabhadh airgid ó oibriúcháin dhíreacha			
Iasachtaí Fhéichiúnaithe			
Fáltais ó iasachtaithe		855,437	1,204,689
Fáltais ó dhíorthaigh faighte		-	9,771
Cistí réamhíoctha le hiasachtaithe		(247,482)	(408,412)
Gluaiseacht i gcistí i gcúrsa bailicháin		-	(8)
Ioncam táille		8,606	249
Airgead glan soláthartha ag iasachtaí féichiúnaithe		616,561	806,289
Díorthaigh			
Glan-insreabhadh airgid ar dhíorthaigh airgeadra eachtrach	14	91,047	172,612
Glan-eis-sreabhadh airgid ar dhíorthaigh airgeadra eachtrach	14	(90,311)	(175,465)
Glan- eis-sreabhadh airgid ar dhíorthaigh eile		-	(5,000)
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí díorthach		736	(7,853)
Sreabha airgid oibriúcháin eile			
Íocaíochtaí le soláthraithe seirbhísí		(59,951)	(78,243)
Cáin íoctha		(11,452)	(60,630)
Ús íoctha ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim		(7,781)	(12,823)
Díbhinn íoctha ar ghnáthscaireanna B	37	(34)	(272)
Cúpón íoctha ag ar fhofhiachas eisithe	37	(56,009)	(56,009)
Cistí díolta le réadmahaoín a fháil		(1,271)	(13,552)
Cistí faighte ar dhiúscairt réadmahaoín		42,932	46,976
Ioncam cíosa faighte		12,677	13,626
Aisíoc Cistí Comhthaobhachta ón GBCN		22,000	-
Aistriú barrachas chuig an Stáitchiste	37	(2,000,000)	-
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí oibriúcháin eile		(2,058,889)	(160,927)
Airgead glan (úsáidte)/soláthartha ag gníomhaíochtaí oibriúcháin		(1,441,592)	637,509

1 Brollach

2 Athbhreithniú Gnó

3 Athbhreithniú Airgeadais

4 Eagraíocht an GNBS

5 An Rialachas

6 Ráitis Airgeadais

Ráiteas comhdhlúite ar shreabhadh airgid (ar lean)

Don bhlian airgeadais ag 31 Nollaig 2020

		Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2020 Grúpa €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2019 Grúpa €'000
	Nóta		
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí infheistithe			
Us faighte ar bhannaí rialtais		15,775	21,970
Diúscairt infheistíochtaí i ionstraimí cothromais		2,496	60,068
Dáileacháin faighte ó ionstraimí cothromais	9	788	6,782
Aibíocht bhannaí rialtais	18	325,000	105,000
Cistí íochta le Nótaí Státchiste a fháil		(2,935,000)	-
Cistí a fuarthas ar aibíocht Nótaí Státchiste		2,060,000	-
Airgead glan (úsáidte)/soláthartha ag gníomhaíochtaí infheistithe		(530,941)	193,820
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí maoinithe			
Íocaíocht dliteanais léasa	31	(1,893)	(9,163)
Fuascailt fobhannaí	35	(1,064,000)	-
Ceannach Scaireanna Infheisteora Príobháidigh		(56,100)	-
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí infheistithe		(1,121,993)	(9,163)
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim coinnithe ag tús na bliana			
Airgead glan (úsáidte i)/soláthartha ag gníomhaíochtaí oibriúcháin	17	3,512,314	2,689,891
Airgead glan (úsáidte i)/soláthartha ag gníomhaíochtaí infheistithe		(1,441,592)	637,509
Airgead glan (úsáidte i)/soláthartha ag gníomhaíochtaí infheistithe		(530,941)	193,820
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí infheistithe		(1,121,993)	(9,163)
Éifeachtaí athruithe malairte eachtraí ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid thirim	14	(119)	257
Iomlán an airgid thirim agus coibhéisí airgid thirim coinnithe ag deireadh na bliana airgeadais	17	417,669	3,512,314
Sócmhainní airgeadais agus comhthaobhacht airgid thirim			
Comhthaobhacht airgid thirim tugtha do GBCN	17	3,000	25,000
Nótaí Státchiste	17	875,000	-
Bannaí rialtais	18	-	342,052
Iomlán		1,295,669	3,879,366

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Ráiteas Na Gníomhaireachta Ar shreabhadh airgid

Don bhliain airgeadais ag 31 Nollaig 2020

		Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2020 Gníomhaireacht €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2019 Gníomhaireacht €'000
	Nóta		
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin			
Ús bainc íoctha		(2)	(6)
Táillí Boird íoctha		(172)	(275)
Aisíocaíocht ghlan ó BISN C.G.A. le haghaidh costas		179	2,708
Airgead glan soláthartha ag ngníomhaíochtaí oibriúcháin		5	2,427
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí maoinithe			
Íocaíocht dliteanais léasa	31	-	(2,383)
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí maoinithe		-	(2,383)
Airgead coinnithe ag tús na bliana airgeadais			
	17	176	132
Airgead glan soláthartha ag ghníomhaíochtaí oibriúcháin		5	2,427
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí maoinithe		-	(2,383)
Airgead coinnithe ag deireadh na bliana airgeadais	17	181	176

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Tagairt na Nótaí

1. Faisnéis ghinearálta
2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha
3. Breithiúnais agus meastacháin chuntasaíochta criticiúla
4. Glanghnóthachan ar iasachtaí féichiúnaí tomhasite ag luach cóir tríd bhrabús agus caillteanas
5. Glanghnóthachain ar réadmhaoine infheistíochta
6. Ioncam úis
7. Costas úis agus a chosúil
8. Ioncam táille
9. (Caillteanas)/ioncam Eile
10. Caillteanais ar ionstraimí airgeadais díorthaigh
11. Glanbhrabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí
12. Glanbhrabús ar dhiúscairt sócmhainní readmhaoine
13. Costais riaracháin
14. Caillteanais airgeadra eachtrach
15. Muirear cánach
16. Cáin ioncaim i ndáil le comhpháirteanna um ioncam cuimsitheach eile
17. Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim, urrús comhthaobhach agus Nótaí Státchiste
18. Bannaí rialtais
19. Ionstraimí airgeadais díorthaigh
20. Iasachtaí féichiúnaithe/idirghrúpa tomhasite ag luach cóir tríd bhrabús agus caillteanas
21. Fardail – réadmhaoin trádála
22. Infheistíochtaí readmhaoine
23. Bainistíocht riosca
24. Riosca creidmheasa
25. Riosca leachtachta
26. Luach cothrom na ndliteanas agus sócmhainní airgeadais
27. Réadmhaoin, innealra agus trealamh
28. Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais
29. Cáin iarchurtha
30. Sócmhainní eile
31. Dlíteanais eile
32. Cáin iníochta
33. Tiomantais agus dlíteanais theagmhasacha iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara
34. Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara
35. Gnáthscair eile
36. Cúlchistí eile
37. Réiteach cúlchistí agus ús neamhrialaithe i bhfochuideachtaí
38. Scaireanna agus infheistíochtaí i ngnóthais ghrúpa
39. Nochtadh páirtithe gaolmhara
40. Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le hAlt 54 de chuid an Achta
41. Bainistíocht caipiteal
42. Imeachtaí i ndiaidh an dáta tuairiscithe
43. Faomhadh na ráiteas airgeadais

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

1. Faisnéis Ghinearálta

Fógraíodh i mBuiséad Forlíontach an Aire Airgeadais ar an 7 Aibreán 2009, go raibh sé beartaithe an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní a chruthú, agus glacadh leis an Acht um Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (an Acht) i Samhain 2009.

Faoi Acht bunaíodh an GNBS mar chomhlacht reachtúil ar leith, lena Bord agus Príomhoifigeach Feidhmiúcháin féin ceaptha ag an Aire Airgeadais, i mí na Nollag 2009. Tá Bord GNBS agus na coistí uile arna mbunú ag Bord GNBS freagrach freisin as maoirseacht agus rialachas eintiteas uile Ghrúpa GNBS.

Is é GNBS máthair-eintiteas bunaidh neamh-mheánach Ghrúpa GNBS. Is é GNBS an grúpa atá an Ghníomhaireacht ina ball de agus dona n-ullmhaítear ráitis airgeadais chomhdhlúthaithe.

Is é an phríomhaidhm an GNBS sócmhainní a fháil i bhfoirm iasachtaí réadmhaoinne ó institiúidí creidmheasa atá ainmnithe ag an Aire Airgeadais mar Institiúidí Rannpháirteacha faoi Alt 67 den Acht. Ba iad seo a leanas na hInstitiúidí Rannpháirteacha bunúsacha: Banc-Aontas Éireann, c.p.t. ('AIB'), Corparáid Bhanc Angla-Éireannach Teoranta ('Angla'), Banc na hÉireann ('BOI'), Cumann Foirgníochta Forleithreach na hÉireann ('INBS') agus Cumann Foirgníochta EBS ('EBS').

Ag an dáta tuairiscíú tá gach iasacht ó Institiúidí Rannpháirteacha a bhainistiú ag GNBS agus Bainc-Aontas Éireann. Ní sholathraíonn AIB agus Link Asset Services ach seirbhísí riaracháin.

Mar gheall ar chúiseanna bainistíocht inmheánach agus le Stráitéis an Bhoird and GNBS a ailíniú rinneadh trí aonad ghnó de bhun-punann GNBS: Deleverage, Dublin Docklands Strategic Development Zone (SDZ) agus Seachadh Cónaithe.

1.1 Grúpa an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní

Chun críocha na gcuntas seo, cuimsíonn 'Grúpa an GNBS'; máthair-aonán an GNBS, an Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní Cuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe ('C.G.A.'), Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A., Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A., Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A., National Asset North Quays D.A.C., Seirbhísí Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta Teoranta, Sócmhainn Náisiúnta JVA C.G.A., Bainistíocht Réadmhaoinne Sócmhainní Náisiúnta C.G.A., Seirbhísí Réadmhaoinne Cónaithe Sócmhainní Náisiúnta C.G.A., Sócmhainn Náisiúnta Sarasota LLC, Gabhálaí Fóillíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (faoi Leachtú Toilteanach), RLHC Resort Lazer SGPS, SA and RLHC Resort Lazer II SGPS.

Ar 18 Nollaig 2014, rinne na baill den GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) an GFSNT a leachtú. Ós rud é go bhfuil cearta an scairshealbhóra glactha ag an leachtaitheoir agus go bhfuil smacht aige anois ar GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) agus a fhochuideachtaí, ní dhéantar GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach), RLHC I agus RLHC II a chomhdhlúthú isteach i dtorthaí an GNBS ag dáta an tuairiscithe. Le haghaidh tuilleadh faisnéise, féach Nóta 38.4.

Tugtar achoimre ar an gaol idir aonáin de Ghrúpa an GNBS ag 31 Nollaig 2020 i gCairt 1 (leathanach 80).

An Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A. (GINBS)

Ionchorpraíodh GINBS ar an 27 Eanáir 2010. Is í GINBS an chuideachta trínar infheistigh infheisteoirí príobháideacha sa Ghrúpa.

Tar éis corprú GINMS, d'infheistigh GNBS €49m i GINBS, ag fáil 49 milliún i bhfoirm gnáthscaireanna A. Infheisteoirí príobháideacha a d'infheistigh an €51m eile sa GINBS, le sciar 51 milliún i bhfoirm gnáthscaireanna B á fháil ag gach ceann acu. Faoi théarmaí chomhaontú na scairshealbhóirí idir an GNBS agus na hinfeisteoirí príobháideacha, d'féadfaidh an GNBS cinntí a dhéanann GINBS a chrosadh. De thoradh an chrosta seo, bhí srian ar chumas na n-infheisteoirí príobháideacha beartais airgeadais agus oibriúcháin an aonáin a rialú agus is ag an GNBS atá ceart chun rialaithe éifeachtaigh na cuideachta. De bhua an rialaithe seo tá an GINBS agus a fochuideachtaí comhdhlúite ag an GNBS agus tuairiscíodh an infheistíocht sheachtrach 51% i GINBS mar ús neamh-rialaithe sna ráitis airgeadais.

Ar 26 Bealtaine 2020, d'fheidhmigh GNBS rogha chun scairsheilbh 51% na n-infheisteoirí príobháideacha a cheannach i GINBS. Ón dáta seo, bhí scairsheilbh 100% ag GNBS in GINBS.

Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BSA)

Ionchorpraíodh BSN ar an 27 Eanáir 2010. Tá BSN freagrach as an fofhiachas agus ionstraimí fiachais arna ráthú ag an Rialtas a eisiúint, a n-úsáidtear mar chomaoín in éadail sócmhainní iasachta ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha. Bhí urrúis fiachais arna ráthú ag an Rialtas eisithe ag BSN liostaithe ar Stocmhalartán na hÉireann go dtí a bhfuascailt iomlán i 2017. I mí an Mhárta 2020, fuasclaíodh an fiach fo-ordaithe a bhí fágtha go hiomlán.

Tar éis corprú BSA, aistríodh na hionstraimí fofhiachais agus ionstraimí fiachais arna ráthú ag an Rialtas chuig SGBSNT agus d'aistrigh SGBSNT iad chuig BISN. D'úsáid BISN na hiontraimí fiachais seo mar pháirtcomaoín do na sócmhainní iasachta faighte ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

1. Faisnéis Ghinearálta (ar lean)

1.1 Grúpa an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (ar lean)

Tá ceithre fhochuideachta déag ag BSN, sainmhínithe mar "Grúpa BSN" at an dáta tuairiscithe:

1) Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (SGBSN)

Gníomhaíonn SGBSN mar an chuideachta sealbhaíochta don triúr fhochuideachta déag dá cuid, BSN, BRSN, NAJVA, SBSN, SRCNS, PV, PB, PWH, GFSNT, SNCT, agus NALHL (i Leachtú Toilteanach), RLHC I agus RLHC II.

Ionchorpraíodh SGBSN ar an 27 Eanáir 2010. Faigheann SGBSN na hionstraimí fiachais arna n-eisiúint ag BSN faoi chomhaontú iasacht rannpháirteach brabúis (PPL), agus dá réir sin, cuirtear na hionstraimí fiachais seo ar fáil do BSN faoi réir téarmaí comhchosúla. Tá SGBSN faoi lánúinéireacht BSN.

2) Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BISN)

Ionchorpraíodh BISN ar an 27 Eanáir 2010. Is í aidhm BISN na sócmhainní iasachta faighte ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha a ghnóthú, a choinneáil, agus a bhainistiú. Tá aon fhochuideacht nua ag BISN, is é sin SNCT.

3) Sócmhainn Náisiúnta Cé Thuaidh C.G.A. (SNCT)

Rinneadh SNCT a ionchorprú ar an 8 Aibreán 2015. Is fochuideachta é SNCT atá faoi úinéireacht iomlán 100% den BISN (Bainistíocht Iasachtaí um Shócmhainní Náisiúnta C.G.A.) agus bunaíodh é chun na tailte a fuair an GNBS ag 72-80 Cé an Phoirt Thuaidh, Baile Átha Cliath 1 i mí Feabhra 2015 a choimeád agus chun sruth ioncaim cíosa urraithe a shaothrú ó na tailte trí tháille ceadúnais. Bronnadh an ceadúnas ar thríú páirtí ar feadh thréimhse sé bliana chun forbairt an tsuimh a chumasú ar mhaithe le sochar tráchtála fadtéarmach. Chomh maith le sruth slán ioncaim, tá céatadán socruithe cíosa agus céatadán d'fháltais díolacháin aon fhorbairt tithíochta chríochnaithe a thógtar ar na tailte dlite le SNCT.

4) Seirbhísí Bainistíochta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (SBSN)

Rinneadh SBSN a ionchorprú ar an 27 Eanáir 2010. Roimhe seo ba aonán neamhthrádála é SBSN, ach fuair SBSN scairsheilbh 20% i gcomhpháirtíocht ghinearálta gaolmhar leis an infheistíocht NAJVA i rith 2013.

5) Sócmhainn Náisiúnta JVA C.G.A. (NAJV A)

Ar an 4 Iúil 2013 bhunaigh GNBS fochuideachta, NAJV A. Is fochuideachta ar lánúinéireacht ag SGBSN é NAJVA. Chuaigh GNBS i socraíocht le cuibhreannas trína bhfuarthas seilbh ar 20% ús i gcomhpháirtíocht theoranta, agus ba chun an idirbheart seo a éascú a bunaíodh NAJVA. Rinne NAJV A infheistiú i socraíocht eile tríú páirtithe óna corpú, áit ar ghlac sé ús mhionlach, leasanna gnáthscair neamh-urlámhais in institiúid infheistiúcháin le seachadadh réadmhaoin trachtála agus eastát réadach a éascú.

6) Bainistíocht Réadmhaoin Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BRSN)

Rinneadh BRSN a ionchorprú ar an 27 Eanáir 2010. Is é an aidhm atá le BRSN úinéireacht dhíreach a ghlacadh ar shócmhainní nuair agus más gá.

Tá cúig fochuideachta ag BRSN, SRCNS, SNSCD, GRFSN, RLHC I agus RLHC II.

7) Seirbhísí Réadmhaoin Chónaithe Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (SRCNS)

Ar an 18 Iúil 2012 bhunaigh an GNBS fochuideachta nua dar teideal SRCNS. Tá SRCNS ina fochuideachta faoi lánúinéireacht iomlán BRSN, agus bunaíodh í d'fhonn réadmhaoin chónaitheach a ghnóthú agus an réadmhaoin seo a léasú agus ar deireadh í a dhíol le comhlachtaí tithíochta agus/nó údaráis áitiúla faofa chun críocha tithíochta sóisialta. Ar 28 Meán Fómhair 2019, d'eisigh an Aire Airgeadais treoir chuig GNBS úinéireacht SRCNS a choimeád. Tá SRCNS le fanacht faoi úinéireacht an Stáit agus d'féadfadh an luach inchurtha i leith páirt de aon aistriú sócmhainní féideartha a chruthú mar pháirt den aistriú farasbairr.

Sheachaid féichiúnaithe GNBS 2,614 (2019: 2,605) réadmhaoin chónaitheach d'earnáil na tithíochta sóisialta ina iomlán idir tráth a bunaithe agus an dáta tuairiscithe, 2,580 (2019: 2,569) a cu a bhí críochnaithe agus conraithe ar 34 (2019: 36) réadmhaoin eile (do dhíolachán díreach agus tríd SRCNS) malartaithe ag an dáta tuairiscithe. San áireamh le seachadtaí a cuireadh i gcrích ón mbunú tátá díolachán díreach 1,119 (2019: 1,110) réadmhaoin, díolacháin déanta ag féichiúnaithe GNBS agus glacadóirí le comhlachtaí faofa tithíochta éagsúla agus/nó údaráis áitiúla, léasú díreach 89 (2019: 89) réadmhaoin ag féichiúnaithe GNBS agus glacadóirí agus 1,372 (2019: 1,370) réadmhaoin faighte ag SRCNS le léasú le comhlachtaí faofa tithíochta.

1. Faisnéis Ghinearálta (ar lean)

8) Sócmhainn Náisiúnta Sarasota Cuideachta faoi Dhliteanas Teoranta (SNSCDT)

Ar an 1 Lúnasa 2013 bhunaigh GNBS fochuideachta sna Stáit Aontaithe, Sócmhainn Náisiúnta Sarasota Cuideachta faoi Dhliteanas Teoranta (SNSCDT). Is fochuideachta ar lánúinéireacht BRSN é SNSCDT, a bunaíodh chun seilbh a fháil ar shócmhainní réadmhaoinne atá lonnaithe sna Stáit Aontaithe nuair agus má fhaightear iad tar éis próiseis dócmhainneachta. Fuair NASLLC seilbh ar dhá shócmhainn lonnaithe sna Stáit Aontaithe óna sealbhú agus ansin tá na sócmhainní seo díolta.

9) Pembroke Ventures C.G.A. (PV)

Ar 19 Iúil 2019, fuarthas PV le leas GNBS is Pembroke Beach C.G.A. agus Pembroke West Homes C.G.A. a rinneadh fochuideachtaí do PV dóibh ar 26 Iúil 2019 a sheilbh. I mí Iúil 2019, thug GBCN cuireadh do pháirtithe leasmhara, trí phróiseas margaidh oscailte, liostáil le haghaidh scairshealbhaíthe tromlaigh 80% i PV. Cuireadh an próiseas seo i gcrích i mí na Nollag 2020, le cuibhreannas comhdhéanta de Ronan Group Real Estate, cistí arna mbainistiú ag Oaktree Capital Management, LP ("Oaktree") agus cleamhnaithe Oaktree Lioncor Developments Limited, ag suibscríobh don chuid is mó de scairshealbhaíocht 80% i PV. Tá críochnú an idirbhirt seo faoi réir cheadú iomaíochta.

10) Pembroke Beach C.G.A. (PB)

Ar 5 Aibreán 2019, bunaíodh PB le talamh sa Pholl Beag Iarthar SDZ a sheilbh. Ba fochuideacht PB faoi lánúinéireacht 100% SGBSN go dtí 26 Iúil 2019 nuair a rinneadh fochuideacht faoi lánúinéireacht 100% PV de.

11) Pembroke West Homes C.G.A. (PWH)

Ar 5 Aibreán 2019, bunaíodh PWH le talamh sa Pholl Beag Iarthar SDZ a sheilbh. Ba fochuideacht PWH faoi lánúinéireacht 100% SGBSN go dtí 26 Iúil 2019 nuair a rinneadh fochuideacht faoi lánúinéireacht 100% PV de.

12) Gabháltais Réadmhaoinne Fóillíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (i Leachtú Toilteanach) (GRFSNT)

Ar an 10 Eanáir 2014 bhunaigh an GNBS fochuideachta dar teideal GRFSNT (i Leachtú Toilteanach). Is fochuideachta ar lánúinéireacht BRSN é GRFSNT (i Leachtú Toilteanach), a bunaíodh chun seilbh a fháil ar 100% de scairchaipiteal dhá aonán de bhunadh na Portaingéile, RLHC I agus RLHC II.

Bhí bunú na n-aonán seo de dhíth chun éascú a dhéanamh ar athstruchtúrú dlíthiúil de líon na n-aonán le sócmhainní réadmhaoinne Portaingéalacha. I ndiaidh an t-athstruchtúrú dlíthiúil a chur i gcrích, cuireadh an GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) faoi leachtú ar 18 Nollaig 2014. Tá smacht an GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) faoin leachtaitheoir a dhéanfaidh sócmhainní an GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) a réadú.

13) agus 14) RLHC Resort Lazer SGPS, S.A. (RLHC I), RLHC Resort Lazer II SGPS, S.A. (RLHC II)

Ar 5 Feabhra 2014, bhunaigh an GNBS dhá fhochuideachta nua, RLHC agus RLHC II, S.A. Is fochuideachtaí iad an RLHC I agus an RLHC II atá faoi úinéireacht iomlán an GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) agus fuair sé 90% agus 10% faoi seach den scairchaipiteal de líon na n-aonán Portaingéalach, i ndiaidh athstruchtúrú dlíthiúil na bhfiacha atá dlite ag na haonáin seo.

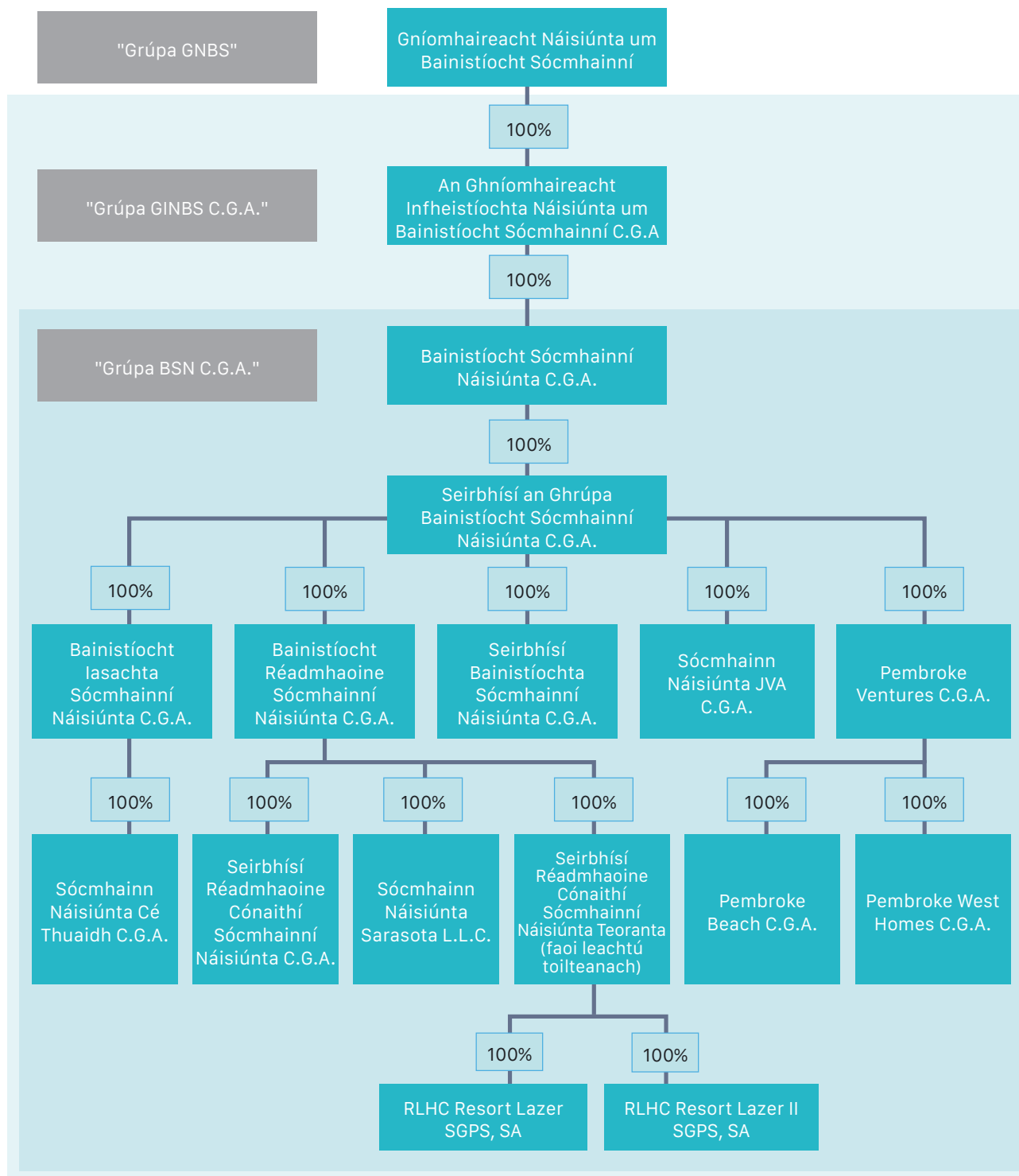
Lasmuigh den RLHC I agus an RLHC II, is é seoladh na hoifige cláraithe de gach cuideachta ag an dáta tuairiscithe Duga an Státhiste, Cé an Phoirt Thuaidh, Baile Átha Cliath 1. Tá gach cuideachta ionchorpraithe agus lonnaithe i bPoblacht na hÉireann, seachas an NASLLC (Cuideachta Sócmhainní Náisiúnta Sarasota faoi Dhliteanas Teoranta) atá ionchorpraithe agus lonnaithe sna Stáit Aontaithe agus tá an RLHC I agus an RLHC II ionchorpraithe agus lonnaithe sa Phortaingéil. Seoladh na hoifige cláraithe den RLHC I agus den RLHC II is ea Rua Garrett, n.º 64, 1200-204 Liospóin, An Phortaingéil.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

1. Faisnéis Ghinearálta (ar lean)

1.1 Grúpa an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (ar lean)

Cairt 1 "GRÚPA an GNBS" amhail 31 Nollaig 2020

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha

2.1 Bunús an ullmhúcháin

Gnóthas leantach

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais don bhliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2020 ar bhonn ghnóthais leanúnaigh mar go bhfuil an Bord sásta, tar éis na príomhríoscaí agus éiginnteachtaí a bhfuil tionchar acu ar an nGrúpa agus ar an nGníomhaireacht a bhreithniú, go bhfuil sé in ann leanúint ar aghaidh leis an ngnó ar feadh na tréimhse measúnaithe. Is ionann an tréimhse measúnaithe a úsáideann an Bord agus dhá mhí dhéag ó dháta an tuairiscithe na ráiteas airgeadais seo.

Ag dáta an tuairiscithe bhí caipiteal gnáthscaireanna agus cúlchistí ag an GNBS de €2,584m (2019: €5,569m). Ar an 31 Nollaig 2020 ag an nGrúpa tá airgead ar fáil, coibhéisí airgid agus sócmhainní leachtacha de €1,296m (2019: €3,879m) agus dliteanais de €31 (2019: €27), dá bhrí sin tá an Bord sásta gur féidir leis a dhliteanais reatha a chomhlíonadh de réir mar a bhíonn siad dlite go ceann i bhfad. Tá iasachtaí sinsireacha uile, fofhiachas agus iasachtaíochtaí uile aisíoctha ag an nGrúpa ón Aire agus níl aon iasachtaíochtaí seachtracha eile aige.

Tá gníomhaíochtaí na GNBS faoi réir fachtóirí riosca lena n-áirítear riosca creidmheasa, leachtachta, margaidh agus oibriúcháin. Ag déanamh measúnú ar chumas GNBS leanúint mar ghnóthas leantach, tá athbhreithniú déanta ag an mBord ar na fachtóirí riosca seo agus ar an bhfaisnéis chuí lena n-áirítear measúnú tosaigh ar tionchar Covid-19 ar ghnó na gníomhaireachta. Le linn na bliana, déanann an Bord agus a Choistí athbhreithniú ar phríomhghnéithe de ghníomhaíochtaí na Gníomhaireachta ar bhonn leanúnach mar aon le hathbhreithniú, nuair is cuí, ar na toimhdí criticiúla atá ag tacú lena straitéisí fadtréimhseacha.

Dá réir sin, creideann an Bord go bhfuil sé cuí na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn ghnóthais leantaigh tar éis an tátal a bhaint nach bhuil aon éiginnteachtaí ábhartha ag baint le himeachtaí nó cúinsí, iad seo a bhaineann le Covid-19 san áireamh, a d'fhéadfadh amhras suntasach a tharraingt ar ábaltach na Gníomhaireachta leanúint mar ghnóthas leantach ar feadh na tréimhse measúnaithe.

2.2 Ráiteas géilliúlachta agus bunús tomhais

Ullmhaíodh ráitis airgeadais chomhdhlúite agus Ghníomhaireachta an Ghrúpa don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2020 de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais (IFRS), a bhfuil glactha leo ag an Aontas Eorpach agus Acht GNBS 2009.

Ba de réir choibhinsiún an chostais stairiúil a ullmhaíodh na ráitis comhdhlúite um shreafaí airgid agus ráitis airgeadais na Gníomhaireachta, cé is moite de na hionstraimí díorthaigh, ionstraimí cothromais, iasachtaí féichiúnaí, an iasacht idirghrúpa, réadmhaoine infheistíochta agus na bannaí rialtais atá tomhaiste ar luach cóir nuair is bainteach.

Tá na ráitis airgeadais chomhdhlúite agus Ghníomhaireachta curtha i láthair in euro (€), atá mar airgeadra feidhmiúil agus tuairiscithe an Ghrúpa. Sonraítear na figiúirí a léirítear sna ráitis airgeadais chomhdhlúite i mílte €.

Cinntear na sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin bunaithe ar an modh díreach, trína nochtar príomhranguithe ollfháltais airgid agus ollfócaíochtaí.

Is ar bhonn ollmhéideanna a thuairiscítear sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta agus maoinithe. Braitheann sannadh sreabha airgid an ghrúpa do chatagóirí oibriúcháin, infheistithe agus maoinithe ar shamhail ghnó an Ghrúpa.

De réir IAS 1 Léiriú Ráitis Airgeadais, is in ord leachtachta a thugtar léiriú ar shócmhainní agus ar dhliteanais.

2.3 Athruithe ar bheartais chuntasaíochta shuntasacha

Ní dhearnadh aon chaighdeáin, léirmhínte ná athruithe nua i mbeartais chuntasaíochta shuntasacha a raibh éifeacht acu ar ráitis airgeadais an Ghrúpa don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2020.

2.4 Caighdeáin, leasuithe agus léirmhínte IFRS a eisíodh ach nach bhfuil curtha i bhfeidhm go fóill

Rinneadh roinnt caighdeán, leasuithe agus léirmhínte nua a eisíodh ach níl siad curtha i bhfeidhm go fóill. Ní dhearna an Grúpa iad a ghlacadh go luath agus na ráitis airgeadais seo á n-ullmhú aige. As na caighdeáin sin nach bhfuil curtha i bhfeidhm go fóill, Ní meastar go mbeidh tionchar suntasach ag aon cheann acu ar ráitis airgeadais an Ghrúpa nuair a chuirfear i bhfeidhm ar dtús iad.

2.5 Bunús an chomhdhlúthaithe

San áireamh i ráitis airgeadais chomhdhlúite an Ghrúpa tá ráitis airgeadais an mháthair-aonáin, an GNBS agus a fhochuideachtaí uile, seachas GRSNT (i Leachtú Toilteannach), RLHC I agus RLHC II. Féach notá 1.1 le haghaidh tuilleadh sonraí. Ullmhaíodh ráitis airgeadais na bhfochuideachtaí a úsáideadh chun na ráitis airgeadais chomhdhlúite a ullmhú dáta tuairiscithe an mháthair-aonáin.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (ar lean)

2.5 Bunús an chomhdhlúthaithe (ar lean)

Comhdhlúthaíonn an Grúpa gach aonán a rialann sé. Tomhaistear gur baineadh amach rialú nuair sa chás

- go bhfuil cumhacht ag an Grúpa that an eintiteas;
- go bhfuil an Grúpa neamhchosanta ar, nó a bhfuil cearta aige ar, thuairisceáin inathraitheacha ó bhaint s'aige leis an eintiteas;
- go bhfuil sé in ann a cumhacht a úsáid lena tuairisceán a chuir i bhfeidhm.

Áirítear infheistíochtaí i bhfochuideachtaí ag costas lúide bearnú in ráitis airgeadais ar leith an Ghníomhaíocht. Tá beartais chuntasaíochta na bhfochuideachtaí ahus an Ghníomhaireacht comhsheasmhach le beartais chuntasaíochta an Ghrúpa.

Fágтар idirbhearta idirghrúpa agus iarmhéideanna agus gnóthachain ar idirbhearta idir cuideachtaí grúpa as an áireamh. Fágтар caillteanais idirghrúpa as an áireamh freisin mura soláthraíonn an t-idirbheart fianaise ar bhearnú na sócmhainne aistrithe.

Soláthraítear sonraí na bhfochuideachtaí i Nóta 1.1.

2.6 Aistriú airgeadra coigríche

(a) Airgeadra feidhmiúil agus tuairiscithe

Déantar míreanna san áireamh i ráitis airgeadais aonáin an Ghrúpa a thomhas ag úsáid airgeadra na príomhthimpeallachta geilleagraí a bhfuil gach aonán ag feidhmiú inti ('an t-airgeadra feidhmiúil').

Léirítear na ráitis airgeadais chomhdhlúite in euro, airgeadra tuairiscithe agus feidhmiúil an Ghrúpa.

(b) Idirbhearta agus iarmhéideanna

Aistrítear idirbhearta ainmnithe, nó idirbhearta a éilíonn réiteach, in airgeadra iasachta chuig an airgeadra feidhme ag baint úsáide as na rátaí malairte atá i láthair ar dhátaí na n-idirbheart.

Aistrítear míreanna airgeadaíochta ainmnithe in airgeadra eachtrach ag úsáid an ráta dúnta ag an dáta tuairiscithe. Aistrítear míreanna neamhairgeadaíochta tomhaiste ag luach cóir in airgeadra iasachta chuig an airgeadra feidhme ag baint úsáide as na rátaí malairte atá i láthair nuair a socraíodh an luach cóir. Aistrítear míreanna neamh-airgeadaíochta tomhaiste ag costas stairiúil in airgeadra eachtrach ag úsáid an ráta malairte ar dháta an aitheantais tosaigh.

Aithnítear gnóthachain agus caillteanais mhalairte eachtraí a eascraíonn ó ghlanadh idirbheart malairte eachtraí agus ón aistriú ag rátaí malairte deireadh na bliana na sócmhainní agus dliteanas airgeadaíochta ainmnithe in airgeadraí eachtracha sa ráiteas ioncaim comhdhlúite.

Léirítear gach gnóthachan agus caillteanas malairte i ngnóthachain agus caillteanais eachtracha mar mhír líne aonair sa ráiteas ioncaim comhdhlúite.

2.7 Sócmhainní airgeadais

Aithint agus tomhas tosaigh

Aithníonn an Grúpa sócmhainní airgeadais i ráiteas an Ghrúpa ar a staid airgeadais nuair a bheidh an Grúpa ina pháirtí i bhforálacha conarthachta na hionstraime. Déantar sócmhainní airgeadais a thomhas ar luach cóir ar dtús. Déantar costais idirbheart ar féidir iad a chur i leith sócmhainní airgeadais a fháil ag FVTPL a aithint láithreach mar bhrabús nó mar chailteanas. I gcás sócmhainní arna dtomhas ar bhealach seachas FVTPL, déantar costais idirbheart a d'fhéadfaí a chur i leith sócmhainní airgeadais a fháil nó a eisiúint, a chur le luach cóir na sócmhainní airgeadais nó a bhaint uaidh sin, de réir mar is cuí, agus iad á n-aithint den chéad uair.

Aicmiú agus Tomhas

Tar éis í a aithint den chéad uair, déantar sócmhainn airgeadais a aicmiú agus a thomhas ina dhiaidh sin ag

- (a) Costas amúchta
- (b) Fair value through other comprehensive income (FVOCI) or
- (c) Luach cóir trí bhrabús nó caillteanas (FVTPL)

Déantar sócmhainn airgeadais a thomhas ag costas amúchta má chomhlíontar an dá choinníoll a leanas léi agus mura n-ainmnítear mar FVTPL í:

- Coinnítear an tsócmhainn laistigh de shamhail ghnó a bhfuil sé de chuspóir aici sócmhainní a choimeád chun sreafaí airgid thirim conarthachta a bhailiú; agus
- Tá téarmaí conarthachta na sócmhainne airgeadais ina gcúis le sreafaí airgid ar dhátaí sonraithe ar ionann iad agus íocaíochtaí na príomhsuime agus úis ar an bpríomhsuim atá amuigh amháin.

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (ar lean)

2.7 Sócmhainní airgeadais (ar lean)

Classification and subsequent measurement (ar lean)

Déantar sócmhainní airgeadais a thomhas ag FVOCI má chomhlíontar an dá choinníoll a leanas léi agus mura n-ainmnítear mar FVTPL í:

- Coinnítear an tsócmhainn laistigh de shamhail ghnó a bhfuil sé de chuspóir aici sócmhainní a choimeád chun sreafaí airgid thirim conarthachta a bhailiú; agus
- Tá téarmaí conarthachta na sócmhainne airgeadais ina gcúis le sreafaí airgid ar dhátaí sonraithe ar ionann iad agus íocaíochtaí na príomhshuime agus úis ar an bpríomhshuim atá amuigh amháin.

Nuair a aithnítear ionstraim chothromais den chéad uair d'fhéadfadh an Grúpa í a ainmniú go neamh-inchúlghairthe mar FVOCI ach amháin má choinnítear é ar mhaithe le trádál. Déantar an rogha chun infheistíocht in ionstraim chothromais a ainmniú mar FVOCI de réir gach ionstraime ar leith.

I gcás aon sócmhainn airgeadais nach gcáilíonn lena tomhas ar chostas amúchta nó lena tomhas ag FVOCI, ní mór í a thomhas tar éis í a aithint den chéad uair ag FVTPL ach amháin sa chás gur infheistíocht in ionstraim chothromais í atá ainmnithe ag FVOCI. Féadfaidh an Grúpa cinneadh neamh-inchúlghairthe a ghlacadh chun sócmhainn airgeadais a ainmniú mar FVTPL nuair a aithnítear í ar dtús, más rud é go ndéantar neamhréir cuntasaíochta a dhíchur nó a laghdú go suntasach leis an ainmniú sin sa chás go gcruthófaí an neamhréir sin dá ndéanfaí an tsócmhainn airgeadais a thomhas ar chostais amúchta nó FVOCI.

Is íocaíochtaí príomhshuime agus measúnú úis amháin atá i sreafaí airgid thirim conarthachta

Chun críche íocaíochtaí na príomhshuime agus úis "SPPI" a mheasúnú, is ionann an phríomhshuim agus luach cóir na sócmhainne airgeadais agus é á haithint ar dtús. D'fhéadfadh athrú teacht ar mhéid na príomhshuime sin thar shaolré na sócmhainne airgeadais áfach. Is ionann ús agus comaoin i leith luach ama airgid, maidir leis an riosca creidmheasa a bhaineann leis an bpríomhshuim atá amuigh le linn tréimhse áirithe ama agus maidir le costais agus rioscaí iasachta bunúsacha eile, chomh maith le corrlach brabúis.

Measúnú ar an tsamhail ghnó

Cinneann an Grúpa na samhlacha gnó ar leibhéal lena léirítear an chaoi a mbainistítear grúpaí sócmhainní airgeadais le chéile chun cuspóir gnó ar leith a bhaint amach. Le samhlacha gnó an Ghrúpa cinntear cibé an mbeidh sreafaí airgid ann de thoradh ar shreafaí airgid conarthachta a bhailiú, sócmhainní airgeadais a dhíol, nó an dá rud. Déanann an Grúpa an fhaisnéis seo a leanas a mheas agus measúnú na samhla gnó á dhéanamh aige:

- an chaoi a ndéantar meastóireacht ar fheidhmíocht na samhla gnó agus na sócmhainní airgeadais atá i seilbh laistigh den tsamhail ghnó sin agus tuairisciú ina leith chuig pearsanra bainistíochta riosca an eintitis; agus
- na rioscaí a mbíonn tionchar acu ar fheidhmíocht na samhla gnó (agus na sócmhainní airgeadais atá i seilbh laistigh den tsamhail ghnó sin) agus, go háirithe, an chaoi a mbainistítear na rioscaí sin.

Nuair a aithnítear sócmhainn airgeadais den chéad uair, cinneann an Grúpa cibé an bhfuil sócmhainní airgeadais nua-aitheanta ina gcuid de shamhail ghnó atá ann cheana féin nó an léirítear leo go bhfuil tús curtha le samhail ghnó nua. Déanann an Grúpa athmheasúnú ar a chuid samhlacha gnó gach tréimhse tuairiscithe le cinneadh cibé ar tháinig athrú ar na samhlacha gnó ón tréimhse roimhe sin nó nár tháinig.

(a) Costas Amúchta

Rinne an Grúpa airgead tirim agus coibhéisí airgid a aicmiú agus a thomhas, mar aon le hairgead tirim a socraíodh mar chomhthaobhacht le GBCN agus sócmhainní eile ar chostas amúchta lúide liúntas do chaillteanas creidmheasa ionchais.

(b) Luach cóir trí ioncam cuimsitheach eile

Déantar punann bhannaí Rialtas na hÉireann de chuid an Ghrúpa a aicmiú agus a thomhas ag FVOCI. Déantar luach cóir a chinneadh ar an gcaoi a sonraítear i Nóta 2.28. Fuarthas na bannaí sin chun críocha leachtachta. Tá sé beartaithe iad a choinneáil ar feadh tréimhse éiginnte agus d'fhéadfaí iad a dhíol dá mbeadh gá le leachtacht nó athruithe ar rátaí úis nó rátaí malairte.

Déantar athruithe ar luach cóir sócmhainní airgeadais ag FVOCI a aithint in ioncam cuimsitheach eile laistigh den chúlchiste eile. Nuair a dhéantar sócmhainn airgeadais ag FVOCI a dhí-aithint, déantar an gnóthas/caillteanas carnach a aithníodh roimhe sin in ioncam cuimsitheach eile a ath-aicmiú ó chothromas go dtí brabúis nó caillteanas. Ní mór na sócmhainní airgeadais ag FVOCI a mheasúnú le haghaidh laige agus aon chaillteanais chreidmheasa ionchais a aithint sa ráiteas ioncaim. Aithnítear ús trí mhodh an úis éifeachtaigh a úsáid. Déantar na hathruithe i suimeanna glanluacha na mbannaí rialtais de thoradh ar phríomhshuim a amúchadh i gcás ceannacháin a aithint in ioncam cuimsitheach eile.

(c) Luach cóir trí bhrabús nó caillteanas

Rinne an Grúpa roinnt iasachtaí le féichiúnaithe a aicmiú agus a thomhas ag FVTPL ar an mbunús go bhfuil siad i seilbh acu chun luach comhthaobhachta gaolmhar a réadú trí dhiúscairt leanúnach iasachtaí, maoine agus comhthaobhachta agus sa chás go mbailítear sreafaí airgid conarthachta ar bhonn teagmhasach. Déantar na sócmhainní sin a thomhas ar luach cóir, agus déantar aon ghnóthachain/caillteanais a bhíonn i gceist tar éis iad a thomhas athuair a aithint sa ráiteas ioncaim. Déantar luach cóir a chinneadh ar an gcaoi a sonraítear i Nóta 2.29. Rangaigh agus thomhais an Ghníomhaireacht an iasacht idirghrúpa ag FVTPL.

Ar na hionstraimí airgeadais eile a aicmítear agus a thomhaistear ag FVTPL tá infheistíochtaí díorthacha agus cothromais.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (ar lean)

2.7 Sócmhainní airgeadais (ar lean)

Díorthaigh

Áirítear ioncam agus costas a eascraíonn ó shócmhainní i gnóthacháin agus caillteanais ar ionstraimí airgeadais díorthaigh sa ráiteas ioncaim comhdhlúite (seachas ar dhíorthaigh airgeadra). Áirítear gnóthachain agus caillteanais luacha chothroim i ngnóthachain agus caillteanais ar dhíorthaigh sa ráiteas ioncaim nó mar chuid de na gnóthachain agus caillteanais mhalairte eachtraí sa chás go mbaineann siad le díorthaigh airgeadra. Aithnítear ús ar dhíorthaigh airgeadra mar chuid de bhrabús agus de chaillteanais chóra díorthaigh airgeadra.

Ionstraimí cothromais

Is éard atá i gceist le hionstraim chothromais ná conradh ar bith is cúis le leas iarmharach i sócmhainní aonáin tar éis a cuid dliteanais uile a asbhaint. Níl aon oibleagáid chonartha luaite le hionstraim chothromais airgead nó sócmhainn airgeadais ar bith eile a sheachadadh.

Déantar ionstraimí cothromais a thomhas ar luach cóir tríd bhrabús agus caillteanas. Déantar luach cóir na n-ionstraimí cothromais seo a thomhas bunaithe ar mhodhanna luachála a chuireann luach éilimh an Ghrúpa ar bhunsócmhainní an entitis.

2.8 Dlíteanais airgeadais

Tuairiscíonn an Grúpa dlíteanais airgeadais i ráiteas ar staid airgeadais an Ghrúpa nuair a bhíonn an Grúpa ina pháirtí i bhforálacha conarthacha na hionstraime. Déantar dlíteanais airgeadais a thomhas de réir luacha choir ar dtús. Déanann an Grúpa a chuid dlíteanais airgeadais a rangú agus ina dhiaidh sin déanann sé iad a thomhas ag an gcostas amúchta cé is moite de díorthaigh atá aicmithe mar FVTPL, agus tuairiscítear aon éagsúlacht a bhíonn ann idir glanfháiltais na gcostas idirbheartaíochta agus an luach fuascailte sa ráiteas ioncaim leis an modh úis éifeachtaigh. I gcásanna nach n-aicmítear dlíteanais airgeadais mar FVTPL, déantar gnóthachain agus caillteanais a tharlaíonn mar gheall ar athruithe ar luach cóir a tharlaíonn ina dhiaidh sin a thuairisciú go díreach sa ráiteas ioncaim. Áirítear faisnéis bhreise ar dhlíteanais díorthaigh i mbeartas cuntasáíochta 2.18.

2.9 Dí-aithint sócmhainní airgeadais agus dlíteanas airgeadais

Dí-aithnítear sócmhainní airgeadais nuair atá deireadh tagtha leis na cearta conarthacha sreafaí airgid a fháil ó na sócmhainní seo nó sa chás go bhfuil na sócmhainní aistrithe agus go suntasach go bhfuil rioscaí agus luaíochtaí úinéireacht na sócmhainní aistrithe freisin. Déantar dlíteanais airgeadais a dhí-aithint nuair atá siad fuascailte nó múchta ar shlí éigin eile.

2.10 Gnóthachain/(caillteanais) ar luach cóir ar iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag luach cóir trí bhrabús nó caillteanas

Áirítear le gnóthachain/(caillteanais) ar iasachtaí féichiúnaí ag luach cóir trí FVTPL na gnóthachain agus na caillteanais uile ó athruithe i luach cóir iasachtaí féichiúnaí ag FVTPL. Tá an Grúpa tar éis cinneadh a dhéanamh an ghluaiseacht iomlán sa luach cóir ar an líne seo, agus an tionchar a bheidh aige sin ar ghlanbhailiúcháin airgid tirim sa tréimhse áirithe leis.

2.11 Ioncam úis agus costas úis

Aithnítear ioncam agus costas úis na n-ionstraimí airgeadais úsmhara uile seachas iasachtaí féichiúnaí ag FVTPL mar ioncam úis agus costas úis sa ráiteas ioncaim ag úsáid modh an ráta úis éifeachtach ("EIR").

Is éard is an EIR ná an ráta a dhéanann lascaíniú díreach ar íocaíochtaí airgeadais nó fáiltais mheasta amach anseo thar shaolré na hionstraime airgeadais chuig suim oll-luacha sócmhainne airgeadais nó costas amúchta an dlíteanais airgeadais.

Nuair atáthar ag déanamh amach an ráta úis éifeachtúil le haghaidh ionstraimí airgeadais seachas sócmhainní bearnaithe, déanann an Grúpa na sreafaí airgid tirim agus téarmaí conarthacha na hionstraime airgeadais a n-áireamh, ach gan na caillteanais chreidmheasa atá beartaithe a áireamh. Le haghaidh sócmhainní airgeadais ceannaithe nó bunaithe, déantar ráta úis éifeachtach coigeartaithe don chreidmheas amach le húsáid bainte as na sreafaí airgid tirim todhcháíoch atá beartaithe lena n-áirítear na caillteanais chreidmheasa atá beartaithe.

Agus ioncam úis agus costas úis a n-áireamh, cuirtear an ráta úis éifeachtach i bhfeidhm le hollsuim ghlanluacha na sócmhainne airgeadais le haghaidh sócmhainní airgeadais bearnaithe nó le costas amúchta an dlíteanais airgeadais. Le haghaidh sócmhainní airgeadais atá lagaithe tar éis dóibh a bheith tuairiscithe den chéad uair, déantar amach an t-ioncam úis tríd an ráta úis éifeachtach a chur i bhfeidhm i ndáil le costas amúchta na sócmhainne airgeadais. Más rud é nach bhfuil an tsócmhainn lagaithe go deo, mar sin déantar an t-ioncam úis a áireamh de réir an ollbhonn arís. Le haghaidh sócmhainní airgeadais a bhí lagaithe tar nuair a thuairiscítear iad den chéad uair, déantar amach an t-ioncam úis tríd an ráta úis éifeachtach a chur i bhfeidhm i ndáil le costas amúchta na sócmhainne. Ní dhéantar an áireamh chun an t-ioncam úis a dhéanamh amach de réir an ollbhonn arís, fiú más rud é go thagann feabhas ar an riosca creidmheasa a bhaineann leis an tsócmhainn.

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (ar lean)

2.12 Ioncam táille

Ioncam ó iasachtaí féichiúnaí atá gaolmhar le naisc féichiúnaithe nach n-áirítear mar laghdúchán ar oibleagáidí fiachais an féichiúnaí is ea an t-ioncam táille ó iasachtaí féichiúnaí. Aithnítear ioncam ó tháillí sa ráiteas ioncaim.

2.13 Brabús/(caillteanas) ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí

Ríomhtar brabús agus caillteanas ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí mar an difríocht idir luach anonn na n-iasachtaí agus an praghas díolacháin conarthach ag an dáta díolacháin. Áirítear sa phraghas díolacháin conarthach aon chomaoín iarchurtha sa chás go bhfuil ceart conarthach ag an GNBS aon sreabhadh airgid iarchurtha a fháil i gcomhréir le IAS 32. Aithnítear brabús agus caillteanas ar dhiúscairt iasachtaí/réadmhaoine sa ráiteas ioncaim nuair a tharlaíonn an t-idirbheart. Ní aithnítear brabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí nuair atá an nasc féichiúnaí foriomlán bearnaithe i gcomhréir leis na sonraí measúnaithe bearnaithe infhaighte is déanaí, nó dá bhféadfadh bearnú sa nasc a tharlú sa todhchaí mar thoradh ar bhrabús ar dhiúscairt iasachtaí a aithint.

2.14 Brabús/(caillteanas) ar dhiúscairt sócmhainní réadmhaoine

Ríomhtar brabús agus caillteanas ar dhiúscairt réadmhaoine mar an difríocht idir luach anonn réadmhaoine agus an praghas díolacháin conarthach ag an dáta díolacháin, lúide costais idirbhearta a bhaineann leis. Áirítear sa phraghas díolacháin conarthach aon chomaoín iarchurtha sa chás go bhfuil ceart conarthach ag an nGrúa aon sreabhadh airgid iarchurtha a fháil. Tuairiscítear brabús agus caillteanas ó dhiúscairt réadmhaoine sa ráiteas ioncaim nuair tharlaíonn an t-idirbheart.

2.15 Bearnú na sócmhainní airgeadais

Déanann an grúpa measúnú, ar bhonn rialta, ar laige sócmhainní airgeadais arna dtomhas ar chostas amúchta agus ar FVOCI ar bhonn chaillteanas chreidmheasa bheartaithe (ECL). Déantar an ECL a thomhas ag féachaint do chur chuige trí chéime:

- Céim 1: nuair nach ndearnadh méadú suntasach i riosca creidmheasa maidir le hionstraimí airgeadais ón aitheantas tosaigh, aithnítear foráil do ECL 12 mhí, is é sin an ECL atá ina dtorthaí ó imeachtaí loicthe a d'fhéadfadh tarlú laistigh de 12 mhí ón dáta tuairiscithe;
- Céim 2: nuair a rinneadh méadú suntasach i riosca creidmheasa maidir le hionstraimí airgeadais ón aitheantas tosaigh ach nuair nach bhfuil fianaise oibiachtúil ar bhearnú ann, aithnítear ECL saolré, is é sin an ECL atá ina thoradh ó imeachtaí loicthe féideartha uile a d'fhéadfadh tarlú thar shaolré na sócmhainne airgeadais;
- Céim 3: nuair a thaispeántar fianaise oibiachtúil ar bhearnú le sócmhainní airgeadais, aithnítear ECL saolré.

Tá éagsúlacht de bhealaí cur chuige a d'fhéadfá a úsáid chun meas má tá méadú suntasach tagtha ar an riosca creidmheasa a bhaineann le hionstraim airgeadais ón an tuairiscíodh é don chéad uair. I gcásanna éagsúla, beidh faisnéis cháinníochtúil mhionsonraithe a úsáidtear chun comparáid a dhéanamh idir athruithe a thagann ar riosca creidmheasa ar fáil faoin dóchúlacht atá ann go loicfead ionstraim airgeadais nó rátáil chreidmheasa foirmeálta. Déanann an Grúpa monatóireacht ar shócmhainní airgeadais atá faoi réir cheangaltais lagaithe chun meas más rud é go bhfuil méadú suntasach tagtha ar an riosca creidmheasa ó tugadh faoi deara é den chéad uair ar bhonn rialta.

Déantar an liúntas caillteanas a thomhas de réir luach láithreach na sreafaí airgid tirim atá beartaithe ó na sócmhainní airgeadais i gceist leis an ráta úis atá i bhfeidhm leis i ndáil leis an sócmhainn airgeadais.

Is ionann an modh ginearálta chun liúntas caillteanas a thuairisciú agus a thomhas i ndáil le hionstraimí airgeadais a thomhaistear ar chostas amúchta agus leis na hionstraimí sin a thomhaistear ar FVOCI. Mar sin féin, murab ionann agus an costas amúchta, déantar an liúntas caillteanas i ndáil le hionstraimí ag FVOCI a thuairisciú in ioncam cuimsitheach eile agus ní laghdaítear suim ghlanluacha na sócmhainne airgeadais sa ráiteas ar staid an airgeadais.

2.16 Bearnú sócmhainní neamh-airgeadais

Déantar suim anonn shócmhainní neamh-airgeadais an Ghrúpa a athbheithniú ag gach dáta tuairiscithe d'fhonn a chinneadh an bhfuil comhartha bearnaithe ann. Más ann do chomhartha dá leithéid déantar suim in-aisghabhála na sócmhainne a mheas. Is ionann suim in-aisghabhála sócmhainn agus a luach uasta úsáide agus a luach cothrom lúide costais le haghaidh díolacháin.

Agus luach úsáide á mheas, déantar na sreabha airgid measta amach anseo a lascainiú go dtí a luach reatha ag baint úsáide as ráta lascaine atá ag teacht le measúnú reatha margaidh luach an airgid agus na rioscaí a bhaineann leis an tsócmhainn. Aithnítear caillteanas bearnaithe sa chuntas brabús nó caillteanas má sháraíonn an tsuim anonn an tsuim in-aisghabhála.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2. Beartaí chuntasaíochta shuntasacha (ar lean)

2.17 Airgead tirim agus coibhéisí airgid tirim

Is ionann airgead agus airgead ar láimh agus éarlaisí éilimh. Is ionann coibhéisí airgid agus infheistíochtaí gearrthréimhseacha, ardleachtachta atá so-inmhalartaithe go suimeanna aitheanta airgid atá faoi réir riosca neamshuntasach athruithe ar luach. Cuimsíonn coibhéisí airgid Nótaí Gearrthéarmacha Stáitchiste a choinnítear tríd an GBCN áit a bhfuil an t-am chun aibíochta ar dháta na fála trí mhí nó níos lú.

2.18 Ionstraimí airgeadais díorthaigh

Úsáidtear díorthaigh, amhail babhtálacha tras-airgeadra agus babhtálacha malairte eachtraí chun críocha fálaíthe mar chuid de straitéis bainistíochta riosca an Ghrúpa. Ní théann an Grúpa isteach i ndíorthaigh ar mhaithe le trádáil dílseánaigh.

Is é beartas an Ghrúpa fálú a dhéanamh ar a neamhchosaint ar airgeadra eachtrach trí dhíorthaigh airgeadra a úsáid. Cuirtear díorthaigh ar fad chun cuntais ar luach cothrom trí bhrabús agus caillteanas.

Déantar díorthaigh ar luach cothrom trí bhrabús agus caillteanas a aithint ar dtús ar luach cothrom ar an dáta ar a ndéantar nó ar a bhfaightear conradh díorthaigh agus déantar iad a thomhas arís níos déanaí ar luach cothrom.

Cinntear luach cothrom díorthach ag baint úsáide as teicníc luachála um marcáil ón margadh bunaithe ar luachálacha neamhspleácha a fhaightear trí leas a bhaint as ionchuir mhargaidh inbhraite amhail cuair toraidh ar chomhcheim le rátaí malairte eachtraí agus úis.

Sna boinn tuisceana a úsáidtear do na teicnící luachála sin áirítear dóchúlacht agus uainiú ionchais shreabha airgid na hionstraime amach anseo. Rialaítear na sreabha airgid sin de réir théarmaí na hionstraime de ghnáth, cé go bhfuil gá le breith ón lucht bainistíochta i gcás ina bhfuil amhras faoi chumas an chontrapháirtí freastal ar an ionstraim de réir théarmaí an chonartha.

Luaitear díorthaigh mar shócmhainní nuair atá an luach cothrom dearfach agus mar dhliteanas nuair atá an luach cothrom diúltach.

Aithnítear gnóthachain agus caillteanais ar bhabhtálacha airgeadra sa ráiteas ioncaim mar chuid de na gnóthachain agus caillteanais i malairt eachtrach.

2.19 Fardail – Trádáil Réadmhaoine

Coinnítear trádáil réadmhaoine le haghaidh athdhíola ag costas de réir liostaí IAS 2. Aithnítear iad ar dtús ar an ráiteas an staid airgeadais ag an pointe ag ar síneadh an conradh ceannaithe leis an díoltóir. I ndiaidh an chéad aitheantas, luaitear í agus glanluach inréadaithe, cibé acu is ísle. Socraítear costais ar bhonn na gcostas aonair a bhaineann le gach sócmhainn a aithint go sonrach. Léiríonn an glanluach inréadaithe an praghas díola measta le haghaidh réadmhaoine lúide na costais mheasta uile chun í a chur i gcrích agus na costais is gá chun an díolachán a dhéanamh. Aithnítear athbhreithnithe ar luach anonn na maoine trádála sa ráiteas ioncaim.

Aithnítear brabús agus caillteanais ó dhiúscairt maoine trádála sa ráiteas ioncaim nuair tharlaíonn an t-idirbheart. Tá níos mó sonraí san áireamh i Nóta 2.14.

2.20 Réadmhaoine Infheistíochta

Tomhaistear réadmhaoine Infheistíochta ar dtús ag costas ag an bpointe ar a sínítear an conradh agus luach coir tar éis sin le aon athrú aitheanta sa ráiteas ioncaim. Aithnítear aon gnóthchán nó caillteanas ar dhiúscairt réadmhaoine infheistíochta (ríofa mar an difríocht idir ghlanfháltais ó dhiúscairt agus an suim ghlanluacha) sa ráiteas ioncaim nuair a tharlaíonn an aistriú. Aithnítear ioncam cíosa ó réadmhaoine infheistíochta sa ráiteas ioncaim.

2.21 Cánachas

Cuimsíonn cáin ioncaim cáin reatha agus iarchurtha araon. Aithnítear cáin ioncaim sa ráiteas ioncaim, ach amháin chomh fada agus a bhaineann sí le míreanna arna n-aithint in ioncam cuimsitheach eile, agus sa chás sin aithnítear in ioncam cuimsitheach eile í.

(a) Cáin ioncaim reatha

Is é atá sa cháin ioncaim reatha ná an cháin ionchais atá iníoctha ar an ioncam inchánach don bhliain ag baint úsáide as rátaí cánach arna gcur i bhfeidhm nó arna gcur i bhfeidhm go substainteach ar dháta an tuairiscithe agus coigeartú ar bith ar an gcáin atá iníoctha maidir le blianta roimhe sin.

Déantar cáin ioncaim reatha atá iníoctha ar bhrabús, bunaithe ar an dlí cánach is infheidhme i ngach dlínse, a aithint mar chostas sa thréimhse ina dtagann an brabús chun cinn.

Déantar iarmhairtí cánach na gcaillteanas reatha i gcáin ioncaim atá ar fáil le tabhairt ar aghaidh a aithint mar shócmhainn nuair is cosúil go mbeidh brabús inchánach ar fáil sa todhchaí a ndéantar na caillteanais seo a úsáid ina leith.

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (ar lean)

2.21 Cánachas (ar lean)

(a) Cáin ioncaim reatha (ar lean)

Ní dhéanfaidh aonán sócmhainní cánacha reatha agus dliteanais chánacha reatha a fhritháireamh ach amháin:

- má tá ceart infhorfheidhmithe le dlí ag an aonán na méideanna aitheanta a fhritháireamh; agus
- má tá sé i gceist ag an aonán socrú ar bhonn glan, nó an sócmhainn a réadú agus an dliteanas a ghlanadh ag an am céanna.

(b) Cáin ioncaim iarchurtha

Soláthraítear cáin ioncaim iarchurtha ina hiomláine, ag úsáid an mhodha dliteanais, ar dhifríochtaí sealadacha a thagann chun cinn idir boinn chánach sócmhainní agus dliteanais agus a méideanna carraeireachta sna ráitis airgeadais chomhdhlúite. Cinntear cáin ioncaim iarchurtha ag baint úsáide as rátaí cánach (agus dlíthe cánach) atá curtha i bhfeidhm nó curtha i bhfeidhm go suntasach faoi dháta an ráitis faoin staid airgeadais agus go bhfuiltear ag súil go mbeidh siad i bhfeidhm nuair a réadófar an tsócmhainn cáin ioncaim iarchurtha lena mbaineann nó nuair a ghlanfar an dliteanas cáin ioncaim iarchurtha.

Aithnítear sócmhainní cáin ioncaim nuair is cosúil go mbeidh brabús inchánach ar fáil sa todhchaí a bhféadfaí na difríochtaí sealadacha seo a úsáid agus iad a chur ina leith.

Déantar cáin ioncaim iarchurtha a bhaineann le FVOC a aithint in ioncam cuimsitheach eile agus aithnítear í ina dhiaidh sin sa ráiteas ioncaim comhdhlúite mar aon leis an gcaillteanas nó gnóthachan iarchurtha.

Déantar sócmhainní agus dliteanais cáin ioncaim iarchurtha a fhritháireamh nuair atá ceart infheidhmithe le dlí ann chun dliteanais chánach reatha a fhritháireamh, agus nuair a bhaineann na sócmhainní agus dliteanais cáin ioncaim iarchurtha le cánacha ioncaim arna ngearradh ag an údarás cánachais céanna ar an aonán inchánach céanna nó ar aonáin inchánacha éagsúla nuair atá sé beartaithe na hiarmhéideanna a shocrú ar bhonn glan.

Déanann an Ghrúpa measúnú, ar bhun bliantíúil amháin, ar cháin iarchurtha bainteach le caillteanas cánach nach bhfuil in úsáid.

2.22 Soláthairtí, sócmhainní teagmhasacha agus dliteanais

Soláthairtí

Aithnítear soláthairtí ar éilimh dhlíthiúla nuair atá oibleagáid dlíthiúil nó inchiallaithe reatha ag an nGrúpa mar gheall ar imeacht atá caite; is ea is dóichí go mbeidh gá le heis-sreabhadh acmhainní chun an oibleagáid a réiteach; agus féadfar meastachán iontaofa a dhéanamh maidir le méid na hoibleagáide.

Dlitéanais theagmhasacha

Ní aithníonn an Grúpa dliteanais theagmhasacha ach nochtar iad, ach amháin sa chás gur beag seans a tharlóidh siad.

Sócmhainní teagmhasacha

Ní aithníonn an Grúpa sócmhainní teagmhasacha ach nochtar iad nuair is cosúil go mbeidh insreabhadh tairbhí eacnamaíocha i gceist. Má éiríonn réadú ioncaim geall le cinnte ansin aithnítear an tsócmhainn lena mbaineann.

Déantar dliteanais agus sócmhainní teagmhasacha a mheasúnú ar bhonn leanúnach lena chinntiú go léirítear go hiomchuí sna ráitis airgeadais iad.

2.23 Scairchaipiteal

(a) Díbhinní ar ghnáthscaireanna

Aithnítear díbhinní ar ghnáthscaireanna i gcothromas sa tréimhse ina bhfaomhann scairshealbhóirí an Ghrúpa iad.

(b) Cúpón ar ionstraim chothromais eile

Déantar íocaíochtaí cúpón ar fhobhannaí a rangáítear mar gnáthscaireanna a léiriú go díreach i gnáthscaireanna, nuair a fhograitítear iad.

2.24 Airgead tirim tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN

Éilítear ar an nGrúpa urrús comhthaobhach airgid thirim a thabhairt do GBCN faoi chomhaontú breactha comhthaobhachta (CPA) arna aontú idir GBCN agus an GNBS. Is í GBCN an contrapháirtí i leith díorthaigh uile an GNBS. Ní mór go dtabharfaí airgead tirim mar urrús comhthaobhach do GBCN d'fhonn a cuid nochta don Ghrúpa i ndáil lena staideanna díorthach a laghdú. Braitheann an méid urrúis chomhthaobhach ar measúnú den riosca creidmheasa curtha i gcrích ag GBCN.

Déantar airgead tirim a thugtar mar urrús comhthaobhach a thaifeadh mar urrús comhthaobhach le GBCN sa ráiteas ar an staid airgeadais. Déantar aon ús iníoctha nó infhála ag eascairt ón méid a thugtar mar urrús comhthaobhach a thaifeadh sa chaiteachas úis nó san ioncam úis faoi seach.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (ar lean)

2.25 Nótaí Státhchiste

Is nótaí leachtacha, úis iad Nótaí an Státhchiste a choinnítear tríd an GBCN áit a bhfuil an t-am chun aibíochta ar dháta na fála níos mó ná trí mhí. Aithnítear Nótaí Státhchiste sa ráiteas ar staid airgeadais. Déantar aon ús is infíochta nó infhaighte ar Nótaí Státhchiste a thaifeadh i gcostas úis nó in ioncam úis faoi seach.

2.26 Réadmhaoin, innealra agus trealamh

Thabhaigh an Ghníomhaireacht costais as spás oifige ar léas a fheistiú. Rinneadh costais a thabhaítear a chaipitliú sa ráiteas faoin staid airgeadais mar réadmhaoin, innealra agus trealamh de réir IAS 16. Rinneadh an tsócmhainn aitheanta a dhímheas ar thar saol an sócmhainn, ag comhlíonadh IAS 16.

2.27 Léasanna

Mar Léasaí

Ag tosú an chonartha, measann an Ghrúpa cé acu léas an chonaradh nó an bhfuil léas ann. Is léas é, nó tá léas i, conradh má léiríonn an chonaradh ceart sócmhainn aitheanta a rialú ar feadh tréimhse ama mar chúiteamh ar chomaoin. Déantar an sócmhainn ceart úsáid a dhímheas tar éis sin ag úsáid modh an mhéid chothroim. Mar tharlaíonn seo, aithníonn an Ghrúpa sócmhainn ceart úsáid agus dliteanas léasa at dáta tús an léasa.

Tomhaistear an sócmhainn ceart úsáid ag costas ar dtús, a chuimsíonn an méid tosaigh dliteanas léasa coigeartuithe do aon íocaíochtaí léasa déanta ag nó roimh an dáta tosaigh, móide aon costais díreach tabhaithe, lúide aon dreasacht léasa a fuarthas. Dímheastar an sócmhainn ceart úsáid tar éis sin ag úsáid modh an mhéid chothroim ón dáta tosaigh go dtí an dáta ba luaithe idir deireadh saolré ionchais an sócmhainn ceart úsáid nó deireadh an léasa. Déantar sócmhainn an chirt úsáide a mheas le haghaidh lagaithe má tá táscairí lagaithe ann. Má dhéantar measúnú go bhfuil an tsócmhainn cheart úsáide lagaithe laghdáitear an luach tugtha anonn. Coigeartaítear an sócmhainn ceart úsáid do aththomhais áirithe den dliteanas léasa.

Tomhaistear an dliteanas léasa ar dtús ag luach reatha na híocaíochtaí léasa nach bhfuil íochta ag an dáta tosaigh, lascainithe ag úsáid ráta iasachta breisióch. Tomhaistear dliteanas léasa ag costas amúchta ag úsáid an modh ráta úis éifeachtach. Aithnítear speansas úis léasa ar an dliteanas léasa. Aththomhaistear dliteanas léasa nuair atá athrú in íocaíochtaí léasa todhchaíocht. Nuair a aththomhaistear na dliteanas léasa mar seo, déantar coigeartú comhfhreagrach ar shuim ghlanluacha an sócmhainn ceart úsáid.

Mar léasóir

Aithníodh réadmhaoin a fuair SRCN chun críche mar tithíocht shóisialta mar fhardail de réir IAS 2 go dtí 28 Meán Fómhair 2019. Ar an dáta seo, aistríodh na réadmhaoin go réadmhaoin infheistíochta agus rinneadh iad a thuaraisic de déir IAS 40 tar éis sin.

Tuaráiscítear ioncam cíosa ar éirí ó léasanna oibriúcháin ar mhodh an mhéid chothroim thar téarma an léasa.

2.28 Leasanna neamh-rialaithe i bhfochuideachtaí

Is é atá i gceist le leasanna neamh-rialaithe i bhfochuideachtaí ná gnáth-scairchaipiteal agus/nó cothromas eile i bhfochuideachtaí nach féidir a chur i leith an mháthair-aonáin, go díreach nó go hindíreach.

Féadfar brabús a d'fhéadfadh a bheith i gceist i dtréimhse ar bith a leithdháileadh ar an leas neamh-rialaithe de réir an toraidh is fearr ar infheistíocht a d'fhéadfaí a íoc leis na hinfheisteoirí seachtracha. Déantar caillteanas a bhíonn i gceist i dtréimhse ar bith a leithdháileadh ar an leas neamh-rialaithe suas go dtí luach an leasa neamh-rialaithe sa Ghrúpa amháin, mar glacann an GNBS beagnach tairbhí agus rioscaí eacnamaíochta uile an Ghrúpa.

An 26 Bealtaine 2020, d'fheidhmigh GNBS rogha chun scairseilbh 51% na n-infheisteoirí príobháideacha a cheannach i GINBS. Tar éis an dáta seo, ní raibh aon leasanna neamh-rialaitheacha in aon fochuideachtaí de chuid an GNBS.

2.29 Luach cothrom a chinneadh

Tomhaiseann an Ghrúpa luach cothrom de réir IFRS 13 a sainmhíoníonn luach cothrom agus an praghas a bheadh ar fáil dá ndíolfaí sócmhainn nó dá n-íocfaí as dliteanas a aistriú mar idirbheart ordúil idir rannpháirtithe margaidh ag an dáta tomhais sa phríomh margadh, nó dá éagmais, an margadh is mó tairbhe a bhfuil rochtain ag an nGrúpa air ag an dáta sin, cé acu má tá an praghas sin inbhraite go díreach nó measaithe ag úsáid teicnící luachála eile.

Is ag luach cothrom a aithnítear ionstraimí airgeadais ar dtús agus, ar leith ó shócmhainní airgeadais ag luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas, déantar an tsuim ghlanluacha thosaigh a choigeartú do chostais dhíreacha agus incriminteachta idirbhirt. I ngnáthchúrsa gnó, is ionann an luach cothrom tosaigh agus praghas an idirbhirt (luach cothrom na comaoine tugtha nó faighte).

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (ar lean)

2.29 Luach cothrom a chinneadh (ar lean)

I ndiaidh aithint tosaigh, is trí úsáid a bhaint as teicnící luachála a chinntear luachanna cothroma. Déanann na teicnící seo iarracht an úsáid is fearr ar fáil go poiblí agus is féidir a bhaint as ionchuir inbhraite ábhartha agus go mbaintear a laghad úsáide agus is féidir as ionchuir neamh-inbhraite. San áireamh sna teicnící luachála a úsáideadh bhí fachtóirí a chreideann bainistíochta bheadh á gcur san áireamh ag rannpháirtithe margaidh agus idirbheart á phraghsáil. Is féidir go mbeadh úsáid a bhaint as idirbheart ordúla a rinneadh le déanaí idir rannpháirtithe margaidh, tagairt d'ionstraimí cosúla eile, samhlacha praghsála i leith conradh céadrogha, anailís sreabhadh airgid lascainithe agus teicnící luachála eile a mbaineann rannpháirtithe margaidh úsáid astu go minic san áireamh sna teicnící luachála.

Teicnící luachála

I gcás iasachtaí féichiúnaí a thomhaistear ag FVTPL, déantar luach cóir na n-ionstraimí sin a mheas le hionchuir ón mbainisteoireacht trí shamplaí luachála a ghintear go himmheánach bunaithe ar phointí sonraí margaidh in-chomparáide atá roghnaithe. Níl formhór den ionchur suntasach leis na samplaí seo inbhraiteach go héasca sa mhargadh agus mar sin is ó phraghsanna an mhargaidh i ndáil le sócmhainní eile dá macasamhail a dhéantar amach an t-ionchur, nó de réir meastacháin bunaithe ar toimhdí áirithe. Bíonn breithiúnas bainisteoireachta agus meastachán de dhíth chun ionchur príomhúil a úsáidtear a dhéanamh amach dála sreafaí airgid na sócmhainne atá beartaithe don todhchaí, agus srathú na punainne, chomh maith leis na rátaí lascaine oiriúnacha.

Is éard atá i gceist leis an modheolaíocht luachála le haghaidh iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag FVTPL ná na sreafaí airgid ionchais a mheas a ghinfidh an tsócmhainn airgeadais agus ansin na luachanna seo a lascainiú ar ais chuig an luach láithreach. I measc na dtoimhdí atá san áireamh sna teicnící luachála seo tá:

- cinneadh a dhéanamh ar an srathú oiriúnach don phunann chun sócmhainní a bhailiú le chéile i ngrúpaí ina bhfuil tréithe riosca cosúla;
- an dóchúlacht atá ann go mbeidh sreafaí todhchaíocha airgid agus an t-amú atá beartaithe leo; agus
- ráta lascaine atá oiriúnach a roghnú le haghaidh sócmhainn airgeadais nó grúpa de shócmhainní airgeadais, bunaithe ar an meastóireacht a dhéanann an mbainisteoireacht ar shaintréithe an urrúis chomhthaobhaigh/an sreabhadh airgid agus faisnéis mhargaidh ábhartha.

I ndáil le díorthaigh thar an gcuntar, déantar luach cothrom a ríomh bunaithe ar theicnící luachála. Féadfar luach cothrom a mheas trí úsáid a bhaint as praghsanna luaite margaidh d'ionstraimí cosúla, coigeartaithe le haghaidh difríochtaí idir an ionstraim luaite agus an ionstraim a bhfuil luach á lua léi. Sa chás go ndéantar an luach cothrom a ríomh bunaithe ar anailís sreabhadh airgid lascainithe, is í an mhodheolaíocht atá ann, úsáid a bhaint, a mhéid agus is féidir, as sonraí margaidh atá inbhraite go díreach nó intuigthe ó phraghsanna ionstraimí, cosúil le cuair toraidh ráta úis, praghsanna cothromas agus tráchtarraí, raonta difríochta creidmheasa, luaineachtaí rogha agus rátaí airgeadra.

Is éard atá i gceist leis an modheolaíocht luachála na sreafaí airgid ionchais a ríomh faoi théarmaí gach conradh sonrach agus ansin na luachanna seo a lascainiú ar ais chuig an luach láithreach. I measc na dtoimhdí atá san áireamh sna teicnící luachála seo tá:

- Dóchúlacht agus uainiú ionchais sreafaí todhchaíocha airgid na hionstraime. Rialaítear na sreabha airgid sin de réir théarmaí na hionstraime de ghnáth, cé go bhféadfaí gá le breith ón lucht bainistíochta i gcás ina bhfuil amhras faoi chumas an chontrapháirtí freastal ar an ionstraim de réir théarmaí an chonartha. Ina theannta sin, d'fhéadfadh go mbeadh sreafaí todhchaíocha airgid íogair do theagmhas imeachtaí todhchaí, athruithe ar rátaí margaidh san áireamh; agus
- Ráta lascaine oiriúnach a roghnú don ionstraim, bunaithe ar na cuair toraidh ráta úis lena n-áirítear cinneadh maidir le raon oiriúnach difríochta don ionstraim don ráta saor ó riosca. Déantar an raon difríochta a choigeartú chun cuntas a dhéanamh de shainphróifíl riosca creidmheasa an nochta.

Tá na coigeartuithe i ríomh luach láithreach sreafaí todhchaíocha airgid bunaithe ar fhachtóirí a chreideann bainistíocht a chuirfeadh rannpháirtithe margaidh san áireamh agus an ionstraim airgeadais á phraghsáil.

Féadfar ionstraimí airgeadais áirithe eile (sócmhainní agus dliteanais) a luacháil bunaithe ar theicnící luachála a bhfuil gné shuntasach margaidh amháin nó níos mó nach bhfuil inbhraite san áireamh iontu. Nuair a bhíonn teicníc luachála a bhfuil sonraí inbhraite luaite léi á cur i bhfeidhm, déantar meastacháin chun léargas a thabhairt ar neamhchinnteachtaí i luachanna cothroma a eascraíonn as easpa sonraí margaidh. I ndáil leis na hionstraimí seo, níl an tomhas luach cothrom chomh hiontaofa. Is dá nádúr go bhfuil luachálacha bunaithe ar shonraí neamh-inbhraite neamhchinnte mar nach bhfuil ach beagán nó nach bhfuil aon sonraí margaidh reatha ar fáil chun an praghas ag a dtarlódh idirbheart ordúil idir rannpháirtithe margaidh faoi na coinníollacha margaidh reatha a chinneadh.

D'fhéadfadh go mbeadh coigeartú aschur na teicníce luachála ag teastáil i ndáil le ríomh luach cothrom d'aon ionstraim airgeadais chun léargas a thabhairt ar chostas an riosca creidmheasa, dá mbeadh a leithéid curtha san áireamh ag rannpháirtithe margaidh, sa chás nach bhfuil siad neadaithe sna teicnící bunúsacha luachála.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (ar lean)

2.30 Speansais riaracháin

Aithnítear speansais riaracháin ar bhunús fabhrú.

3. Breithiúnais agus meastacháin chuntasaíochta criticiúla

Agus ráitis airgeadais á n-ullmhú de réir IFRS, éilítear go mbainfear úsáid as meastacháin agus go nglacfar le boinn tuisceana a théann i gcion ar na suimeanna a thuairiscítear maidir le sócmhainní, dliteanais, ioncam agus costais chomh maith le nochtadh sócmhainní agus dliteanais theagmhásacha. Déantar measúnú leanúnach ar mheastacháin agus breithiúnais agus bíonn siad bunaithe ar thaithí roimhe seo agus ar thosca eile lena n-áirítear ionchais maidir le himeachtaí amach anseo a mheastar a bheith réasúnach i gcúinsí an cháis. Toisc go mbíonn meastachán ar an dóchúlacht go dtarlódh imeachtaí amach anseo ina chuid de bhreithiúnas an lucht bainistíochta, d'fhéadfadh na torthaí iarbhrí a bheith difriúil ó na meastacháin sin, a d'fhéadfadh dul i gcion ar na méideanna a thuairisceofar le haghaidh sócmhainní agus dliteanas amach anseo.

Creideann an lucht bainistíochta go bhfuil na boinn tuisceana bhunúsacha a úsáidtear iomchuí agus dá bhrí sin, go léiríonn ráitis airgeadais an Ghrúpa an staid airgeadais agus na torthaí ar bhealach cothrom. Déantar cur síos ar na réimsí lena mbaineann leibhéal níos airde breithiúnais nó castachta, nó réimsí ina bhfuil boinn tuisceana agus meastacháin suntasach i leith na ráiteas airgeadais comhdhlúite, mar seo a leanas:

3.1 Measúnú ar luach cóir ar iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag luach cóir trí bhrabús nó caillteanas

Déantar an luach cóir ar iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag luach cóir trí bhrabús nó caillteanas (FVTPL) a mheas ag deireadh gach aon tréimhse tuairiscithe. Áirítear leis an ionchur príomhúil don mheasúnú ar luach cóir réamhaisnéis ar shreafaí airgid, rátaí lascaíne, toimhdí tráthúlachta agus breithiúnas maidir leis an mbainisteoireacht. Mar chuid de réamh-mheastachán an tsreafa airgid ní mór don lucht bainistíochta meastachán agus breithiúnas suntasach a chleachtadh lena n-áirítear toimhdí maidir le cúinsí eacnamaíocha áitiúla, feidhmíocht trádála an fhéichiúnaí agus luach na comhthaobhachta réadmhaoiné bunúscha agus an stráitéis ar glacadh leis go deireanach don fhéichiúnaí sin. Féadfar difríocht a bheith ann idir na sreafaí airgid tirim iarbhrí, agus an t-am a tharlaíonn sé, ó na sreafaí airgid tirim formheasta chun na críche an luach cóir a mheas le haghaidh gach aon nasc féichiúnaí. Go hiondúil, bíonn na réamh-mheastacháin sreafaí airgid bunaithe ar an stráitéis ar tháinig ar comhaontas maidir leis is deireanaí i ndáil le gach aon féichiúnaí atá faoi réir athraithe.

Déantar na toimhdí a úsáidtear chun méid agus tráthú sreabha airgid na todhchaí a réamh-mheas d'fhéichiúnaithe aonair, maidir le srathú na punainne sócmhainní comhthaobhachta agus maidir leis na rátaí lascaíne oiriúnacha le bheith curtha i bhfeidhm in áirímh ar shreafaí airgid lascaíne a athbhreithniú go tréimhsiúil ag an lucht bainistíochta. Is féidir le GNBS breithiúnas bainisteoireachta a fheidhmiú i ndáil le luachanna cóir atá ríomhairithe nó le hionchuir leis an ríomhaireacht um an luach cóir nuair a chreideann sé go léirítear leis sin luach cóir na sócmhainne ar bhealach níos cruinne. Tá éiginnteacht shuntasach sa mhargadh i gcónaí maidir le Covid-19 agus an tionchar eacnamaíoch gaolmhar. Ag an dáta tuairiscithe, rinne an GNBS breithniú ar thionchar Covid-19 agus bearta rialaithe paindéime náisiúnta gaolmhara le linn 2020 ar ionchuir sa ríomh luacha chóir lena n-áirítear an tionchar ar fhachtóirí lascaíne agus uainiú agus luach sreafaí airgid tuartha ó shócmhainní comhthaobhachta.

Chun sainaitheantas a dhéanamh, rangáítear iasachtaí féichiúnaí le chéile ar bhonn nasc a dhéanamh. Is éard is nasc ná roinnt mhaith iasachtaí atá rangaithe le chéile agus atá eisithe chuig an iasachtaí céanna nó chuig grúpa d'iasachtaí atá nasctha ar bhonn eacnamaíochta.

Déantar an luach cóir a mheas le haghaidh gach aon cónasc tríd an luach láithreach den sreabhadh airgid atá formheasta le bheith ginte le gach aon nascadh a dhéanamh amach. Léirítear leis na sreafaí airgid meastachán is fearr an GNBS i ndáil le gach uile nascadh agus áirítear leo diúscairtí comhthaobhacht réadmhaoiné agus sreafaí airgid neamh-diúscairte eile (ar nós ioncaim chíosa).

Tá beartas an Ghrúpa maidir le tomhas cóirluacha ar shócmhainní airgeadais leagtha amach i mbeartas cuntasaíochta 2.28.

Áirítear leis na meastacháin shuntasacha maidir le luach cóir iasachtaí féichiúnaithe an Ghrúpa an amú, fachtóirí lascaíne agus luach réaduithe luach na sócmhainní chomh maith leis na heis-sreafaí a bhaineann leo. Is ionann an luach tugtha anonn d'iasachtaí féichiúnaí a thomhaistear ar FVTPL amhail an 31 Nollaig 2020 agus €850m (2019: €1,227m) agus is ionann an t-athrú sa luach cóir le linn na bliana agus €149m (2019: €230m).

3. Breithiúnais agus meastacháin chuntasaíochta criticiúla (ar lean)

3.1 Fair value assessment of debtor loans at fair value through profit or loss (ar lean)

Sa tábla a leanann léirítear meastachán ar an tionchar a bhíonn ag athraithe i luachanna comhthaobhachta ag luach cóir iasachtaí féichiúnaí.

Earnáil	+/-1% €m	+/-3% €m	+/-5% €m
Talamh agus Forbairt	+/- 6	+/- 17	+/- 28
Réadmhaoin Infheistíochta ⁹	+/- 3	+/- 9	+/- 15
Iomlán	+/- 9	+/- 26	+/- 43

Sa tábla a leanann léirítear meastachán ar an tionchar a bhíonn ag athraithe i fachtóirí lascainithe ag luach cóir iasachtaí féichiúnaí.

Earnáil	- 5% €m	- 3% €m	- 1% €m	+1% €m	+3% €m	+5% €m
Talamh agus Forbairt	44	26	8	(8)	(24)	(39)
Réadmhaoin Infheistíochta ⁹	20	12	4	(4)	(11)	(18)
Iomlán	64	38	12	(12)	(35)	(57)

Sa tábla a leanann léirítear meastachán ar an tionchar a bhíonn ag athraithe i tráthúlacht sreafaí airgid ag luach cóir iasachtaí féichiúnaí.

Earnáil	+6 mhí €m	+3 mhí €m	- 3 mhí €m
Talamh agus Forbairt	(26)	(13)	13
Réadmhaoin Infheistíochta ⁹	(15)	(7)	8
Iomlán	(41)	(20)	21

3.2 Breithiúnas agus meastacháin eile an luchta bainistíochta

Chun na ráitis airgeadais a ullmhú, rinne an lucht bainistíochta breithiúnais, meastacháin agus toimhdí ag a bhfuil tionchar ar na méideanna a dhéantar a thuairisciú maidir le sócmhainní agus dliteanais ag dáta dheireadh na bliana. D'fhéadfadh torthaí iarbhrí a bheith éagsúil ó na meastacháin sin. Déantar meastacháin agus toimhdí bunúsacha a athbhreithniú ar bhonn leanúnach.

Is iad na breithiúnais shuntasacha arna ndéanamh ag an nGrúpa. Ach amháin iad sin ag baint le luach cothrom iasachtaí féichiúnaí chun na ráiteas airgeadais a ullmhú:

- fardail – maoine trádála,
- infheistíochtaí a rinneadh in ionstraimí cothromais, agus
- réadmhaoin infheistíochta.

Fardail – maoine trádála

(a) Breithiúnais arna ndéanamh

Fardail – déantar cuntasaíocht i leith maoine trádála faoi IAS 2 Fardail, i gcomórtas le IAS 40 Maoine Infheistíochta. Is maoine trádála iad sócmhainní maoine atá a choinneáil le haghaidh athdhíola. Aithnítear iad ar dtús ar ráiteas staid an airgeadais ag an bpointe ar a ndéantar an Conradh ceannaigh a shíniú leis an díoltóir, ar aon dul le beartas cuntasaíochta 2.19. Tar éis dóibh a bheith aitheanta ar dtús, déantar maoine trádála a lua ag an gceann is íochtaraí de chostas agus glanluach inréadaithe. Tá costas bunaithe ar bhun aithint shainiúil de chostais aonair ag baint le gach sócmhainn.

(b) Meastacháin arna n-úsáid

Is ionann glanluach inréadaithe agus praghas díola measta le haghaidh maoine móide na costais chríochnaithe mheasta uile agus na costais atá riachtanach chun an díolachán a dhéanamh. Aithnítear athbhreithnithe ar luach anonn na maoine sa ráiteas ioncain. Is ionann an t-athbhreithniú ar ghlanluacháil inréadaithe na maoine trádála agus meastachán bunaithe ar chéatadán chríochnaithe na maoine atá i mbéal forbartha nó bunaithe ar mheasúnú ar fhaisnéis ón margadh maidir le maoine trádála arna gcur i gcrích. Ós rud é gur meastachán cuntasaíochta an meastachán sin, tá sé faoi réir ag neamhchinnteacht.

9 Baineann maoin infheistíochta le Díghiaráil Cónaithe, Díghiaráil Trádála agus Díghiaráil NRE

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

3. Breithiúnais agus meastacháin chuntasaíochta criticiúla (ar lean)

3.2 Breithiúnas agus meastacháin eile an luchta bainistíochta (ar lean)

Réadmhaoine infheistíochta

Is luachálaí réadmhaoine neamhspléach, seachtrach le cáilíochtaí gairmiúla aitheanta cuí agus taithí ar na mallaibh sna catagóirí réadmhaoine atáthar a luacháil a shocraíonn luach cóir réadmhaoine infheistíochta. Tá aschuir ó luachálaithe ag brath ar bhreithiúnais na bainistíochta. D'úsáid an luachálaí modh infheistíochta luachála a bhain úsáid as teicníc sreabhadh airgid lascainithe. Ba iad seo a leanas na boinn tuisceanna a bhí san áireamh sa teicníc seo:

- seans feidhmiúcháin roghanna ceannaithe a shocrú;
- ráta glantoradh scoir a roghnú bunaithe ar chúinsí a chuimsíonn suíomh agus cineál aonaid cónaithe;
- sreafaí airgid cíosa ionchasach a shocrú bunaithe ar rátaí fáis do fho-inneacsanna CPI agus ollchéatadáin go glanchéatadáin do chostais oibríochta.

Is €292m (2019: €288m) an luach tugtha anonn ar réadmhaoine infheistíochta ag 31 Nollaig 2020 leis an athrú i luach cóir aitheanta sa ráiteas ioncaim ag €5m (2019: €74m).

Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais

Agus cóireáil chuntasaíochta iomchuí ar infheistíochtaí in ionstraimí cothromais á gcinneadh, breithnítear eiseadh tionchair shuntasaigh ar bhonn cás le cás, agus na táscairí a leanas á n-úsáid:

- ionadaíocht ar an mbord stiúrthóirí nó ar chomhlacht rialaithe coibhéiseach;
- rannpháirtíocht sa phróiseas ceaptha beartas;
- idirbhearta ábharacha idir an dá pháirtí;
- pearsanra bainistíochta a idirmhalartú;
- faisnéis theicniúil rithábachtach a sholáthar; agus
- cearta vótála ionchasacha.

Ag dáta an tuairiscithe, ní raibh aon infheistíochtaí ann in ionstraimí cothromais ina ndearna an Grúpa aon rialú nó tionchar suntasach.

4. Glanghnóthachain ar lasachtaí Féichiúnaí/lasachta Idirghrúpa Tomhaiste ag FVTPL

Grúpa	Nóta	2020 €'000	2019 €'000
Gluaiseacht luacha cóir ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	20	149,005	229,539

Déanann an Gníomhaireacht aicmiú agus tomhas de gach aon sócmhainn airgeadais a mheas de réir thréithe shreafaí airgid tirim conarthacha na sócmhainne agus de réir an tsamhail ghnó atá ag an nGrúpa chun an sócmhainn i gceist a bhainistiú. Déantar athruithe ar an luach cothrom a thuairisciú sa ráiteas ioncaim de réir bheartas cuntasaíochta 2.10. Féach Nóta 20 le haghaidh tuilleadh sonraí ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL atá i seilbh an Ghrúpa ag an dáta tuairiscithe. Áirítear le hiasachtaí arna dtomhas ag FVTPL iasachtaí féichiúnaí a sheilbhítear ó na hinstiúidí a ghlacann páirt, ó iasachtaí scairshealbhóra agus ó sreafaí ioncaim ráthaithe.

5. Glanghnóthchan ar réadmhaoine infheistíochta

Grúpa	Nóta	2020 €'000	2019 €'000
Gluaiseach luac cóir ar réadmhaoine infheistíochta	22	5,171	74,320

Ar 28 Méan Fómhair 2019, athrangaíodh punann réadmhaoine cónaithe SRCN ó réadmhaoine fardail-trádála go réadmhaoine infheistíochta. Luacháiltear réadmhaoine infheistíochta ag luach cóir. Aithnítear an difríocht i luach cóir sa ráiteas ioncaim de réir polasaí cuntasaíochta 2.20. Féach nóta 22 do níos mó sonraí ar réadmhaoine infheistíochta i seilbh an Ghrúpa ag an dáta tuairiscithe.

6. Ioncam úis

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Ús ar airgead agus coibhéisí airgid	4	18

Cuimsíonn ús ar airgead agus coibhéisí airgid ús tuillte ar airgead agus éarlaisí gearrthréimhseacha coinnithe i rith na bliana.

Gníomhaireacht	2020 €'000	2019 €'000
Ioncam úis dhiúltach ar iasacht chuig BSNT	181	154

Is mar gheall ar rátaí úis dhiúltacha ar an iasacht idirghrúpa ó NALM atá ioncam úis dhiúltach de €0.18m (2019: €0.15m) ar an iasacht idirghrúpa.

7. Costas úis agus a chosúil

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Ús ar bhannaí rialtais	71	302
Costais úis diúltach ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	7,478	12,559
Costais úis léasa	68	173
Iomlán úis agus costais cosúil leis	7,617	13,034

Is ús ar bhannaí gearrthéarmach rialtais coinnithe mar gheall ar aidhmeanna leachtacht é ús ar bhannaí rialtais atá ar fáil le díol aithnithe ag úsáid modh EIR. Is ionann luach ainmniúil bannaí rialtais ag an dáta tuairiscithe agus €NIALAS (2019: €325m).

Thabhaigh an Ghrúpa costais úis €7m (2019: €13m) ar airgead tirim agus coibhéis airgead tirim mar gheall ar ús dhiúltach le linn 2020.

D'aithin an Grúpa costais úis léasa ar dhliteanais léasa de €68k (2019: €173k).

Gníomhaireacht	2020 €'000	2019 €'000
Costais úis diúltach ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	1	7
Costais úis léasa	1	35
Iomlán úis agus costais cosúil leis	2	42

Mar gheall ar rátaí dhiúltach úis tá ús diúltach de €7k (2018: €4k) ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim.

D'aithin an Grúpa costais úis léasa ar dhliteanais léasa de €68k (2019: €35k).

8. Ioncam táille

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Ioncam táille ó iasachtaí féichiúnaithe	8,606	249

Ioncam atá gaolmhar le naisc féichiúnaithe nach n-áirítear mar laghdúchán ar oibleagáidí fiachais an féichiúnaí is ea an t-ioncam táille ó iasachtaí féichiúnaí. San ioncam táille a aithnítear sa bhliain féadfar táillí socruithe, táillí athstruchtúrtha, táillí imeachta, táillí feidhmiúcháin a áireamh, chomh maith le táillí idirbheartaithe ó dhíolacháin/athmhaoiniúchán iasachtaí. Tá an leibhéal d'ioncam táille bunaithe ar an gcineál de hidirbhearta a tharlaíonn le linn na bliana.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

9. (Caiteachas)/Ioncam eile

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Dáileacháin ó ionstraim chothromais (a)	788	6,782
(Caillteanas)/gnóthachan luach coir ar ionstraim chothromais (b)	(9,797)	15,720
Ioncam cíosa Léasa (c)	12,783	12,381
Athluacháil ar réadmhaoine trádála (d)	(85)	(507)
Spéansais eile (e)	(6,218)	(8,907)
Ioncam eile (f)	-	2,275
Iomlán (costas)/ioncam eile	(2,529)	27,744

(a) Fuair an Grúpa díbhinní dar luach €0.8m san iomlán (2019: €6.8m) ar a chuid infheistíochta cothromais i rith na tréimhse tuairiscithe.

(b) Tá luach cothrom ionstraimí cothromais GNBS bunaithe ar ghlanluach sócmhainne an aonáin infheistíochta amhail an dáta tuairiscithe, agus déantar athruithe ar an luach cothrom a aithint sa ráiteas ioncaim de réir bheartas cuntasáíochta 2.7. Féach Nóta 28 le haghaidh tuilleadh sonraí ar ionstraimí cothromais i seilbh an Ghrúpa ag an dáta tuairiscithe.

(c) Tuilltear ioncam cíosa léasa ó réadmhaoine cónaithe a léasú le comhlachtaí tithíochta faofa agus údarais áitiúla le haghaidh tithíochta sóisialta. Déantar é a chuntas ar bhonn líne díri thar théarma an léasa, de réir bheartas cuntasáíochta 2.2.

(d) I gcomhréir le beartas cuntasáíochta 2.19, déantar réadmhaoine trádála a thomhas ag costas agus glanluach inréadaithe, cibé acu is ísle. le linn na bliana, d'aithin an Grúpa caillteanas athluachála €0.5m (2018: ní raibh aon caillteanas nó ghnóthachan athluachála) ar na sócmhainní seo. Féach Nóta 21 le haghaidh tuilleadh sonraí maidir le sócmhainní réadmhaoine.

(e) I measc na gcostas eile tá €1.1m (2019: €3.8m) chun dlíteanas réadmhaoine glacadóireachta a urscaoileadh, €5.3m (2019: €Nialas) le haghaidh soláthar do chostais ionchais a bhaineann le ríomh úis ar iasachtaí féichiúnaí áirithe agus €0.3m (2019: €5.1m) le haghaidh táillí conartha sa bhliain airgeadais tar éis ráta toraidh ainmnithe a bhaint amach ar infheistíochtaí cothromais arna fhritháireamh le scaoileadh €0.5m a fabhraíodh in 2019 nach raibh iníochta ina dhiaidh sin.

(f) Rinne GNBS comhaontú le leachtaitheoir speisialta IBRC i 2019 maidir le díbhinn i ndáil le héilimh neamhurraithe de €2.3m.

Gníomhaireacht	Nóta	2020 €'000	2019 €'000
Costais cúitithe ó NALM	13	31,997	40,828
Brábús ar dhiúscairt troscán		-	9
Iomlán ioncam eile		31,997	40,837

10. Caillteanas ar ionstraimí airgeadais díorthaigh

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Caillteanas ar dhíorthaigh gnóthaithe ó iasachtaithe	-	(367)
Caillteanas luacha cothrom ar dhíorthaigh eile	-	(1,543)
Ús ioncaim ar ionstraimí airgeadais díorthaigh gnóthaithe	-	1,662
Ús speansais ar ionstraimí airgeadais díorthaigh gnóthaithe eile	-	(485)
Caillteanas iomlána ar ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	(733)

10. Caillteanais ar ionstraimí airgeadais díorthaigh (ar lean)

Tá luach cothrom na mbabhtálacha ar na hionstraimí seo agus aon costais iníoctha eile san áireamh i gcaillteanais ar ionstraimí airgeadais dhíorthaigh. Bhí gluaiseachtaí luach cothrom ar dhíorthaigh á spreagadh ag gluaiseachtaí margaidh a tharla i gcaitheamh na bliana cuí Tá tionchar ar luach cothrom na mbabhtálacha seo ag athruithe i rátaí Euribor agus leibhéil feidhmíochta na ndíorthach iasachtaithe. Ní bhfuarthas díorthaigh ar bith ó iasachtaithe nó díorthaigh eile a tionóladh an 31 Nollaig 2019 nó ag am ar bith le linn 2020. Soláthraítear breis faisnéise ar ionstraimí airgeadais díorthaigh i Nóta 19.

Baineann ioncam úis ar ionstraimí airgeadais díorthaigh faighte ar aithníodh €1.7m de i 2019 le hús faighte ar dhíorthaigh gnóthaithe ó Institiúidí Rannpháirteacha.

Baineann costais ar aon ionstraimí airgeadais díorthacha eile ar aithníodh €0.5m de i 2019 leis an ús atá iníoctha ar dhíorthaigh a chuirtear leis chun fálacht a dhéanamh in aghaidh neamhchosaint don riosca ráta úis.

Níl aon díorthaigh ag an Ghníomhaireacht.

11. Glanbhrabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Glan brabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí	86,840	5,479

I rith na bliana airgeadais, dhiúscair an Grúpa suim iasachtaí féichiúnaithe chuig tríú páirtithe agus athmhaoiniú iasachtaí eile. Déantar brabús nó caillteanas ar dhiúscairt agus athmaoiniú a thomhas mar an difríocht idir fáiltais díolacháin faighte agus luach anonn na n-iasachtaí agus na n-infháltas seo. Réadaigh an Grúpa glanbhrabús dar luach €86.8m (2019: €5.5m) ar iasachtaí a dhiúscairt agus a athmhaoiniú. Thuill an Grúpa ollbhrabús de €86.9m (féach nóta 20) (2019: €5.6m), agus nuair a chuirtear é sin in éineacht leis na costais diúscairtha de €0.02m (2019: €0.1m), b'ionann an glanbhrabús ar dhiúscairt iasachtaí agus €86.8m (2019: €5.5m).

Ní dhearna an Ghníomhaireacht aon iasachtaí a dhiúscairt.

12. Glanbhrabús ar dhiúscairt sócmhainní réadmhaoine

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Glanfháltais ó dhiúscairt infheistíochtaí réadmhaoine	43,931	46,505
Costas bainteach de shócmhainní réadmhaoine a íocadh	(9,451)	(7,138)
Glanbhrabús iomlán ar dhiúscairt agus athmaoiniú sócmhainní réadmhaoine	34,480	39,367

Déantar brabús nó caillteanas ar dhiúscairt réadmhaoine a thomhas mar an difríocht idir fáiltais díolacháin faighte agus luach anonn na sócmhainní réadmhaoine sin lúise na costas díola atá gaolmhar leo. Réadaigh an Grúpa glanbhrabús de chuid €34.5m (2019: €39.4m) ar dhiúscairt na sócmhainní réadmhaoine trádála sa bhliain airgeadais.

Ní dhearna an Ghníomhaireacht aon aonaid réadmhaoine a dhiúscairt mar nach bhfuil aon shócmhainní réadmhaoine ag an Ghníomhaireacht.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

13. Costais riaracháin

Grúpa	Nóta	2020 €'000	2019 €'000
Costais in-aisíochta le GBCN	13.1	31,996	38,809
Táillí príomhsheirbhíseora	13.2	6,942	7,022
Táillí máistir-sheirbhíseora	13.3	1,475	1,525
Táillí bainistíochta punainne	13.4	3,348	2,346
Táillí dlí	13.5	8,384	5,495
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	13.6	4,987	5,370
Costais chósa agus áitíochta	13.7	4,174	4,333
Táillí iniúcháireachta inmheánacha	13.8	614	667
Luach saothair an iniúchta seachtraigh	13.9	832	832
Táillí agus costais an Bhord agus an Choiste	13.10	276	474
Iomlán na gcostas riaracháin		63,028	66,873

Gníomhaireacht	Nóta	2020 €'000	2019 €'000
Costais riaracháin			
Costais in-aisíochta le GBCN	13.1	31,996	38,809
Costais áitíochta agus ciosa	13.7	-	318
Táillí agus costais an bhoird agus coiste	13.10	276	474
Iomlán na gcostas riaracháin		32,272	39,601

Aithnítear na costais in-aisíochta le GBCN mar chostas don GNBS. Aisíocann NALM na costais uile, seachas táillí Boird agus coiste agus costais tabhaithe ag an GNBS, leis an GNBS. Chúitigh NALM costais iomlána de chuid €32.0m (2019: €40.8m) le GNBS an Gníomhaireacht.

Gníomhaireacht	Nóta	2020 €'000	2019 €'000
Costais in-aisíochta le NAMAI			
Costais in-aisíochta le NALM	13.1	31,996	38,809
Costais áitíochta agus ciosa		1	2,019
Iomlán costais in-aisíochta le NALM	9	31,997	40,828

13.1 Costais in-aisíochta leis an GBCN

Faoi Alt 42 (4) den Acht, tá dualgas ar an GNBS na costais tabhaithe ag GBCN de thoradh a fhoireann a shannadh agus seirbhísí a sholáthar don GNBS a chúiteamh le GBCN. Tá na costais san áireamh sna méideanna nochtaithe i ráitis airgeadais GNBS mar gheall ar am a ghlac sé a dá ráiteas airgeadais a chuir le chéile.

Cuimsítear costais ó costais foirne de €24.6m (2019: €28.9m) agus forchostais agus costais seirbhísí roinnte de €7.4m (2019: €9.9m).

Tabhaíonn GBCN costais indíreacha ar nós tuarastail, cíos, TF, seirbhísí oifige agus gnó. Ina theannta sin, soláthraíonn GBCN seirbhísí comhroinnte do GNBS, lena n-áirítear TF, Acmhainní Daonna agus Airgeadas. Ba ionann costas tuarastail fhostaithe leithdháilte GBCN (nach Oifigigh an GNBS iad) a sholáthraigh na seirbhísí sin do GNBS le linn 2020 agus €3.2m (2019: €3.6m).

D'aontaigh GNBS cuid coibhneasach de chostais forchostais seachtach tabhtah ag an GNBS a aisíoc ar bhun lárnach áit a deachaigh chun leasa GNBS go díreach nó go hindíreach tríd soláthar earraí agus seirbhísí gaolmhar. Tá costais teicneolaíocht faisnéise, seirbhísí oifige agus gnó, chomh maith le dímhias in mar úsáid sócmhainn seasta agus forchostais lárnach eile san áireamh.

13. Costais riaracháin (ar lean)

13.1 Costais in-aisíochta leis an GBCN (ar lean)

Gearrtar na costais tabhaithe ag GBCN ar an GNBS (an Ghníomhaireacht) agus déanann NALM an Ghníomhaireacht a chúiteamh.

Costais foirne

Níl aon fhostaithe ag an nGrúpa. Tá an pearsanra ar fad fostaithe ag GBCN agus déanann GBCN costas tuarastail na foirne atá ag obair go lánaimseartha i ngnó an GNBS a athmhúirearú ar an nGrúpa. Ba ionann an costas tuarastail iomlán lena n-áirítear costais pinsin don tréimhse tuairiscithe agus €24.6m (2019: €28.9m). Is gá na nochtaithe aisíochta a leanas faoi Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016).

Bailiúcháin cistí leasa foirne	2020 €m	2019 €m
Bunphá	18.0	20.5
Pá i gcoibhneas le feidhmíocht	-	0.5
Liúntas	0.1	0.1
<i>Sochar foirne gearr-théarmach</i>	18.1	21.1
Sochar foirceannaithe	2.0	2.8
Árachas sóisialach pá-choibhneasa	1.9	2.1
Ranníocaíochtaí pinsin	2.6	2.9
Bailiúcháin cistí leasa foirne iomlán	24.6	28.9

Ba é líon na bhfostaithe de chuid an GBCN a bhí páirteach go díreach sa Ghrúpa ('Oifigigh GNBS') ag an dáta tuairiscithe ná 174 (2019: 211). Fágfaidh 20 fostaí ann GNBS mar chuid den Scéim Iomarcaíochta Deonaí ('VRS') (2019: 32).

Níor dearnadh aon íocaíochtaí i gcoibhneas le feidhmíocht i 2020. Rinneadh íocaíochtaí i gcoibhneas le feidhmíocht de €0.5m le 56 baill foirne i 2019 agus bainneann siad leis an tréimhse 1 Eanáir 2019 go 31 Nollaig 2019.

Aithníodh costais de €2.0m (2019: €2.8m) ag baint le sochair foirceannaithe (VRS agus saoire gharraíodóireachta san áireamh) in 2020, a raibh €1.0m (2019: €1.4m) de inchurtha i leith íocaíochtaí reachtúla agus íocaíochtaí iomarcaíochta eile, bhain €0.4m (2019: €0.6m) leis an "scéim choinneála"¹⁰, agus €0.6m (2019: €0.8m) le saoire gharraíodóireachta. Ní costas incriminteach don GNBS atá i gceist leis an tsaoire gharraíodóireachta, ach cuid den chostas foriomlán tuarastail a bheadh tabhaithe ag GNBS cibé cinneadh a bheadh déanta maidir leis na baill foirne lena mbaineann a chur ar saoire gharraíodóireachta. Bhí 20 ball foirne (2019: 32) i dteideal saoire gharraíodóireachta trí mhí faoin VRS. Chomh maith leo siúd ar glacadh leo don VRS, cuireadh 1 bhall foirne (2019: 2) ar saoire gharraíodóireachta le linn 2020. Mhair saoire gharraíodóireachta an ball foirne trí mhí (2019: meán de mhí amháin). Rinneadh na cinntí maidir le ball foirne a chur ar saoire gharraíodóireachta ar bhonn cás ar chás agus rinneadh measúnú, inter alia, ar ról an duine sin i GNBS agus fostóir nua an duine sin. Tarlóidh tuilleadh iomarcaíochta ar bhonn céimnithe gach bliain thar an chuid atá fágtha de ré GNBS.

Tá Oifigigh an GNBS ina mbaill de Scéim Pinsean Sochair Shainithe GBCN agus déanann GBCN ranníocaíochtaí sa scéim seo thar ceann na bhfostaithe úd. Déantar costas na ranníocaíochtaí pinsean seo a athmhúirearú ar an GNBS. Tá costas na ranníocaíochtaí pinsean le fáil i Nóta 39.

I measc na gcostas foirne tá tuarastal an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin mar atá luaite anseo thíos:

Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin)	2020 €	2019 €
Tuarastal	430,000	426,675
Sochair incháinithe	19,246	19,982
	449,246	446,657

San áireamh i luach saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin tá buntuarastal, sochair incháinithe agus íocaíocht i gcoibhneas le feidhmíocht de suas le 60% de thuarastal bliantúil. Is ionannsochar incháinithe agus sochar tuille le linn an tréimhse tuarastála agus is féidir le árachas sláinte, carr cuideachta agus síntiús proifisiúnach bheith san áireamh. Bhí an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin i dteideal íocaíocht i gcoibhneas le feidhmíocht don bhliain 2019 agus 2020, ach i bhfianaise na ndúshlán geilleagraic ag tabhairt aghaidh ar an tír, tharscail sé a theidliocht i ndáil leis an íocaíocht seo.

10 Ní bhaineann an scéim choinneála ach amháin i gcúnsí ina ndearnadh iomarcaíocht ar bhaill foirne, inar chomhlíon siad gach caighdeán agus inar fhan siad le GNBS don tréimhse riachtanach le sainordú reachtúil na Gníomhaireachta a chomhall.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

13. Costais riaracháin (ar lean)

13.1 Costais in-aisíochta leis an GBCN (ar lean)

Baineann na laghduithe pá a ndearnadh foráil dóibh san Acht um Bearta Airgeadais Éigeandála ar Mhaithe le Leas an Phobail 2013, a tháinig i bhfeidhm an 1 Iúil 2013, le hoifigigh GNBS. Rinneadh foráil san Acht um Bearta Airgeadais Éigeandála ar Mhaithe le Leas an Phobail 2015 d'aisiriú na laghduithe pá sin dóibh siúd uile a raibh tionchar ag reachtaíochta 2013 orthu. Cuireadh an chéad aisiriú faoin Acht um Bearta Airgeadais Éigeandála ar Mhaithe le Leas an Phobail 2015 chun feidhme in Aibreán 2017, agus rinneadh aon trian den laghdú a rinneadh ar thuarastal an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin in 2013 a aisiriú mar thoradh. Cuireadh an dara aisiriú i bhfeidhm in Aibreán 2018. Cuireadh an aisiriú deiridh i bhfeidhm in Aibreán 2019.

Ní sháraíonn teidlíochtaí pinsin an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin téarmaí caighdeánacha scéim eiseamláireach aoisliúntais na hearnála poiblí. Is é POF GBCN a chinneann luach saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin i ndiaidh comhairliúcháin le Bord GNBS. Le comhairle á tabhairt maidir le luach saothair, soláthraítear faisnéis do Choiste Comhairleach GBCN ó dhearcthaí Choiste Luach Saothair GBCN amidir le dualgais an Bhoird polasaí Rialtas a chuir i bhfeidhm ag baint leis an luach saothar seo.

Príomhphearsanra bainistíochta

Sainítear príomhphearsanra bainistíochta faoin gCód Cleachtais do Rialachas na gComhlachtaí Stáit 2016 ('an Cód') mar na baill foirne sin a thuairiscíonn go díreach don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin. Bhí 5 (2019: 6) tuarascáil bainistíochta díreach ag Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin le linn 2020 agus ba ionann an cúiteamh iomlán a íocadh leo i 2020 agus €1.0m (2019: €1.1m).

Sochair Uile na bhFostaithe

Tá sochair uile na bhfostaithe, laistigh de bhandáil pá de €25,000 ó €50,000 suas ag 31 Nollaig 2020 agus 2019, leagtha amach sa tábla a leanann.

Banda pá	Uimhir fostaithe 2020	Uimhir fostaithe 2019
suas go €50,000	21	40
€50,001 - €75,000	25	31
€75,001 - €100,000	44	53
€100,001 - €125,000	44	36
€125,001 - €150,000	28	31
€150,001 - €175,000	5	11
€175,001 - €200,000	4	4
€200,001 - €225,000	1	2
€225,001 - €250,000	-	2
€250,001 - €275,000	1	-
€275,001 - €300,000	-	-
€300,001 - €325,000	-	-
€325,001 - €350,000	-	-
€350,001 - €375,000	-	-
€375,001 - €400,000	-	-
€400,001 - €425,000	-	-
€425,001 - €450,000	1	1
Iomlán	174	211

Áirítear leis an luach saothair iomlán an buntuarastal agus aon sochair inchánacha íochta le fostaithe. Ní áirítear leis ranníocaíochtaí pinsin an fhostóra. Cuirtear an Ranníocaíocht Aoisliúntais Bhreise (ASC) i bhfeidhm do fhostaithe GBCN.

13. Costais riaracháin (ar lean)

13.1 Costais in-aisíochta leis an GBCN (ar lean)

Caiteachas ar Fháilteachas

Mar is gá a nochtadh faoin gCód, tá an caiteachas ar fháilteachas a tabhaíodh le linn na bliana leagtha amach thíos:

	2020 €	2019 €
Leas Foirne	4,895	13,710
Deonacháin Sport agus sóisialta	278	13,236
Imeachtaí foirne	1,895	9,035
	7,068	35,981

i 2020, bhain an chuid is mó de chostas leasa na foirne ranganna agus léachtaí. Chuimsigh an chuid is mó de chostas leasa na foirne i 2019 costas scagthástálacha sláinte don fhoireann €8k, vacsaíní fliú €1k agus ranganna agus léachtaí ag am lóin. Eagraíonn an GBCN iad sin agus tá foireann an GNBS incháilithe le leas a bhaint as na sochair sin.

Tá Coiste Spóirt agus Sóisialta curtha ar bun ag an GBCN don fhoireann uile, agus is féidir leo dul isteach ann ar bhonn deonach agus táillí ballraíochta a íoc. D'aontaigh an GNBS ranníocaíocht a dhéanamh le costais na ngíomhaíochtaí eagraithe ag an gCoiste sa chás ina mbaineann baill foirne GNBS leas as na gníomhaíochtaí. Thabhaigh an GNBS €0.3k le linn 2020 (2019: €13.2k) i ndáil leis na gníomhaíochtaí eagraithe ag an gCoiste.

Cuimsíonn imeachtaí foirne eile scair an GNBS de na himeachtaí foirne eagraithe agus an GBCN chuig a dtugtar cuireadh do oifigí an GNBS.

Costais Taistil

Ba ionann na costais taistil iomlána a tabhaíodh le linn 2020 agus €13.3k i 2020 (2019: €39k), ar bhain €0.2k (2019: €18k) de le taisteal idirnáisiúnta agus €13.1k (2019: €21k) le taisteal intíre.

13.2 Táillí Príomhsheirbhíseora

San áireamh i dtáillí príomhsheirbhíseora tá táillí íochta le AIB agus Link Asset Services a sheirbhísiú. a riarann na hiasachtaí agus na hinfháiltais a d'eascair laistigh de gach Institiúid Rannpháirteach. chomh maith le bainistíocht cuntais reatha gearrtha. Tá na táillí Príomhsheirbhíseora bunaithe ar comhaontaithe seirbhísí leis na solathraí seirbhísí (Link Asset Services) agus aisghabháil costais le uasmhéad 10 bonnphointe d'iarmhéideanna iasachta parfhíachais arna riar (do AIB).

Tá na méideanna iníochta le gach páirtí gaolta (Institiúidí Rannpháirteacha) sonraithe i Nóta 39, nochtadh páirtithe gaolmhara. Is €7m (2019: €7m). A bhí táillí príomhsheirbhíseora le linn nab liana airgeadais.

13.3 Táillí Máistir-Sheirbhíseora

Áirítear i dtáillí máistir-sheirbhíseora táillí íochta leis an Máistir-Sheirbhíseoir, Link Asset Services. Soláthraíonn Link Asset Services seirbhísí riaracháin iasachtaí agus bainistíochta sonraí don Ghrúpa. Is €1.5m (2019: €1.5m) na táillí máisítir-sheirbhíseora don chliain airgeadais.

13.4 Táillí bainistíochta punainne

Baineann táillí bainistíochta punainne le táillí tabhaithe i mbainistíocht agus tacaíocht leanúnach féichiúnaithe. San áireamh sna costais áirítear táillí luachála réadmhaoine, cuardaigh sócmhainní agus clárlainne táillí, costais díolacháin iasachtaí agus costais árachais.

13.5 Táillí dlí agus Cánach

San áireamh i dtáillí dlí tá táillí íochta le gnólachtaí seirbhíse gairmiúla i ndáil le comhairle dlí i bainistíocht leanúnach agus tacaíocht féichiúnaithe. Is méadú gníomhaíochta dlí atá ag tiomáint méadú i dtáillí dlí. San áireamh i dtáillí dlí de €804m (2019: €5.5m) tá costais réiteach iomlán de €395k (2019: €147k).

13.6 Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta

Cuimsítear costais tabhaithe le linn na bliana ag baint le TE, comhairle úis agus costais riaracháin eile i gcostais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

13. Costais riaracháin (ar lean)

13.7 Costais chíos agus áitíochta

Áirítear i gcostais chíos agus áitíochta costais tabhaithe i rith na bliana i ndáil leis na háitribh a bhfuil an Grúpa ag baint úsáide astu.

Léasaigh an Gníomhaireacht an tríú hurlár de fhoirgneamh an Stáitchiste ó 2010 ar feadh tréimhse 10 mbliana, an chéad urlár ó 2014 ar feadh tréimhse 15 mbliana agus forfhoirgneamh an chéad urláir ar feadh tréimhse 12 bhliain agus 4 mhí ó 2013. Bhog an Gníomhaireacht áitreabh i 2019. I Feabhra 2020, d'aontaigh GBNS téarmaí agus chir na téarmaí i bhfíedhm do ghéilleadh a léasa agus leasa eile i bhFoirgnimh an Stáitchiste le Google Ireland. Bhí laghdú i luach eis-sreabhaidh ó GBNS i gcomparáid leis an suíomh chonartha roimh an ghéilleadh mar gheall ar an ghéille.

Tá muirear dímheasa €Nialas (2019: €1.4m) ar shócmhainn ceart úsáid i 2020 do spás Foirgnimh an Stáitchiste san áireamh i gcostais chíos agus áitíochta.

Tá €0.8m (2018: €1.2m) atá cúitithe le GNBS ag GBCN ar son cíos agus áitíocht an chéad úrlár agus ainnéacs an chéad úrlár. Bhog GBCN áitreabh i 2019 agus d'fhág an spás seo.

Tá foráil trochlaith de €1.3m aisiompaithe ag an nGníomhaireacht laistigh de chostais áitíochta i dtaca le Foirgnimh an Stáitchiste.

Tá léasa ag an ghrúpa le GBCN maidir le Duga an Stáitchiste. Tá an comhaontas i bhfeidhm ó Bhealtaine 2018 le haghaidh téarma léasa 4 bliana. Tá muirear dímheasa €2.8m (2019: €2.8m) ar shócmhainn ceart úsáid san áireamh i gcostais chíos agus áitíochta agus costais comhshaoaráid de €1m (2019: €1m) san áireamh.

Tá breis eolais faoi léasanna i Nóta 30 Sócmhainní eile, Nóta 31 Dlíteanais eile agus Nóta 33 Tiomantais agus dlíteanais theagmhásacha.

Baineann an t-iarbheid atá fágtha le costais áitíochta.

13.8 Táillí iniúcháireachta inmheánacha

D'úsáid an Grúpa seirbhísí gnólacht iniúcháireachta seachtraí (Deloitte) chun ról an iniúchta inmheánaí a chomhlíonadh don Ghrúpa. Baineann na táillí atá tabhaithe go dtí seo leis an iniúchadh ar phróisis ghnó a rinne na hiniúcháirí inmheánacha agus tuairisciú a rinneadh ar thorthaí na n-iniúchtaí inmheánacha.

13.9 Luach saothair iniúchta sheachtraigh

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Iniúchadh Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste ar Ghrúpa GNBS agus fóchuideachtaí	450	450
Iniúchadh an Iniúcháir Reachtúil ar fhóchuideachtaí cuideachta GINBST	382	382
Luach saothair iomlán an iniúchta sheachtraigh	832	832

Ní chuireann an t-Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste (mar iníochóir seachtrach) aon seirbhísí ráthaíochta, comhairle cánach nó seirbhísí neamhiniúcháireachta ar fáil go an GNBS.

Is é an t-Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste Iniúcháir an GNBS i gcomhréir le hAlt 57 den Acht fán nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní.

De bhun na gceanglas in Acht na gCuideachtaí 2014, éilítear ar GNBS iniúcháir reachtúil a cheapadh ar leithligh i leith chuideachtaí laistigh de Ghrúpa an GINBST a meastar a bheith ag trádáil ar mhaithe le sochar. Ós rud é go bhfuil GINBST afus a fhóchuideachtaí cuideachta af feidhmiú le díbhinní a thabhairt ar ais dá scairshealbhoirí meastar é a bheith ag trádáil ar mhaithe le sochar. Dá réir sin, ceapadh Mazars, Gnólacht Iniúcháireachta Reachtúla agus Cuntasóirí Cairte, mar iniúcháirí reachtúla ar fhóchuideachtaí Ghrúpa GNBS i Meitheamh 2017. Ba é €315k (gan CBL san áireamh) an táille iniúcháireachta a comhaontaíodh do 2020 agus 2019. Ar scor d'infheisteoirí príobháideacha GNBS in 2020, ní cheanglaítear ar GNBS ráitis airgeadais chomhdhlúite a ullmhú

Le linn na bliana, chuir Mazars seirbhísí dócmhainneachta ar fáil inar cheap GNBS iad le gníomhú ar son fhéichiúnaithe GNBS a bhfuil dualgas cúraim orthu i leith GNBS de réir mar atá forordaithe sa dlí. Is iad féichiúnaithe GNBS faoi seach a íocfaidh na táillí de €0.2m a tabhaíodh le linn na bliana (2018: €0.6m) agus ní hionann iad agus costas oibríochtúil de chuid GNBS, agus dá bhrí sin níl siad léirithe i ráiteas ioncaim an Ghrúpa.

13. Costais riaracháin (ar lean)

13.10 Táillí an Bhoird agus an Choiste GNBS

Tá táillí an Bhoird agus an Choiste GNBS leagtha amach sa tábla a leanas, agus iad faomhaithe and an Aire Airgeadais.

	2020 €	2019 €
Frank Daly (Cathaoirleach)(téarma deiridh críochnaithe 21 Nollaig 2019)	-	145,890
Aidan Williams (Cathaoirleach)(thosaigh téarma 2 Aibreán 2019, thosaigh téarma mar Chathaoirleach 20 Nollaig 2019)	100,000	47,315
Oliver Ellingham	38,000	60,000
Mari Hurley	43,000	75,000
Eileen Maher	38,000	60,000
Charlotte Sheridan (thosaigh téarma 22 Nollaig 2020)	1,038	-
Michael Wall	38,000	60,000
Táillí Boird	258,038	448,205
Costais an bhoird	1,282	6,530
Costais Iomlán an Bhoird	259,320	454,735
An Coiste Comhairleach Pleanála		
Alice Charles (téarma críochnaithe 26 Deireadh Fómhair 2020)	4,000	5,000
Charlotte Sheridan	5,000	4,000
An Coiste Iniúcháireachta		
Jim Kelly (téarma críochnaithe 12 Eanáir 2020)	-	10,000
Liam Gallagher (thosaigh téarma 9 Eanáir 2020)	8,000	-
Táillí an Choiste	17,000	19,000
Iomlán na dTáillí Boird agus Coiste	276,320	473,735

Socraíonn an tAire Airgeadais táillí Bhord GNBS. Le héifeacht ón 1 Eanáir 2020, tháinig laghdú ar na táillí is iníoctha le Baill an Bhoird. Ní fhaigheann Conor O'Kelly (Príomhfheidhmeannach GBCN), Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS), mar bhaill ex-officio aon luach saothair de bhrí gur ag feidhmiú mar chomhaltaí de bhrí oifige an Bhoird atá siad. Tá costais iníoctha i leith an Bhoird agus bhaill Coiste leagtha amach thíos.

2020	Costais Taistil €	Eile €	2020 Iomlán €	2019 Iomlán €
Frank Daly (Cathaoirleach) ¹¹	-	-	-	477
Oliver Ellingham ¹¹	673	100	773	3,771
Brian McEnergy ¹¹	-	-	-	2,282
Eile	-	509	509	-
	673	609	1,282	6,530

¹¹ San áireamh i gcostais taistil agus eile tá méid €Nialas a léiríonn dlíteanas cánach an GNBS ar shochar comhchineáil maidir le costais bhoird a íocadh in 2020 (2019: €2,582).

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

13. Costais riaracháin (ar lean)

13.11 Táillí comhairleachta

Áirítear le costais chomhairleachta, de réir mar atá sainmhínithe sa Chód, an costas a bhaineann le comhairle sheachtrach don ghnó ach ní áirítear feidhmeanna 'gnó mar is gnách' arna seachfhoinsiú. Tá na costais chomhairleachta a leanas san áireamh leis na ceannnteidil ábhartha sna costais riaracháin íoctha le linn na bliana:

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Táillí dlí	1,659	794
Costais airgeadais, chumarsáide agus teicneolaíochta	15	92
Iomlán na dtáillí comhairleachta	1,674	886

San áireamh le hathmhuiarú GNBS, tá costas €0.1m (2019: €0.5m) le haghaidh táillí comhairleachta arna dtabhú ag GNBS agus arna n-athmhuiarú ag GNBS.

14. Caillteanais airgeadra eachtraigh

Group	Nóta	2020 €'000	2019 €'000
(Caillteanais)/gnóthachain airgeadra eachtrach ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL (a)	20	(715)	1,067
Gnóthachain/(Caillteanais) airgeadra eachtrach neamhréadaithe ar ionstraimí airgeadais díorthaigh (b)		20	622
Caillteanais airgeadra eachtrach réadaithe malairte ar ionstraimí airgeadais díorthaigh airgeadra (b)		736	(2,853)
(Caillteanais)/gnóthachain airgeadra eachtrach ar airgead tirim (c)		(119)	257
Gnóthachain/(caillteanais) airgeadra eachtrach eile		(21)	18
Caillteanais iomlána ar airgeadra eachtrach		(99)	(889)

(a) Eascraíonn gnóthachain agus caillteanais um aistriú airgeadra eachtrach ar iasachtaí féichiúnaithe ar athluacháil iasachtaí agus infháltas airgeadra eachtrach ainmnithe. Aithnítear méideanna aistrithe airgeadra eachtrach de réir bheartas 2.6.

Eascraíonn gnóthachain agus caillteanais ar dhíorthaigh airgeadra eachtrach ó ghluaiseachtaí margaidh a mbíonn tionchar acu ar luach na dtíorthach sa tréimhse tuairiscithe.

(b) I ndiaidh aistriú sócmhainní ó Institiúidí Rannpháirteacha, ghlac an Grúpa páirt in idirbhearta airgeadaíochta d'fhonn a nochtadh do luaineachtaí ráta malairte a laghdú, luaineachtaí a eascraíonn ó iasachtaí féichiúnaithe gnóthaithe. Cuimsíonn an gnóthachan nó caillteanas ar ionstraimí airgeadais díorthaigh gnóthachain agus caillteanais réadaithe agus neamhréadaithe. Aithnítear gnóthachain réadaithe agus neamhréadaithe i gcomhréir le beartas cuntasáíochta 2.18. Mínítear díorthaigh airgeadaíochta ar bhonn níos mionsonraí i Nóta 19.

(c) Eascraíonn gnóthachain airgeadra eachtraigh ar airgead tirim mar thoradh ar luaineacht i rátaí airgeadra eachtraigh sna hiarmhéideanna airgid éagsúla neamh-Euro.

15. Muirear cánach

Grúpa	Nóta	2020 €'000	2019 €'000
Cáin reatha			
Cáin chorpáraide Éireannach		(25,613)	(34,603)
Cáin iarchurtha			
Ar ghnóthachain luach cothrom ar ionstraimí cothromais agus coigeartuithe eile		2,541	57
Ar choigeartuithe aistrithe IFRS 9		4,237	4,238
Cáin iarchurtha iomlán aitheanta sa ráiteas ioncaim	29	6,778	4,295
Muirear úis iomlán		(18,835)	(30,308)

Seo a leanas réiteach na cánach ar bhrabús ag ráta corparáideach ábhartha na hÉireann i ndáil le muirear cánach iarbhir an Ghrúpa don bhliain:

Réiteach cánach ar bhrabús

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Brabús roimh cánachas	210,833	295,187
Cáin ríofa ag ráta cánach 25%	52,708	73,797
Éifeacht:		
Gluaiseachtaí díorthaigh neamh-inchánach	-	(3,320)
Costais asbhainte	(13,705)	(9,464)
Caillteanais chánach nár úsáideadh/(úsáidthe) tugtha anonn	2,784	(576)
Gluaiseacht sa cháin iarchurtha dliteanas	(6,778)	(4,295)
Coigeartú an bhliain roimhe	(525)	(161)
Creidmheas ar cáin a choimeád siar	(221)	(1,916)
Coigeartuithe idirthrímhseach	4,189	4,189
Ioncam cáinithe ag ráta níos ísle	(19,617)	(27,946)
Muirear cánach	18,835	30,308

Eascraíonn muirear cánach corparáide Éireannach reatha de chuid €26m (2019: €35m) ar an mbrabús tuillte ag GINBS. Tá an Ghníomhaireacht díolmhaithe ó cháin ioncaim, cáin chorpáraide agus cáin ghnóthachan caipitiúil na hÉireann.

Tá brabús formhór na cuideachtaí lastigh den Ghrúpa faoi réir cáin ag ráta 25%, ach amháin GINBST agus GINBST ag a bhfuil ráta cáin infheidhme cothrom le 12.5%.

Níl aon dliteanais theagmhasacha bainteach le cáin ioncaim agus sócmhainní teagmhasacha ag an nGrúpa agus ag an nGníomhaireacht de réir IAS 37, *Forálacha, Dlíteanais Theagmhasacha agus Sócmhainní Teagmhasacha*. Ní eascraíonn éifeachtaí suntasacha ar bith as athruithe ar rátaí cánach nó dlíthe cánach i ndiaidh na tréimhse tuairiscithe.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

16. Cáin ioncaim i ndáil le comhpháirteanna um ioncam cuimsitheach eile

Grúpa	Nóta	2020 €'000	2019 €'000
Gluaiseacht i sócmhainní airgeadais tomhaiste ag FVOCI díolacháin roimh cánachas	36	(1,206)	(1,422)
Muirear cánach iarchurtha	29	685	18
Cáin ioncaim iomlán bainteach le comhchodanna eile d'ioncam cuimsitheach		685	18

Is ionann an ghluaiseacht sna cúlchistí agus difríocht shealadach idir bonn na sócmhainní airgeadais agus a luach cothrom.

17. Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim agus urrús comhthaobhach

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Iarmhéideanna le Banc Ceannais na hÉireann	384,916	3,493,147
Iarmhéideanna le bainc eile	32,753	19,167
Airgead agus coibhéisí airgid iomlána	417,669	3,512,314
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	3,000	25,000
Nótaí Stáitchiste	875,000	-
Airgead tirim, coibhéisí airgid thirim, urrúis chomhthaobhacha agus Nótaí Stáitchiste iomlána	1,295,669	3,537,314

Gníomhaireacht	2020 €'000	2019 €'000
Iarmhéideanna le Banc Ceannais na hÉireann	181	176

Áirítear iarmhéideanna le Citibank, AIB agus BCP sna hiarmhéideanna le bainc eile.

Éilítear ar an Ghrúpa urrús comhthaobhach airgid thirim a thabhairt do GBCN faoi chomhaontú breactha comhthaobhachta (CPA) (arna leasú) a rinneadh in 2012. Tá GBCN mar an contrapháirtí i gcás díorthaigh uile an Ghrúpa (seachas iad siúd atá gnóthaithe ó iasachtaithe. Éilíonn GBCN go dtabharfaí airgead tirim di mar urrús comhthaobhachta d'fhonn a nochtadh don Ghrúpaa laghdú i ndáil lena staideanna díorthach. Ar 31 Nollaig 2020, b'ionann is €26k (2019: €Nialas) neamhchosaint dliteanas díorthach an Ghrúpa mar a leagtar síos i Nóta 19. Le linn 2020, tháinig laghdú ar mhéid na comhthaobhachta atá i seilbh an GBCN arna spreagadh ag an laghdú ar leibhéal na ndíorthach atá ag GNBS leis an GBCN.

Is nótaí úis iad Nótaí Stáitchiste a choinnítear leis an GBCN le haibíochtaí ar dháta na fála idir cúig agus aon mhí dhéag.

Níor aithníodh aon cailteanas creidmheasa ionchais ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim, urrús comhthaobhach agus Nótaí Stáitchiste.

18. Bannaí rialtais

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Banní státchiste gearrthearma	-	342,052

Banní státchiste Rialtas Éireann faighte ar son banisítocht leachtú is iad bannaí rialtais. Ba €Nialas (2019: €325m) an luach fánach ar bannaí rialtais ar fáil le díolag 31 Nollaig 2020. Aibí na bannaí rialtais a bhí ag GNBS an 31 Nollaig 2019 le linn 2020

Déantar anailís ar ghluaiseacht bhannaí rialtais mar a leanas:

	Nóta	2020 €'000	2019 €'000
Ag tús na bliana		342,052	470,746
Amúchadh biseach ar cheannachán		(15,846)	(22,272)
Aibíocht bannaí rialtais		(325,000)	(105,000)
Athraithe ghlan i luach cóir	36	(1,206)	(1,422)
Iomlán bannaí rialtais		-	342,052

Níor aithníodh aon caillteanas creidmheasa ionchais ar bhannaí rialtais.

19. Ionstraimí airgeadais díorthaigh

Glacann an Grúpa páirt i gconarthaí díorthaigh chun a nochtadh ar riosca malairte eachtraí a fhálú. Tá beartais bunaithe ag an nGrúpa chun na rioscaí a thagann chun cinn i ndáil le díorthaigh a bhainistiú, beartais fálaíthe san áireamh, a bhfuil míniú le fáil orthu i Nótaí 23, 24 agus 25.

Ní gá gurb ionann méideanna barúlacha cineálacha áirithe ionstraimí airgeadais agus méideanna sreabha airgid amach anseo i gceist nó luach cothrom reatha na n-ionstraimí agus, dá réir sin, ní comhartha maith iad de nochtadh an Ghrúpa do rioscaí creidmheasa nó margaidh. Deirtear go mbíonn ionstraimí díorthaigh fabhrach (sócmhainní) nó neamhfhabhrach (dliteanais) de thoradh luaineachtaí i rátaí malairte eachtraí i gcoibhneas lena dtéarmaí. Is féidir le luach cóir sócmhainní agus dliteanais airgeadais dhíorthaigh luainiú go suntasach thar am.

Is ionann babhtálacha airgeadaíochta agus tiomantais sraith amháin de shreafaí airgid a bhabhtáil le sraith eile. Eascaíonn babhtálacha as malairt gheilleagrach airgeadraí. Is ionann riosca creidmheasa an Ghrúpa agus costas poitéinsiúil conarthaí babhtála a ionadú má theipeann ar chontrapháirtí a oibleagáidí faoin gconradh a chomhlíonadh. Déantar monatóireacht leanúnach ar an riosca agus an luach cothrom reatha mar bhonn tagartha.

Tá na luachanna cothrom agus luachanna barúlach mar iad de ionstraimí airgeadais díorthaigh leagtha amach thíos.

Grúpa 31 Nollaig 2020	Luachanna cothroma			Glan €'000
	Méid barúlach €'000	Sócmhainní €'000	Dlíteanais €'000	
<i>Díorthaigh ar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas</i>				
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	4,631	254	(26)	228

Grúpa 31 Nollaig 2019	Luachanna cothroma			Glan €'000
	Méid barúlach €'000	Sócmhainní €'000	Dlíteanais €'000	
<i>Díorthaigh ar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas</i>				
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	18,430	208	-	208

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

19. Ionstraimí airgeadais díorthaigh (ar lean)

Gluaiseacht aitheanta sa ráiteas ioncaim

Léiríonn an tábla a leanas staid an luch cothrom glan ar dhíorthaigh ag 31 Nollaig 2020 agus 2019. Aithnítear an ioncam sa ráiteas ioncaim comhdhlúite.

		Luachanna cothroma		Gluaiseacht
Grúpa	Nóta	2020 €'000	2019 €'000	2020 €'000
Díorthaigh ar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas				
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	14	228	208	20

Ionstraimí airgeadais díorthaigh ag luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas

Úsáideann an Ghrúpa díorthaigh aigeadra mar fhálú ar neamhchosaint airgeadra eachtraigh a d'eascair as aistriú iasachtaí airgeadra eachtraigh ó Institiúidí Rannpháirtíocha le hUrrús GNBS ainmnithe in airgeadra an Euro. Úsáidtear na díorthaigh airgeadra eachtraigh chun a neamhchosaint a laghdú ar luaineacht sa ráta malairte a eascraíonn as iasachtaí atá ainmnithe in airgeadra eachtrach a fuarthas.

Ní raibh aon díorthaigh i seilbh na Gníomhaireachta ag an dáta tuairiscithe. Níl aon fálú sreafa airgid a chur i bhfeidhm sa Gníomhaireacht.

20. Iasachtaí féichiúnaí/iasachta idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag luach cóir trí bhrabús nó caillteanas	850,081	1,227,167

Léirítear sa méid atá leagtha amach thuas luach tugtha anonn na n-iasachtaí féichiúnaí amhail an dáta tuairiscithe atá aicmithe agus tomhaiste mar FVTPL. Déanann an Gníomhaireacht aicmiú agus tomhas de gach aon sócmhainn airgeadais a mheas de réir thréithe shreafaí airgid tirim conarthacha na sócmhainne agus de réir an tsamhail ghnó atá ag an nGrúpa chun an sócmhainn i gceist a bhainistiú. Áirítear leis an iarmhéid seo iasachtaí féichiúnaí a sheilbhítear ó na hinstiúidí a ghlacann páirt, ó iasachtaí scairshealbhóra agus ó sreafaí ioncaim ráthaithe.

Tá achoimre le fáil sa tábla thíos ar an ngluaiseacht in iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag FVTPL don tréimhse tuairiscithe.

Grúpa	Nóta	2020 €'000	2019 €'000
Iarmhéid ag 1 Eanáir		1,227,167	1,925,462
Gluaiseacht sa bhliain			
Fáltais ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL		(855,642)	(1,203,151)
Réamhíocaíochtaí d'iasachtaithe		247,482	410,713
(Caillteanas)/gnóthachain malartán eachtrach ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste tomhaiste ag FVTPL	14	(715)	1,067
Gluaiseachtaí eile ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL		(4,077)	8,656
Aistriú go hionad réadmhaoine arna dtrádáil		-	(150,740)
Brabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag FVTPL	11	86,861	5,621
Gnóthachain ar luach cóir ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	4	149,005	229,539
Iasachtaí féichiúnaithe iomlán a thomhaistear ar FVTPL		850,081	1,227,167

20. Iasachtaí féichiúnaí/iasachta idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL (ar lean)

An Ghníomhaireacht	2020 €'000	2019 €'000
Iasachtaí idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	1,479,893	3,536,554

Léirítear sa mhéid atá leagtha amach thuas luach tugtha anonn an iasacht bhrabúsbhainteach le BSN amhail an dáta tuairiscithe atá aicmithe agus tomhaiste mar FVTPL. Tá achoimre le fáil sa tábla thíos ar an ngluaiseacht in iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag FVTPL don tréimhse tuairiscithe.

An Ghníomhaireacht	2020 €'000	2019 €'000
Iar mhéid ag 1 Eanáir	3,536,654	3,536,654
Gluaiseacht sa bhliain		
Aisíoc iasacht idirghrúpa	(2,056,761)	-
Iasacht idirghrúpa iomlán tomhaiste ag FVTPL	1,479,893	3,536,554

Más rud é gur ar éileamh atá an iasacht idirghrúpa seo, níl aon gnóthachan nó cailteanas ar luach cóir ag baint leis.

21. Fardail – ionaid réadmhaoine arna dtrádáil

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Réadmhaoine infheistíochta	162,298	170,556

Aithnítear réadmhaoine de réir bheartas cuntasáíochta 2.19.

Baineann an ghluaiseacht i luachanna anonn i 2020 le fáil sócmhainn réadmhaoine, diúscairt aonad tithíochta cónaithe faighte roimhe agus athluacháil sócmhainní réadmhaoine ag an costas níos ísle nó glanluach indéanta.

22. Réadmhaoine infheistíochta

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Réadmhaoine infheistíochta	292,001	287,565

Ar 28 Meán Fómhair 2019, d'eisigh an Aire Airgeadais ordú do GBSN úinéireacht SRCNS a choimeád. Tá SRCNS le fanacht in úinéireacht an Stáit agus d'fhéadadh an luach inchurtha i leith páirt do aon aistriú féideartha de shócmhainní mar pháirt do reamhbharrachas. Ag dáta an ordaithe seo, d'aistrigh punann réadmhaoine cónaithe SRCNS ó réadmhaoine fardail-trádála go réadmhaoine infheistíochta. Iompraítear réadmhaoine infheistíochta ag luach cóir. Tá ioncam cíosa ó réadmhaoine infheistíochta san Áireamh i Nta 9 mar Ioncaim Cíosa Léasa. Tá na costais árachais iompartha ag SRCNS ar na réadmhaoine infheistíochta san áireamh listigh de chostais baninistíochta punainn i Nóta 13.

Ráitis Airgeadais

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

22. Réadmhaoine infheistíochta (ar lean)

Achoimríonn an tábla a leanas an ghluaiseacht i réadmhaoine infheistíochta don tréimhse tuairiscithe.

Réadmhaoine infheistíochta	Nóta	2020 €'000	2019 €'000
Iarmhéid ag 1 Eanáir		287,565	-
Aistriú ó réadmhaoine trádála		-	211,629
Éadail/costais tabhaithe ar réadmhaoine infheistíochta		2,335	1,616
Díathint réadmhaoine infheistíochta		(3,070)	-
Gluaiseachtaí luach cóir	5	5,171	74,320
Iarmhéid ag 31 Nollaig		292,001	287,565

Bhí comhaontú sínithe ag NARPS le comhlacht tithíochta ceadaithe chun réadmhaoine infheistíochta áirithe a léasú nuair a bheidh siad críochnaithe. Dheimhnigh an comhlacht tithíochta ceadaithe in 2020 go raibh sé ar intinn acu ceannach díreach na réadmhaoine seo a chur i gcrích. Mar sin níor aithníodh na réadmhaoine seo le linn 2020.

23. Bainistíocht riosca

Tá an Grúpa faoi réir roinnt rioscaí agus éiginnteachtaí i ngnáthchúrsa a ghníomhaíochtaí gnó. I measc na bpríomhrioscaí agus éiginnteachtaí gnó tá gnáthchoinníollacha maicreacnamaíocha. Ní féidir a bheith cinnte faoi impleacht nó dóchúlacht na rioscaí seo agus níl smacht ag an nGrúpa ar go leor acu. Is é an Bord atá freagrach as rialachas gach gníomhaíocht riosca agus tá creat bunaithe chun riosca ar fud an Ghrúpa a bhainistiú.

Le cois na ngnáthrioscaí thuasluaite, eascraíonn rioscaí sonracha as ionstraimí airgeadais a úsáid. I measc na bpríomhchatagóirí riosca aitheanta agus á mbainistiú ag an nGrúpa mar chuid dá ghnó laethúil tá riosca creidmheasa, riosca leachtachta agus maoinithe, riosca margaidh, praghasriosca agus riosca oibriúcháin.

Bainistiú sócmhainní agus dliteanas

Tá bainistiú sócmhainní agus dliteanas an GNBS á chomhlíonadh trí straitéisí atá faofa ag an mBord a chur i bhfeidhm.

De thoradh iasachtaí agus díorthach a fháil, tá an GNBS nochta do rioscaí airgeadra agus ráta úis. Tagann riosca airgeadra eachtraigh i gceist tráth éadála iasachta nuair a eisítear na hurrúis ainmnithe in EUR mar chomaoine do shócmhainní iasachta in GBP nó airgeadraí eile, ar an tsí sin, ag cruthú neamhréir airgeadra sócmhainní/dliteanas don GNBS. Chomh maith leis sin, ní mór don GNBS dul i ngleic le rioscaí leanúnacha airgeadra i ndiaidh éadail iasachta de bhrí go ndéantar áiseanna neamh-euro a tharraingt anuas, a aisíoc nó a athsceidealú agus go ndéantar sócmhainní a dhiúscairt. Chomh maith leis sin, tá an GNBS nochta do riosca ráta úis ar iasachtaí agus díorthaigh faighte. Is é feidhmíocht reatha agus ionchasach iasachta nó díorthaigh príomhchúis na measúnachta ar an riosca ráta úis atá le bainistiú. Tá GNBS nochta freisin do riosca ráta úis ar iasachtaí. Is é feidhmíocht reatha agus ionchasach iasachta príomhchúis na measúnachta ar an riosca ráta úis atá le bainistiú.

Tá glactha ag an gCoiste Bainistíochta Riosca agus ag an mBord le beartas stuamachta leachtachta a cothabháil maolán leachtachta íosta nó cúlchiste airgid. Déantar athbhreithniú leanúnach ar an maolán seo ar aon dul leis an straitéis fhoriomlán bainistíochta sócmhainní agus dliteanas.

Rialachas agus Maoirseacht Riosca

An Coiste Bainistíochta Riosca

Tá an Coiste Bainistíochta Riosca, fochoiste den Bhord, freagrach as bainistíocht agus comhlíonadh riosca sa Ghrúpa trí chéile. Déanann sé athbhreithniú, thar ceann an Bhoird, ar phríomhrioscaí bunúsacha an ghnó agus cinntíonn sé go bhfuil creat oiriúnach bainistíochta riosca i bhfeidhm chun próifíl riosca agus nochtaí ábhartha an Ghrúpa a bhainistiú.

An Coiste Iniúcháireachta

Tá sé mar aidhm ag an gCoiste Iniúcháireachta a chinntiú go bhfuil riachtanais tuairiscithe airgeadais á gcomhlíonadh. Tuairiscíonn sé don Bhord maidir le héifeachtúlacht na bpróiseas rialaithe atá i bhfeidhm ar fud an Ghrúpa. Tuairiscíonn sé ar neamhspleáchas agus ionrachas na bpróiseas iniúchta seachttraigh agus inmheánaigh, éifeachtúlacht chóras um rialú inmheánach an GNBS, na próis atá i bhfeidhm i ndáil le monatóireacht a dhéanamh ar ghéilliúlacht soláthraithe seirbhíse na hiasachta lena gcuid oibleagáidí conarthacha don GNBS agus géilliúlacht an GNBS le riachtanais ábhartha dlí, rialála agus cánachais.

23. Bainistíocht riosca (ar lean)

Rialachas agus Maoirseacht Riosca (ar lean)

An Coiste Creidmheasa

Tá an Coiste Creidmheasa freagrach as cinntí creidmheasa a dhéanamh laistigh den údarás atá tarmligthe ag an mBord dó. Áiríonn siad seo inter alia faomhadh bainistiú sócmhainní féichiúnaí/straitéisí laghdaithe fiachais, réamhíocaíocht airgead nua, faomhadh diúscairtí sócmhainní/iasachtaí, socrú agus faomhadh téarmaí aisíocaíochta, cinntí bainistíochta réadmhaoinne agus cinntí le gníomh forfheidhmiúcháin a ghlacadh nuair is cuí. Chomh maith leis sin, cuireann an Coiste Creidmheasa moltaí maidir le hiarratais chreidmheasa sonracha faoi bhráid an Bhord sa chás gur ag an mBord atá an t-údarás cuí ina leith. Tá sé freagrach freisin as beartais Chreidmheasa agus Riosca a mheas chun críche fhaomhadh an Bhoid agus soláthróidh sé ról maoirseachta i dtéarmaí cinntí creidmheasa suntasacha a ndéantar faoi bhun an leibhéil údarais atá tarmligthe ar an gCoiste Creidmheasa. Ar deireadh, déanann an Coiste Creidmheas athbhreithniú ar fhaisnéis bhainistíochta a ullmháíonn na feidhmeanna um Aisghabháil agus Bainistíocht Sócmhainní i ndáil le punann an GNBS.

Iníúchadh agus Riosca – Rannóg an Phríomhoifigigh Airgeadais (CFO)

Tá Iníúchadh agus Riosca mar aonad laistigh de rannóg CFO an GNBS agus é freagrach as comhordú agus monatóireacht a dhéanamh ar iníúchadh agus riosca inmheánach agus seachtrach. Tacaíonn an t-aonad le CFO an GNBS d'fhonn a chinntiú go bhfuil an GNBS ag feidhmiú laistigh de theorainneacha agus lamháltais riosca faofa an Bhoid. Tá Iníúchadh agus Riosca freagrach freisin as dearadh agus cur i bhfeidhm Chreat Bainistíochta Riosca an GNBS. Soláthraíonn an t-aonad dúshlán agus measúnú neamhspleách d'fhóntacht na timpeallachta rialaithe, comhordaíonn sé gníomhaíochtaí iníúchta inmheánacha agus seachtracha ar fud an GNBS, an Phríomh-Sheirbhíseoir agus Máistir-Sheirbhíseoir agus déanann sé monatóireacht agus tuairisciú don Choiste Iníúcháireachta agus don Bhord i ndáil leis an dul chun cinn le haghaidh a thabhairt ar ghníomhartha tugtha chun solais i dtorthaí iníúchta. Tacaíonn an aonad leis an ghnó in athbhreithniú ar an leibhéal comhréir le gach polasaí agus nós imeachta agus comhairle a chuir ar fáil áit ar feictear deiseanna smacht a fheabhsú chomh maith.

Aonad Riosca an GBCN

Soláthraíonn aonad Riosca GBCN tacaíocht um riosca margaidh don Ghrúpa. Os a choinne sin, tá bainistíocht riosca creidmheasa contrapháirtí an Ghrúpa ar idirbhearta margadh-gaolmhar (díorthaigh agus éarlaisí airgid thirim), ar aon dul le beartas an Bhoid, tarmligthe do GBCN freisin.

23.1 Riosca margaidh

Is ionann riosca margaidh agus an riosca a bhaineann le caillteanas poitéinsiúil in ioncam nó glanfhiúchas an Ghrúpa ag eascairt as athruithe ar rátaí úis, rátaí malairte nó praghsanna margaidh eile.

Eascaíonn rioscaí margaidh ó staideanna oscailte i dtáirgí ráta úis agus airgeadra, atá nochta do ghluaiseachtaí ginearálta agus sonracha margaidh, agus athruithe ar leibhéal luaineachta rátaí nó praghsanna margaidh dála rátaí úis, raon difríochta creidmheasa agus rátaí malairte eachtraí. Tá an Grúpa nochta do riosca margaidh ar a iasachtaí agus infháltais, urrúis agus díorthaigh. Cé go bhfuil sraith chuimsitheach nósanna imeachta bainistíochta riosca i bhfeidhm ag an nGrúpa chun impleacht gluaiseachtaí ar rátaí úis, rátaí malairte eachtraí agus rioscaí margaidh eile a bhfuil sé nochta dóibh a mhaolú agus a rialú, is deacair a rá go beacht céard iad na hathruithe atá i ndán ar choinníollacha geilleagracha nó margaidh nó a rá go cinnte cad iad na héifeachtaí a bheadh ag a leithéid sin d'athruithe ar an nGrúpa.

Tá úsáid fhairsing bainte ag an nGrúpa as díorthaigh airgeadra eachtraigh chun próifíl airgeadra a shócmhainní agus dliteanais a bhainistiú.

23.2 Bainistíocht riosca margaidh

Cuspóir

Tá córais agus modheolaíochtaí éifeachtacha i bhfeidhm ag an nGrúpa chun rioscaí margaidh ina ráiteas ar staid airgeadais a aithint agus a thomhas. Ina dhiaidh sin, déantar na rioscaí seo a bhainistiú laistigh de theorainneacha diana agus i gcomhthéacs éileamh coimeádach riosca atá ag teacht le reachtaíocht an GNBS.

Polasaithe

Tá bainistíocht an riosca margaidh laistigh den Ghrúpa á rialú ag beartais riosca margaidh atá faofa ag an gCoiste Bainistíochta Riosca agus ag an mBord. Faomhann an Bord lámháltas foriomlán riosca margaidh agus tarmligeann sé an socrú teorann íseal-leibhéil chuig an gCoiste Bainistíochta Riosca. Tá bainistíocht phríomhrioscaí margaidh an Ghrúpa (ar nós ráta úis agus riosca airgeadra eachtrach) láraithe laistigh d'aonad Cisteáin an Ghrúpa. Soláthraíonn aonad Creidmheasa agus Riosca an GNBS maoirseacht agus tá sé freagrach as monatóireacht a dhéanamh ar an gcreat teorann laistigh de chomhthéacs na teorainneacha atá faofa ag an gCoiste Bainistíochta Riosca. Soláthraíonn aonad Riosca GBCN tacaíocht riosca margaidh.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

23. Bainistíocht riosca (ar lean)

23.2 Bainistíocht riosca margaidh (ar lean)

Maolú riosca

San áireamh i maolú riosca tá meaitseáil staideanna riosca sócmhainní agus dliteanas a mhéid agus is féidir, agus úsáid a bhaint as díorthaigh chun tréimhse agus íogaireacht ráta úis a bhainistiú laistigh den struchtúr teorainne faofa. Tá beartais Chlár Comhardaithe an Ghrúpa deartha lena chinntiú go bhfuil córas rialaithe dian i bhfeidhm a áiríonn raon sonrach táirgí agus teorainneacha faofa a fhorordú a chumhdaíonn na híogaireachtaí riosca ar fad a bhaineann le táirgí faofa. Tá an Grúpa freagrach as tuairisciú chuig an gCoiste Bainistíochta Riosca agus anailís mhionsonraithe a dhéanamh ar na staideanna suntasacha riosca agus ar chomhlíonadh le teorainneacha riosca.

Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca moltaí a athbhreithniú, a fhaomhadh agus a dhéanamh i ndáil le próifíl agus teorainneacha riosca margaidh sa Ghrúpa trí chéile. Ina theannta sin, buaileann Grúpa Bainistíochta Riosca Margaidh, ina chuimsítear bainisteoirí sinsearach a Aonad Iniúchóireachta agus Riosca an GNBS agus aonad Riosca GBCN, le chéile go rialta chun athbhreithniú a dhéanamh ar an staid riosca margaidh agus chun géilliúlacht a chinntiú le cinntí an Bhoird agus an Choiste Bainistíochta Riosca. San áireamh i dtuarascáil sheachtainiúil a chuireann aonad Riosca GBCN i dtoll a chéile tá anailís mhionsonraithe ar gach staid riosca shuntasach agus géilliúlacht le teorainneacha riosca.

23.3 Tomhas Riosca Margaidh

23.3.1 riosca ráta úis

Tá an Grúpa neamhchosanta ar riosca rátaí úis tríd gluaiseachtaí sna rátaí úis atá sé neamhchosanta orthu. Tá córais éifeachtacha curtha i bhfeidhm leis na neamhchosanta seo a mhaolú.

Fuair an Grúpa iasachtaí ráta sheasta agus athraithe ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha, mar aon le díorthaigh a úsáideadh chun iasachtaí ráta athraithe a athrú go hiasachtaí ráta sheasta (d'fhéichiúnaithe Baineann an Grúpa úsáid as íogaireachtaí riosca, tástáil struis an fhachtóra riosca agus anailís ar chásanna chun monatóireacht a dhéanamh ar riosca an ráta úis agus é a bhainistiú. Ríomhtar íogaireachtaí riosca trí an athrú aníos comhthreomhar sa chuar toraidh a thomhas chun measúnú a dhéanamh ar impleacht gluaiseachtaí ráta úis.

Ní gá gurb ionann faisnéis aimsithe tríd an anailís íogaireachta agus an t-athrú iarbhir ar luach cothrom a thabhdh an Grúpa de réir gnáthchoinníollacha margaidh mar, bunaithe ar theorainneacha praiticiúla, is ar bhonn seasmhach a choinnítear gach athróg seachas fachtóirí riosca sonracha margaidh.

Tá achoimre le fáil sna táblaí seo a leanas ar nochtadh uaintráinsithe an Ghrúpa agus na Gníomhaireachta (sonraithe roimh ré ag athphraghsáil chonarthach nó dáta aibíochta) do riosca ráta úis réamshocraithe. Sonraítear ann, de réir uaintráinshe, na sócmhainní agus dliteanais a d'fhéadfadh a bheith faoi réir athshocrú ráta úis. Is i bhfoirm méideanna barúlacha a thaispeántar ionstraimí airgeadais.

Riosca Ráta Úis Grúpa 2020	0-12 mhí €'000	Neamh- úsamar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	417,669	-	417,669
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	3,000	-	3,000
Bannaí rialtais	875,000	-	875,000
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	850,081	-	850,081
Infheistíochtaí i ionstraim gnáthscuireanna	-	13,381	13,381
Sócmhainní eile	-	1,303	1,303
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	2,145,750	14,684	2,160,434
Dlíteanais airgeadais			
Dlíteanais eile	-	29,920	29,920
Iomlán na ndlíteanas airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	-	29,920	29,920

23. Bainistíocht riosca (ar lean)

23.3 Tomhas Riosca Margaidh (ar lean)

23.3.1 riosca ráta úis (ar lean)

Riosca Ráta Úis Grúpa 2019	0-12 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	3,512,314	-	3,512,314
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	25,000	-	25,000
Bannaí rialtais	325,000	-	325,000
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	1,227,167	-	1,227,167
Infheistíochtaí i ionstraim gnáthascaireanna	-	18,902	18,902
Sócmhainní eile	-	2,740	2,740
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	5,089,481	21,642	5,111,123
Dlíteanais airgeadais			
Dlíteanais eile	-	25,508	25,508
Iomlán na ndlíteanas airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	-	25,508	25,508
Riosca ráta úis Gníomhaireacht 2020	0-12 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	181	-	181
Iasacht idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	1,479,893	-	1,479,893
Infheistíocht i bhfochuideachta	-	105,696	105,696
Sócmhainní eile	-	13,593	13,593
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	1,480,074	119,289	1,599,363
Dlíteanais airgeadais			
Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara	53,336	-	53,336
Dlíteanais eile	-	15,532	15,532
Iomlán na ndlíteanas airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	53,336	15,532	68,868

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

23. Bainistíocht riosca (ar lean)

23.3 Market risk measurement (ar lean)

23.3.1 riosca ráta úis (ar lean)

Riosca ráta úis Gníomhaireacht 2019	0-12 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	176	-	176
Iasacht idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	3,536,554	-	3,536,554
Infheistíocht i bhfochuideachta	-	49,000	49,000
Sócmhainní eile	-	13,532	13,532
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	3,536,730	62,532	3,599,262
Dlíteanais airgeadais			
Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara	53,272	-	53,272
Dlíteanais eile	-	15,399	15,399
Iomlán na ndlíteanas airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	53,272	15,399	68,671

Íogaireacht riosca ráta úis

Tá léargas le fáil sa tábla seo a leanas ar íogaireacht an ráta úis a eascraíonn ó mhéadú 50 bonnphointe (bp) nó laghdú ar rátaí úis thar an gcuair, faoi réir ráta úis íosta de chuid 0%. Déantar an riosca a thomhas mar impleacht glanluacha láithrigh, ar ráiteas na staide airgeadais, an athraithe sin ar rátaí úis. Athraíonn an anailís seo gach ráta úis do gach airgeadra agus gach aibíocht an méid céanna ar bhonn comhuaineach.

Socraítear na rátaí úis le haghaidh gach airgeadra ar an 31 Nollaig 2020. Áirítear sna figiúirí seo éifeacht fálaíthe ionstraimí agus iasachtaí féichiúnaithe.

Anailís íogaireachta ráta úis – gluaiseacht 50bp thar chuar ráta úis

Grúpa	2020		2019	
	-50bp €'000	-50bp €'000	+50bp €'000	-50bp €'000
EUR	(3,100)	3,113	(1,257)	1,257
GBP	(2)	2	(15)	15
USD	(5)	5	(5)	5

Níl sócmhainní airgeadais nó dlíteanais airgeadais an Gníomhaireacht faoi réir rátaí úis.

23.3.2 Riosca malairte eachtraí

Mar chuid d'éadail iasachtaí agus díorthach ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha, fuair an Grúpa roinnt iasachtaí ainmnithe in airgeadra eachtrach, GBP go príomha. Mar thoradh, tá an Grúpa nochta d'éifeachtaí luaineachtaí i rátaí malairte airgeadra eachtraigh, i gcomhthéacs staid airgeadais agus sreabha airgid. Déanann an Grúpa monatóireacht rialta ar leibhéal nochta an airgeadra agus tá fálaíthe bunaithe chun na rioscaí seo a mhaolú.

Tá achoimre sa tábla seo a leanas ar nochtaidh an Ghrúpa do riosca airgeadra eachtraigh ar an 31 Nollaig 2020. San áireamh sa tábla freisin tá sócmhainní agus dlíteanais an Ghrúpa luaite ag luachanna anonn, agus rangaithe de réir airgeadra.

Áirítear sna táblaí seo ionstraimí fálaíthe a bhfuil d'éifeacht acu riosca airgeadra a laghdú go suntasach.

23. Bainistíocht riosca (ar lean)

23.3 Market risk measurement (ar lean)

23.3.2 Riosca malairte eachtraí (ar lean)

Grúpa 2020	Dollair na Stát Aontaithe €'000	Steirling €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	82	953	1,035
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	4,904	1,694	6,598
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	(4,075)	(556)	(4,631)
Nochtadh glan do riosca airgeadra eachtrach	911	2,091	3,002
Grúpa 2019	Dollair na Stát Aontaithe €'000	Steirling €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	366	2,298	2,664
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	5,488	14,283	19,771
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	(6,676)	(11,754)	(18,430)
Nochtadh glan do riosca airgeadra eachtrach	(822)	4,827	4,005

Is in euro atá sócmhainní agus dliteanais uile na Gníomhaireachta sonraithe. Dá réir sin, níl an Gníomhaireacht nochta do riosca airgeadra eachtraigh.

Nochtadh do riosca airgeadra eachtrach – anailís íogaireachta

Bheadh neartú 10% an euro i gcoinne na n-airgeadraí seo a leanas ag an 31 Nollaig 2020 mar bhonn le cothromas agus brabús méadaithe na méideanna thíosluaite roimh cánachas. Glactar leis de réir na hanailíse seo, go bhfuil na hathróa eile ar fad, rátaí úis go háirithe, seasmhach. Bheadh éifeacht chothrom ach chodarsnach ag lagú 10% ar an euro i gcoinne na n-airgeadraí céanna, ar an mbonn go bhfanann na hathróa eile ar fad seasmhach.

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
GBP	(190)	(439)
USD	(83)	75

23.3.3 Praghasrioscaí eile

Tá an Grúpa nochta do phraghasriosca cothromais a eascraíonn as ionstraimí cothromais. Déantar luach cothrom ionstraimí cothromais a thomhas bunaithe ar ghlanluach sócmhainní an aonáin infheistíochta ag an dáta tuairiscithe. Déantar monatóireacht ar phraghasrioscaí cothromais tríd meastóireacht socmhainní glan, a sholátharaíonn na bainisteoirí ciste.

Anailís íogaireachta ar phraghsanna cothromais

Cinneadh an anailís íogaireachta thíos bunaithe ar an nochtheadh do phraghasrioscaí cothromais ag deireadh na tréimhse tuairiscithe.

Dá mbeadh na luachanna cothromais na infheistíochtaí cothromais 10% ní b'airde/ní b'ísle, thiofadh méadú/laghdú €1.3m (2019: €1.9m) mar bhrabús roimh cháin don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2020, mar thoradh ar na hathruithe ar luach cothrom ionstraimí cothromais GNBS, a ndéantar a aicmiú mar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas, de réir bheartas cuntasáíochta 2.7.

Tá an Gníomhaireacht cosanta ar phraghasrioscaí eile.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

24. Riosca creidmheasa

Is é atá i riosca creidmheasa ná an riosca de chaillteanas airgeadais a thabhtú, agus aird á tabhairt ar an gcomhthaobhacht arna gealladh mar urrús a bheadh i gceist dá dteipfeadh ar féichiúnaí nó ar chontrapháirtí margaidh an Ghrúpa a chuid oibleagáidí conartha a i leith an Ghrúpa a chomhlíonadh. Baineann príomhriosca creidmheasa an GNBS le feidhmíocht a féichiúnaithe, agus le sócmhainní gaolmhara atá á gcoinneáil mar urrús.

Tá neamhchosaint i gcoinne riosca comhdhlúite GNBS ag éirí ó neamhchosaint that a leabhar iasachta. Tá éifíeacht ag comhdhlúite i bpunann ar leith, mar punann réadmhaoine, ar foriomlán leibhéil rioscar creidmheasa.

Tháinig neamhchosaintí maidir le féichiúnaithe an Ghrúpa chun chinn sa chéad dul síos de thoradh ar phunann suntasach iasachtaí réadmhaoine a fháil, san earnáil réadmhaoine tráchtála agus chónaithe in Éirinn agus sa Ríocht Aontaithe go príomha, agus ar bhonn nach bhfuil chomh suntasach i SAM agus sa chuid eile den domhan. Tá an phunann an 31 Nollaig 2020 urraithe den chuid is mó ar mhaoin in Éirinn.

Bíonn riosca creidmheasa i gceist maidir le gníomhaíochtaí iasachtaithe an Ghrúpa, a dtugtar fúthu chun luach a choinneáil nó a fheabhsú d'fhonn an toradh airgeadais uasta a bhaint amach don Stát faoi réir an riosca inghlactha. Cruthaíonn ionstraimí airgeadais, amhaíl ráthaíochtaí agus tiomantais iasachta neamhtharraingthe, riosca creidmheasa chomh maith.

Is é riosca creidmheasa an riosca is suntasaí do ghnó an Ghrúpa. Dá bhrí sin, déanann an Grúpa a neamhchosaint i leith riosca creidmheasa a bhainistiú go cúramach. Maolaíodh an riosca creidmheasa a tháinig chun cinn de thoradh na punainne iasachtaí a fháil ar dtús trí ghrinnphróiseas díchill chuí dlí agus réadmhaoine a chur i gcrích. Dearadh an próiseas sin lena chinntiú go ndearnadh iasachtaí a luacháil i gceart i gcomhréir leis an scéim reachtúil ina ndearnadh foráil go bhfaigheadh an Grúpa iad. Déantar an riosca creidmheasa ag eascirt as gníomhaíochtaí bainistíochta riosca creidmheasa agus iasachtaithe leanúnaí an Ghrúpa a mhaolú le Creat Nósanna Imeachta agus Beartais Bainistíochta Sócmhainní/Aisghabháil Sócmhainní an Ghrúpa.

Eascraíonn riosca creidmheasa i dhá rannán den Ghrúpa, eadhon Aisghabháil agus Bainistiú Sócmhainní agus Soláthar Tithíochta, agus déantar é a bhainistiú go príomha sna rannáin sin.

Aisghabháil agus Bainistiú Sócmhainní an GNBS

Tiomáineann an Rannóg Bainistíocht Sócmhainne agus Aisghabháil fáiltas airgeadais agus comhlíonann sé aidhmeanna straitéiseacha níos leithne GBSN tríd oibriú le féichiúnaí, glacadóirí agus pairtnéirí fiontair infheistíochta institiúideach le sócmhainní a aithint, a fhorbairt agus a bhainistiú nuair is féidir cur le luach tríd forbairt tomhaiste agus straitéisí bainistíochta sócmhainne.

Le na straitéisí seo a chuir i bhfeidhm, tá scairseilbh mhionlaigh GNBS i bhfeithiclí infheistíochta áirithe a bhainistiú, i gCeantar Dugáí Bhaile Átha Cliath, lena n-áirítear infheistíochtaí i gCisté Infheistíochta Malartach Infheisteora Incháilithe (QIAIF) agus Feithiclí Bainistíochta Sócmhainní Comhchoiteann Éireannacha (ICAVs) áirithe (Féach Nóta 28).

Tá an rannóg freagrach as straitéis seachadadh trádála do thalamh laistigh den Pholl Beag Thiar SDZ ar le GBSN é a chur i bhfeidhm.

Leanann an rannóg as a fhreagracht as idirghníomhaíocht shuntasach le féichiúnaithe/cleachtóirí dócmhainneachta ann mar chuid den iarracht chun an aisghabháil a uasmhéadú agus dianbhainistíocht laethúil trí chur chuige nuálach agus réiteach-bhunaithe: straitéisí, spriocanna agus garspriocanna soiléire a shonrú agus monatóireacht ghníomhach a dhéanamh orthu; costais féichiúnaithe, soláthraí seirbhíse agus ghlacadóirí a laghdú; ioncam a fháil agus a uasmhéadú; luachanna díolacháin a bharrfheabhsú trí bhainistíocht réamhghníomhach sócmhainní; caiteachas caipitiúil breise a sholáthar sa chás gur féidir luach breise a fháil nó luach a chosaint; agus ar deireadh straitéisí cuí le airgead a shaothrú cosúil le díolacháin iasachta, díolacháin sócmhainní agus punainn. Déantar athbhreithniú go rialta ar dhíolachán sócmhainní in aghaidh roghanna coinneála sócmhainní, agus úsáid á baint inter alia as anailís lascaíne sreafa airgid.

Soláthar Tithíochta Cónaithe GNBS

Tar éis an chinneadh a rinneadh go déanach in 2015 maidir le cistiú a mhéadú d'fhorbairt tithíochta cónaithe inmharthana ó thaobh tráchtála de, leis an mbrabús ó shócmhainní forbartha faighte a uasmhéadú agus laghdú méadaithe ar fhiacha a éascú, cruthaíodh an Rannán Soláthair Tithíochta Cónaithe. Tá próiseas Faofa Creidmheasa an Rannáin Soláthair Tithíochta Cónaithe mar chuid de Bheartas agus Creat Nós Imeachta reatha an Ghrúpa. Ina theannta sin, cruthaíodh Foireann Creidmheasa agus Riosca tiomanta ar leith chun maoirseacht bhreise a chur ar fáil ar fhorfheidhmiú threoirilínte iasachta, ar shárú baic inmharthanachta, agus ar chomhlíonadh foshuíomhanna sreafa airgid i dtaca le cistiú breise réamhíochta. Mar gheall ar phríomhríaltán sa réimse seo beidh ag an Rannán Soláthair Tithíochta Cónaithe a chistiú do ghníomhaíocht foirgníochta a mhodhnú lena chinntiú go bhfuil sé ag teacht le líon iarbhir na ndíolachán atá á mbaint amach. Anuas air sin, leanfaidh an Rannán Soláthair Tithíochta Cónaithe ar aghaidh ag bainistiú agus ag díghiaráil in ord iasachtaí reatha féichiúnaithe trí dhíolachán leanúnach a sócmhainní neamhfhorbartha agus a sócmhainní forbartha má bhaineann.

24. Riosca creidmheasa (ar lean)

Creat Nósanna Imeachta agus Beartas

Is é cuspóir foriomlán an Chreata Nósanna Imeachta agus Beartais agus Ralachas an Grúpa cúnma le comhshaol smachta éifeachtach agus éifeachtúil a chuir i bhfeidhm agus a mhaoiniú.

Ar deireadh thiar, is é an Bord atá freagrach as riosca creidmheasa an Ghrúpa a bhainistiú. Tá rialú agus bainistiú riosca creidmheasa curtha i bhfeidhm ag an dá roinn ábhartha leagtha amach thuas. Déantar riosca creidmheasa a thuairisciú don Bhord agus an Coiste Creidmheasa ar bhonn rialta agus tá an Creat faoi réir athbhreithnithe bhliantúil foirmiúil.

Tá an Grúpa freagrach as iasachtaí a bhainistiú, a fhaightear faoi sholáthairtí an Achta. Cuirtear iasachtaí a fhaightear ó Institiúidí Rannpháirteacha i ngrúpaí le chéile agus déantar iad a bhainistiú trí rannpháirteachas le féichiúnaithe.

Ní mór don Ghrúpa cinntí creidmheasa éagsúla a dhéanamh, a d'fhéadfadh baint a bheith acu le iasachtaí nua, athstruchtúir iasachtaí nó gníomh forfheidhmithe a ghlacadh. Go sonrach, d'fhéadfadh cinneadh creidmheasa tarlú de thoradh ar imeacht ar bith a d'fhéadfadh próifíl riosca bhunúsach neamhchosanta nó féichiúnaí a athrú, lena n-áirítear:

- Iarratas ar chreidmheas ó féichiúnaí/cleachtóir dócmhainn;
- Díolacháin sócmhainní a fhaomhadh;
- Togra ó féichiúnaí ina d'fhéadfadh spreagthaí nó comhréitigh phragmatacha/tráchtála a bheith i gceist d'fhonn staid fhoriomlán an GNBS a uasmhéadú;
- Straitéis féichiúnaí molta;
- Síneadh molta téarmaí le haghaidh neamhchosaintí uile féichiúnaí nó cuid díobh;
- Togra chun gníomh dócmhainneachta a chuir i bhfeidhm sa thionscnamh;
- Togra bainistíochta sócmhainní do shócmhainní urrúis, m.sh. léasanna nua a cheadú;
- Gníomh ag tríú páirtí maidir le féichiúnaí coiteann mar shampla institiúid neamh-rannpháirteach.

San áireamh le straitéisí oibriú amach ceadaithe ag GNBS líon féichiúnaithe tá socrúithe tráchtála féideartha a spreagtar nuair a bhaintear spriocanna uailmhianacha airgeadais agus oibriúcháin amach. I gcásanna áirithe, má bhaineann féichiúnaithe amach na cuspóirí uailmhianacha sin, féadfaidh siad cuid d'aon bharrachas a bhaintear amach os cionn na spriocleibhéil a choinneáil. Is í an chuspóir atá leis seo ná cinnte a dhéanamh go spreagtar féichiúnaithe chun an t-uasluach a bhaint as oibriú amach agus réadú a gcuid sócmhainní. Mar gheall ar an bhfeabhas láidir leanúnach ar choinníollacha an mhargaidh réadmhaoiné ó bhí deireadh 2013 ann, spreagadh íocaíochtaí nó gníomhaíochtaí socrúcháin i líon áirithe cásanna. Áit is ceart é, breithnítear íoc táillí bainistíochta ar bhunús cás ar chás mar phairt de maoiniú forbairt cónaithe feidhmiúil.

Déantar riosca creidmheasa a thomhas, a mheas agus a rialú le haghaidh na n-idirbheart agus na n-imeachtaí creidmheasa uile a eascraíonn de thoradh ar ghnóthú iasachtaí an Ghrúpa, agus de thoradh ar bhainistiú leanúnach na n-iasachtaí sin.

24.1 Riosca creidmheasa a thomhas

Cuireann an Grúpa na tomhais seo a leanas ar neamhchosaint i bhfeidhm:

Punann Iasachtaí – Neamhchosaint creidmheasa a thomhas

- Neamhchosaint parfhiachais - an méid comhlán atá dlite ag an bhféichiúnaí, i. n. na méideanna iomlána atá dlite de réir téarmaí conartha tosaigh na n-iasachtaí a gnóthaíodh. Ba é €74 billiún iomlán an parfhiachais a ghnóthaigh an Grúpa. Is €21.5bn (2019: €22.2bn) iomlán an parfhiachais ag dáta na tuairiscithe.
- Neamhchosaint fiachais an GNBS - an méid gnóthaithe a d'íoc an Grúpa (móide aon airgead nua a thug an Grúpa ar iasacht, athraithe luach cothrom agus muirear úis curtha leis, lúide íocaíochtaí aigrid faighte). Ba é €31.8 billiún an chomhaoin iomlán a íocadh i leith iasachtaí agus díorthaigh ghaolmhara a fuarthas. Is €0.9bn (2019: €1.2bn) ollfhiachas gan íoc GNBS ag dáta na tuairiscithe.

De réir Alt 10 den Acht, ní mór don GNBS an toradh airgeadais is fearr is féidir a bhaint amach don Stát agus aird á tabhairt ar an bparfhiachas, ar chostas gnóthaithe, ar aon chostais de thoradh ar phlé le sócmhainní, ar chostas caipitil agus costais eile. Is tomhais bhunúsacha iad sin ar a mbunófar cinntí faoi chreidmheas agus faoi straitéis cháis. Is iad sin an bonn freisin chun an leibhéal Údaráis Tarmiligthe iomchuí a shocrú le haghaidh cinntí creidmheasa arna ndéanamh ag an nGrúpa nó ag Institiúidí Rannpháirteacha. Déanann an GNBS monatóireacht ar neamhchosaint fiachais an GNBS agus Parfhiachais ar bhonn comhthreomhar agus baineann sí úsáid astu mar thaca leis na cinntí creidmheasa go léir.

Riosca comhchruinnithe

Bíonn riosca comhchruinnithe i gceist sa chás go bhfuil sé de chumas ag neamhchosaint aonair nó grúpa neamhchosaintí, bunaithe ar thréithe comhchoiteanna riosca, caillteanais a chruthú atá mór go leor i gcoibhneas chaipiteal, sócmhainní iomlána, thuilleamh nó leibhéal riosca foriomlán an Ghrúpa lena chumas a phríomhchuspóirí a chomhlíonadh a chur i mbaol.

Déanann an Grúpa a nochtadh do riosca a bhainistiú trí ráiteas inghlacthachta riosca an Ghrúpa agus déanann sé monatóireacht ar neamhchosaintí chun an iomarca comhchruinnithe riosca a chosc. Déantar monatóireacht rialta ar riosca comhchruinnithe do rannóga agus earnálacha, agus ar ghluaiseachtaí sna comhchruinnithe sin, chun an iomarca comhchruinnithe riosca a chosc, agus chun luathrabhadh a thabhairt ar bharrachais fhéideartha. Leis na tomhais sin, is féidir comhchruinnithe laistigh den Ghrúpa a thomhas agus dá bhrí sin éascaítear gníomh bainistíochta agus cinnteoireacht iomchuí.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

24. Riosca creidmheasa (ar lean)

24.2 Riosca creidmheasa a mheasúnú

Díríonn measúnú riosca creidmheasa ar cumas aisíochta an fhéichiúnaí agus contrapháirtí agus na feabhsuithe creidmheasa uile atá ar fáil, lena n-áirítear urrús. Déantar iasachtaí agus airleacain le féichiúnaithe a chomhthaobhú go príomha trí mhuirir thar shócmhainní eastáit réadaigh, sócmhainní eile, liain ar éarlaisí airgid thirim, agus déantar iad a fhorlónadh i mórán cásanna le ráthaíochtaí pearsanta.

Bhraith an Grúpa ar dtús ar na measúnaithe luachálacha a chuirtear ar urrús reatha agus iontaoibh a bhaineann le hiasachtaí arna ngnóthú mar chuid den phróiseas gnóthaithe. Mar sin féin, déanann an Grúpa iarracht a chinntiú go gcuirtear luacháil iomchuí, suas chun dáta ar aon fhoirmeacha breise urrúis nó iontaoibh san áireamh i dtogra creidmheasa nua ar bith ó fhéichiúnaí. D'fhéadfaí urrús reatha a athluacháil mar chuid den phróiseas sin freisin.

Is príomhchomaoin é, agus airgead nua á airleacan, ná cibé an bhfuil nó nach bhfuil feabhsú luacha i gceist le togra creidmheasa an fhéichiúnaí ó thaobh a chumas féideartha acmhainneacht a uasmhéadú chun fiachais a aisíoc seachas diúscairt sócmhainní "mar atá".

Agus foirmeacha breise nó malartacha urrúis nó iontaoibhe á socrú, d'fhéadfadh an Grúpa measúnuithe sócmhainne pearsanta a choimisiúnú i leith féichiúnaí chun aon urrús nó iontaoibh a aithint a d'fhéadfadh a bheith ar fáil chun leasanna an Ghrúpa a chosaint.

24.3 Rialú riosca creidmheasa

Tá an Grúpa tar éis Creat Níosann Imeachta agus Beartais um Bainistíocht Sócmhainní/Aisghabháil Sócmhainní a shainiú a leagann amach leibhéil údarais le haghaidh teorannacha creidmheasa agus cinntí creidmheasa ceadaithe, chomh maith le monatóireacht agus tuairisciú riosca creidmheasa atá le déanamh.

Leagann an Creat Níosann Imeachta agus Beartais na teorannacha creidmheasa agus cinnteoireachta ceadaithe, mar shampla:

- Straitéisí oibriú amach Féichiúnaí agus Cleachtóirí Dócmhainneacht agus Athbhreithnithe Creidmheasa Straitéiseacha a fhaomhadh;
- Iasachtú nua a fhaomhadh;
- Athstruchtúrú iasachtaí nó athchaibidlíú iasachtaí i gcásanna nach dtugtar aon airgead nua ar iasacht;
- Gníomh forfheidhmithe arna ghlacadh ag an nGrúpa;
- Iasachtaí/sócmhainní a dhíol;
- Riachtanais bhainistíochta sócmhainní agus réadmhaoine;
- Costais féichiúnaí agus tríú páirtí riachtanach le straitéisí oibriú amach ceadaithe a chuir i bhfeidhm.

Déantar an leibhéal faofa atá riachtanach le haghaidh gach ceann de na cinntí creidmheasa seo a shocrú trí thagairt a dhéanamh do mhéid iomlán iarmhéid an fhéichiúnaí gan íoc.

Déanann duine amháin nó níos mó díobh seo a leanas cinntí creidmheasa a fhaomhadh, le leibhéal cascáideach d'údarás tarmligthe faofa:

- Sealbhóirí Beartais Údarais Tarmligthe Painéil A;
- Bainisteoir Rannach Sinsearaí Painéil B;
- Bainisteoir Rannach Sinsearaí;
- Ceannaire (nó Leasceannaire) Roinne;
- POF agus Ceannaire (nó Leasceannaire);
- An Coiste Creidmheasa;
- An Bord.

Déanann an Fhoireann um Bainistíú Ghnó, agus feidhm an iniúchta inmheánaigh maoirseacht ar an ngéilliúlacht leis an mBeartas Údarais Tarmligthe.

Tá bearta rialaithe agus maolaithe sonracha arna nglacadh ag an nGrúpa léirithe thíos:

(a) Bainistíú Airgid Thirim

Tá bainistíú airgid thirim laistigh de rannpháirteachas le féichiúnaí ina phríomhrialú d'fhonn a chinntiú go bhfuil forchostais, caipiteal oibre nó íocaíochtaí caiteachais chaipitil fhorbartha oiriúnach agus fóraithe i dtreo is go ndéanfaí sceitheadh féideartha airgid thirim a chosc. Tá gá le infheictheacht iomlán ioncaim ó chíos/trádál agus ioncaim ó dhíolacháin sócmhainní, ioncaim ó aonad cónaithe maoinithe ag GNBS san áireamh chomh maith.

24. Riosca creidmheasa (ar lean)

(b) Comhthaobhacht

Déantar iasachtaí agus airleacain le féichiúnaithe agus cleachtóirí dócmhainneachta a chomhthaobhú go príomha trí mhuirir thar shócmhainní eastáit réadaigh, sócmhainní eile, liain ar éarlaisí airgid thirim, agus déantar iad a fhorlíonadh i mórán cásanna le ráthaíochtaí pearsanta agus corparáideacha.

Cuireann an Grúpa raon beartas agus cleachtas i bhfeidhm chun riosca creidmheasa a mhaolú. Is é an ceann is traidisiúnta díobh sin ná an chéad urrús muirir sheasta a ghlacadh maidir le haon chaipiteal oibre nó chaipiteal forbartha arna airleacan.

Is iad seo a leanas na príomhchineálacha comhthaobhachta atá inghlactha chun riosca creidmheasa a mhaolú ar iasachtaí:

- Morgáistí ar thalamh agus réadmhaoin éagsúil;
- Muirir chomhlúthacha ar shócmhainní gnó amhail áitreabh, fardal agus cuntais infhála;
- Muirir ar ionstraimí airgeadais amhail cothromais agus urrúis fhiachais;
- Muirir ar éarlaisí bainc, le díol cuntais adhmháil do fhéichiúnaí a bhaineann úsáid as maoiniú forbairt cónaithe ceadaithe san áireamh.

(c) Díorthaigh

Déanann an Grúpa díorthaigh a idirbheartú le GBCN chun neamhchosaintí airgeadra eachtraigh a fháil.

24.4 Neamhchosaint uasta i leith riosca creidmheasa - roimh chomhthaobhacht arna coinneáil nó feabhsuithe creidmheasa eile

Sa tábla a leanas leagtar amach an neamhchosaint uasta i leith riosca creidmheasa le haghaidh sócmhainní airgeadais a raibh riosca creidmheasa ag baint leo amhail ag 31 Nollaig 2018, gan aird a thabhairt ar chomhthaobhacht ná feabhsuithe creidmheasa eile atá ar láimh. Tá neamhchosaintí bunaithe ar na glanmhéideanna carraeireachta a thuairiscítear i Ráiteas faoi staid airgeadais an Ghrúpa.

Grúpa	Nóta	Neamhchosaint uasta 2020 €'000	Neamhchosaint uasta 2019 €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim		417,669	3,512,314
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN		3,000	25,000
Nótaí Státchiste		875,000	-
Bannaí rialtas		-	342,052
Ionstraimí airgeadais díorthaigh		254	208
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL		850,081	1,227,167
Sócmhainní eile		1,303	2,740
Infheistíocht i ionstraim cothromais		13,381	18,902
Iomlán na sócmhainní		2,160,688	5,128,383
Tiomantais iasachta	25.4	159,043	255,390
Neamhchosaint uasta iomlán		2,319,731	5,383,773

Gníomhaireacht	Neamhchosaint uasta 2020 €'000	Neamhchosaint uasta 2019 €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid tirim	181	176
Iasacht idirghrúpa ag FVTPL	1,479,893	3,536,554
Infheistíochtaí i bhfochuideachtaí	105,696	49,000
Sócmhainní eile	13,593	13,532
Neamhchosaint uasta iomlán	1,599,363	3,599,262

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

24. Riosca creidmheasa (ar lean)

24.5 Faisnéis faoi chaighdeán creidmheasa iasachtaí éichiúnaí agus ionstraimí airgeadais eile

(a) Iasachtaí féichiúnaithe

Tá beartas grádaithe curtha i bhfeidhm ag an nGrúpa chun próifíl riosca a sholáthar de phunanna n GNBS agus a bhaineann le féichiúnaithe uile. Déanann scála grád creidmheasa an GNBS iarracht tomhas den riosca a shannadh ar aisghabháil sócmhainn airgeadais agus tá sé bunaithe ar dhá ghné le naoi ngrád féideartha á léiriú mar chomhcheangal d'uimhir agus litir 1A, 3B s.rl.

- Sa chéad ghné (scála 1, 2, 3) tomhaistear cáilíocht na sócmhainní bunúsacha a ghnóthaítear agus an t-ionchas maidir le haisghabháil fiachais a bhaineann le fiachas an GNBS.
- Sa dara ghné (scála A, B, C) déantar leibhéal feidhmíochta an fhéichiúnaí a rátáil trí bhaint amach na spriocanna airgeadais agus neamhairgeadais, a comhaontaíodh trí phróiseas rannpháirteachais an fhéichiúnaí, a thomhas.

Is féidir achoimre a dhéanamh ar na torthaí grád féideartha sna catagóirí a leanas:

- Sásúil: Breithnítear go bhfuil an nasc ag comhoibriú le GNBS agus go bhfuil na garspriocanna comhaontaithe bainte amach
- Súil le bheith coimeáda orthu: Tá gá ann monatóireacht bhreise a dhéanamh ar an nasc agus tá fianaise ann go bhfuiltear ag ligean na garspriocanna imeacht siar, bíodh sé sin go hiarbhír nó go bhfuil sé infhéideartha
- Eile: Tá an nasc ag ligean na garspriocanna imeacht siar le sruth agus/nó tá cleachtóir dócmhainneachta ceaptha leis

Sa tábla a leanas, tá an dáileachán d'iasachtaí féichiúnaí ar FVTPL leagtha amach de réir na 3 thoradh grád gur féidir a fháil ag deireadh bliana.

	2020 €'000	2019 €'000
Sásúil	82,508	264,927
Breathnaigh	439,508	515,268
Eile	328,065	446,972
Iasachtaí féichiúnaithe	850,081	1,227,167

Tá an t-athrú ar luach cóir na hiasachtaí féichiúnaí inchurtha go príomhúil i leith athruithe sa riosca creidmheasa atá gaolmhar leis na bunféichiúnaithe agus an urrús comhthaobhach daingnithe. Tá an t-athrú ar luach punann mar gheall ar airgead saothraithe ar iasachtaí féichiúnaí le linn na tréimhse.

Tá sócmhainní uile na Gníomhaireachta ina sócmhainní idirghrúpa agus ina sócmhainní reatha.

(b) Méideanna ionstraimí airgeadais eile

Rinneadh cáilíocht chreidmheasa mhéideanna na n-ionstraimí airgeadais a leanas a ghrádú mar shásúil ar an dáta tuairiscithe.

- Airgead tirim agus coibhéisí airgid
- Comhthaobhacht
- Nótaí Státchiste
- Díorthaigh
- Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais
- Sócmhainní eile

Tarlaíonn loiceadh nuair nach éiríonn le contrapháirtí freastal ar a chuid oibleagáidí.

Coinnítear airgead tirim agus coibhéisí airgid le bainc cheannais agus le bainc/contrapháirtithe eile a bhfuil riosca mainneachtana an-íseal acu agus próifíl riosca creidmheasa íseal. Déanann gníomhaireachtaí rátála creidmheasa rátáil infheistíochta ar gach banc/contrapháirtí an 31 Nollaig 2020 (2019: grád infheistíochta).

Tionóltar comhthaobhacht leis an GBCN. Tá riosca creidmheasa an-íseal mainneachtana nó laghdú ábhartha eile ar luach.

Is nótaí leachtacha, úis iad Nótaí an Státchiste a choinnítear tríd an NTMA áit a bhfuil an t-am chun aibíochta ar dháta na fála níos mó ná trí mhí. Tá riosca creidmheasa an-íseal mainneachtana nó laghdú ábhartha eile ar luach.

Is éard a chuimsíodh le bannaí rialtais ná bannaí státchiste na hÉireann a choimeádeadh le críocha bainistíochta leachtachta. Trádáilíodh na bannaí i margadh gníomhach agus bhí siad sodhiolta, agus éasca le malartú chun airgead tirim. Amhail an 31 Nollaig 2019, bhí rátáil chreidmheasa AA-/A2 ag na bannaí. Tá riosca creidmheasa an-íseal ann go loicfidh na bannaí seo nó go laghdófar iad ar bhonn luacha ar aon bhealach eile. Ní tioníladh aon banní rialtais amhail 31 Nollaig 2020 tar éis aibíocht na bannaí a bhí fágtha le linn 2020.

24. Riosca creidmheasa (ar lean)

24.6 Tuairisciú geografacha

Déantar anailís sa tábla seo a leanas ar neamhchosaintí creidmheasa príomha an Ghrúpa ar a méideanna carraeireachta, bunaithe ar láthair iasachtaí na féichiúnaithe agus unfheistíochtaí i ionstraimí airgeadais comhthaobhachta.

Earnálacha geografacha 2020 Grúpa	Éire ag eisiamh Tuaisceart Éireann €'000	RA lena n-áirítear Tuaisceart Éireann €'000	An chuid eile den Domhan €'000	Iomlán €'000
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL				
– Talamh agus forbairt	576,446	-	-	576,446
– Réadmhaoin infheistíochta	249,764	252	23,619	273,635
Iomlán na n-iasachtaí féichiúnaithe	826,210	252	23,619	850,081
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	417,669	-	-	417,669
Airgead tugtha, ar urrús comhthaobhach do GBCN	3,000	-	-	3,000
Nótaí Státhchiste	875,000	-	-	875,000
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	254	-	-	254
Sócmhainní eile	1,303	-	-	1,303
Infheistíochtaí in ionstraim gnáthscair	13,381	-	-	13,381
Iomlán na sócmhainní	2,136,817	252	23,619	2,160,688
Earnálacha geografacha 2019 Grúpa	Éire ag eisiamh Tuaisceart Éireann €'000	RA lena n-áirítear Tuaisceart Éireann €'000	An chuid eile den Domhan €'000	Iomlán €'000
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL				
– Talamh agus forbairt	758,881	11,658	245	770,784
– Réadmhaoin infheistíochta	411,469	491	44,423	456,383
Iomlán na n-iasachtaí féichiúnaithe	1,170,350	12,149	44,668	1,227,167
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	3,512,314	-	-	3,512,314
Airgead tugtha, ar urrús comhthaobhach do GBCN	25,000	-	-	25,000
Bannaí rialtais	342,052	-	-	342,052
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	208	-	-	208
Sócmhainní eile	2,740	-	-	2,740
Infheistíochtaí in ionstraim gnáthscair	18,902	-	-	18,902
Iomlán na sócmhainní	5,071,566	12,149	44,668	5,128,383

Sa ráiteas ar staid airgeadais na Gníomhaireachta, cuimsítear sócmhainní idirghrúpa maidir le cúiteamh na gcostas riarachán ón nGrúpa, dá réir sin tá na sócmhainní go léir atá neamhchosanta i leith riosca creidmheasa sa Gníomhaireacht lonnaithe in Éirinn.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

25. Riosca Leachtachta

Is é atá i riosca leachtachta ná an riosca nach mbeadh an Grúpa in ann a chuid oibleagáidí airgeadais uile a chomhlíonadh de réir mar a bheidh siad dlíthe. Tagann riosca leachtachta chun cinn de bharr difríochtaí in uainíocht idir insreabhadh agus eis-sreabhadh airgid.

25.1 Próiseas bainistíochta riosca leachtachta process

Tugtar faoi phróiseas bainistíochta riosca leachtachta an Ghrúpa laistigh den Ghrúpa agus déanann foireann ar leithligh i gCisteán an GNBS monatóireacht air. Áirítear sa phróiseas sin:

- Bainistíocht a dhéanamh ar riachtanais laethúla leachtachta agus maoinithe an GNBS lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé na hoibleagáidí go léir de réir mar a bheidh siad dlíthe: áirítear leo sin tiomantais iasachtaithe na todhchaí, ús ar dhliteanais, breacadh comhthaobhachta, costais, táillí agus speansais oibriúcháin laethúla.
- Bainistíocht Sócmhainní agus Dlíteanas; trí mhonatóireacht a dhéanamh ar an bpróifíl aibíochta laistigh de ráiteas ar staid airgeadais an Ghrúpa lena chinntiú go gcoinnítear acmhainní airgid imleora agus/nó go mbunaítear maoiniú imleor i gcásanna inar cosúil go dtarlódh neamhréireanna, agus dá bhrí sin ag íoslaghdú tionchar eis-sreafaí leachtachta.

Déantar monatóireacht agus tuairisciú tríd an sreabhadh airgid a thomhas agus trí réamh-mheastacháin faoin sreabhadh airgid le haghaidh tréimhsí idir seachtain amháin agus bliain amháin agus clúdaíonn an próiseas pleanála tréimhse níos faide ná bliain amháin. Cuireann aonad Riosca GBCN réamh-mheastacháin leachtachta neamhspleácha ar fáil don Bhord agus don Choiste Bainistíochta Riosca. Bíonn réamhaisnéis ‘anásta’ san áireamh sna réamh-mheastacháin go léir le freastal ar thréimhsí fada neamhchinnteachta. Is é túsphointe na réamh-mheastachán sin anailís a dhéanamh ar aibíocht chonartha na ndlíteanas airgeadais agus dáta aisíocaíochta ionchais na sócmhainní airgeadais.

I 2020 agus 2019, is socraíocht dlíteanais eile agus dlíteanais léasa an príomhríosa leachtachta don Ghrúpa.

25.2 Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh

Léiríonn an tábla seo a leanas na sreabha airgid atá iníoctha ag an nGrúpa agus ag an nGníomhaireacht de bhun a dhlíteanas airgeadais neamhdhíorthaigh trí na haibíochtaí conartha atá fágtha ag an dáta tuairiscithe. Is iad na méideanna a nochtar sa tábla na sreafaí airgid neamhslascainithe.

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Grúpa 31 Nollaig 2020	0-6 mhí €'000	Níos mó ná 6 mhí €'000	Iomlán €'000
Dlíteanais			
Dlíteanais eile	29,920	-	29,920
Iomlán na ndlíteanas	29,920	-	29,920
Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú	1,295,669	-	1,295,669

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Grúpa 31 Nollaig 2019	0-6 mhí €'000	Níos mó ná 6 mhí €'000	Iomlán €'000
Dlíteanais			
Dlíteanais eile	20,710	4,798	25,508
Iomlán na ndlíteanas	20,710	4,798	25,508
Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú	3,879,366	-	3,879,366

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Gníomhaireacht 31 Nollaig 2020	0-6 mhí €'000	Níos mó ná 6 mhí €'000	Iomlán €'000
Dlíteanais			
Iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara	53,336	-	53,336
Dlíteanais eile	15,532	-	15,532
Iomlán na ndlíteanas	68,868	-	68,868
Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú	181	-	181

25. Riosca Leachtachta (ar lean)

25.2 Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh (ar lean)

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Gníomhaireacht 31 Nollaig 2019	0-6 mhí €'000	Níos mó ná 6 mhí €'000	Iomlán €'000
Dlíteanais			
Iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara	53,272	-	53,272
Dlíteanais eile	15,054	345	15,399
Iomlán na ndlíteanas	68,326	345	68,671
Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú	176	-	176

I measc na sócmhainní atá ar fáil chun na dlíteanais go léir a chomhlíonadh agus chun na tiomantais iasachta atá dlite a chlúdach tá airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim, Nótaí Státchiste agus bannaí rialtais. Ní chuireann sócmhain ar son bainistíocht riosca leachta iarmhéid iasachtaí féichiúnaithe a bhfuil fáil orthu san áireamh.

25.3 Sreafaí airgid díorthaigh

Díorthaigh socraithe ar bhonn comhlán

I measc dhíorthaigh an Ghrúpa a shocrófar ar bhonn comhlán tá:

- Díorthaigh malairte eachtraí: réamh-airgeadra, babhtálacha airgeadra; agus
- Babhtálacha rátaí úis tras-airgeadra.

Sa tábla seo a leanas déantar anailís ar ionstraimí airgeadais dhíorthaigh an Ghrúpa a shocrófar ar bhonn comhlán i ngrúpálacha aibíochta ábhartha bunaithe ar an tréimhse atá fágtha ag an dáta tuairiscithe go dtí dáta aibíochta an chonartha. Is iad na méideanna a nochtar sa tábla na sreabha airgid neamhlascainithe.

Grúpa 31 Nollaig 2020	0-6 mhí €'000	Iomlán €'000
Díorthaigh airgeadra eachtrach:		
– Eis-sreabhadh	(4,631)	(4,631)
– Insreabhadh	4,852	4,852
Eis-sreabhadh iomlán	221	221

Grúpa 31 Nollaig 2019	0-6 mhí €'000	Iomlán €'000
Díorthaigh airgeadra eachtrach:		
– Eis-sreabhadh	(18,430)	(18,430)
– Insreabhadh	18,598	18,598
Eis-sreabhadh iomlán	168	168

Ráitis Airgeadais

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

25. Riosca Leachtachta (ar lean)

25.4 Tiomantais iasachta

Tá achoimre ar dhátaí mhéideanna conartha ionstraimí airgeadais an Ghrúpa, lena dtiomnaítear é do chreidmheas a shíneadh do chustaiméirí agus do shaoráidí creidmheasa eile, sa tábla seo a leanas.

Grúpa Tiomantais go dtabharfar iasacht	Tráth nach déanaí ná 1 bhliain €'000	1-5 bliana €'000	Over 5 bliana €'000	Iomlán €'000
31 Nollaig 2020	115,268	42,014	1,761	159,043
31 Nollaig 2019	176,437	75,996	2,957	255,390

Níl aon tiomantais ag an nGníomhaireacht creidmheas a shíneadh.

26. Luach cothrom na ndlíteanas agus sócmhainní airgeadais

(a) Comparáid idir luach carraeireachta agus luach cothrom

Tugtar achoimre sa tábla a leanas ar mhéideanna carraeireachta agus luachanna cothroma na sócmhainní airgeadais agus na ndlíteanas airgeadais arna gcur i láthair sa ráiteas faoi staid airgeadais an Ghrúpa agus na Gníomhaireachta.

Grúpa	2020 Luach anonn €'000	2020 Luach cothrom €'000	2019 Luach anonn €'000	2019 Luach cothrom €'000
Sócmhainní airgeadais				
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	417,669	417,669	3,512,314	3,512,314
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	3,000	3,000	25,000	25,000
Bannaí rialtais	875,000	875,000	-	-
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	-	342,052	342,052
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste af FVTPL	254	254	208	208
Sócmhainní eile	850,081	850,081	1,227,167	1,227,167
Infheistíochtaí i ionstraim cothromais	1,303	1,303	2,740	2,740
Iomlán na sócmhainní	13,381	13,381	18,902	18,902
Total assets	2,160,688	2,160,688	5,128,383	5,128,383
Grúpa	2020 Luach anonn €'000	2020 Luach cothrom €'000	2019 Luach anonn €'000	2019 Luach cothrom €'000
Dlíteanas airgeadais				
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	26	26	-	-
Dlíteanas eile	29,920	29,920	25,508	25,508
Iomlán na ndlíteanas	29,946	29,946	25,508	25,508

26. Luach cothrom na ndliteanas agus sócmhainní airgeadais (ar lean)

(a) Comparáid idir luach carraeireachta agus luach cothrom (ar lean)

Gníomhaireacht	2020 Luach anonn €'000	2020 Luach cothrom €'000	2019 Luach anonn €'000	2019 Luach cothrom €'000
Sócmhainní airgeadais				
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	181	181	176	176
Iasacht idirghrúpa ag FVTPL	1,479,893	1,479,893	3,536,554	3,536,554
Sócmhainní eile	13,593	13,593	13,532	13,532
Infheistíocht i bhfochuideachtaí	105,696	105,696	49,000	49,000
Iomlán na sócmhainní	1,599,363	1,599,363	3,599,262	3,599,262
Gníomhaireacht	2020 Luach anonn €'000	2020 Luach cothrom €'000	2019 Luach anonn €'000	2019 Luach cothrom €'000
Dlíteanais airgeadais				
Iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara	53,336	53,336	53,272	53,272
Dlíteanais eile	15,532	15,532	15,399	15,399
Iomlán na ndliteanas	68,868	68,868	68,671	68,671

Sócmhainní airgeadais agus dlíteanais nach dtomhaistear ina dhiaidh sin ar luach cothrom

I gcás sócmhainní agus dlíteanas airgeadais nach ndéantar iad a thomhas ar luach cothrom ina dhiaidh sin sa ráiteas faoin staid airgeadais, is ionann a luach cothrom agus luach carraeireachta mar gheall ar a nádúr gearrthéarmach.

(b) Ordlatas luacha chothroim

Sonraíonn IFRS 13, Tomhas Cóirluacha ordlatas trí leibhéil de theicnící luachála bunaithe ar cibé an bhfuil na hionchuir do na teicnící luachála sin inbhraite nó nach bhfuil. Léiríonn ionchuir inbhraite sonraí margaidh a fhaightear ó fhoinsí neamhspleácha; léiríonn ionchuir neamh-inbhraite boinn tuisceana margaidh an Ghrúpa. Cuimsítear san ordlatas luacha chothroim:

- Leibhéal 1 – Praghsanna luaite (gan coigeartú) i margaí gníomhacha le haghaidh sócmhainní comhionanna nó dlíteanas comhionann. Áirítear bannaí rilatis ar an leibhéal seo áit abhfuil praghsanna margaidh luaite.
- Leibhéal 2 – Ionchuir seachas praghsanna luaite san áireamh i Leibhéal 1 atá inbhraite don tsócmhainn nó don dlíteanas, go díreach (is é sin, mar phraghsanna) nó go hindíreach (is é sin díorthaithe ó phraghsanna). Áirítear ar an leibhéal seo conarthaí díorthaigh thar an gcuntar. Baineann foinsí na bparaiméadar ionchuir úsáid as an gcuair toraidh Libor/Euribor caighdeánach.
- Leibhéal 3 – ionchur don sócmhainn nó don dlíteanas nach bhfuil bunaithe ar shonraí inbhraite an mhargaidh (ionchur neamh-inbhraite). Áirítear leis an leibhéal seo infheistíochtaí cothromais agus ionstraimí fiachais a bhfuil comhpháirteanna suntasacha neamh-inbhraite iontu. Déantar luach cóir na n-infheistíochtaí cothromais a thomhas bunaithe ar luach sócmhainní na gcuideachtaí bunúsacha. Is ó luach cóir na n-aonad réadmhaoina a dhéantar luachanna sócmhainní na gcuideachtaí bunúsacha go bunúsach. Déantar amach an luach cóir leis an gcur chuige luachála cónaithí agus le fianaise ar idirbhearta inchomparáide. Is é comhbhall suntasach dobhraite a úsáidtear le haghaidh an luacháil ná luachanna na sócmhainní. Áirítear leis an leibhéal seo iasachtaí féichiúnaithe arna dtomhas ar FVTPL chomh maith. Is éard atá i gceist leis an modheolaíocht luachála le haghaidh tomhais iasachtaí féichiúnaí ag FVTPL ná na sreafaí airgid ionchais a mheas a ghinfidh an tsócmhainn airgeadais agus ansin na luachanna seo a lascainiú ar ais chuig an luach láithreach. I measc na dtoimhdí atá san áireamh sa teicnic seo tá:
 - cinneadh a dhéanamh ar an srathú oiriúnach don phunann chun sócmhainní a bhailiú le chéile i ngrúpaí ina bhfuil tréithe riosca cosúla (2020 agus 2019: Ag dí-ghiaráil na maoinne miondíoltóireachta; ag dí-ghiaráil an Talaimh & na Forbartha; ag dí-ghiaráil na Maoinne Tráchtála, ag dí-ghiaráil an NRD; T&F Cór Gníomhach, T&F Talamh Neamhghníomhach);
 - An dóchúlacht atá ann go mbeidh sreafaí todhchaíoch airgid agus an t-amú atá beartaithe leo; agus
 - ráta lascaine atá oiriúnach a roghnú le haghaidh sócmhainn airgeadais nó grúpa de shócmhainní airgeadais, bunaithe ar an meastóireacht a dhéanann an mbainisteoireacht ar shaintréithe na hionstraime agus faisnéis mhargaidh ábhartha. Tá na rátaí lascaine do 2020 sa raon 8% go 12% (2019: 8% go dtí 12%).

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

26. Luach cothrom na ndlíteanas agus sócmhainní airgeadais (ar lean)

(b) Ordilathas luacha chothroim (ar lean)

Tá réadmhaoine infheistíochta san áireamh sa leibhéal seo. Is luachálaí réadmhaoine neamhspléach, seachtrach le cáilíochtaí gairmiúla aitheanta cuí agus taithí ar na mallaibh sna catagóirí réadmhaoine atáthar a luacháil a shocraigh luach cóir réadmhaoine infheistíochta. Tá aschuir ó luachálaithe ag brath ar bhreithiúnais na bainistíochta. D'úsáid an luachálaí modh infheistíochta luachála a bhain úsáid as teicníc sreabhadh airgid lascainithe. Ba iad seo a leanas na boinn tuisceanna a bhí san áireamh sa teicníc seo:

- seans feidhmiúcháin roghanna ceannaithe a shocrú;
- ráta glantoradh scoir a roghnú bunaithe ar chúinsí a chuimsíonn suíomh agus cineál aonaid cónaithe. Tá raon rátaí glantoradh ó 3.75% go 7.5% (2019: 3.75% go 8%); agus
- sreafaí airgid cíosa ionchasach a shocrú bunaithe ar rátaí fáis do fho-inneacsanna CPI agus ollchéatadáin go glanchéatadáin do chostais oibríochta.

Ní mór sonraí margaidh inbhraite a úsáid don ordilathas seo nuair atá siad ar fáil. Tugann an Grúpa praghsanna margaidh ábhartha agus inbhraite faoi deara ina chuid luachálacha nuair is féidir.

Ordilathas ar luacha cothrom le haghaidh sócmhainní agus dlíteanas arna dtomhas ar luach cothrom

Grúpa 31 Nollaig 2020	Leibhéal 1 €'000	Leibhéal 2 €'000	Leibhéal 3 €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní				
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	-	254	-	254
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	-	-	850,081	850,081
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	-	-	13,381	13,381
Réadmhaoine Infheistíochta	-	-	292,001	292,001
Iomlán na sócmhainní	-	254	1,155,463	1,155,717
Dlíteanais				
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	-	26	-	26
Iomlán na ndlíteanas	-	26	-	26
Grúpa 31 Nollaig 2019	Leibhéal 1 €'000	Leibhéal 2 €'000	Leibhéal 3 €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní				
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	-	208	-	208
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	-	-	1,227,167	1,227,167
Bannaí rialtais	342,052	-	-	342,052
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	-	-	18,902	18,902
Réadmhaoine Infheistíochta	-	-	287,565	287,565
Iomlán na sócmhainní	342,052	208	1,533,634	1,875,894
An Ghníomhaireacht 31 Nollaig 2020	Leibhéal 1 €'000	Leibhéal 2 €'000	Leibhéal 3 €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní				
Iasachtaí idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	-	-	1,479,893	1,479,893
Iomlán na sócmhainní	-	-	1,479,893	1,479,893

26. Luach cothrom na ndlíteanas agus sócmhainní airgeadais (ar lean)

(b) Ordúlthas luacha chothroim (ar lean)

An Gníomhaireacht 31 Nollaig 2019	Leibhéal 1 €'000	Leibhéal 2 €'000	Leibhéal 3 €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní				
Iasachtaí idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	-	-	3,536,554	3,536,554
Iomlán na sócmhainní	-	-	3,536,554	3,536,554

I gcás sócmhainní agus dlíteanas a aithnítear sna ráitis airgeadais ar bhonn athfhillteach, cinneann an Grúpa cibé an ndearnadh aistriú idir leibhéil sa ghrádlathas trí athmheasúnú a dhéanamh ar catagóirí (bunaithe ar an ionchur ar an leibhéal is ísle atá suntasach maidir le tomhas an luacha chóir mar iomlán ag deireadh gach tréimhse tuairiscithe). Is é beartas an Ghrúpa aistriú isteach i leibhéil an ghrádlathais um luach cóir, agus amach uathu, ar dháta an imeachta, nó athrú ar imthosca a bhí ina chúis leis an aistriú, a aithint.

Ní raibh aon aistriú idir leibhéil céimlathas le linn 2020 agus 2019.

De réir IFRS 13, i gcás sócmhainní agus dlíteanas airgeadais nach n-iompraítear ar luach cóir ach a nochtar luach cóir ina leith, ní mór iad a rangú laistigh de ghrádlathas an luacha chóir. Déantar sócmhainní agus dlíteanas airgeadais arna dtomhas ag costas amúchta a rangú faoi Leibhéal 1.

Ní iompraítear ceann ar bith de shócmhainní ná dlíteanas na Gníomhaireachta ar luach cóir, ach amháin ón iasacht idirghrúpa tomhaiste ag luach cóir tríd brabús nó caillteanas.

Léirítear sa tábla seo a leanas réiteach méideanna oscailte agus dúnta sócmhainní airgeadais Leibhéal 3 atá taifeadta ag luach cóir.

Grúpa Infheistíochtaí in ionstramaí cothromais	Nóta	2020 €'000	2019 €'000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir		18,902	54,539
Infheistíochtaí breise		6,772	8,715
Diúscairt infheistíochtaí		(2,496)	(60,072)
Gluaiseachtaí luacha cóir	9	(9,797)	15,720
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig		13,381	18,902

Áirítear leis na gluaiseachtaí sa luach cóir i 2019 gnóthacháin réadaithe de €0.5m a d'éirigh le linn na bliana airgeadais.

Grúpa Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	2020 €'000	2019 €'000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir	1,227,167	1,925,462
Fáltais ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	(855,642)	(1,203,151)
Réamhíocaíochtaí d'iasachtaithe	247,482	410,713
(Caillteanas)/gnóthacháin mhalartáin eachtraigh ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	(715)	1,067
Gluaiseachtaí eile ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	(4,077)	8,656
Brabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	86,861	5,621
Aistriú go réadmhaoine trádála	-	(150,740)
Gnóthacháin ar luach cóir ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	149,005	229,539
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	850,081	1,227,167

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

26. Luach cothrom na ndliteanas agus sócmhainní airgeadais (ar lean)

(b) Ordlaithas luacha chothroim (ar lean)

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Réadmhaoine infheistíochta		
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir	287,565	-
Aistriú ó réadmhaoine trádála	-	211,629
Éadail/Costais tabhaithe ar réadmhaoine infheistíochta	2,335	1,616
Díathint réadmhaoine infheistíochta	(3,070)	-
Gluaiseachtaí luach cóir	5,171	74,320
Iarmhéid ag 31 Nollaig	292,001	287,565
An Ghníomhaireacht Iasachtaí idirghrúpa ag FVTPL	2020 €'000	2019 €'000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir	3,536,554	3,536,554
Aisíoc iasacht idirghrúpa	(2,056,661)	-
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	1,479,893	3,536,554

Eolas cainníochtúil faoi thomhais luach cothrom (Leibhéal 3)

			Luach cothrom	
Sócmhainní Leibhéal 3	Teicníc luachála	Oonchuir neamh-inbhráite	31 Nollaig 2020 €'000	31 Nollaig 2019 €'000
Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais	Cur chuige luachála um aonaid chónaitheacha	1) Luach sócmhainní glan	13,381	18,902
Iasachtaí féichiúnaithe	Sreafaí airgid lascainithe	1) Srathú Punainne 2) Amú sreafaí airgid 3) Luachanna comhthaobhaigh 4) Rátaí lascaine	850,081	1,227,167
Réadmhaoine infheistíochta	Réadmhaoine infheistíochta	1) Rátaí glantoradh 2) Rátaí fáis 3) Ollchéatadán go glanchéatadán do chostais oibríochta 4) Cleachtadh rogha ceannacháin	292,001	287,565

Tá an iasacht idirghrúpa ar an Ghníomhaireacht iníochta ar éileamh agus is ionann a luach cóir agus a pharluach dá bharr sin.

26. Luach cothrom na ndlíteanas agus sócmhainní airgeadais (ar lean)

(b) Ordlaithas luacha chothroim (ar lean)

Íogaireacht thomhais Leibhéal 3

Bíonn méid áirithe measraithe i gceist le teicnící luachála a chur chun feidhme. Rinneadh an anailís íogaireachta a chinneadh bunaithe ar an nochtadh do thoimhdí malartacha féideartha sa mhodheolaíocht luachála ag deireadh na tréimhse tuairiscithe. D'athródh luach cóir réadmhaoine infheistíochta dá mbeadh aon inchuir inbhraithe le hathrú. Meastar go gciallódh méadú 10% ar luach na nglansócmhainní instraímí cothromais go mbeadh méadú 10% le feiceáil ar an luach cóir.

Tá anailís íogaireacht do iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL leagtha maach thíos.

Léiríonn an tábla a leanas meastachán ar thionchar athraithe i luachanna comhthaobhachta ar luach cothrom iasachtaí féichiúnaithe.

31 Nollaig 2020 Earnáil	+/-1% €m	+/-3% €m	+/-5% €m
Talamh agus Forbairt	+/- 6	+/- 17	+/- 28
Readmhaoine Infheistíochta	+/- 3	+/- 9	+/- 15
Iomlán	+/- 9	+/- 26	+/- 43
31 Nollaig 2019 Earnáil	+/-1% €m	+/-3% €m	+/-5% €m
Talamh agus Forbairt	+/- 9	+/- 26	+/- 43
Readmhaoine Infheistíochta	+/- 6	+/- 17	+/- 29
Iomlán	+/- 15	+/- 43	+/- 72

Léiríonn an tábla a leanas meastachán ar thionchar athraithe i bhfactóirí lascaine ar luach cothrom ar iasachtaí féichiúnaithe.

31 Nollaig 2020 Earnáil	- 5% €m	- 3% €m	- 1% €m	+1% €m	+3% €m	+5% €m
Talamh agus Forbairt	44	26	8	(8)	(24)	(39)
Readmhaoine Infheistíochta	20	12	4	(4)	(11)	(18)
Iomlán	64	38	12	(12)	(35)	(57)
31 Nollaig 2019 Earnáil	- 5% €m	- 3% €m	- 1% €m	+1% €m	+3% €m	+5% €m
Talamh agus Forbairt	61	36	12	(11)	(33)	(54)
Readmhaoine Infheistíochta	28	16	5	(5)	(15)	(25)
Iomlán	89	52	17	(16)	(48)	(79)

Léiríonn an tábla thíos meastachán ar thionchar athraithe i dtráthúlacht sreafa airgid ar luach cothrom ar iasachtaí féichiúnaithe.

31 Nollaig 2020 Earnáil	+6 mhí €m	+3 mhí €m	- 3 mhí €m
Talamh agus Forbairt	(26)	(13)	13
Readmhaoine Infheistíochta	(15)	(7)	8
Iomlán	(41)	(20)	21

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

26. Luach cothrom na ndliteanas agus sócmhainní airgeadais (ar lean)

(b) Ordlaithas luacha chothroim (ar lean)

Íogaireacht thomhais Leibhéal 3 (ar lean)

31 Nollaig 2019 Earnáil	+3 mhí €m	- 3 mhí €m
Talamh agus Forbairt	(12)	12
Readmhaoine Infheistíochta	(20)	21
Iomlán	(32)	33

Catagóirí sócmhainní airgeadais agus dliteanas airgeadais

Déantar dliteanas agus sócmhainní airgeadais a chatagóiriú i gcomhréir le IFRS 9 sa chaoi seo a leanas:

- Costas amúchta
- Luach cothrom tríd bhrabús agus cailteannas (FVTPL)
- Luach cothrom tríd ioncam cuimsitheach eile (FVOCI)

Sócmhainní Airgeadais

Grúpa

31 Nollaig 2020

	Costas amúchta €'000	FVTPL €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	417,669	-
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	3,000	-
Nótaí Státhchiste	875,000	-
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	254
Iasachtaí féichiúnaithe	-	850,081
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	-	13,381
Sócmhainní eile	1,303	-

Dlitéanais Airgeadais

Grúpa

31 Nollaig 2020

	Costas amúchta €'000	FVTPL €'000
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	26
Dlitéanais eile	29,920	-

Sócmhainní Airgeadais

Grúpa

31 Nollaig 2019

	Costas amúchta €'000	FVTPL €'000	FVOCI €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	3,512,314	-	-
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	25,000	-	-
Bannaí rialtais	-	-	342,052
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	208	-
Iasachtaí féichiúnaithe	-	1,227,167	-
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	-	18,902	-
Sócmhainní eile	2,740	-	-

26. Luach cothrom na ndliteanas agus sócmhainní airgeadais (ar lean)

(b) Ordlaithas luacha chothroim (ar lean)

Catagóirí sócmhainní airgeadais agus dliteanas airgeadais (ar lean)

Dlitéanais Airgeadais Grúpa 31 Nollaig 2019	Costas amúchta €'000	FVTPL €'000
Dlitéanais eile	25,508	-
Sócmhainní Airgeadais Gníomhaireacht 31 Nollaig 2020	Costas amúchta €'000	FVTPL €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	181	-
Iasacht idirghrúpa	-	1,479,893
Sócmhainní eile	13,593	-
Dlitéanais Airgeadais Gníomhaireacht 31 Nollaig 2020	Costas amúchta €'000	FVTPL €'000
Iasachtaí le úis orthu agus iasachtaí	53,336	-
Dlitéanais eile	15,532	-
Sócmhainní Airgeadais Gníomhaireacht 31 Nollaig 2019	Costas amúchta €'000	FVTPL €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	176	-
Iasacht idirghrúpa	-	3,536,554
Sócmhainní eile	13,532	-
Dlitéanais Airgeadais Gníomhaireacht 31 Nollaig 2019	Costas amúchta €'000	FVTPL €'000
Iasachtaí le úis orthu agus iasachtaí	53,272	-
Dlitéanais eile	15,399	-

27. Réadmhaoin, innealra agus trealamh

Grúpa agus Gníomhaireacht	2020 €'000	2019 €'000
Costas		
Iarmhéid ag 1 Eanáir	2,546	2,546
Géilleadh feistiú Léasachta	(2,546)	-
Iarmhéid ag 31 Nollaig	-	2,546
Dímheas		
Dímheas carntha ag 1 Eanáir	(2,546)	(2,546)
Géilleadh feistiú Léasachta	2,546	-
Iarmhéid ag 31 Nollaig	-	(2,546)
Luach (tugtha) anonnag 31 Nollaig	-	-

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

27. Réadmhaoin, innealra agus trealamh (ar lean)

Áiríodh ar mhaoín, ar ghléasra agus ar threalamh costais fheistiú léasaithe a tabhaíodh ar Fhoirgneamh an Chisteáin. Rinneadh costais chaipitlithe léasaithe caipitlithe a dhímheas go hiomlán thar an saol a bhí fágtha den tsócmhainn. De réir mar a rinne an Grúpa comhaontú d'áitreabh nua in 2018, rinneadh dímheas iomlán ar chostais fheistiú léasachta Fhoirgneamh an Chisteáin faoi dheireadh 2018. I mí Feabhra 2020, chomhaontaigh agus fhorghníomhaigh an GNBS téarmaí chun a léasanna agus a leasanna eile i bhFoirgneamh an Chisteáin a ghéilleadh do Google Ireland. Mar thoradh ar an ngéilleadh sin géilleadh an feisteas léasach do Google Ireland. Faoi théarmaí an ghéillte, níor ghá don Ghrúpa costas meathlaithe a thabhtú as an bhfeistiú léasach a bhaint.

28. Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Sócmhainní airgeadais ar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas	13,381	18,902

D'féadfaidh an Ghrúpa infheistiú in ionstraim gnáthscaire le luach a uasmhéadú agus seachadadh éifeachtach forbairt tráchdála agus cónaithe a éascú.

Is ionann an ghluaiseacht in infheistíochtaí i gluaiseachtaí ionstraimí cothromais, fáiltais agus diúscairtí. Tiománann gluaiseachtaí go príomha i luach sócmhainne cistí/cuideachtaí bunúsach gluaiseachtaí luach cothromais ar a bhfuil tionchar ag dáileacháin déanta le linn na bliana.

Ní raibh aoin infheistíochtaí ag an Gníomhaireacht in ionstraimí cothromais.

29. Cáin iarchurtha

Déantar sócmhainní agus dliteanais ioncam iarchurtha a fhritháireamh nuair is ann do cheart infheidhmithe le dlí sócmhainní cánach reatha a fhritháireamh i gcoinne dliteanais chánach reatha agus nuair a bhaineann na cánacha ioncam iarchurtha leis an údarás fioscach céanna.

Tá dliteanais agus sócmhainní cánach iarchurtha inchurtha i leith na nithe seo a leanas:

Grúpa	Cáin iarchurtha		Cáin iarchurtha ar IFRS trasdula coigeartaithe €'000	Iomlán €'000
	Sócmhainní €'000	Dlíteanais €'000		
Iarmhéid ag 1 Eanáir 2020	1,276	(4,838)	(12,713)	(16,275)
Gluaiseacht sa bhliain	62	3,164	4,237	7,463
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2020	1,338	(1,674)	(8,476)	(8,812)
Iarmhéid ag 1 Eanáir 2019	1,349	(4,986)	(16,951)	(20,588)
Gluaiseacht sa bhliain	(73)	148	4,238	4,313
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2019	1,276	(4,838)	(12,713)	(16,275)

Gluaiseacht sa cháin iarchurtha aitheanta

Grúpa	Nóta	2020 €'000	2019 €'000
Gluaiseacht sa cháin iarchurtha aitheanta sa ráiteas ioncaim (gan trasdula coigeartaithe IFRS 9 san áireamh)	15	2,541	57
Gluaiseacht sa cháin iarchurtha aitheanta in ioncam cuimsitheach eile	16,36	685	18
Gluaiseacht sa cháin iarchurtha aitheanta sa ráiteas ioncam ar son trasdula coigeartaithe IFRS 9	15	4,237	4,238
Gluaiseacht iomlán i gcáin iarchurtha sa bhliain		7,463	4,313

Níl aon dliteanais nó sócmhainní cánach iarchurtha ag an nGníomhaireacht.

29. Cáin iarchurtha (ar lean)

Aithníodh glandliteanas cánach iarchurtha de €8.8m (2019: €16.3m) maidir le díorthaigh, infheistíochtaí cothromais, coigeartuithe idirthrímhseacha chomh maith le sócmhainní airgeadais tomhaiste ag FVOCL. De réir na gcaighdeán cuntasáíochta, aithnítear cáin iarchurtha sa chás go bhfuil cuntas ar an iontráil chomhfhreagrach. i. sa ráiteas ioncain nó in ioncam cuimsitheach eile. Le héifeacht ón 1 Iúil 2017, ní bheidh aon ghluaiseachtaí luacha chóir neamhréadaithe sna hinfeistíochtaí cothromais agus díorthaigh atá á gcoinneáil ar chuntas trádála faoi réir cháin iarchurtha a thuilleadh mar beidh an cur chuige cánach i gcomhréir leis an gcur chuige cuntasáíochta. Tabharfar coigeartuithe idirthrímhseacha a bhaineann le gluaiseachtaí luacha chóir neamhréadaithe roimhe seo isteach sa mhuirear i leith cánach thar thréimhse 5 bliana (nó níos luaithe más cuí) ag tosú sa bhliain roimhe. Táthar tar éis na coigeartaithe idirthrímhseacha seo a thuairisciú ar an gcoigeartú ar luach cóir atá curtha leis an mbrabús coinnithe tar éis don Ghrúpa glacadh le IFRS 9. Tuairisceofar an coigeartú idirthrímhseach mar muirear ar an ráiteas ioncain thar thréimhse cúig bliana tar éis IFRS 9 a bheith glactha le den chéad uair. Tá creidmheas cánach iarchurtha de chuid €685k (2019: €18k) aitheanta in ioncam cuimsitheach eile i ndáil le cáin iarchurtha ar na sócmhainní airgeadais atá tomhaiste ag FVOCL.

30. Sócmhainní eile

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Cáin réamhdhíolta	1,738	17,008
Réamhíocaíochtaí	1,567	1,289
Sócmhainn ceart ar úsáid	3,668	6,442
Costais iacchurtha	1,098	574
Sócmhainní eile	1,303	2,740
Iomlán sócmhainní eile	9,374	28,053

Is sócmhainní reatha gach sócmhainn eile ach amháin an sócmhainn Ceart ar Úsáid.

D'aithin an Grúpa sócmhainn ceart úsáide chun léasú sócmhainní áirithe i nDuga an Chisteáin agus chun spás áirithe a léasú i bhFoirgneamh an Chisteáin. Tar éis an athraithe shealadaigh ar rátaí CBL a bhí éifeachtach don tréimhse ón 1 Meán Fómhair 2020 go dtí an 28 Feabhra 2021, aithníodh coigeartú de €15k i gcoinne na sócmhainne ceart úsáide le haghaidh na n-athruithe sreabhadh airgid léasa gaolmhar. De réir mar a d'fhág an Ghníomhaireacht Foirgneamh an Chisteáin in 2019, tá an tsócmhainn ceart úsáide dímheasa go hiomlán faoin 31 Nollaig 2019. Rinneadh an tsócmhainn cheart úsáide seo a dhí-aithint ar ghéilleadh na léasanna do Google Ireland i mí Feabhra 2020.

Grúpa	Spás Oifige	
	2020 €'000	2019 €'000
Costais		
Iarmhéid ag 31 Nollaig	10,614	-
Sócmhainní aitheanta tar éis cur i bhfeidhm IFRS 16	-	10,614
Coigeartú maidir le hathrú sreabhadh airgid léasa	(15)	-
Sócmhainn Foirgníochta an Chisteáin a ghéilleadh	(1,412)	-
Iarmhéid ag 31 Nollaig	9,187	10,614
Dímheas		
Iarmhéid ag 31 Eanáir	(4,172)	-
Muirear dímheas don bhliain	(2,759)	(4,172)
Sócmhainn Foirgníochta an Chisteáin a ghéilleadh	1,412	-
Iarmhéid ag 31 Nollaig	(5,519)	(4,172)
Luach tugtha anonn ag 31 Nollaig 2019	3,668	6,442

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

30. Sócmhainní eile (ar lean)

Gníomhaireacht	2020 €'000	2019 €'000
Costais in-aisíoctha ó NALML	13,593	13,520
Sócmhainní eile	-	12
Iomlán Sócmhainní eile	13,593	13,532

D'aithin an Gníomhaireacht sócmhainn ceart úsáide chun spás áirithe a léasú i bhFoirgneamh an Chisteáin. De réir mar a d'fhág an Gníomhaireacht Foirgneamh an Chisteáin in 2019, tá an tsócmhainn ceart úsáide dímheasa go hiomlán faoin 31 Nollaig 2019. Rinneadh an tsócmhainn cheart úsáide seo a dhí-aithint ar ghéilleadh na léasanna do Google Ireland i mí Feabhra 2020.

Gníomhaireacht	Spás Oifige	
	2020 €'000	2019 €'000
Costas		
Iarmhéid ag 1 Eanáir	1,412	-
Sócmhainní aitheanta tar éis cur i bhfeidhm IFRS 16	-	1,412
Sócmhainn Foirgníochta an Chisteáin a ghéilleadh	(1,412)	-
Iarmhéid ag 31 Nollaig	-	1,412
Dímheas		
Iarmhéid ag 1 Eanáir	(1,412)	-
Muirear dímheas don bhliain	-	(1,412)
Surrender of Treasury Building asset	1,412	-
Iarmhéid ag 31 Nollaig	-	(1,412)
Luach tugtha anonn ag 31 Nollaig	-	-

Is sócmhainn reatha gach sócmhainn eile den Gníomhaireacht.

31. Dlíteanais eile

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Ús iníoctha ar aigead tirim agus comhluachanna in airgead tirim	148	455
Costais fhabhráithe	20,501	17,982
CBL iníoctha	1,121	1,074
Dlíteanais eile	5,538	1,199
Dlíteanais léasa	2,612	4,798
Iomlán na ndlíteanas eile	29,920	25,508

Is dlíteanais reatha gach dlíteanas eile seachas dlíteanais léasa an Ghrúpa. I measc na ndlíteanas eile tá €5.3m (2019: €Nialas) le haghaidh forála do na costais ionchais a bhaineann le ríomh úis ar iasachtaí féichiúnaí áirithe.

Tá léasanna ag an nGrúpa maidir le spás i nDuga an Chisteáin. Bhí léasanna ag an nGrúpa maidir le spás i bhFoirgneamh an Chisteáin go dtí gur ghéilleadh an léas agus na leasanna gaolmhara do Google Ireland i mí Feabhra 2020.

31. Dlíteanais eile (ar lean)

Athruithe i nDlíteanais ag éirí ó maoiniú ghníomharthaí

Grúpa	Dlíteanais Léasa	
	2020 €'000	2019 €'000
Amhail 1 Eanáir	4,798	13,788
Sreafaí airgid		
– Íoc dlíteanais léasa	(1,893)	(9,163)
Athruithe nach airgead iad	(293)	173
Ag deireadh na bliana	2,612	4,798

Gníomhaireacht	2020 €'000		2019 €'000	
Airgead tirim agus cóibhéisí	-		1	
Méideanna dlite don GBCN	6,046		5,629	
Méideanna dlite le haonáin an Ghrúpa	9,448		9,360	
Dlíteanais eile	38		64	
Dlíteanais léasa	-		345	
Iomlán na ndlíteanas eile	15,532		15,399	

Is dlíteanais reatha gach dlíteanas eile sa Gníomhaireacht. Bhí léasanna ag an nGrúpa maidir le spás i bhFoigineamh an Chisteáin go dtí gur ghéilleadh an léas agus na leasanna gaolmhara do Google Ireland i mí Feabhra 2020.

Gníomhaireacht	2020 €'000		2019 €'000	
Amhail 1 Eanáir	345		2,693	
Sreafaí airgid				
– Íoc dlíteanais léasa	-		(2,383)	
Athruithe nach airgead iad	(345)		35	
Ag deireadh na bliana	-		345	

32. Cáin iníoctha

Grúpa	2020 €'000		2019 €'000	
Cáin shiarchoinneálach seirbhísí gairmiúla agus cánacha eile iníoctha	722		1,147	
Cáin iomlán iníoctha	722		1,147	

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

33. Tiomantais agus dliteanais theagmhasacha

(a) Dliteanais theagmhasacha

Ag dáta tuairiscithe, tá GBCN mar pháirtí i méid airithe cásanna dlí a leanann mar pháirt dá gnáth cúrsa gnóithe. Ní féidir brath ar meastachán den eis-sreabhadh acmhainní eacnamaíoch sna cásanna seo agus mar sin níltear ag déanamh aon nochtadh breise.

Tá ráthaíochtaí eisithe ag an nGrúpa agus litreacha suaimhnis faoin dáta tuairiscithe ach, ós rud é nach bhfuiltear in ann na heis-sreabhadh acmhainní eacnamaíoch a mheas go hiontaobhach, níltear ag déanamh aon nochtadh breise.

Ag an dáta tuairiscithe, tá GNBS ag obair leis na Coimisinéirí Ioncaim chun nochtadh deonach neamhspreagtha 2017 a thabhairt chun críche maidir le caitheamh Cánach Iarchoimeádta Seirbhísí Gairmiúla ar íocaíochtaí le soláthraithe seirbhíse gairmiúla nach raibh GNBS ag gabháil dóibh. Chuir GNBS tús leis an athbhreithniú agus rinneadh é le sainchúnadh cánach seachtrach. Tá an poitéinseal le haghaidh tuilleadh íocaíochtaí sa todhchaí fós á athbhreithniú leis na Coimisinéirí Ioncaim. Tá an t-eis-sreabhadh féideartha d'acmhainní eacnamaíocha sa todhchaí faoi réir díospóireachtaí leanúnacha agus ní féidir é a mheas go hiontaofa agus dá bhrí sin níl aon nochtadh breise á dhéanamh.

(b) Tiomantais

Tá Tiomantais íasachta neamhtharraingthe an Ghrúpa ag an dáta tuairiscithe leagtha amach i Nóta 25.4.

Bhí léas oibriúcháin ag an nGrúpa i ndáil leis an tríú hurlár agus cuid den chéad urlár dá oifig cláraithe, Foirgneamh an Státchiste. I Feabhra 2020, d'aontaigh GBCN agus chuir sí i bhfeidhm téarmaí geillte a léasa agus leasa eile i bhFoirgneamh an Státchiste go Google Ireland.

Leagtar amach íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí sa tábla seo a leanas:

Grúpa agus Gíomhaireacht	2020 €'000	2019 €'000
Níos lú ná 1 bhliain amháin	-	346
Iomlán íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí	-	346

Tá léasanna ag an Ghrúpa le haghaidh gabháltas Duga an Státchiste le tréimhse 4 bliana. Is féidir deireadh a chuir le na léasanna le réamhfógra 12 mhí le linn téarma na tréimhse. Tá éis an chéad téarma 4 bliana, is féidir síneadh rollach a chuir i bhfeidhm tríd comhaontú idir GBCN agus GBSN. Tá na híocaíochtaí léasa íosta todhchaíoch leagtha amach sa tábla seo a leanas:

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Níos lú ná 1 bhliain amháin	1,893	1,900
Idir bliain amháin agus cúig bliana	753	2,654
Iomlán íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí	2,646	4,554

Íocaíochtaí léasa eile

Leagtar amach íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí a bhaineann le réadmhaoine infheistíochta ag an Ghrúpa sa tábla seo a leanas:

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Níos lú ná 1 bhliain amháin	13,343	12,504
Idir bliain amháin agus cúig bliana	53,373	50,017
Níos mó ná cúig bliana	148,677	155,895
Iomlán íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí	215,393	218,416

Áirítear le fáiltais ó léasa oibriúcháin na léasanna atá i seilbh NARPS.

Baineann léasanna oibriúcháin in NARPS leis an réadmhaoine infheistíochta atá faoi úinéireacht na Cuideachta agus lena mbainfidh téarma léasa 20 bliain agus 9 mí ag tús. Tá sé de rogha ag léasaithe áirithe na haonaid mhaoine a cheannach ar mhargadhluach oscailte na maoine, agus lascaine 10% ag baint leo ar feadh tréimhse 6 mhí, ag tosú an 14ú bliain de théarma an léasa. Tá NARPS freagrach as deisiú struchtúrach ar aon damáiste deánta do réadmhaoine infheistíochta nach iad an léasaí nó fó-léasaí a chúisigh.

Níl aon íosfháltais chíosá oibriúcháin ag an nGníomhaireacht.

34. Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara

Gníomhaireacht	2020 €'000	2019 €'000
Iasacht dlíthe le BISN agus ús gaolmhar	53,336	53,272

Ar an 25 Feabhra 2011, d'eisigh BISNT, aonán an Ghrúpa, iasacht úsmhar de chuid €52m leis an GNBS. Ba é cuspóir na hiasachta maoiniú a sholáthar ón nGrúpa don GNBS chun iasacht de chuid €49m agus ús tabhaithe a aisíoc leis an Lárchiste. Tá ús bunaithe ar rata 6 mhí Euribor. Déantar an iasacht a shíneadh ar bhonn bliantúil ar an 25 Feabhra mura gcuirtear deireadh leis faoi mar atá aontaithe ag na páirtithe. Níl aon iasachtaí nó iasachtaíochtaí seachtracha ag an nGrúpa.

Aithníodh ráta diúltach úis €0.18m (2019: €0.15m) ar an iasacht mar gheall ar rátaí diúltach Euribor le linn na bliana (féach Nóta 6).

Le linn na bliana ag críoch 31 Nollaig 2020, ní raibh aon athruite nach airgead iad sa Gníomhaireacht ar dhliteanais ag éirí ó gníomhartha maoinithe mar gheall ar iasachtaí le hús orthu agus iasachtaí (2019: €NIALAS).

35. Gnáthscair eile

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
I mbun eisiúna ag 1 Eanáir	1,064,000	1,064,000
Fuascaillte le linn na bliana	(1,064,000)	-
I mbun eisiúna ag 31 Nollaig	-	1,064,000

Ba ionann an méid thuasluaite agus Fobhannaí Ráta Seasta Inghlaoite a d'eisigh BSN agus a aistríodh na fáltas chuig SGBSN faoi shocrú iasacht rannpháirteach brabúis agus a d'aistrigh SGBSNT chuig BISNT. D'úsáid BISN na hurrúis seo mar chomaoín (5%) don phunann iasachta faighte ó gach Institiúid Rannpháirteach.

Ba ionann an ráta úis ar na hionstraimí agus ráta 10 mbliana Rialtas na hÉireann ag dáta an chéad eisiúna, móide 75 bonnphointe. Tá an ráta seo socraithe ag fáltas seasta 5.264%. Ba ar bhonn bliantúil a íoctar ús, ach is de rogha an eiseitheora a dhearbhaítear an cúpón. Ní raibh cúpón a dhearbhaítear in aon bhliain ag carnadh. Dhíol GNBS an cúpón cliantúil de €56.01m (2019: €56.01m) ar a fhoíach i Márta 2020. Díoladh cáin shiarchoinneálach €42k (2019: €42k) leis na Coimisinéirí Ioncaim mar díolacháin cúpón i 2020.

Faoi IAS 32, is ionann é agus bunús an chomhaontú conarthach um ionstraim airgeadais, seachas a fhoirm dlí, a bhfuil a rangú á rialú aige. Ó tharla nach raibh aon oibleagáid chonarthach sna bannaí fofhiachais aon íocaíochtaí a dhéanamh (ús nó príomha) sa chás nach mian leis an nGrúpa aon íocaíochtaí a dhéanamh, de réir IAS 32 tá an fofhiachas rangaithe mar ghnáthscair sa ráiteas ar staid an airgeadais, agus aon íocaíochtaí cúpón á rangú mar íocaíochtaí díbhinne (Nóta 37).

Cé go raibh na bannaí suthain ó thaobh nádúir de, bhí rogha ag an eiseitheoir na bannaí a "ghlaoch" (ie iad a fhuascailt) ar dháta an chéad ghlaio (10 mbliana ó dháta na heisiúna), agus gach dáta íocaíochta úis ina dhiaidh sin (is cuma an bhfuil ús ann le híoc nó nach bhfuil). Ghlaoigh an t-eiseitheoir na bannaí ar an gcéad dáta glaonna an 1 Márta 2020 agus fuasclaíodh na bannaí eile de €1.064bn go hiomlán.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

36. Cúlchistí eile

Grúpa	Nóta	2020 €'000	2019 €'000
Sócmhainní airgeadais tomhaiste ag cúlchiste FVOCI			
Ag 1 Eanáir		521	1,925
Aithrithe i luach cóir	18	(1,206)	(1,422)
Glanghluaiseacht i gcúlchiste roimh cánachas	16	(1,206)	(1,422)
Cáin iarchurtha aitheanta in ioncam cuimsitheach eile	16,29	685	18
Ag 31 Nollaig		-	521
Iomlán na gcúlchistí eile		-	521

Cuimsíonn cúlchistí eile an cúlchiste sócmhainní airgeadais tomhaiste ag luach cóir tríd cúlchiste ioncaim cuimsithe eile i 2018.

Rangaíodh bannaí rialtais mar sócmhainní airgeadais tomhaiste ag luach cóir tríd cúlchiste ioncaim cuimsithe eile.

Aithníodh athruithe ar luach cothrom i gcúlchistí. Níor fuarthas aon bannaí rialtas breise le linn an bhliain airgeadais.

Aibíodh na bannaí go hiomlán faoin dáta tuairiscithe.

Ba é an ghluaiseacht i gcúlchistí eile roimh chánach don bhliain agus laghdú de €1m (2018: €2m), lena léirítear an ghluaiseacht i luach cóir na bannaí rialtas.

37. Réiteach cúlchistí agus ús neamhrialaithe i bhfochuideachtaí

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Tuilleamh choinnithe		
Ag 1 Eanáir	4,453,366	4,246,435
Coigeartú ag tosach cur i bhfeidhm IFRS 16	-	(1,667)
Ag 1 Eanáir (athshonraithe ag tús cur i bhfeidhm IFRS 16)	4,453,366	4,244,768
Brabús don bhliain airgeadais	191,998	264,879
Dibhínn íolta ar ghnáthscaireanna B	(34)	(272)
Cúpón íoctha ar fhobhannaí	(56,009)	(56,009)
Aistriú barrachas chuig an Stáitchiste	(2,000,000)	-
Fáltais caidhpeáilteíoctha le infhesiteoirí príobháideacha	(5,100)	-
Costais aistrithe	(643)	-
Ag 31 Nollaig	2,583,578	4,453,366
Leasanna neamh-urlámhais		
Brabús don bhliain airgeadais	-	-
Gníomhaireacht		
Tuilleamh choinnithe		
Ag 1 Eanáir	3,530,591	3,530,910
Coigeartú ag tosach cur i bhfeidhm IFRS 16 (glan ó cháin)	-	(1,667)
Ag 1 Eanáir (athshonraithe ag tús cur i bhfeidhm IFRS 16)	3,530,591	3,529,243
(Caillteanas)/brabús don bhliain airgeadais	(96)	1,348
Aistriú barrachas chuig an Stáitchiste	(2,000,000)	-
Ag 31 Nollaig	1,530,495	3,530,591

37. Réiteach cúlchistí agus ús neamhrialaithe i bhfochuideachtaí (ar lean)

Ar 27 Márta 2020, dhearbhaigh agus d'fhaomh Bord GINBS íocaíocht díbhinne in aghaidh na scaire bunaithe ar thoradh bannaí rialtais deich mbliana na hÉireann amhail an 31 Márta 2020. Íocadh an díbhinn le sealbhóirí gnáthscaireanna B de chuid GINBS amháin, na hinfheisteoirí príobháideacha, a bhfuil 51% den Chuideachta faoina n-úinéireacht ag an dáta sin. Níor íocadh díbhinn ar bith le gnáth-scairshealbhóirí A, an GNBS an Ghníomhaireacht, a bhfuil úinéireacht 49% den Chuideachta aici. Ba €0.00067 (2019: €0.00534 gach scar) in aghaidh na scaire an íocaíocht díbhinne agus b'ionann é agus €0.034m (2019: €0.27m) in iomlán.

I Feabhra 2020, chinn Bord BSN gur chuif, i gcomhthéacs fheidhmíocht airgeadais fhoriomlán chomhiomlán GNBS agus a cuspóirí, go n-íocfaí an cúpón bliantúil ar na bannaí tánaisteacha €56.01m (2019: €56.01m) a bhí dlite ar an 1 Márta 2020. Déantar na bannaí tánaisteacha a aicmiú mar chothromas sa ráiteas ar an staid airgeadais, agus dá bhrí sin aithnítear na híocaíochtaí cúpóin gaolmhara sa chothromas. Féach Nóta 35 Le haghaidh tuilleadh sonraí.

Ar 1 Márta 2020, ghlaoigh GNBS na bannaí fo-ordaithe ar a gcéad dáta glaonna agus fuasclaíodh na bannaí eile go léir de €1.064bn go hiomlán an 2 Márta 2020.

An 26 Bealtaine 2020, d'fheidhmigh GNBS rogha chun scairsheilbh 51% na n-infheisteoirí príobháideacha a cheannach i NAMAI. Socraíodh an chomaoin maidir le feidhmiú na rogha ag 110% de scairchaipiteal an Infheisteora Phríobháidigh. Áiríodh ar mhéid na comaoine a íocadh tuairisceán uasteorannaithe de €5.1m.

Thabhaíodh costais idirbhirt de €643k ar cheannach scairshealbha na n-infheisteoirí príobháideacha (dleacht stampa go príomha) (€596k) agus ar fhuascailt na mbannaí fo-ordaithe (€47k). De réir IAS 32, baintear na costais seo as cothromas toisc gur costais incriminteacha iad atá inchurtha go díreach i leith na n-idirbheart.

An 30 Meitheamh 2020, chríochnaigh GNBS an íocaíocht de 2bn leis an Státchiste a léirigh an chéad aistriú de GNBS barrachas saoil réamh-mheasta.

Is ionann ús neamhrialaithe i bhfochuideachtaí agus gnáth-scairchaipiteal i bhfochuideachtaí nach bhfuil inchurtha go díreach nó go neamhdhíreach don mháthair-aonán. I gcomhthéacs an Ghrúpa is ionann é seo agus infheistíocht déanta ag infheisteoirí príobháideacha i ngnáth-scairchaipiteal GINBS. Tar éis do GNBS a rogha a fheidhmiú chun scairshealbhaíocht 51% na n-infheisteoirí príobháideacha a cheannach an 26 Bealtaine 2020, níl aon leasanna neamh-rialaitheacha i bhfochuideachtaí an 31 Nollaig.

Le héifeacht ón 1 Eanáir 2019, ghlac an Grúpa IFRS 16, an caighdeán in ionad IAS 17. D'aithin an Grúpa an 1 Eanáir 2019 coigeartú aistrithe de thuilleamh coimeádta de €1.7m.

38. Scaireanna agus infheistíochtaí i ngnóthais ghrúpa

Tá €100m scairchaipiteal ag GINBS. Ag ionchorpú, d'infheistigh GNBS €49 milliún agus fuair sí 49 milliún gnáthscair A ar a shon. B'infheisteoirí príobháideacha a d'infheistigh an €51 milliún eile in GINBS, agus fuair gach infheisteoir díobh comhscair de 51 milliún gnáthscair B. Faoi réir théarmaí chomhaontú na scairshealbhoirí idir GNBS agus na hinfheisteoirí príobháideacha, d'féadfadh an GNBS cinntí a dhéanann GINBST a chrosadh. De thoradh an chrosta seo, tá srian ar chumas na n-infheisteoirí príobháideacha beartais airgeadais agus oibriúcháin an aonáin a rialú agus is ag an GNBS atá ceart chun rialaithe éifeachtaigh GINBST. An 26 Bealtaine 2020, d'fheidhmigh an GNBS a rogha chun scairshealbhaíocht 51% na n-infheisteoirí príobháideacha a cheannach in GINBST ar €56.1m arb ionann é agus €51m dá n-infheistíocht móide toradh uasteorannaithe de 10%. Mhéadaigh an íocaíocht seo spéis GNBS in aonáin Ghrúpa GNBS ó 49% go 100%.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

38. Scaireanna agus infheistíochtaí i ngnóthais ghrúpa (ar lean)

38.1 Fochuideachtaí

Tá cur síos déanta ar struchtúr Ghrúpa an GNBS i Nóta 1. Seo a leanas gnóthais fochuideachta agus úinéireacht céatadáin an GNBS sna fochuideachtaí sin:

Grúpa Stádas Cosanta	Céadtadán úinéireacht	Céadtadán cearta vótála	Príomhghníomhaíocht	Tír ionchorpraithe
An Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A.	100%	100%	Cuideachta shealbhaíochta agus iasachtú	Éire
Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	100%	100%	Eisiúint fiachais	Éire
Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	100%	100%	Slándáil agus bainistíocht sócmhainní na cuideachta sealbhaíochta	Éire
Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	100%	100%	Slándáil agus bainistíocht sócmhainní	Éire
Sócmhainn Náisiúnta Cé Thuaidh C.G.A.	100%	100%	Gnóthú sócmhainní réadmhaoine áirithe mar ghlanadh fiachais dlíthe le GNBS	Éire
Bainistíocht Réadmhaoine Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	100%	100%	Eastát réadach	Éire
Seirbhísí Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	100%	100%	Cuideachta sealbhaíochta mar scairsheilbhe i gcomhpairtíocht ginearálta	Éire
Sócmhainn Náisiúnta JVA C.G.A.	100%	100%	Infheistíochtaí	Éire
Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithe Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	100%	100%	Soláthar na réadmhaoine cónaithe chun críocha na tithíochta sóisialta	Éire
Sócmhainn Náisiúnta Sarasota LLC	100%	100%	Gnóthú sócmhainní réadmhaoine áirithe lonnaithe sna Stáit Aontaithe mar ghlanadh fiachais dlíthe don GNBS	US
Pembroke Ventures D.A.C.	100%	100%	Cuideachta sealbhaíochta	Éire
Pembroke Beach D.A.C.	100%	100%	Gnóthú sócmhainní réadmhaoine áirithe lonnaithe i Poolbeg West SDZ	Éire
Pembroke West Homes D.A.C.	100%	100%	Gnóthú sócmhainní réadmhaoine áirithe lonnaithe i Poolbeg West SDZ	Éire
Gabháltais Fóillíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (faoi Leachtú Toilteannach)	100%	100%	Neamh-thrádála	Éire
RLHC Resort Lazer SGPS, S.A.	100%	100%	Aathstruchtúrú dlíthiúil a éascú	an Phortaingéil
RLHC Resort Lazer II SGPS, S.A.	100%	100%	Aathstruchtúrú dlíthiúil a éascú	an Phortaingéil

Ag an dáta tuairisthe bhí oifigí cláraithe na bhfochuideachtaí ar fad i Duga an Stáitchiste, Cé an Phoirt Thuaidh, Baile Atha Cliath 1 ach amháin RLHC agus RLHC II. Tá oifig cláraithe RLHC agus RLHC II i Rua Garrett, n.º 64, 1200-204 Liospóin, An Phortaingéil.

38.2 Infheistíocht i bhfochuideachtaí

Gníomhaireacht	2020 €'000	2019 €'000
100,000,000 (2019: 49,000,000) scair i GINBST	105,696	49,000

In 2010 rinne an Ghníomhaireacht infheistíocht de chuid €49m i GINBS. An 26 Bealtaine 2020, d'fheidhmigh an GNBS a rogha chun scairshealbhaíocht 51% na n-infheisteoirí príobháideacha a cheannach in GINBS ar €56.1m arb ionann é agus €51m dá n-infheistíocht móide toradh uasteorannaithe de 10%.

Mheas an Ghníomhaireacht an raibh bearnúchán dá infheistíochtaí i GINBST faoi IAS 36 *Bearnúchán Sócmhainní*. Tá an Ghníomhaireacht sásta nach bhfuil comhartha do bhearnúchán.

38. Scaireanna agus infheistíochtaí i ngnóthais ghrúpa (ar lean)

38.3 Sonraí fochuideachtaí nach ar lán-úinéireacht ina bhfuil ús neamhrialaithe ag an GNBS

Bhí an 51% de na fochuideachtaí atá liostaithe i 38.1 faoi úinéireacht ag infheisteoirí príobháideacha go dtí 26 Bealtaine 2020, de bhua a n-úinéireacht 51% den GNBS.

Íocadh díbhinn de luach €0.034m (2019: €0.27m) leis na hinfeisteoirí príobháideacha le linn na bliana. Ní raibh aon leas breise ag na hinfeisteoirí príobháideacha i ngníomhaíochtaí nó sreabhadh airgid an ghrúpa. Ba é an t-ús carntha neamhrialaithe ag deireadh na tréimhse tuairiscithe ná €Nialas (2019: €51m) de réir mar a d'fheidhmigh an Ghníomhaireacht a rogha chun scairshealbhaíocht 51% na n-infheisteoirí príobháideacha a cheannach i GIINBST an 26 Bealtaine 2020.

Faoi théarmaí chomhaontú na scairshealbhóirí idir GIINBST, GNBS agus na hinfeisteoirí príobháideacha, tá an toradh uasta a íocadh leis na hinfeisteoirí príobháideacha trí dhíbhinn teoranta don Toradh Banna 10 mbliana Rialtas na hÉireann a bhí i bhfeidhm ar dháta dearbhairthe an díbhinn. Ina theannta sin, uasteorannú 10% den ús cothromais an toradh uasta infheistíochta a bheadh iníoctha leis na hinfeisteoirí príobháideacha dá bhfeidhmeodh an GNBS a rogha chun scaireanna infheisteoirí príobháideacha a cheannach.

Féadfar brabúis a eascróidh a leithdháileadh don ús neamhrialaithe de réir bheartas cuntasáíochta 2.28.

38.4 Sonraí maidir le fochuideachtaí neamh-chomhdhlúite

Gabháltais Réadmhaoine Fóillíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (faoi Leachtú Deonach)

Ar an 10 Eanáir 2014 bhunaigh GNBS fochuideachta nua, National Asset Leisure Holdings Limited (faoi Leachtú Deonach) (NALHL). Is fochuideachta ar lánúinéireacht de chuid NAPM é NALHL (faoi Leachtú Deonach), a bunaíodh chun seilbh a fháil ar 100% de scairchaipiteal dhá aonán de bhunadh na Portaingéile, RLHC agus RLHC II.

Bhí bunú na n-aonán seo de dhíth chun éascú a dhéanamh ar athstruchtúrú dlíthiúil de líon na n-aonán le sócmhainní réadmhaoine Portaingéalacha. Tar éis don athstruchtúrú dlíthiúil a bheith curtha i gcrích, cuireadh NALHL (faoi Leachtú Deonach) faoi leachtú ar an 18 Nollaig 2014. Tá NALHL (faoi Leachtú Deonach) faoi rialú an leachtaitheora, agus is é an té sin a dhéanfaidh réadú ar shócmhainní na Cuideachta. Ní raibh aon athrú i stádas NALHL (faoi Leachtú Deonach) le linn 2020.

Toisc go bhfuil cearta an scairshealbhóra glactha ag an leachtaitheoir agus gurb é an té sin a rialaíonn NALHL (faoi Leachtú Deonach) araon anois, níl NALHL (faoi Leachtú Deonach) agus a chuid fochuideachtaí, RLHC I agus RLHC II, comhdhlúite i dtorthaí an Ghrúpa GNBS.

Féach Nóta 40.6 i gcomhair sonraí maidir leis na sócmhainní arna sealbhú ag na cuideachtaí sin.

39. Nochtadh páirtithe gaolmhara

Seo a leanas páirtithe gaolmhara an Ghrúpa:

Fochuideachtaí

Tá sonraí maidir leis an ús i seilbh fochuideachtaí an GNBS luaite i Nóta 38.1 agus Nóta 1 de na ráitis airgeadais.

GBCN

Soláthraíonn GBCN seirbhísí foirne, airgeadais, cumarsáide, teicneolaíochta, riosca agus acmhainní daonna don GNBS. Gearrtar na costais tabhairthe ag GBCN ar an GNBS (an Ghníomhaireacht) ar bhnús fhíorchostas agus agus déanann an Grúpa an Ghníomhaireacht a aisíoc. Is €32.0m (2019: €38.8m) iomlán na costais don bhliain, le hiarmhéid deiridh €6.0m ag deireadh 2020 (2019: €5.6m) iníoctha. Tásonraí na gcostas gearrtha ar an nGrúpa le fáil i Nóta 13. Is í GBCN an contrapháirtí le haghaidh staideanna díorthaigh an GNBS i gcomhthéacs a cuid bainistíochta ar mhalaireacht eachtrach agus nochtadh ráta úis. Éilítear ar an GNBS urrús comhthaobhach airgid thirim a thabhairt do GBCN faoi chomhaontú breactha comhthaobhachta (CPA) d'fhonn nochtadh GBCN do dhíorthaigh an GNBS. Tá infheistíochtaí Nóta Stáitchiste agus Bannaí Gearrthréimhseacha an Chisteáin, coinnithe ag GBCN, i seilbh an GNBS. Fuair GNBS seilbh ar nótaí úis Stáitchiste a d'eisigh GNBS. Choinnigh GNBS €875m (2019: €Nialas) Nótaí Stáitchiste leis an GBCN ag an dáta tuairisiciú (féach Nóta 17).

Le linn na bliana, thabhaigh GNBS costais €100 (2019: €Nialas) ar chostais árachas iníoctha leis an Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát. Is €Nialas (2019: €Nialas) an tiarmhéid iníoctha leis an an Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát ag deireadh 2020.

Tá téarmaí comhaontaithe ag GBCN leis an Ghrúpa i dtaca le léas Duganna an Stáitchiste. Tá an comhaontú i bhfeidhm ó Bealtaine 2018 ar feadh téarma léasa 4 bliana. Tá táille dímhéasa ar shócmhainní ceart úsáid i dtaca le na léasanna seo de €2.8m (2019: €2.8m) agus costais comhshaoráidí de €1m (2019: €1m) san áireamh sa chíos agus áitíocht mar a nochtadh i Nóta 13. Bhí suim €2.6m (2019: €4.5m) i dtaca leis an léas seo san áireamh i ndlíteanais léasa i nóta 31. Bhí suim €3.7m (2019: €6.4m) i dtaca leis an léas seo san áireamh i sócmhainní ceart úsáid i Nóta 30.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

39. Nochtadh páirtithe gaolmhara (ar lean)

Scéim Pinsean Shochair Shainithe an GBCN

Tá an fhoireann ar fad fostaithe ag GBCN agus déanann GBCN ranníocaíochtaí le Scéim Pinsean Shochair Shainithe GBCN thar ceann na bhfostaithe cuí. Tá an scéim pinsean á rialú agus á bainistiú ag iontaobhaithe neamhspleácha ceaptha ag GBCN. Mar chuid den chomaoin i ndáil leis an soláthar foirne tá íocaíocht de chuid €2.6m (2019: €3.0m), déanta ag an nGrúpa, ag léiriú aisíoc ranníocaíocht GBCN dom scéim pinsean i ndáil leis na hOifigigh seo de chuid an GNBS.

Aire Airgeadais

Bhunaigh an tAire Airgeadais (an tAire) GNBS faoi Acht GNBS 2009. De réir Alt 13 agus 14 den Acht tá cumhachtaí áirithe ag an Aire Airgeadais i ndáil leis an GNBS. Forálann Alt 13 go bhféadfaidh an tAire treoirlínte a eisiúint don GNBS chun críocha an Achta agus, go háirithe, i ndáil le cur le forbairt shóisialta agus gheilleagrach an Stáit. Tá dualgas ar an GNBS aird a thabhairt ar a leithéid sin de threoirlínte agus a feidhmeanna á comhlíonadh. Forálann Alt 14 go bhféadfaidh an tAire treoracha a eisiúint don GNBS maidir le cur i gcrích chuspóirí an Achta agus, go háirithe, i ndáil le cur le forbairt shóisialta agus gheilleagrach an Stáit. Tá dualgas ar an GNBS aon treoir dá leithéid sin a chomhlíonadh.

Is é éifeacht na bhforálacha reachtúla seo ná go bhfuil de chumhacht ag an Aire Airgeadais tionchar suntasach a bheith aige ar an GNBS.

Institiúidí Rannpháirteacha

I rith 2010, achtaíodh roinnt beart reachtach a thug cearta agus cumhachtaí don Aire Airgeadais thar institiúidí airgeadais ar leith i ndáil le ceistanna éagsúla úinéireachta, comhdhéanamh an bhoird, éadail nó díolachán fochuideachtaí, gníomhaíocht gnó, athstruchtúrú agus gníomhaíocht baincéireachta. Chomh maith leis sin, chomhaontaigh na hInstitiúidí Rannpháirteacha dul i gcomhairle leis an Aire roimh aon ghníomhaíocht ábhartha a d'fhéadfadh leas a bheith ag an bpobal inti a chur i gcrích.

Is institiúidí creidmheasa iad Institiúidí Rannpháirteacha atá ainmnithe ag an Aire mar Institiúid Rannpháirteach, faoi Alt 67 den Acht. Tá sócmhainní iasachta aistrithe ag na hInstitiúidí Rannpháirteacha chuig an GNBS ar an dáta tuairiscithe, AIB c.p.t. (ag ionchorprú EBS), Banc na hÉireann agus IBRC.

D'eisigh an Grúpa nótaí sinsearach agus fo-urrúis agus d'aistrigh sé iad chuig na hInstitiúidí Rannpháirteacha in áit sócmhainní iasachta. Nochtar idirbhearta le hInstitiúidí Rannpháirteacha sna ráitis airgeadais go príomha faoi Nóta 20, iasachtaí Féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL agus nótaí gaolmhara an Ráitis Ioncaim. Níor díoladh aon iasachtaí le hInstitiúidí Rannpháirteacha le linn 2020 nó 2019.

Tá cuntas oibriúcháin ag an nGrúpa le AIB c.p.t. ina raibh iarmhéid de chuid €8.7m (2019: €17m) ag an dáta tuairiscithe. I rith na bliana bhí an meán-iarmhéid dúnta laethúil cothrom le €11.5m (2019: €14m).

Seo a leanas na táillí iníoctha leis an hInstitiúidí Rannpháirteacha i ndáil le costais seirbhísithe iasachta tabhaithe i rith na bliana:

Institiúidí Rannpháirteacha	2020 €'000	2019 €'000
AIB, c.p.t.	2,304	2,408
Banc na hÉireann	242	265
	2,546	2,673

New Ireland Assurance Co p.l.c.

Bhí scair 17% de scairchaipiteal GINBS, fochuideachta den GNBS (a fhreagraíonn do 17 milliún den 51 milliún scair B eisithe ag GINBS chuig infheisteoirí príobháideacha) an ceann i seilbh New Ireland Assurance Co p.l.c., fochuideachta de Bhanc na hÉireann go dtí 26 Bealtaine 2020. Nochtar íocaíochtaí díbhinne a rinneadh le hinfeistitheoirí príobháideacha i Nóta 37.

Príomhphearsanra bainistíochta

Tá an Gníomhaireacht á rialú ag Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS agus an Bord. Is comhalta ex-officio den Bhord é Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GBCN. Tá údarás ag an POF agus ag an mBord i ndáil le gníomhaíochtaí an GNBS agus a fochuideachtaí a phleanáil, a stiúradh agus a rialú agus tá siad freagrach as an méid sin agus mar sin, is príomhphearsanra bainistíochta de chuid an GNBS iad. Nochtar táillí íoctha le comhaltaí Boird i Nóta 13. Níl fostaí ar bith ag an nGrúpa.

Sainítear Príomhphearsanra Bainistíochta faoin gCód Cleachtais do Rialachas na gComhlachtaí Stáit (2016) mar bhainistíocht a thuairiscíonn go díreach don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin. Ag an dáta tuairiscithe, tá cúigear ball bainistíochta ag an GNBS a thuairiscíonn don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin. Bhí cúigear (2019: seisear)ball foirne bainistíochta a thuairisc chuig an Phríomhfheidhmeannaigh le linn 2020. Tá luach saothair comhiomlán na príomhphearsanra bainistíochta sin nochta i Nóta 13.

39. Nochtadh páirtithe gaolmhara (ar lean)

Idirbhearta le haonán an Ghrúpa

Seo a leanas na méideanna atá dlite do agus ó pháirtithe leasmhara ag an dáta tuairiscithe. Is ar bhonn praghas fad láimhe a dhéantar gach idirbheart le páirtithe gaolmhara.

	2020 €'000	2019 €'000
Ioncam eile:		
<i>Gníomhaireacht</i>		
Costais athcúitihte ó NAMAL	31,997	40,828
Iasacht idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL		
Ús infhaighte ó iasacht rannpháirteach brábúis ó BISN	1,479,893	3,536,554
Sócmhainní eile:		
<i>Gníomhaireacht</i>		
Costais athcúitihte ó Ghrúpa BISNT	13,593	13,520
Dliteanais eile:		
<i>Gníomhaireacht</i>		
Méideanna dlite le aonán de chuid an Ghrúpa	9,448	9,360

Iasacht dlite le BISNT

Réamhíocadh iasacht úis de luach €52 milliún ó BISNT leis an nGníomhaireacht. Tuilltear ús ar an iasacht seo ag ráta sé mhí Euribor. B'ionann an t-ús tuillte ar an iasacht seo don bhliain €0.18m (2019: €0.15m). Ba €53m (2019: €53m) an tiarmhéid aisíochta ag deireadh 2020.

Comhaontuithe iasachta idirghrúpa

Chuaigh an Ghrúpa i mbun méid gcomhaontaithe iasacht rannpháirteach brábúis agus comhaontaithe idirghrúpa mar atá leagtha amch sa tábla thíos:

Comhaontaithe iasacht rannpháirteach brábúis	2020 €'000	2019 €'000
BSN le SGBSN	1,347,560	4,470,397
SGBSN le NAJVA	22,621	20,917
Comhaontaithe iasachta idirghrúpa	2020 €'000	2019 €'000
GINBS le BSN	104,178	104,056
SGBSN le BISN	1,324,018	4,449,488
BISN le SRCSN	290,013	290,666
BISN le BRSN	6,532	6,532
BISN le NASLLC	1,352	2,299
BISN le SNCT	38,805	54,125
BISN le NAJVA	6,498	6,565
BRSN le NALHL (faoi Leachtú Deonach)	100	100
BISN go PB	159,971	148,011
NALM to PWH	20,044	18,546

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

40. Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le halt 54 de chuid an Achta

D'fhoilligh a cuspóirí a chomhlíonadh, tá aonáin shainchuspóireacha bunaithe ag an GNBS mar atá sonraithe i Nóta 1. Ullmhaíonn agus cuireann na haonáin seo ráitis airgeadais ar leith i láthair. De réir riachtanais Alt 54 den Acht, soláthraítear an fhaisnéis bhreise seo a leanas, i ndáil leis an GNBS agus gach aonán den Ghrúpa.

40.1 Costais agus táillí riaracháin tabhaithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS

Leagtar amach na táillí riaracháin tabhaithe ag Grúpa an GNBS i Nóta 13. Léirítear na costais i ndáil le gach aonán GNBS sna táblaí anseo thíos. Áiríonn costais BISNT agus BRSN le chéile athmhúirearú de chuid €38.8m (2018: €39.1m) i ndáil le costais GBCN tabhaithe ag an nGníomhaireacht. Áirítear na costais seo sna cuntais chomhdhlúite freisin.

Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. Cineál costais	2020 €'000	2019 €'000
Costais in-aisíochta le GBCN	31,996	38,809
Táillí príomhsheirbhíseora	6,942	7,022
Táillí máistir- sheirbhíseora	1,475	1,525
Costais aistrithe punainne	2,785	1,970
Táillí dlí	8,259	5,305
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	4,954	5,406
Costais chíosá agus áitíochta	4,175	6,035
Táillí iniúcháiríochta inmheánacha	614	667
Luach saothair an iniúchta seachtraigh	806	806
Iomlán na gcostas riaracháin BISN	62,006	67,545
Bainistíocht Réadmhaoine Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. Cineál costais	2020 €'000	2019 €'000
Táillí bainistíochta punainne	3	25
Táillí dlí	-	(30)
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	4	16
Iomlán na gcostas riaracháin BRSN	7	11
Sócmhainn Náisiúnta Sarasota LLC Cineál costais	2020 €'000	2019 €'000
Táillí bainistíochta punainne	(3)	80
Táillí dlí	95	35
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	10	16
Iomlán na gcostas riaracháin SNSLLC	102	131
Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithí Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. Cineál costais	2020 €'000	2019 €'000
Táillí bainistíochta punainne	32	45
Táillí dlí	1	160
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	2	28
Iomlán na gcostas riaracháin SRCST	35	233

40. Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le halt 54 de chuid an Achta (ar lean)

40.1 Costais agus táillí riaracháin tabhaithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS (ar lean)

Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithí Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. Cineál costais	2020 €'000	2019 €'000
Táillí bainistíochta punainne	339	65
Táillí dlí	13	47
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	16	9
Iomlán na gcostas riaracháin SRCSN	368	121
Sócmhainn Náisiúnta Cé Thuaidh C.G.A. Cineál costais	2020 €'000	2019 €'000
Táillí bainistíochta punainne	75	6
Táillí dlí	16	(21)
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	-	(108)
Iomlán na gcostas riaracháin SNCT	91	(123)
PV Cineál costais	2020 €'000	2019 €'000
Luach saothair iniúchta seachtrach	6	6
Iomlán na gcostas riaracháin PV	6	6
PB Cineál costais	2020 €'000	2019 €'000
Táillí bainistíochta punainne	115	58
Luach saothair iniúchta seachtrach	10	10
Iomlán na gcostas riaracháin PB	125	68
PWH Cineál costais	2020 €'000	2019 €'000
Costais in-aisíochta le PB	8	4
Luach saothair iniúchta seachtrach	10	10
Iomlán na gcostas riaracháin PWH	18	14

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

40. Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le halt 54 de chuid an Achta (ar lean)

40.1 Costais agus táillí riaracháin tabhaithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS (ar lean)

RLHC Resort Lazer SGPS, S.A. (RLHC I) Cineál costais	2020 €'000	2019 €'000
Seirbhísí proifisiúnta	34	1,146
Iomlán na gcostas riaracháin RLHC I¹²	34	1,146
RLHC Resort Lazer II SGPS, S.A. (RLHC II) Cineál costais	2020 €'000	2019 €'000
Seirbhísí proifisiúnta	7	134
Iomlán na gcostas riaracháin RLHC II¹²	7	134

40.2 Urrúis féich eisithe chun críocha an Achta

Grúpa	2020 €'000	2019 €'000
Fofhiach eisithe ag BSN	-	1,064,000
Iomlán	-	1,064,000

40.3 Urrúis fiachais fuascailte le hInstitiúdaí Airgeadais sa tréimhse airgeadais

40.3.1 Urrúis féich sinsearacha ráthaithe ag an Rialtas

Fuasclaíodh iomlán na urrúis féich sinsearacha ráthaithe ag an rialtas go hiomlán i 2017.

40.3.2 Urrúis fófhiacha sealbhaithe

Institiúid Airgeadais	Gan íoc ag 1 Noll 2020 €'000	Gan íoc ag 1 Noll 2019 €'000
AIB	-	417,000
BOI	-	70,000
Nótashealbhóirí Eile	-	557,000
EBS	-	20,000
Iomlán	-	1,064,000

Fuasclaíodh iomlán na urrúis fófhiacha ag an rialtas go hiomlán i 2020.

40.4 Réamhíocaíochtaí leis an GNBS ón Lárchiste sa bhliain

Ní raibh aon réamhíocaíochtaí leis an GNBS ón Lárchiste sa bhliain.

¹² Meastar na méideanna seo bunaithe ar chuntais neamhniúchta an 30 Meán Fómhair 2019, go dtí go mbeidh cuntais iniúchta deireadh na bliana 2020 críochnaithe ar fáil. Bunaíodh comparáideanna 2019 ar cuntais neamhniúchóirtha 31 Nollaig 2018. Mar atá leagtha amach i Nóta 38.4, níl na hinfeistíochtaí seo comhdhlúite i ráitis airgeadais Ghrúpa GNBS.

40. Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le halt 54 de chuid an Achta (ar lean)

40.5 Réamhíocaíochtaí déanta ag an GNBS le féichiúnaithe trí mheán Institiúidí Rannpháirteacha sa tréimhse

Seo a leanas airleacain a rinne aonáin ghrúpa NAMA d'fhéichiúnaithe trí Institiúidí Rannpháirteacha sa bhliain airgeadais.

	Méid réamhíochta 2020 €'000	Méid réamhíochta 2019 €'000
Institiúid Rannpháirteach		
AIB	241,018	397,014
Link Asset Services	3,724	7,865
Iomlán	244,742	404,879

Chomh maith leis an méid thuas, rinne aonáin ghrúpa GNBS airleacain airgid de €2,740k trí iasachtaí scairshealbhóirí in 2020 (2019: €3,533k).

40.6 Punanna sócmhainní coinnithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS

Tá léargas le fáil anseo thíos ar na sócmhainní i seilbh an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS. San áireamh sna sócmhainní seo tá sócmhainní agus dliteanais idirghrúpa agus iasachtaí rannpháirteacha brabúis idirghrúpa idir aonáin Ghrúpa an GNBS.

An Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A. (GNBS)	2020 €'000	2019 €'000
Infheistíocht sa GINBST	105,696	49,000
Airgead tirim agus cóibhéisí	181	176
Ús infhaighte ón iasacht le BSN	1,479,893	3,536,554
Infháltas idirghrúpa	13,593	13,520
Infháltas eile	-	12
Iomlán	1,599,363	3,599,262
An Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A. (GINBS)	2020 €'000	2019 €'000
Iasacht idirghrúpa le BSNT	99,900	99,900
Ús ar iasacht idirghrúpa	4,278	4,156
Airgead tirim agus cóibhéisí	188	251
Sócmhainní eile	6	6
Iomlán	104,372	104,313
Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.(BSN)	2020 €'000	2019 €'000
Iasacht rannpháirteach bhrabúis le SGBSNT	994,969	994,969
Ús ar iasacht rannpháirteach brabús	352,591	3,475,428
Réamhíocaíochtaí Cánach	-	1,972
Iomlán	1,347,560	4,472,369

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

40. Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le halt 54 de chuid an Achta (ar lean)

40.6 Punanna sócmhainní coinnithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS (ar lean)

Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (SGBSN)	2020 €'000	2019 €'000
Airgead tirim agus cóibhéisí	210	-
Iasacht idirghrúpa le BISN	1,002,321	1,002,455
Iasacht rannpháirteach bhrabúis le NAJVA	22,621	20,917
Ús infhaighte ar iasachtaí	321,697	3,447,033
Infháltas idirghrúpa	-	2
Sócmhainní eile	1,098	574
Iomlán	1,347,947	4,470,981

Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BISN)	2020 €'000	2019 €'000
Airgead tirim agus cóibhéisí	386,329	3,472,375
Airgead tirim tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	3,000	25,000
Nótaí Státchiste	875,000	-
Bannaí rialtais/Sócmhainní airgeadais ar fáil le díol	-	342,052
Ionstraim airgeadais dlíte	254	208
Iasachtaí féichiúnaithe	830,227	1,205,587
Infháltas idir-ghrúpa	580,229	589,307
Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais	4,846	5,381
Fardail – Réadmhaoine trádála	-	55
Sócmhainní eile	6,852	24,471
Iomlán	2,686,737	5,664,436

SNCT	2020 €'000	2019 €'000
Airgead tirim agus cóibhéisí	28,164	36,065
Iasachtaí féichiúnaithe	14	135
Fardail – Réadmhaoine trádála	2,317	9,661
Sócmhainní eile	-	26
Cáin réamhíoctha	6	-
Iomlán	30,501	45,887

BRSN	2020 €'000	2019 €'000
Airgead tirim agus cóibhéisí	124	176
Fardail – Réadmhaoine trádála	100	100
Infháltas idirghrúpa	8	-
Sócmhainní eile	100	166
Iomlán	332	442

40. Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le halt 54 de chuid an Achta (ar lean)

40.6 Punanna sócmhainní coinnithe ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS (ar lean)

SRCSN	2020 €'000	2019 €'000
Airgead tirim agus cóibhéisí	2,205	1,990
Fardail – Réadmhaoin trádála	292,001	287,565
Réadmhaoin infheistíochta	1,284	1,227
Sócmhainní eile	295,490	290,782
Iomlán		
Sócmhainn Náisiúnta JVA C.G.A. (NAJVA)	2020 €'000	2019 €'000
Airgead tirim agus cóibhéisí	268	1,281
Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais	8,535	13,521
Iasachtaí féichiúnaithe	19,840	21,445
Cáin iarchurtha	109	-
Iomlán	28,752	36,247
Sócmhainn Náisiúnta Sarasota LLC (SNSLLC)	2020 €'000	2019 €'000
Fardail – Réadmhaoin trádála	-	881
PV	2020 €'000	2019 €'000
Infheistíocht i bhfóchuideachtaí	-	-
PB	2020 €'000	2019 €'000
Infheistíocht i bhfóchuideachtaí	142,088	142,066
Sócmhainní eile	48	89
Infhaighte idirghrúpa	20	6
	142,156	142,161
National Asset Leisure Holdings Ltd (i Leachtú Toillteanach) (NALHL)	2020 €'000	2019 €'000
Infheistíocht i bhfóchuideachtaí	17,793	17,792
NALHL (in Voluntary Liquidation)	2020 €'000	2019 €'000
Infheistíocht i bhfóchuideachtaí ¹³	1,763	1,392
RLHC Resort Lazer SGPS, S.A. (RLHC)	2020 €'000	2019 €'000
Infheistíocht i bhfóchuideachtaí ¹³	1,601	1,224
RLHC Resort Lazer II SGPS, S.A. (RLHC II)	2020 €'000	2019 €'000
Infheistíocht i bhfóchuideachtaí ¹³	162	168

¹³ Meastar na méideanna seo bunaithe ar chuntais neamhiniúchta an 30 Meán Fómhair 2019, go dtí go mbeidh cuntais iniúchta deireadh na bliana 2020 críochnaithe curtha ar fáil. Bunáodh comparáideanna 2019cuntais neamhniúchóirthe 31 Nollaig 2018. Mar atá leagtha amach i Nóta 38.4, níl na hinfeistíochtaí seo comhdhlúite i ráitis airgeadais Ghrúpa GNBS.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

40. Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le halt 54 de chuid an Achta (ar lean)

40.7 Bearta tacaíochta an rialtais, lena náirítear ráthaíochtaí, faighte ag an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS

Aonán	Cur Síos	Méid eisithe an 31 Nollaig 2020 €'000	Méid eisithe an 31 Nollaig 2019 €'000
Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta	Ar an 26 Márta 2010, ráthaigh an tAire Nótaí Sinsearacha eisithe ag an GNBS mar atá foráilte faoi Alt 48 den Acht fán GNBS. Is é €51.3 billiún an phríomhshuim chomhiomlán uasta Nótaí Sinsearacha le heisiúint ag aon am ar leith.	-	-
		-	-

41. Bainistiú caipitil

Déanann an Grúpa a struchtúr caipitil a bhainistiú agus déanann sé coigeartuithe air de réir athruithe i gcúinsí eacnamaíocha agus thréithe riosca a chuid gníomhaíochtaí. Is iad seo a leanas cuspóirí an Ghrúpa agus caipiteal á bhainistiú aige ina ráiteas ar staid airgeadais:

- Cumas an grúpa leanúint mar ghnóthas leantach a chosaint, i dtreo is go mbeidh sé in ann leanúint d'fháltais a sholáthar do scairshealbhóirí agus tairbhí a sholáthar do scairshealbhóirí eile;
- Bonn caipitil láidir a choinneáil chun tacú le forbairt a ghnó;
- Aon bharrachas a dháileadh don Státchiste ó am go ham.

Cuimsítear Scairchaipiteal (Nóta 38) agus Cothromas Eile (Nóta 35) i mbonn caipitil an Ghrúpa. Níl an Grúpa faoi réir aon riachtanais chaipitil arna ngearradh go seachtrach.

42. Imeachtaí i ndiaidh an dáta tuairiscithe

a) Barrachas Saoil a Aistriú

Chríochnaigh GNBS íocaíocht de €200m leis an Státchiste an 31 Márta 2021, arb ionann é agus an dara haistriú de bharrachas saoil réamh-mheasta an GNBS.

b) Srianata Covid-19

Ar 6 Eanáir 2021, d'fhógair Rialtas na hÉireann tacar srianata eile mar fhreagairt ar Covid-19 a d'éiligh go stadfadh gach tógáil neamhriachtanach an 8 Eanáir 2021 cé is moite de thithíocht phríobháideach a bhí le críochnú faoin 31 Eanáir 2021 agus sóisialta. tithíocht le bheith críochnaithe faoin 28 Feabhra 2021. Cé gur fhógair Rialtas na hÉireann gur féidir tús a chur arís le hobair thógála ar aonaid chónaithe, ar scoileanna agus ar shaoráidí cúram leanaí ón 12 Aibreán 2021, tá roinnt éiginnteachta ann i gcónaí maidir le méid an tionchair a bheidh ag paindéim Covid-19 ar na margaí a Feidhmíonn GNBS i. Leanann an GNBS ag glacadh céimeanna chun tionchair dhiúltacha oibríochta agus airgeadais na paindéime a theorannú. Is teagmhas neamh-choigeartaithe é an tsraith srianata a fógraíodh an 6 Eanáir 2021 tar éis an dáta tuairiscithe.

43. Faomhadh na ráiteas airgeadais

D'fhaomhaigh an Bord na ráiteas airgeadais agus ceadaíodh a n-eisiúint ar 21 Aibreán 2021.

Gluais na dTearmaí

Comhthaobhacht Geall iasachtaí réadmhaoin shonrach d'iasachtóir, le forghéilleadh i gcomhthéacs mainneachtana.

Contrapháirtí An páirtí lena bhfuil conradh nó idirbheart airgeadais á sheirbheáil.

Luach Margaidh Reatha An méid measta a bheadh i gceist le malartú réadmhaoin idir ceannaitheoir agus díoltóir toilteanach in idirbheart ar bhonn praghas fad láimhe.

Féichiúnaí Iasachtaí, a bhfuil iasachtaí incháilithe luaite leis agus a bhfuil na hiasachtaí seo aistrithe chuig an nGrúpa. Tagraíonn an Grúpa don iasachtaí mar fhéichiúnaí. Is ionann nasc féichiúnaí agus grúpa iasachtaí atá nasctha le féichiúnaí.

Tionscnamh um Íocaíocht iarchurtha Seoladh an tionscnamh um íocaíocht iarchurtha maidir le morgáistí ar mhaoín chónaithe 80:20 in 2012 chun cabhrú le ceannaitheoirí céaduaire agus úinéirí-áititheoirí eile ar mian leo maoín a cheannach agus gníomhaíocht sa mhargadh tithíochta a spreagadh. Rinneadh cosaint phraghais theoranta a thairiscint do cheannaitheoirí ar feadh tréimhse cúig bliana. Níl na maoine faoi úinéireacht GNBS agus ní eisíonn sí na morgáistí. Bhí trí cinn de na bainc Éireannacha rannpháirteach sa scéim.

Díorthach Is ionstraim airgeadais é díorthach a dtagann a luach as mír bhunúsach mar sampla rátaí úis nó airgeadra, agus is féidir é a úsáid chun rioscaí a bhaineann le hathruithe ar luach na míre bunúsaí a bhainistiú.

Ráta Lascaine An ráta a úsáidtear chun sreabha airgid amach anseo a lascainiú go dtí a luachanna reatha.

Dícheall Cuí Breithmheas cuimsitheach ar ghnó agus é mar aidhm go háirithe luach a shócmhainní agus dliteanas a bhunú. Déanann an Grúpa dhá chineál dícheall cuí, dícheall cuí Díl agus dícheall cuí Réadmhaoin.

Imeachtaí Forfheidhmiúcháin Imeachtaí a bhfuil sé mar bhonn leo comhlíonadh le conarthaí dlí a chinntiú.

Euribor Is é Ráta Tairgthe Idirbhainc an Euro an ráta a dtairgeann príomhbhanc amháin éarlaisí idirbhainc euro le banc eile atá laistigh de limistéar an Euro.

Ráta Comhlúthach Ráta úis a athraíonn go tréimhsiúil mar atá comhaontaithe air i gconarthaí.

Díorthach Malairte Eachtraí/Babhtáil Trasairgeadra Conradh airgeadais ina gcomhaontaíonn an ceannaitheoir agus an díoltóir sreabha airgid chomhlúthacha a bhabhtáil idir dhá airgeadra dhifriúla, i rith tréimhse sonraithe ama.

Fálú Páirt a ghlacadh i gcomhaontú chun riosca athruithe díobhálacha ar phraghas sócmhainne nó dliteanas a bhainistiú.

Fardail Réadmhaoin faighte ag an GNBS agus coimeáda ar a ráiteas ar staid an airgeadais.

Comhfheithicil Bainistíochta Sócmhainne na hÉireann (ICAVanna) Is é seo feithicil cistiúcháin a fhéadtar a úsáid chun UCITS agus cistí infheistíochta malartacha a bhunú.

Iasachtaí talún agus forbatha Áirítear in iasachtaí talún agus forbatha iasachtaí ar thalamh atá ceannaithe chun críche forbatha, agus iasachtaí atá faighte ar thalamh páirtfhorbartha.

Tiomantais iasachta Iarmhéid creidmheasa atá tiomanta ag BISN a sholáthar dá custaiméirí.

Luach Marcáil ón Margadh Praghas nó luach urrúis, punainne nó cuntais a léiríonn a luach reatha margaidh seachas a luach de réir na leabhar.

OTC Thar an gCuntar Ag tagairt do dhíorthaigh nach bhfuil á dtrádáil ar mhalartú aitheanta.

Institiúid Rannpháirteach Institiúid Creidmheasa atá ainmnithe ag an Aire faoi Alt 67 den Acht mar Institiúid Rannpháirteach, lena n-áirítear aon fhochuideachtaí nach bhfuil curtha as an áireamh faoin alt sin.

Luach Reatha Luach ar dháta áirithe ar íocaíocht amach anseo nó sraith íocaíochtaí amach anseo, lascainithe chun léargas a thabhairt ar amluach airgid agus fachtóirí eile dála riosca infheistíochta.

Príomhsheirbhíseoir Institiúid Rannpháirteach a bhainistíonn féichiúnaithe thar ceann an GNBS laistigh de theorainneacha údaráis faofa ag an Bhord.

Iasacht Rannpháirteach Brabúis Iasacht a sholáthraíonn an t-iasachtóir a bhfuil a thoradh ag brath, i bpáirt ar a laghad, ar bhrabúsacht an iasachtaí.

Slándáil (a) Muirear, (b) ráthaíocht, slánaíocht nó urra, (c) ceart fritháirimh, (d) bintiúr, (e) bille malairte, (f) nóta gealltanais, (g) comhthaobhacht, (h) aon mhodh eile chun na nithe seo a leanas a chinntiú – (h)(i) íoc fiachais, nó (h)(ii) urscaoileadh feidhmíocht oibleagáide nó dliteanas, agus (i) aon chomhaontú nó socrú eile a bhfuil éifeacht chosúil aige.

Bannaí státhchiste gearrthréimhseacha Bannaí státhchiste rialtas na hÉireann faighte do bhainistíocht leachtachta.

Aonán Sainchuspóireach Aonán dlí cruthaithe chun cuspóir dea-shainithe cúng, sonrach nó sealadach a chomhlíonadh.

Fofhiachas Fiachas atá in-aisíochta i ndiaidh na bhfiachas eile a bheith aisíochta. Íocann an GNBS 5% de phraghas ceannaigh na n-iasachtaí a fhaigheann sé i bhfoirm fobhannaí.

**Gníomhaireacht Náisiúnta
um Bhainistíocht Sócmhainní**

Gníomhaireacht Náisiúnta um Bhainistíocht Sócmhainní

Duga an Státhiste, Cé an Phoirt Thuaidh,
Baile Átha Cliath 1, D01 A9T8

T +353 1 238 4000 | **R** info@nama.ie

www.nama.ie